EDIȚIA SOCIETĂȚII PSIHOLOGICE DE LA MOSCOVA CU ASISTENȚA SOCIETĂȚII Sf PETERSBURGSNLGO FILPSOFSCLGO ÎNTREBĂRI DE FILOZOFIE PSIHOLOGII JURNAL, fondat de prof N Ya Grotom și A A Abrikosov AN XXV Editat de L M Lopatin Cartea (II) MARTIE - APRILIE - MOSCOVA Tiyao-zitografia Asociației I N Kushierev și Co , str Pimenovskaya, co casa Biblioteca "Runivers" Biblioteca "Runivers " CONŢINUT S-ifsh Johann Gottlieb Fichte G Lanza $ Perspectiva generală a lui Fichte L Lopatina Ideea principală a filozofiei teoretice I G Fichte B Yakovenko Filosofia lui Fichte ca religie a conștiinței Ivan Ilyin Fichte în perioada Jena A Kubitsky i Ființa și cunoașterea în filosofia lui Fichte G Lanza Știință (Experiență de cercetare istorică și sistematică niya) B Yakovenko Biblioteca "Runivers" Biblioteca "Runivers " Johann Gottlieb Fichte Unul dintre cele mai mari genii ale spiritului german a fost G Fichte, centenarul al cărui moarte este sărbătorit anul acesta nu numai de universitățile germane, este un triumf nu numai al națiunii germane, ci al întregii Europe culturale Fichte nu a fost geniul gândirii logice abstracte, ci tocmai geniul spiritului, geniul epocii sale, nervul inspirației sociale a vremii și creatorul idealurilor sale Prin urmare, el trăiește în sistemul omenirii și îi este drag nu numai ca filozof, ci mai ales ca persoană El aparține acelor puține nume din istoria omenirii, a căror amintire nu este epuizată de faptele lor, ci este asociată cu admirația pentru însăși natura alcătuirii lor mentale, înainte de întruparea "omului" în personalitatea lor Fichte își începe activitatea filozofică aproape chiar în momentul în care izbucnește Marea Revoluție în Franța, în momentul de mare tensiune în viața politică a Europei, când puterea sclaviei feudale se prăbușește, iar ideea de libertate proclamă politica politică și drepturile sociale ale persoanei umane Iar filosofia acestei perioade este, parcă, ideologia spiritului eliberat al epocii sale Ceea ce în viața reală s-a petrecut după legile dezvoltării istorice, cu o necesitate aproape inconștientă, cu toată obscuritatea și distorsiunile luptei vii, aceeași filozofie creată în lumina clară a conștiinței pure, elaborând un ideal și Întrebări de filosofie, KN , Biblioteca "Runivers" G LANTS posibilitatea logică a ceea ce viața ia făurit în fața ochilor ei Cele două sisteme grandioase ale epocii Revoluției franceze și fermentul german - sistemele lui Kant și Fichte - pot fi numite, după tendința de bază a designului lor, filozofia libertății Ideea lui Fichte de "activitate" liberă de autodeterminare personală și națională, în care se concentrează toată filosofia sa și toată viața sa individuală și socială, reflectă cu o claritate deplină spiritul furtunos și neobosit al epocii sale, mândria și puterea lui Fichte umanitatea care și-a dat seama de valoarea sa etică Cu ajutorul gândirii sale revoluţionare, el a fost şi a vrut să fie un reformator al vieţii Această combinație rară de forță practică și teoretică și, parcă, o unitate sintetică a acestora, a fost esența naturii sale I G Fichte s-a născut la mai , într-o familie simplă de țărani, în satul Ramenau (Oberlaiisitz) Copilăria sa timpurie a trecut într-un mediu destul de sumbru al iobagilor ereditari din secolul al XVIII-lea Tatăl său, Christian Fichte, s-a angajat în îmbrăcămintea pânzei, iar viitorul nostru filozof, în fața căruia s-a înclinat mai târziu toată Europa gânditoare, care a deschis cu sistemul său o întreagă eră de dezvoltare filosofică, în copilăria sa a fost un păstor de gâște Viața de muncă monotonă a unui sat evlavios protestant, cu natura sa calmă, cu sărăcia și micile interese ale economiei, cu evlavia sa simplă și necomplicată, aproape instinctivă, cu predicile sale duminicale, au fost sursa din care micuțul Fichte și-a tras primul impresii si din care decurgea

niste toriya inceputul convingerilor sale etice si religioase Primii săi ghizi spirituali, care au lăsat o amprentă adâncă în sufletul său - căci urmele impresiilor din copilărie și gândurile lor naive predetermina direcția vieții noastre mult mai profunde decât multe influențe ulterioare care par atât de semnificative pentru adulți - au fost, Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte pe de o parte, ciobanul satului, pe de alta, pastorul satului Wagner Acesta din urmă era cunoscut în tot districtul ca un predicator minunat Predicile lui i-au făcut atât de impresionat micul Filosof, cu caracterul său calm și visător, încât din prima dată le-a memorat aproape pe de rost și a putut să le repete Ritul, după cum spune legenda, literalmente cuvânt cu cuvânt Această amintire fenomenală a fost păstrată de Fichte pentru tot restul vieții și, cunoscând astfel de fapte din biografia sa precum cea pe care tocmai am menționat-o, pare ciudată și chiar nesinceră părere a filozofului însuși despre memoria sa, care de multe ori a declarat că a avut absolut nici o amintire Acest lucru, însă, este foarte plauzibil și cu greu o judecată de falsă modestie, dacă ținem cont de faptul că Fichte poseda o memorie logică genială; cu greu își putea aminti mai mult decât câteva cuvinte scrise fără nici un sens logic, cu o dificultate extremă păstrând în cap ceea ce nu înțelegea, dar cu o acuratețe absolută putea întotdeauna să reproducă șirul logic al gândirii celor mai complicate explicații filosofice pe care le-a logic înțeles Nu a memorat mecanic și de fiecare dată când a reprodus creativ cursul gândirii în toate detaliile sale, ca și cum în fiecare gând al său, întregul sistem de fundamentare și consecințele sale ar fi potențial prezent Având în vedere o asemenea structură a minții sale, Faptul citat devine deosebit de izbitor și mărturisește geniul necondiționat al puterilor logice ale băiatului Evident, predicile pe care le-a auzit nu erau întipărite mecanic și, parcă, involuntar, în "capul", ci erau asimilate și independente J) Cм WLVJ N , "În general, spun: cum atunci, în ceea ce privește memoria și capacitatea de a-și îndrepta atenția asupra mai multor obiecte în același timp, există o mare diversitate între oameni, iar eu sunt unul dintre cei mai nefavorabili în această Considerare sunt, deoarece nu am niciodată ceea ce se numește de obicei memorie și atenția mea Sunt capabil să mă ocup doar cu un singur obiect Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦЪ au fost prelucrate cu grijă în "sufletul său" Le înțelegea semnificația și le admira conținutul și, prin urmare, cu patos sincer, le putea reproduce cu acuratețe în fața unei mulțimi de țărani care erau naiv surprinși de acest lucru Această poveste de predici a jucat un rol important în viața lui și, din întâmplare, i-a dat direcția care l-a condus către departamentul universitar Odată, într-o duminică după-amiază, satul Ramenau a fost vizitat de un bogat și influent moșier, baronul Miltits; printre altele, a vrut să fie prezent la predica pastorului Wagner; totuși, așa cum se cuvine unui secular, a întârziat la biserică: înainte de a intra în biserică a fost informat că predica s-a terminat; "Totuși", a adăugat unul dintre țăranii prezenți în apropiere, "baronul poate auzi întotdeauna predica cuvânt cu cuvânt; este necesar doar, dacă doreşte, să trimită după ciobanul Fichte " Micul Johann a fost adus şi a făcut o asemenea impresie asupra baronului prin transmiterea sa entuziastă a predicii, încât a hotărât să se ocupe de educaţia lui Aproape pe în aceeași zi, Fichte a trebuit, datorită acestei șanse fericite, să-și părăsească casa părintească și, ca băiat de nouă ani, să se cufunde într-o viață nouă, nu mai puțin dificilă și neobișnuită, baronul Miltitz l-a luat cu el, i-a oferit-o pentru prima dată, ca elev talentat, la familia lui Krebel, pastorul unuia dintre satele moșiei

Miltitsky, iar în - , l-a plasat într-o instituție de învățământ închisă, numită GIForty Şederea lui de şase ani la Fort a fost, se pare, cei mai dureroşi ani din viaţa lui Despărțit de casa părintească și de familia pastorului Krebel, de care se obișnuise și se atașase în doi ani, Fichte s-a trezit într-o atmosferă de rutină școlară și de disconfort de pensiune, cu dor de casa părintească, cu monotonia şi indiferenţa ei rece: acest mediu Fichte era cu atât mai dificil cu cât el Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte Mă simțeam prea singur printre semenii mei, care erau toți copii ai unor familii mult mai bogate, adesea nobile Trebuia să se rupă și să-și suprime prea des în sine insultele mândriei jignite Totuși, acest lucru din copilărie l-a determinat să fie extrem de atent cu el însuși, l-a învățat să se monitorizeze în mod obiectiv și să lucreze constant asupra lui însuși; a dezvoltat în el acea trăsătură particulară a caracterului său, care i-a permis să-și trateze personalitatea ca pe un material obiectiv de prelucrare, ca pe un mijloc de implementare a oricărui plan sau idee: era obișnuit să "implementeze" în mod constant ceva de unul singur, a învățat să să-și planifice și să lucreze cu atenție asupra lui însuși; interesele și obiceiurile sale personale erau sub controlul constant și vigilent al minții și al conștiinței sale și din lipsa manierelor exterioare, pentru care s-a întâmplat să primească destul de multe batjocuri și din atitudinea lui spre casa părintească Tatăl său a încercat multă vreme să-i impună rolul de intermediar în vânzarea produselor sale de lenjerie în rândul asociaților săi acest rol ciudat, pentru care el, desigur, "ar fi luat în derâdere fără milă " precum i-a scris tatălui său) La toate acestea s-a adăugat tratamentul despotic și nepoliticos din partea camarazilor seniori care se ocupau de băiat Fiecare "puști" avea, după obiceiul lui II Forta, "seniorul" lui și trebuia să i se supună Atitudinea "seniorului" lui față de Fichte a fost atât de nepoliticos și de nepoliticos) См Weinhold /) См Weinhold , "Îmi scrii despre jartiere; Dar nu știu dacă ar fi bine făcut, pentru că din păcate lumea nu întreabă atât de mult despre așa ceva aici, cât de bani, aș fi și căscat îngrozitor pe deasupra" Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦЪ Cert este că băiatul se gândea să fugă de PFOrt Visele copilărești ale lui Robinson Crusoe, în legătură cu situația dificilă și setea de libertate, au dus la punerea în aplicare a acestui plan Fugarul, desigur, a fost prins și întors la școală, dar i-a dat directorului explicații atât de sincere și rezonabile, încât nu numai că nu a fost pedepsit, dar a primit chiar și un nou "senior" În S , domnul Fichte își promovează examenele finale și s-a despărțit de Poorta În toamna aceluiași an a intrat la Universitatea din Jena la Facultatea de Teologie Visul său de lungă durată de a face spectacol, visul care l-a călăuzit încă din copilărie, ia forme concrete și devine o sarcină planificată Cu toate acestea, îi apar dificultăți de netrecut pe această cale Sprijinul pe care l-a primit de la familia Miltitz după moartea însuși baronului a fost extrem de nesemnificativ, iar Fichte a fost nevoit să-și încordeze toată puterea pentru a obține mijloace materiale pentru existența sa Sperând să primească o bursă universitară, el a părăsit Jena și s-a înmatriculat la Leipzig în Dar nici aici situația materială nu se îmbunătățește; "Șederea mea la Leipzig", scrie el, "nu mă ajută deloc, întrucât trebuie să-mi petrec tot timpul pe lucruri complet străine pentru a putea trăi") Facultatea de teologie este deosebit de complicată și dificilă , întârziat Fichte este deja cu durere interioară și chiar cu disperare se gândește la trecerea la "facultatea juridică, crezând că cunoașterea ei juridică are teste mai mici, pe care teologice teologice) Eu, dar lecții și

condiții penny, a durat ani Leben u Briefwechsel p,) Vezi Kantstudien VJ "Bei der Théologie niein Gluck zu machen, sind mir nun alle Kanale abgeschnitten" Johann Gottlieb Fichte a fost deosebit de dificil în acest sens Fichte și-a pierdut ultimul loc de muncă ca profesor acasă și s-a trezit complet fără mijloace; micile economii pe care reușise să le facă s-au uscat rapid; nu era de lucru, alături de planuri și speranțe pentru viitor, energia a dispărut; era foarte zdrobit și era într-o stare de deznădejde completă, când moartea pare să fie singura cale de ieșire Din nou, un nou accident l-a salvat în ultimul moment și l-a aruncat pe un drum nou În ziua nașterii, mai, toate economiile i-au fost epuizate, nu mai avea nimic și a considerat necinstit să se împrumute în continuare A mai rămas un singur lucru: sinuciderea În această stare de fapt, în aceeași seară de mai, îl găsește o scrisoare a poetului Weisse, care îl invită imediat la locul său și îi oferă un loc ca profesor acasă la Zurich în familia unui bogat proprietar al hotel Zum Schwert(r), un anume domnul Ott Fichte acceptă cu bucurie oferta, ca un ajutor neașteptat într-un moment de nevoie supremă, și începe să se pregătească pentru o călătorie atât de lungă Pe vremea noastră, datorită căilor ferate, distanța de la Leipzig la Zurich pare relativ neînsemnată; dar la vremea aceea era într-adevăr o călătorie lungă Fichte a părăsit Leipzig la începutul lunii august și abia la septembrie a fost la Zurich, după ce a făcut toată călătoria pe jos În viața privată a filozofului nostru, această perioadă relativ scurtă de la Zurich a fost de mare importanță A devenit prieteni apropiați și chiar s-a împrietenit cu unele dintre marile personalități ale vremii sale În primul rând, l-a cunoscut pe Latater, prin care a intrat în cercul aristocrației spirituale din Zurich LaVater l-a prezentat în familia Rahn, care era centrul intereselor spirituale, unde se întâlneau nu numai persoane publice, oameni de știință și poeți din Zurich, ci și mulți stâlpi trecători ai spiritului german Prietenul lui Klopstock, căsătorit cu sora lui, Hartmann Rahn a fost un G LANTS Teleme din cea mai înaltă intelectualitate a orașului, prieten al multor oameni de seamă Aici Fichte a găsit nu numai satisfacția nevoii sale de comuniune spirituală, nu numai mângâiere dulce și ospitalieră, dar a găsit și ceva mai mult - dragoste sinceră și afecțiune de la fiica lui Rahn, Johanna Rahn "Ai un secret, un secret inexplicabil", i-a scris el cu puțin timp înainte de plecarea sa din Zurich, "pentru a te lega din ce în ce mai puternic Bunul meu geniu mi-a dat de înțeles când te-am văzut prima oară că această cunoștință nu va rămâne fără urmă pentru inima mea, pentru caracterul meu, chiar și pentru numirea mea Dar cunoscându-te mai departe și mai aproape, m-am atașat de tine și cu inima și cu mintea; acum nodul se strânge și mai mult! - Cum o faci? Sau este mai bine să întreb cum fac? - Oh, știu prea bine! În tine se odihnesc bijuteriile, care se deschid către sufletul la fel de acordat cu tine și îl atrag din ce în ce mai mult la sine "*) Johanna Ran era cu ani mai mare decât Fichte și nu se distingea deloc prin frumusețea ei; ea însăși, cu umor dulce, i-a descris apariția fratelui Fichte: "În primul rând, sunt mic și când aveam ani eram foarte gras; și din moment ce am slăbit destul de mult de atunci, desigur, pielea odată prea întinsă a primit multe riduri; la toate acestea, natura m-a înzestrat cu o bărbie dezgustător de lungă; și cel mai rău dintre toate, a fost că, din cauza durerii groaznice de dinți, a trebuit să-mi scot toți dinții de sus Ei bine, acum las în seama propriei tale puteri de imaginație să mă facă să par la fel de comic așa cum sunt cu adevărat " Cu toate acestea, în ciuda acestui umor, era ceva atractiv, dulce și inteligent în

înfățișarea ei Fichte, desigur, sa resemnat nu aspectul ei, *) Leben u Brofwechsel eu, ^) Weinhold f Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte sufletul ei infinit de credincios, tânjind după o afecțiune profundă A fost iubire sinceră, sinceră, bazată nici pe pasiune, nici pe profit, ci doar pe armonia sufletelor lor, pe complementul reciproc al caracterelor Johanna a pătruns rapid și profund în natura lui Fichte și l-a cunoscut mai bine și mai profund decât se cunoștea el însuși Impulsurile lui nestăpânite și planurile fantastice au găsit întotdeauna din partea ei scepticism sobru și umor nobil, deloc, totuși, deloc practice în sensul rău al cuvântului, deloc lipsite de idealism Ea întotdeauna și toată viața aștepta și dorea de la el numai muncă ideologică și cu tot ce putea , l-a sprijinit în acest serviciu, era gata să-i împărtășească toate greutățile și greutățile Ea l-a împiedicat doar să ducă la îndeplinire acele planuri ale lui care nu corespundeau firii lui; Cu nemărginirea iubirii ei feminine, simțea instinctiv ce formă de activitate, ce faptă nu corespundea dispoziției lui spirituale În perioada în care fugea sa furtunoasă de la plan la plan, de la vis la vis, în epoca căutării și nemulțumirii sale ideologice, când nu-și găsea vocația, a lui, așa cum o numea el, "numirea", ea a reușit să-și păstreze el din mulți pași mincinoși) La urma urmei, nu s-a gândit să facă nimic după ce a părăsit Zurich și familia Ott, cu care nu putea fi în niciun fel de acord asupra principiilor educației și care, în esență, probabil chiar s-au bucurat să scape de un astfel de profesor exigent și învățat Încă o dată la Leipzig, fie se bate să obțină un loc de educator la vreo curte și aproape visează la postul de ministru, apoi preia editura unei reviste pentru doamne, apoi lucrează la tragedii, cu deplină conștiință) El însuși spune că ea, parcă, știa să citească în sufletul lui și, fiind de acord cu ea, a recunoscut că ea spune și sfătuiește ceea ce el însuși în profunzime consideră cel mai bun Vezi Leben una Brietw , - -S Biblioteca "Runivers" G LANTS Nu știu că "nimic inteligent nu va ieși din asta, fără îndoială", apoi scrie și ține predici, studiază declamația și Dumnezeu știe ce altceva Mai puțin de toate, se pare, în această perioadă Fichte s-a angajat în filozofie El era doar "familiar" cu ea, în măsura în care acest lucru poate fi cerut de la o persoană cu cercetări spirituale largi Desigur, fiecare teolog educat și pastor activ devine inevitabil un filosof de unul singur În predicile sale, el trebuie să se gândească la aceleași probleme filosofice, mai ales etice, să înfrunte și să dezvolte în mod independent acele idei la care istoria filosofiei a lucrat și ea, doar într-o formă puțin diferită, o întruchipare simbolică specifică în imaginile religioase, dar el rămâne totuși un amator predat autodidact, aproximația originală a acelei puteri și profunzimi a abstractului filosofic, care nu are nevoie de vastitatea cunoștințelor și se află deasupra eruditicului științific b personalitatea sa este paradoxul unui etern diletant-om de știință care a rămas toată viața educat foarte superficial tocmai în zona în care a fost cel mai strălucit creator ') Oricine a făcut cunoștință cu sistemul lui Fichte este lovit de sărăcia extremă, de absența aproape completă a influențelor istorice directe În afară de Kant și Spinoza, numele clasicilor filozofici sunt rar menționate în scrierile sale Și totuși, nu mai puțin, sistemul său pare să fie inconștient plin de tradiții filozofice, principalele probleme și căi ale filosofiei istorice Aceasta este, parcă, o confirmare concretă, vitală, a unuia dintre *) În această privință, el amintește oarecum de Faraday Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte •E principalele credințe religioase și etice ale filosofului nostru, că originalitatea absolută,

fără legătură cu istoria și ideea culturii umane, este un zero absolut, că este imposibil și contradictoriu, că adevărata originalitate a unui individ creator, oriunde ar fi se manifestă, conștient sau inconștient, devine în contextul culturii umane și numai în dezvoltarea continuă a idealurilor și problemelor sale se regăsește, sensul și ființa sa Fichte este plin imperceptibil și inconștient de istoria filozofiei și chiar această împrejurare este cea mai bună dovadă a geniului său necondiționat și a originalității sale clasice Despre dezvoltarea filozofică a lui Fichte înainte de avem informații departe de a fi complete, chiar slabe Știm că a studiat temeinic jurisprudența și era chiar pregătit să susțină un examen în acest domeniu; știm că a studiat clasicii greci ai literaturii cu mare zel, chiar entuziasm și a fost un cunoscător al lui Eschil; știm puține despre dezvoltarea lui specific filozofică Fără îndoială că încă înainte de el cunoștea bine sistemul lui Spinoza și era pătruns de panteismul său determinist; ideea necesității universale și necondiționate a acestui Dumnezeu de fier, care a sufocat "omul" cu schemele sale reci, și-a ucis conștiința etică cu "liniile" și "triunghiurile" sale nemiloase, prin puterea adevărului său a reușit să subjugă chiar și un astfel de apologe al libertății precum a fost Fichte mai târziu Totuși, filozoful nostru nu a fost niciodată fascinat de acest gen de concept, s-a supus și i s-a supus, ci doar cu durerea conștiinței sale etice, care nu putea ierta lumii legile ei de fier și a acceptat-o ca pe un rău necesar, din care nu există nicio scăpare Citind scrisorile sale din perioada Zurich, avem uneori impresia că determinismul, în ciuda apărării pasionale a lui Fichte, a fost pentru el Biblioteca "Runivers" G LANTS un fel de coșmar greu, din care nu vedea posibilitatea de a se trezi și de a scăpa Prin urmare, filosofia lui Kant s-a îndrăgostit de el pe un pământ recunoscător pregătit de chinul interior Ea s-a dovedit a fi o rază de speranță pentru el, transformându-se în curând într-un soare strălucitor, atotluminos, deschizând înaintea lui calea libertății și independenței morale S-a regăsit în ea, în personalitatea lui, în posibilitatea propriei valori, a încetat să se considere doar ca produsul unui lanț nesfârșit de condiții, zdrobite din toate părțile de greutatea lor fără speranță; a văzut că, în ciuda acestei greutăți, se poate cunoaște pe sine ca un "om liber" În filosofia lui Kant a găsit un mijloc de a satisface cea mai înaltă nevoie teoretică și filosofică a epocii sale revoluționare: de a fundamenta posibilitatea și realitatea libertății Și în acest sens, sistemul lui filozofic este produsul epocii sale, atinge cel mai înalt grad de revoluționism metafizic, este revolta "omului" eliberat și liber împotriva lumii întregi cu Dumnezeul ei de fier al măsurării și numărului Despre Fichte, se poate spune pe deplin în cuvintele lui Dostoievski că nu acceptă o astfel de lume; nu numai că nu a acceptat-o, dar a și distrus-o, răsturnând tirania necesității sale și a întronat-o pe zeița libertății absolute pe tronul universului El a considerat întreaga sa filozofie ca nimic mai mult decât o analiză a conceptului de libertate A finalizat lucrarea începută de Kant și a creat filosofia libertății absolute Fichte a început să se familiarizeze cu Filosofia lui Kant abia în I o\r· şi a fost condus la ea destul de întâmplător Situația sa financiară la întoarcerea sa la Leipzig a devenit din nou foarte dificilă Încercările de a trăi prin opera literară au eșuat și a fost din nou forțat să dea lecții private În acest moment, un student de la Universitatea din Leipzig îi cere să-i învețe filosofia kantiană Fichte știa despre Kant în acel moment Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte doar că acest filosof a scris odată două cărți pe care nimeni nu

le poate înțelege Cu toate acestea, situația sa financiară era atât de dificilă încât a decis să studieze Filosofia lui Kant și a dat studentului său un răspuns afirmativ Acest eveniment aparent întâmplător a fost un punct de cotitură în dezvoltarea lui interioară, o sămânță neînsemnată aruncată de soartă întâmplător, din care a crescut sistemul lui Fichte, predeterminand caracterul întregii filosofii ulterioare Pentru Fichte însuși, studiul lui Kant a fost, așa cum am spus deja, o întreagă revelație El a găsit în ea mântuirea nu numai a personalității sale morale, ci și eliberarea întregii omeniri, Evanghelia întregii lumi Încă de la începutul cunoștinței sale cu el, idealismul transcendental a devenit pentru el nu o teorie abstractă, ci viața și fericirea Cu privire la timpul primului său studiu al acestui sistem cu adevărat grozav, el scrie apoi că acelea au fost cele mai fericite zile pe care le-a trăit vreodată "De la o zi la alta, supraviețuind cu o bucată de pâine, am fost, totuși, probabil cea mai fericită persoană de pe tot globul" *) "Trăiesc într-o lume nouă, după ce am citit Critica rațiunii practice Propunerile, pe care le credeam de neclintit, sunt respinse; lucruri despre care credeam că nu vor putea fi dovedite niciodată, cum ar fi conceptul de libertate absolută, datorie etc , îmi sunt acum dovedite și mă simt cu atât mai bucuros având în vedere acest lucru Este de neconceput ce mare respect pentru umanitate, ce putere ne dă acest sistem Ce binecuvântare pentru epoca noastră, care a distrus moralitatea în temeliile ei critice și a tăiat conceptul de datorie în toate dicționarele ei" *) Weinhold,) Viaţa şi corespondenţa I, Cp ι- : "M-am dedicat în întregime studiului filosofiei kantiene pentru ceea ce părea a fi un simplu accident; o filozofie pe care imaginaţia Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦЪ care a izbucnit peste Franța și a luminat toată Europa cu fulgerul ei, a pierdut în cele din urmă pentru Fichte caracterul unui vis neîntemeiat, un fel de miraj al lumii celeilalte și a devenit idealul lui de nezdruncinat, și-a găsit propria posibilitate etică Ego-ul său și-a găsit independența, a încetat să mai fie o jucărie a "condițiilor" și cu o singură mișcare a minții critice a aruncat toată greutatea nesfârșită a lumii obiective cu necesitatea ei blestemata Subiectul Sinelui nostru pur s-a ridicat deasupra lumii obiective și el însuși a devenit condiția absolută a posibilității sale De acum înainte, el nu primește prescripții din lume și păcatele ei trecute, dar el însuși prescrie legi lumii în conștiința logică și etică a idealurilor sale Din acel moment, visul principal al lui Fichte a devenit o cunoaștere personală cu Kant; visează să-și asculte prelegerile și să pătrundă mai adânc în sistemul său sub îndrumarea directă a cuvântului său viu Cu toate acestea, timp de aproape doi ani, dificultățile financiare nu i-au permis să facă o călătorie la Konigsberg În aprilie QI, Fichte a primit o ofertă de a lua locul unui profesor de acasă din Varșovia din familia contelui von Plater Trebuia să supravegheze studiile singurului fiu al contelui și să-l ajute ulterior în studiile universitare Fichte acceptă oferta, pleacă la Varșovia și la două zile după sosirea lui se prezintă familiei lui Von Ilater Ambele părți și-au făcut o impresie atât de respingătoare, încât proiectul, probabil, k zahmt, dem Verstande das anstatt mích mit Dingen ausser inir zu beschãftigen, mich mehr mit mir selbst beschüftigt Dies hat mir cine Ruhe gegeben, die ich noch nie empfunden ; einigejahre meines Lebens widrnen und alies, was ich wenigstens in mehreren Jahren yon jeizt an, schreiben werde, wird über sie sein(r) Biblioteca "Runivers" Johann Gotglib Fichte din fericire pentru amândoi, s-a prăbușit înainte de a fi realizat') Fichte a primit un forfait, care i-a asigurat aproximativ o jumătate de an de

existență și s-a întors rapid în Germania, de data aceasta direct "la el", la Konigsberg La iulie a fost la Konigsberg și pe a făcut primul său vizită la Kant După cum era de așteptat, această întâlnire, care acum ni se pare atât de semnificativă, plină de semnificație istorică și înălțime filozofică, pentru Kant însuși și pentru Fichte a trecut sumbru și fără niciun rezultat", după cum a notat Fichte în jurnalul său Fichte a fost dezamăgit nu atât pentru că Kant a dat niște motive obiective pentru aceasta, ci pentru că însuși Fichte, în visele sale, probabil se aștepta prea mult de la această întâlnire și și-a trăit vizita cu prea multă entuziasm A început să asculte prelegerile lui Kant, care l-au dezamăgit și mai mult; le-a găsit suficient de "somnifere") Din planurile și impresiile sale cu această ocazie scrie următoarele: *) Fichte își transmite impresiile despre această familie în felul următor: "Madame is eine Frâu der grossen Welt, und da ich nodi wenig dergleichen gesehen batte, so konnte es nicht fehlen, dass sie mir nicht un-ausstehlich werden musste Sie ist gross, die Augenknochen stehen stark hervor; dabeî hat ihr Blick etwas Leidenschaftliches, Gereiztes Der Ton ihrer Stimine stumpf, ohne Silber Sie rede t inimer im Kommandierton, rasch, undeutlich, weshalb sie schwer zu verstehen ist Sie ist nie zu Hause, kommt, redet ein paar Worte, lässt sich von ihrem gehorsamen Manne die Kussen und geht Er ist ein guter, ehrlicher Mann, dick trâgett Fichte a făcut o impresie nefavorabilă și asupra doamnei însăși Noul profesor nu vorbea bine franceza și de la bun început a dat dovadă de prea puțină supunere și supunere Ea a vrut să-i obțină un loc de profesor într-o altă casă, dar Fichte a refuzat și a cerut o pedeapsă) Leben u Briefwechsel , Biblioteca "Runivers" SO G L A n c y pentru spiritul lui un zbor nou, liber Cât de mult mă va ajuta Kant însuși în această privință, de dragul căreia am venit, de fapt, la Konigsberg, nu știu Se poate obține mult mai puțin din prelegerile sale decât din lucrările sale Corpul lui slăbit s-a săturat deja să dea adăpost unui spirit atât de mare Kant este foarte slab și memoria începe deja să-l părăsească La Königsberg, Fichte duce o viață extrem de închisă și solitare: nu întâlnește aproape pe nimeni, cu excepția unui tânăr student care a reușit să-l atragă cu idealismul plin de viață al firii sale - Theodor Fon-Shen, viitorul ministru și președinte șef al Prusiei, celebru în istorie pentru că a adoptat legea despre abolirea iobăgiei în Fichte este atât de atent cu timpul său încât din își ascunde hotărât adresa de toată lumea Timpul este cu adevărat prețios pentru el El a decis cu orice preț să-i atragă atenția lui Kant asupra lui și, cu o încordare extraordinară a întregii sale energii spirituale, s-a apucat să scrie prima sa lucrare filosofică În sistemul celor trei critici ai lui Kant, cu deducția lor a rațiunii teoretice, etice și estetice, a rămas un decalaj semnificativ, de care Kant însuși era conștient și de care lucra în acest moment: în sistemul idealismului transcendental, religia nu și-a găsit totuși locul logic Pentru Fichte, ca teolog, acest punct a fost deosebit de atractiv, iar lucrarea de aici s-ar putea dovedi a fi cea mai rodnică și științifică Odată cu o critică a rațiunii teoretice și estetice, a fost necesară crearea unei critici a conștiinței religioase, cu baza ei în revelație Cu această temă și gândire principală, Fichte începe să scrie Critica tuturor revelațiilor În patru săptămâni, lucrarea a fost gata și prezentată în manuscris ') Kantstudien VI, : Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte condus de Kant ') Kant, desigur, nu a citit-o în întregime, așa cum nu și-a dat niciodată osteneala să citească până la capăt o singură carte scrisă de Fichte Cu toate acestea, încă de la primele pagini, mintea sa

filozofică și pedagogică experimentată a văzut că are de-a face cu un profund talent filozofic Fichte și-a atins obiectivul Kant i-a dat atenție, l-a primit după aceea "extrem de favorabil" și l-a invitat să stea la el fără motiv, adică l-a prezentat în cercul său de prieteni Abia aici, la celebrele sale cine, Fichte a recunoscut-o pe farmecul personalității sale; acum", scrie el, "am văzut în el trăsături demne de acel mare spirit de care sunt impregnate scrierile sale" Aici l-a cunoscut atât pe pastorul Schultz, cât și pe Borovsky, celebrul biograf al lui Kant Curând după aceasta, având în vedere dificultățile financiare ale lui Fichte, Kant îi propune să publice prima sa lucrare și îi asigură din nou o existență materială pentru o perioadă Și din nou un incident ciudat îl ajută pe Fichte și de data aceasta îl ridică imediat la vârful faimei, aranjandu-și în cele din urmă viața și soarta Fie că a fost întâmplător sau aranjat cu un calcul deliberat și subtil de către editorul însuși, dar "Critica tuturor revelațiilor" a apărut anonim și fără prefață, în care se spunea că aceasta a fost prima lucrare a autorului Cartea lui Fichte a fost scrisă în întregime în spiritul metodei transcendentale și a aplicat metoda transcendentală problemei religiei într-o manieră extrem de profundă, este firesc ca un anonim aleatoriu l) Viața și corespondența I, "De mult îmi doream să-l vizitez pe Kant mai serios, dar nu găseam o cale În cele din urmă, a ajuns să scrie o "critică a tuturor revelațiilor" și să i-o înmâneze în loc de o recomandare Am început cam pe iulie și de atunci am lucrat la asta non-stop" 'S-го августа работа была уже окончена Вопросы фиЛОСОфИИ, КН Biblioteca "Runivers" g ланцъ Faptul a fost luat ca deliberat, iar autorul lucrării a fost proclamat patos jurnalistic! Kant Dacă această lucrare ar apărea semnată de însuși Fichte, atunci niciunul dintre cei care au prodivat cele mai necumpătate laude nu i-ar acorda o atenție deosebită, iar recenziile ar încerca să găsească în ea tot felul de neajunsuri Dar acum ambiția recenzenților a fost rănită, au vrut să-și demonstreze cunoștințele profunde și înțelegerea filozofiei lui Kant, iar acum Fichte, datorită întâmplării, devine câștigător ochii întregii lumi filozofice deodată geniul filozofic Eseul său este discutat atât în presă, cât și în dispute Critica din "Allgeiueiner Liieraiurzeiiiing" a scris următoarele cuvinte: "Oricine a citit cel puțin cea mai mică dintre acele lucrări prin care filozoful Koenigsberg a făcut servicii nemuritoare omenirii, va recunoaște fără îndoială pe marele autor al acestei creații* Kant a descurajat în curând publicul și a dezvăluit numele autorului Dar fapta era deja făcută: Critica Revelației a fost numită "creație", iar autorul a primit titlul de "mare" Curând, după atâtea rătăciri, Fichte capătă în sfârșit o poziție complet definită și își creează o sarcină vitală într-un domeniu la care cu greu se gândise înainte I se oferă o catedra de filozofie la Universitatea din Jena; oferta era deosebit de onorabilă având în vedere faptul că Fichte devenea succesorul lui Reingold, care tocmai părăsise Universitatea din Jena Cu puțin timp înainte de a primi această ofertă onorifică, Fichte vizitează din nou Zurich pentru a se uni pentru totdeauna cu mireasa sa La octombrie a avut loc nunta lor "Vara și iarna următoare", spune Kuno Fischer, "apar în viața lui Fichte după o serie de ani rătăciți și mulți fără succes ') Mai mult, într-o altă recenzie a lui Fichte, praful se numește: vir pietate ac mentis gravis și Dust este caracterizat ca: der grosse Mann dessen Finger hier allenthalben sichtbar ist Fichte însuși a vorbit despre "note liniștite ca și discuții jucăușe" (Aus den I'apieren FichteA I, Ani > Biblioteca "Runivers" Johann Gotglib Fichte S planificat până la vremea păcii fericite și a concentrării în sine,

începutul coacerii fructelor, după care urma să înceapă un an de activitate serioasă de slujire cu munca și lupta ei neobosită În mijlocul naturii încântătoare, împreună cu partenerul său de viață, în casa unui bărbat care i-a fost și tată și prieten, bucurându-se de odihnă liberă, s-a dăruit senin timp de câteva luni planurilor sale științifice și pregătirii pentru un viitor mare * În acest moment, încă de la primii pași, natura activității sale științifice este determinată El nu a vrut și, aparent, nu putea fi doar un gânditor abstract ca Kant Filosofia a fost pentru el îmbinată cu viața și cu interesele ei, de la început până la sfârșit rămânând saturată de ele și saturându-le ea însăși El, prin natura sa, nu se putea mulțumi, ca Kant sau Descartes, cu simple cercetări teoretice, cu viața unui intelect pur logic În gândul său, el căuta viața și cu filozofia sa a vrut să creeze un suport pentru aceasta El a plecat din viață și din nevoile ei inconștiente, șlefuind în conștiința sa etică acest material brut al tendințelor vieții în cristale de idealuri absolut transparente, dar din această cauză adesea iluzorii O sete irezistibilă de activitate, nevoia de a se îmbunătăți la nesfârșit pe sine și pe oameni, fără a te opri la niciun rezultat obținut, convingerea că orice rezultat adevărat ar trebui să fie doar o sarcină nouă și să existe întotdeauna doar în viitorul său - această sete faustiană de "înainte*, pentru care orice scop este întotdeauna și fundamental doar o etapă, unită în ea cu o analiză clară și pedantic migăloasă a gândirii: cu forța și vitalitatea abstracției, fără de care nici nu ar putea acționa "Am", a spus el, "o singură pasiune, o nevoie, un singur sentiment complet despre mine: să acționez în afară Cu cât acționez mai mult, cu atât îmi par mai fericit Biblioteca "Runivers" G LANTS deja întreaga esență, nu numai a Învățăturilor sale Păianjen, ci a întregului său sistem, care, mai mult decât oricine altcineva, era rezultatul personalității și vieții sale "Activitate de dragul activității!" Așa este însumarea îndrăzneață a filozofiei sale și convingerea paradoxal de sinceră a vieții și personalității sale vidul și infinitatea de activitate pe care o înseamnă pentru ei Gândul fără activitate este mort pentru el, activitatea fără gândul este obscur Asemenea lui Socrate, nu este deloc interesat de copacii din afara orașului, ci este absorbit de oamenii înșiși din oraș Din ei vine și pentru ei viața clădește Fundamentul idealurilor, țesute din razele luminii absolute a adevărului, care, totuși, este mai profundă și mai puternică decât toate fundamentele sale materiale Această trăsătură vitală a gândirii sale teoretice, de asemenea, și esența iluminatoare a activității sale, se dezvăluie încă de la primii pași ai sale literare În timpul vieții sale liniștite la Zurich, a scris primele sale eseuri politice, care au reprezentat contribuții considerabile la știința juridică publică și au avut, fără îndoială, o mare valoare educațională și propagandistică Aceasta este, în primul rând: "Pentru a corecta judecata publicului despre Revoluția Franceză", și în al doilea rând: "Cererea de la suveranii Europei pentru libertatea de gândire, pe care ei au oprimat-o până acum" (Discurs de Heliopolis, în ultimul an al întunericului vechi) Kuno Fischer spune despre ambele discursuri: "Ideea cosmopolită a libertății, care și-a luat naștere în omenire la acea vreme, și-a găsit sistemul în filosofia lui Kant, iar Forma sa poetică în Poza lui Schiller, aproape că nu este exprimată nicăieri cu mai mult entuziasm, ardoare , nemiloasă și cu deplină credință în dreptatea ei decât în aceste discursuri Fichte este deja cel mai semnificativ în ele și în Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte S cu asta și cu cel mai îndrăzneț dintre kantieni " În același timp, s-a născut în el primul

gând despre Știința Științei, sarcina de a sistematiza și reduce toată filosofia kantiană la un singur principiu, care să confere filosofiei acea unitate misterioasă a rațiunea practică și teoretică, adică - lumea intelectualului și lumea fenomenelor, pe care Kant le-a insinuat într-o formă obscură semi-mistică și pe care încă nu le-a putut crea prelegeri pe acest subiect, printre publicul său se afla și LaVater, care, după aceste prelegeri, în scrisoarea sa către Fichte, îl numește cel mai ascuțit gânditor cunoscut de el (mai , Fichte a sosit la Jena Activitatea sa didactică a început în cele mai favorabile condiții din curând s-a împrietenit cu ei, alții s-au încântat asupra lui, ducele însuși, la prima ocazie care s-a prezentat, l-a distins personal și i-a promis patronajul, toți oamenii semnificativi din Weimar, începând cu Goethe, l-au tratat favorabil convingerile sale politice, deși au servit ca un obstacol în calea invitației sale la Jena, dar prin eforturile lui Goethe a fost depășit cu bucurie lui că se bazează în totalitate pe tactul său didactic și nu vrea să-și îngrădească libertatea pedagogică în nimic În primul semestru, Fichte și-a susținut, parcă, cursul programatic; dimineața de la la a citit despre "conceptul de știință și așa-numita filozofie": prelegerile ca manual pentru ascultători au fost tipărite în grabă chiar înainte de sosirea lui la Jena și Biblioteca "Runivers" LANTS ■ intrat sub acelasi titlu in colectia operelor sale Aceasta a fost prima experiență a Științei, după care a apărut în curând sistemul însuși, fundamentele întregii științe Având în vedere un timp atât de timpuriu și dificultatea deosebită a subiectului, aceste prelegeri nu au atras în mod deosebit mulți ascultători Pe de altă parte, cursul secundar pentru publicul larg - despre moralitatea pentru oamenii de știință - a fost întâlnit cu un succes neașteptat și colosal Chiar la prima prelegere, publicul a umplut cea mai mare sală și i-a oferit o ovație mare Iată ce scrie chiar filozoful despre asta: "Cea mai mare sală din Jena s-a dovedit a fi prea mică; toată ieșirea și toată curtea erau pline; stăteau pe mese, pe bănci Prelegerea mea, din câte am auzit, a fost acceptată cu simpatie generală "*) a învățat cât de mult a convins și a trezit Prelegerile sale, ca și scrierile sale, erau sărace în informații, învățau Fapte, referințe, dar sunt bogate în influență, chiar revelație Nu dovedește niciodată, ci convinge întotdeauna, captivează cu profunzimea fără fund a gândirii sale Nici el nu strălucește și o bogăție de gânduri, nu poate și nu vrea să arunce ele, așa cum Schelling și-a aruncat fulgerele speculative În procesul de expunere, el adâncește, extinde, complică în mod constant unul și același gând în sine Toată prelegerea sa, ca și toată filosofia sa, a constat întotdeauna, parcă dintr-o singură piesă , a dat un singur adevăr, creând în incompletitudinea lui logică o infinită profunzime de probleme El însuși a spus că întreaga sa filozofie este o singură "privire", infinit de complexă în simplitatea ei absolută La catedră, nu a fost niciodată doar un teoretician științific, așa cum, în general, în viață, el ') Leben und Briefw I, Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte axul este acum un om de știință, apoi un predicator, apoi un propagandist El a vrut cu cuvântul său nu numai să pună cunoștințe de prisos în capul ascultătorului, ci să-și influențeze întregul suflet, să-și lase amprenta asupra întregii sale vieți; nu numai că a educat, ci și a crescut cu prelegerile sale "Nu vorbește frumos", a scris Forberg despre el, "dar cuvintele lui sunt semnificative și grele Principiile sale sunt stricte și puțin atenuate de umanitate Dacă este chemat, devine groaznic Spiritul lui este un spirit neliniştit, tânjeşte după o oportunitate de a face multe în lume

Prin urmare, prelegerea sa publică este zgomotoasă, ca o furtună care izbucnește în flăcări în lovituri separate; el înalță sufletul; vrea să creeze nu numai oameni buni, ci și oameni grozavi; Ochii lui sunt pedepsitori, pașii lui sunt îndrăzneți, vrea să ghideze spiritul epocii cu ajutorul filozofiei sale, Fantezia sa nu este strălucitoare, ci energică și puternică, imaginile sale nu sunt captivante, ci îndrăznețe și grozave Pătrunde în cele mai profunde profunzimi ale subiectului și dispune în domeniul conceptelor cu atâta încredere, ceea ce arată că nu numai că trăiește, ci domină și în acea țară invizibilă Activitatea lui Fichte încă de la primii pași nu s-a limitat doar la prelegeri El invadează imediat cu cuvântul și fapta sa viața generală a universității și a studenților și oriunde poate, încearcă să o reformeze în felul său, să creeze ceva nou în ea El găsește, în primul rând, acea Forma de predare universitară, care s-a soldat cu o prelegere, departe de a fi suficientă Nu există comunicare în ea, așa că rămâne superficială din punct de vedere pedagogic În "Ideile pentru organizarea Universității din Erlangen", scris mult mai târziu, el formulează această idee în felul următor: *) Vezi Forberg Fragmente aus meinen Papieren i- (Citat de K Fi-inepy) Biblioteca "Runivers" G LANTS vorbirea discontinuă, a cărei formă o are într-o carte, se transformă într-o conversație reciprocă Elevul trebuie, de asemenea, să vorbească pentru ca profesorul să-l cunoască exact și să-și alăture discursul cu discursul său "*) În acest scop, Fichte organizează discuții științifice, care au servit drept prototip al seminariilor moderne Această formă de predare, rezultând în seminarii, este originar din Fichte, a fost creat și pus în practică de el Dar în afara universității, Fichte nu refuză influența directă asupra studenților El face cunoștință personal cu mulți dintre studenții săi și îi invită la locul său, organizează seri regulate , conversații în casa lui, încearcă în toate modurile să intre cu cuvântul lui, principiile sale în viața elevilor, pentru a o ghida din interiorul meu Asemenea activități și astfel de succese nu au întârziat, desigur, să provoace nemulțumiri în rândul colegiului profesoral și conflicte, atât cu universitatea, cât și cu autoritățile Primul semestru a trecut fără mari probleme Convins că prelegerile sale despre morală au avut o mare și pozitivă influență asupra ascultătorilor, Fichte le anunță și pentru semestrul următor Ținând cont de cursurile universitare de bază și ținând cont de faptul că prelegerile sale au caracter de lecturi publice, pentru a evita conflictele, așteaptă până la repartizarea orelor de curs pentru a-și programa prelegerile în timpul liber Totuși, fie intenționat sau nu, toate orele săptămânii sunt aglomerate Apoi Fichte își numește prelegerile pentru duminică și, încercând din nou să prevină conflictul, se conformează slujbei academice de duminică Cu toate acestea, adversarii săi erau evident prea dornici ca conflictul să fie evitat prin măsuri de precauție Consistoriul local din Jena nu a întârziat să raporteze acestea I) lui Fichte S \V XI, Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte - Lecturi duminicale către constitoriul general din Weimar și prin acesta către însuși duce, invocând că "acest angajament este un pas în mod clar îndreptat împotriva cultului public" *) scrie în replică către vicecancelarul Universității că se supune forței Explicațiile Senatului au fost în mod formal destul de favorabile lui Fichte, dar au avut mai degrabă grijă subtil să facă prelegerile imposibile; El a permis pe deplin continuarea acestor prelegeri duminicale doar cu condiția ca orele lor să nu coincidă cu ora slujbei bisericii Primul conflict a fost rezolvat cu succes în favoarea lui Fichte și a activităților sale Totuși,

imediat după el s-a jucat o nouă poveste, un conflict binecunoscut cu ordinele studenților Prelegerile lui Fichte au făcut în mod evident o impresie colosală asupra studenților prin ridicarea lor morală; comunicarea personală a adus și mai aproape de el studenții din cele mai diverse pături Apropo, în această comunicare personală a avut de-a face cu reprezentanții mai multor organizații studențești secrete numite ordine Activitatea lor era departe de a fi revoluționară ideologic politic și, după cum era convins Fichte, a fost adesea cauza a numeroase excese studențești Viața lor, principiile lor, bravura și ambiția de scrimă-duel i-au fost extrem de necompleți) !) Leben u Brielw II,) Leben și Brietw II,) Fichte însuși dă următoarea caracterizare a acestor ordine: "Es ist ihr Hauptgrundsatz, junge Leute von Vermõgen, von Verwandschaít, die Ein-fluss hat, von einnehmender Figur anzuwerben Sie machen einen in die Biblioteca "Runivers" Biblioteca "Runivers" G LANTS •au fost la Berlin doar în rolul de garanţie politică a îndeplinirii condiţiilor păcii Independența statului a fost, cel puțin, păstrată nominal, generalii francezi au încetat să mai fie reprezentanți ai autorităților orașului ocupat și au rămas doar sub forma unei garanții În asemenea condiții, Fichte și-a găsit din nou posibil să se întoarcă la Berlin și să-și înceapă lupta neînfricată Această luptă, într-adevăr, trebuie numită neînfricată, căci Fichte a condus-o împotriva inamicului, în mâinile căruia se afla de fapt: în mod formal, Prusia a redevenit un stat suveran, dar de fapt autoritățile franceze au prescris totul guvernului și au eliminat aceasta după propriul lor arbitrar Unul dintre contemporanii lui Fichte descrie starea vieții din Berlin în felul următor: "Berlinul nu a câștigat nimic din lume Iluminarea incompletă a ferestrelor de pe multe străzi mi-a dat o imagine proastă a bucuriei modeste unde de fapt existau mai multe motive pentru cea mai profundă tristețe Unii ofițeri prusaci nu și-au refuzat satisfacția de a-și îmbrăca din nou uniformele militare, dar cea mai strictă interdicție a comandantului francez i-a învățat curând pe grăbiți că nimeni nu și-a putut încă lua asupra sa curajul de a fi din nou prusac Administrația franceză, garnizoana franceză și-au continuat activitățile de parcă războiul nu s-ar fi încheiat încă; s-au stabilit aici mai mult timp, chiar mai comozi și împovărătoare decât înainte, și nu au ascuns faptul că doreau să epuizeze toate mijloacele țării ceea ce ar fi trebuit să fie opusul acestei realități Această stare de spirit a fost intens intensificată de apariția lui Fichte, care la sfârșitul lunii august de la Königsberg prin Copenhaga pe neașteptate Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte s-a întors la Berlin" x) "Această conversie a societății la valorile vieții spirituale și-a găsit cea mai semnificativă expresie în întemeierea Universității din Berlin " Atât guvernul, cât și societatea au vrut să compenseze cumva universitatea pierdută din Halle, iar regele a făcut o promisiune solemnă de a fonda o nouă universitate chiar în Berlin Fichte, în calitate de profesor învăţat care deja lucrase mult în această direcţie, a fost însărcinat să întocmească un proiect şi un plan de organizare a viitoarei universităţi Două săptămâni mai târziu, Fichte și-a prezentat "planul dedus pentru înființarea unei instituții de învățământ superior la Berlin, care să fie în legătură corespunzătoare cu Academia de Științe") de fapt, și el a constrâns libertatea, atât a predării, cât și a predării ; eliberându-l de supravegherea politică, l-a constrâns și el cu cerințele "rațiunii" și prescripțiile "Științei" Ideea importantă care stă la baza acesteia, ideea de autonomie universitară, a fost asociată cu un astfel de sistem organizatoric "ireal", care a făcut "Planul"

complet inaplicabil vieții, astfel încât Stein, într-o manieră foarte bună, a fost nevoit să respingă " acest proiect Fichte și-a propus transformarea universității dintr-o instituție pur de învățământ într-o instituție strict de învățământ, într-un fel de internat pentru studenți adulți, care să fie împărțit în trei clase: invitați liberi, studenți adevărați și acele persoane care se pregătesc pentru titlu de așa ceva și, parcă, trec printr-o școală de pricepere Comunitatea studenților adevărați - oameni devotați științei și care trăiesc pentru ea -) Vezi Varnhagen Denkwürdiglreiten des eigenen Lebens I, c Cit conform lui Diedicus) SW VI al lui Fichte, - Biblioteca "Runivers" IOS G LANTS urma să fie organizată pe principii strict comuniste, cu mijloacele materiale pentru existența sa să fie furnizate de către stat, care însă nu ar avea dreptul să se amestece în treburile sale economice interne "Deducerea * a tuturor prescripțiilor a fost întocmită atât de atent încât nici "caietele" și "banii de buzunar" nu au fost uitate Astfel, universitatea s-a transformat dintr-o instituție de învățământ superior într-o instituție de învățământ, într-o "școală de artă pentru uzul științific al rațiunii" Această școală trebuia să-i educe pe viitorii educatori înșiși pentru ce HcáM ñ - o sarcină care, într-adevăr, nu a fost și nu este îndeplinită de niciuna dintre instituțiile de învățământ sau științifice Multe gânduri pedagogice valoroase și proiecte dezvoltate în acest sens pot servi în continuare drept principii directoare pentru reforma învățământului superior Și oameni de știință moderni precum Alois Riehl oferă o evaluare foarte recunoscătoare și strict pozitivă a pedagogiei universitare a lui Fichte Cu toate acestea, o universitate adevărată nu poate fi construită din principii și idealuri Poți să te străduiești pentru ele și să crești treptat până la ele, dar cu greu poți schimba imediat viața învățământului superior și a întregului corp studențesc - în special studenții germani, obișnuiți nu numai cu libertatea relativă, ci chiar și cu o anumită doză de arbitrar - îndreptându-l imediat pe un mod complet nou și neobișnuit Concomitent cu Planul universitar, Fichte a avut ideea unor lecturi publice patriotice Fiind profund convins că moartea națiunii germane și decăderea statului ei se datorează nivelului moral scăzut al spiritului național, el își vede singura mântuire în ridicarea nivelului moral, în crearea inspirației etico-naționale Astfel apare în el ideea celebrului său "Discurs către german Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte a citi astfel de prelegeri patriotice împotriva robitorilor săi, fiind complet în mâinile lor, era extrem de periculos Fichte se putea aștepta la arestare și chiar la executare în orice moment într-un simplu ordin administrativ Dar o astfel de soartă sincer nu l-a speriat;avea o abilitate excepțională să se îmbine "cu "afacerea" lui și să-și iubească "activitatea" mai mult decât pe sine Nu-și făcea griji pentru familia sa, căci era convins că "națiunea nu-și va părăsi familia", iar fiul său va beneficia doar de faptul că tatăl său a murit martir Prin urmare, nu se temea să vorbească împotriva francezilor autoritatile in fata ochilor autoritatilor franceze Dar modul in care acestea din urma ar putea permite o propaganda atat de entuziasta si activa impotriva lor nu este mai putin surprinzator, desi in sens invers Este evident ca personalitati precum Fichte sau Tolstoi impun chiar si puterea politica să tacă prin puterea înălțimii lor etice! Principalul rău care a adus națiunea la o asemenea umilință este, în opinia filosofului nostru, că adevărata masă a poporului este separată de ideea de stat, că își trăiește propria viață de indivizi fragmentați în rețelele de egoism personal și politic, neparticipând la viața unui întreg ideal și

ideologic Între timp, adevărata ființă este doar în acest întreg, în comunitate Individul în sine nu este nimic Numai ca moment al activității nesfârșite a națiunii are sens și dreptul de a exista În același timp, doar în ideea comunității și numai din ea își primește puterea Prin urmare, este nevoie de un astfel de sistem de educație națională care să facă din individ un slujitor al poporului, să-l învețe să-și îmbine "eu" cu "afacerea" lui, să distrugă această dezbinare a intereselor individuale și comune, să omoare egoismul, dezastruos pentru viață , la rădăcini Pentru aceasta, este necesar, în primul rând, la procesul de educație, atât la școală, cât și la viață, să tratezi o persoană nu ca Biblioteca "Runivers" G LANTS la un obiect, nu ca ființă condusă prin structura ființei obiective cu constrângerea sa, ci ca subiect liber Înaintea statului însuși, individul trebuie să rămână doar un subiect Practic întreaga filozofie abstractă, teoretică a lui Fichte a rezultat în această cerere concretă și umană Subiectul este acel cuvânt grozav care mișcă lumea și salvează popoare Nu forța obiectivă a pasiunilor noastre, ci egoul liber al rațiunii noastre și al conștiinței noastre - aceasta este forța politică care trebuie să creeze noi războinici care luptă nu prin constrângere, ci din propria lor voință liberă, în care își pierde egoismul " obiectivitatea" și devine o etapă substanța divină a umanității Numai în ideea umanității și a comunității sale ideale se află adevărata substanță a istoriei, viața reală a omului Poporul german și-a pierdut independența renaște la o nouă , viata cu adevarat nationala, tragandu-si puterea din unitate, din sinteza puternica a comunitatii statale insasi Clasele educate ale Germaniei trebuie sa distruga in primul rand prapastia pe care egoismul de clasa si de stat a ridicat-o intre ele si intregul popor trebuie să-și asume ea însăși această sarcină de educație națională și să redea poporului personalitatea sa călcată în picioare Atunci își va crea o armată pe care nicio epocă nu a văzut-o vreodată Aceste discursuri pot fi pe bună dreptate caracterizate drept "discursurile lui Demostene, precum și măreția platoniciană " x) Democrația umană și etica socială a întregii personalități și filozofie a lui Fichte și-au găsit în aceste Discursuri expresia cea mai concretă, cea mai arzătoare și cea mai recunoscătoare Fichte știa ce face și !) W Koscher Geschichte der Nationalõkonomie în Deutschland S Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte destul de conștient a intrat în pericol *) Această neînfricare personală a predicatorului a sporit puterea impresiei predicii sale Exemplul personal a acționat cu forța sa imediată și a jucat un rol nu mic în inspirarea și conștientizarea de sine a maselor; el a ajutat națiunea germană să se recupereze spiritual și, prin urmare, a pregătit terenul pentru învierea ei exterioară În cele din urmă, în toamna anului , a fost deschisă Universitatea din Berlin Rectorul și toți cei patru decani urmau să fie numiți de rege pentru prima dată În viitor, universitatea urma să se bucure de autonomie, iar autoritățile universitare urmau să fie determinate de alegeri "Planurile" și "discursul" lui Fichte nu au trecut complet fără urmă pentru guvern: acesta și-a dat seama că propria sa mântuire stă în libertatea subiecților săi, iar organizarea universității a oferit primul exemplu al acestui nou spirit de libertate politică Primul rector pentru alegeri a fost Fichte În mod evident, Senatul a vrut să opună la început ministerului lui Shukman celui mai neclintit om care nu ar sacrifica nici măcar o bucată din libertatea câștigată a învățământului superior Fichte a avertizat că inflexibilitatea lui în acest caz nu ar fi deosebit de utilă; dar a acceptat totuși această sarcină grea Erau încă prea multe ambiguități

în organizație, în raport cu autoritățile externe universității, în raport cu funcționarii universității în sine Desigur, conflictele nu au întârziat să apară și, de fapt, toată perioada administrației Fichte a fost o serie continuă de conflicte Principiul și intransigența lui s-au arătat aici nu mai puțin decât în disputa despre ateism Senatul, aparent, dorea inflexibilitate doar în ceea ce privește ministerul și autoritățile externe în general; despre sine, dorința exprimată cu insistență) Vezi Rektoratsrede-ul său: "Ueber die einzig mõgliche Stõrung des akademi-schen Freiheit" IWB VI, S - Biblioteca "Runivers" G LANTS ascultare Prin urmare, nu i-a plăcut foarte mult când Fichte, în vechea chestiune a ordinelor *), cu care ripostase la Jena, a mers împotriva tendințelor senatului Având în vedere toate aceste ciocniri, Fichte deja în / a trebuit să renunțe la titlul onorific de rector Rezultatul nereușit al campaniei din Rusia a spart puterea lui Napoleon Întreaga Europa s-a ridicat împotriva paradoxalului său aservitor eliberator, care, prin cezarismul său despotic, a eliberat Europa de formele sclaviei medievale Prusia s-a însuflețit, iar masele de oameni au luat parte înflăcărată la război Fichte a continuat cu prelegerile sale universitare și publice pentru a arunca fulgere ale furiei sale naționale și ale entuziasmului său patriotic Și-a oferit serviciile în armată ca predicator al armatei, dar guvernul l-a refuzat A luat parte activ la organizarea autoapărării naționale și a participat în mod regulat la exercițiile militare ale acesteia Adesea, din lipsa unui minut de timp, apărea la prelegeri în același costum în care tocmai făcuse exerciții militare Soția lui a fost la fel de absorbită de asistența socială Când în august spitalele și spitalele din Berlin s-au plin cu răniți și bolnavi, Johann Fichte a fost unul dintre primii care și-a oferit serviciile în această direcție Severitatea muncii nu a făcut decât să sporească statornicia puterii ei morale Ea și-a amintit de porunca etică pe care o crease marele ei soț și această poruncă a considerat-o cea mai înaltă pe care o primise de la el "Poate tu", a spus el în lucrarea ei "favorită" din "Instrucțiuni pentru o viață binecuvântată", "poate că tu "Știu foarte bine ce îndrăznesc; Știu ca Palm o pistă mă poate ucide; dar nu de asta mă tem și, pentru scopul pe care îl am, aș muri și eu cu bucurie" (Письмо къ Bedme См Корке,) Biblioteca "Runivers" IOГАННЪ ГОТТЛИБЪ ФИХТЕ cât de mult ajunge mâna ta, satisfaci suferințele omenirii, sacrificându-ți propriile, iubite plăceri Dar dacă faci asta doar pentru că natura ți-a oferit un sistem nervos atât de delicat, atât de armonios, cu restul umanității, atunci lăudat să fie organizarea blândă a nervilor tăi! - În lumea spiritului, munca ta nu va fi menționat *) Numai o conștiință pură a datoriei, lipsită de simpatii și antipatii personale, creează valoarea morală a unui act Timp de cinci luni la rând, ea și-a îndeplinit neobosit datoria care i-a fost atribuită în mod voluntar În cele din urmă, condițiile spitalelor militare au ajuns la punctul lor: pe ianuarie, Johanna Fichte s-a îmbolnăvit de tifos, contractându-l în spital Boala a căpătat o formă foarte gravă Și în timp ce soția lui zăcea inconștientă cu febră tifoidă, Fichte a găsit încă puterea să-și înceapă prelegerile despre Știință Acestea au fost ultimele sale cuvinte de la amvon Noua formă de știință a rămas neterminată Când criza de boală s-a terminat, Fichte nu a putut rezista sentimentului de bucurie care l-a cuprins la vederea soției revenite la viață; se aplecă spre ea şi o sărută L-a ruinat El însuși a contractat tifos Chiar și în delirul inconștient al ultimelor sale zile, a rămas fidel firii sale; chiar și în adâncurile subconștiente ale eu-ului său nu exista un colț pentru nimic exclusiv individual, care îl privea doar pe sine; chiar şi

în delir a trăit numai după Fanteziile obiective ale umanităţii, naţiunii, războiului; a luptat cu natura fizică, apoi cu trupele inamicilor În ultimul moment al recăpătării conștiinței, a aflat cu satisfacție interioară că Blucher trecuse Rinul; bucuria acestui lucru Si lui Rektoratsrede: "Ueber die môgliche Stôrung der akademichen Freiheit" IW B VI, S -) Anweisung suna seligen Leben S W B V, Întrebări de filosofie, KH , Biblioteca "Runivers" G LANTS părtășia a fost ultima lui mângâiere; La ianuarie a murit A dispărut marele spirit Dar flacăra faptelor sale a fost aprinsă în acel moment cu puterea sa deplină și nu se va stinge niciodată în sistemul umanității, pe care acest mare spirit a realizat ca nemurirea omului Numai în faptele sale omul își are adevărata ființă, doar în sistemul faptelor își are nemurirea Și este puțin probabil ca de-a lungul întregii istorii a omenirii să existe o altă persoană care ar putea să se dizolve atât de complet, atât de pătrunzător în treburile sale, să-și uite atât de complet învelișul empiric și să o folosească atât de fundamental și consecvent doar ca mijloc pentru realizându-şi idealurile El a învățat că o persoană tăiată de întregul sistem inteligibil al umanității nu este absolut nimic, o abstracție paradoxală a zeroului empiric Ființa unui om constă în "numirea" lui pentru sistemul umanității, iar această numire pentru fiecare individ este concretă și de neînlocuit Omul adevărat este deci o monada țintă absolut concretă și de neînlocuit în sistemul valorilor inteligibile Ființa psihologică sentimentele și motivele sale nu numai că nu sunt exhaustive da, dar chiar și demnitatea lui umană și adevărul lui uman nu sunt afectate Acest individ empiric este prea abstract pentru a epuiza întregul om Și este abstract pentru că este metodic, adică, prin însăși esența abordării empirice, desprinsă de sistemul teleomic de comunicare, tărâmuri ale valorilor și obiectivelor Cu greu se poate argumenta faptul că, de exemplu, regele Prusiei nu este doar un individ psihologic, tocmai pentru că ceea ce îl face rege și îi dă personalitatea sa umană stă în relațiile extrapsihice se poate spune despre fiecare individ uman;realitatea sa psihologică nu îi epuizează în niciun caz personalul Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte De fapt, sinele lui este prea abstract pentru a exprima viața în concret Această viață este impregnată de scopuri și valori, iar fiecare participant la ea, nu cu Fizionomia ei biologică, ci cu personalitatea ei socio-chimică-juridică, devine momentul curgerii sale Acel sistem de relații infinit de complexe este singura lui substanță Astfel, Fichte face din umanitate substanța omului Și în acest sens, este de înțeles cum, la prima vedere, tendințe atât de opuse ale spiritului precum setea de activitate concretă și tensiunea gândului cel mai abstract ar putea coexista în el Filosofia lui doar sub șablonul evaluării empirice pare atât de abstractă, în afara vieții, construită undeva într-un tărâm inteligibil Da! Dar, până la urmă, viața este plină de această abstractizare imaginară a inteligibilului, care este mai degrabă absolutul și singurul concret, căci ea este substanța vieții Și numai în această substanță a idealurilor și din ea fiecare persoană individuală își primește adevărul și ființa sa În afara idealului este zero Prelegerile publice ale lui Fichte au subliniat neobosit această idee A vrut să-și arate vârsta, obosit de ideal, că nici egoismul, nici altruismul, nici satisfacția senzuală, nici aristocrația epicureană nu dau unei persoane o ființă adevărată; că numai viața în idee și ideal este viața reală, reală Pentru epoca sa, el a fost un profesor al idealului și un profesor al idealului Și așa a rămas pentru noi Această trăsătură caracteristică a contopirii complete a lui Fichte a vieții

sale personale cu viața "faptelor" sale, de parcă nu el le creează, ci ele se creează, nu este mai puțin puternică în caracterul gândirii sale În momentul gândirii, el se uită complet de sine, parcă s-ar contopi cu adevărul lui, pătrunzând în el în mod pur mistic Descrierea lui a procesului gândirii sale face o asemenea impresie, de parcă el nu gândește, dar gândul însuși se creează în el Gândul era întunecat pentru el, Biblioteca "Runivers" G L A n t s la fel ca toate lucrurile, elementul care l-a înghițit absolut, l-a obligat, prin puterea vieții sale, să renunțe în mod firesc la învelișul său empiric El numește această putere de a se pierde în conținutul obiectiv al gândului său "atenție absolut completă " un alt gând nu poate apărea deloc, deoarece într-un suflet complet umplut cu un obiect nu mai este loc pentru nimic străin Acest lucru absolut complet atenția, ceea ce vreau să spun, și pe care o cunoaște numai cel care o posedă, nu are nici un grad și diferă de atenția distrasă, care este capabilă de gradare infinită, nu în grad, ci în natură - toto genere Preia complet stăpânirea spiritului și o umple " "Aceasta este metoda noastră", spune el în continuare, "care are dificultăți Ceea ce este construit trebuie să fie reținut de gândirea unul în celălalt și, fără nicio participare a noastră, intuiția se generează, ca un fulger În acest ultim proces, încetineala sau viteza capului nu joacă niciun rol, deoarece capul nostru nu joacă deloc niciun rol Noi nu creăm adevărul; și ar fi foarte trist dacă ar trebui să o facem; adevărul se creează pe sine, prin propria sa putere, și face asta peste tot și întotdeauna, oriunde găsește doar condiții pentru posibilitatea creării lui "-) Această trăsătură mistică a organizării sale mentale i-a făcut firesc și ușor să descopere o astfel de mare concept în epistemologie, care este conceptul său de "adevăr în sine", unul dintre cele mai importante concepte ale filosofiei moderne Geniul a făcut-o întotdeauna ') Fichte SWIJ, I J WL) W L, S Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte pecetea misticului, iar Fichte o poseda în cel mai înalt grad Avea cel mai mic talent pentru gândirea subiectivă-Fantezie, dar era unul dintre cei mai mari genii pentru gândirea-adevăr Geniul adevărului - aceasta ar trebui să fie caracteristica alcătuirii sale mentale În același timp, gândul lui a fost și ar fi trebuit să fie și fapta lui Își scrie că un gând clar ia întotdeauna și direct în stăpânire inima lui Pentru el personal, nici un gând de-al său nu a fost abstract și a fost întotdeauna instrumentul cu care a căutat să reformeze viața însăși, păstrându-i mereu un scop concret de viață Cu o credință care echivala cu un fanatism naiv, el considera că întreaga sa filozofie este chemată să reformeze viața Și în prelegeri, și în lucrările sale, nu a predat-o, ci a propovăduit, considerând-o nu proprietatea sa și nici măcar creația sa, ci misiunea sa Această poziţie fundamentală de viaţă, conştiinţa acestei misiuni filosofice, explică unele fapte biografice, explicând şi luminând la rândul lor această poziţie fundamentală Relația cu Schelling devine clară din acest punct de vedere Fichte a fost primul care a descoperit talentul enorm al unui tânăr filozof care nu împlinise încă de ani Acesta din urmă i-a trimis lui Fichte prima sa lucrare filozofică în manuscris, împreună cu o scrisoare plină de recunoștință și recunoștință Când prima lucrare a lui Schelling a apărut tipărită: "Despre sine ca principiu al filozofiei", Fichte a salutat doar acest luminar în ascensiune și a făcut toate eforturile pentru a-i obține o profesie de profesor la Jena tânărului filozof Era convins că și-a găsit un adept strălucit care l-ar ajuta în misiunea sa Nu este deloc necesar să-l acuzăm pe Fichte de ambiție, de sete de prioritate: îl recunoștea deschis pe Schelling ca un om mai strălucit decât el însuși

Dar s-a înșelat în însăși esența concepției sale filozofice chiar la început, în prima sa lucrare Biblioteca "Runivers" ani Schelling era departe de a fi atât de aproape de Fichte pe cât credea el Diferența de bază și fundamentală dintre sistemele lor se manifestă aici deja cu toată claritatea ei Schelling vrea să facă din legile libertății legi ale naturii și invers, să găsească natura în subiect și în natura subiectului El ontologizează și chiar își naturalizează absolutul, el consideră spiritul doar potențialul cel mai înalt al ființei obiective Schelling este un realist extrem în toate tendințele sale filozofice Fichte este un idealist extrem A face din conștiință potențialul naturii ar însemna moartea sistemului său, ar echivala cu lipsa de sens a "misiunii" lui Și când a înțeles acest lucru, nu a fost din falsă mândrie, ci doar din devotamentul față de "misiunea lui" pentru că" s-a îndepărtat de Schelling și, la fel de înflăcărat ca înainte, l-a simpatizat, acum a început să-i ceartă Nu personalitatea lui, ci munca sa, misiunea sa s-au despărțit de Schelling - și și-a sacrificat fără durere afecțiunea și prietenia personală Personalități precum Fichte nu pot fi "prieteni", deoarece nu știu să se relaționeze personal cu o persoană și să o considere exclusiv în lumina sarcinilor lor de viață Un prieten adevărat și sincer al umanității nu poate fi în același timp prieten cu oamenii, căci el este în numele umanității, nu le poate ierta nimic Fichte a fost adevăratul erou al "activităților" sale, pentru care nimic nu exista decât în afara și în afara ei Și așa, în ciuda acestei obiectivități excepționale, a acestei dizolvari fundamentale a sinelui în conținutul său, Fichte, atât în viață, cât și în filosofie, a fost preotul religiei conștiinței, ideologul subiectului absolut Dar nu un subiect empiric, ci un subiect pur și absolut, îmbinat cu Dumnezeu și lumea lui, era religia lui și baza eticii sale Nu a prețuit o persoană, ci întotdeauna, întotdeauna doar un moment de umanitate într-o persoană și, luptă pentru libertate) Schelling SW I, i S Biblioteca "Runivers" Johann Gottlieb Fichte subiect, el a luptat întotdeauna doar pentru eliberarea omenirii Și aceasta, din nou, nu este o abstractizare, ci o trăsătură de concretețe absolută într-o tendință, într-o voință Căci omul este o abstracție mult mai mare decât omenirea și este legat de aceasta din urmă în același mod în care o diferență abstractă este o integrală concretă și reală Libertatea acestui subiect substanțial al umanității era idealul său etern, iar în acest ideal, în justificarea posibilității sale, el și-a găsit propria eternitate, nemurirea Ca apostol al libertății absolute, el va trăi veșnic în sistemul uman G Lanz Biblioteca "Runivers" Perspectiva generală a lumii a lui Fichte,) ММ ГГ Ї Acum o sută de ani La ianuarie , unul dintre cei mai originali și nobili oameni din toată istoria omenirii, Johann Gottlieb Fichte, a murit În personalitatea sa caracteristică, integritatea uimitoare a naturii, onestitatea de nezdruncinat a gândirii, sinceritatea înflăcărată a convingerilor, armonia rară a gândirii și activității, care îi transformă viața într-o întruchipare vie a idealului stabilit de el, fidelitatea față de sine până la moartea de sacrificiu de sine în mijlocul slujirii inspirate, îmbinată într-o singură imagine strălucitoare, binele comun; credință profundă în filosofia sa, ca un mare cuvânt nou al adevărului, care ar trebui să regenereze omenirea și să o pregătească pentru stabilirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ Și în contrast izbitor cu aceasta, sistemul filozofic extraordinar de dificil și abstract, care rulează (mai ales în prima perioadă a dezvoltării sale, cea mai importantă pentru istoria filosofiei) este complet în contradicție cu convingerile cele mai fundamentale ale

simțului uman obișnuit O cunoaștere strânsă cu învățătura lui Fichte ridică de mai multe ori aceeași nedumerire: cum s-a putut spune o astfel de abstractă nefiresc, s-ar putea spune, o înțelegere a lumii atât de cabinetă, într-o minte atât de sinceră și de vie? Și în rezolvarea acesteia, nu se poate face doar referire *) Discurs rostit la ședința solemnă a Societății de Psihologie din Moscova, organizată la martie , în memoria centenarului morții lui Fichte Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE O să cedeze pasiunii directe a personajului lui Fichte De ce, până la urmă, această pasiune l-a împins pe Fichte chiar pe drumul pe care îl luase? Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să ne oprim asupra influențelor sub care a fost ridicată gândirea lui Fichte și asupra spiritului și tonului care au dominat filosofia germană în timpul său Fichte a fost la început un adept al lui Spinoza, apoi cunoașterea lui cu ideile lui Kant a produs în el o revoluție mentală completă și s-a alăturat complet predicării sale De atunci, actul copernican al lui Kant a devenit o sursă puternică și un motor al propriei sale creativități Care a fost descoperirea lui Kant copernicană care i-a uimit și i-a cucerit pe contemporanii săi? Kant a schimbat radical relația dintre mintea care cunoaște și lumea cunoscută: el a proclamat cu încredere că nu mintea noastră ar trebui să fie conformă obiectelor în acțiunile sale cognitive, ci că, dimpotrivă, obiectele cognoscibile sunt întotdeauna conformate cu legile, relațiile și conexiunile pe care mintea noastră le introduce în ele Cu o profunzime, minuțiozitate și consecvență uimitoare, Kant a susținut că spațiul, timpul, cauzalitatea, legile de bază ale naturii sunt doar Formele și metodele percepției și înțelegerii noastre, cărora tot ceea ce este conștient și cunoscut de noi este supus și îmbrăcat și în afara căruia nu suntem nimic înțelegem, nu ne putem imagina Aceste Forme și metode sunt înrădăcinate în însăși structura minții noastre, prin urmare ele sunt impuse inevitabil asupra a tot ceea ce se apropie mintea noastră și, dimpotrivă, doar ceea ce este perceput în conștiința noastră care a intrat deja în ele și le-a întruchipat în sine Prin urmare, întreaga zonă a posibilei noastre experiențe, i e tot ceea ce putem percepe, observa și cunoaște în mod semnificativ este în întregime determinat în caracterul său, în relațiile sale, în întregul său curs, de aceste inițiale sau a priori Biblioteca "Runivers" L LOPATIN forme noi ale minții noastre În acest sens, este foarte posibil să afirmăm că mintea noastră este legiuitorul lumii accesibile nouă Dar, pe de altă parte, această lume accesibilă nouă, cu toată regularitatea și coerența ei, există doar pentru conștiința noastră Lucrurile, așa cum există în afara conștiinței și percepției noastre, sau lucrurile în sine, nu au nimic în comun nici cu spațiul, nici cu timpul, nici cu ideea noastră de dependență cauzală, nici cu legile științei noastre naturale, deoarece atât spațiul, cât și timpul și conceptul de cauzalitate, ca și alte categorii de rațiune, și legile universale ale naturii pe care le cunoaștem nu sunt decât produse ale organizării noastre mentale și nimic mai mult - acest lucru a dovedit foarte insistent Kant Și între timp, lucrurile în sine, în ochii lui Kant, au o realitate neîndoielnică: la urma urmei, numai din efectele lor asupra susceptibilității noastre senzuale se obține materialul prin care conștiința noastră procesează la legile lor în lumea experienţei noastre Kant a văzut două mari avantaje în interpretarea sa asupra naturii minții umane, în comparație cu opiniile anterioare despre ea: în primul rând, el a crezut că înțelegerea sa oferă un temei de neclintit pentru știința naturală, deoarece transformă legile generale

ale științei naturale în condiția posibilității ca orice fapte să se încadreze în experiența noastră; în al doilea rând, era convins că teoria sa a minții este cea care ne asigură conștiința de sine morală și sentimentul nostru de libertate, precum și viziunea noastră moral-religioasă asupra lumii în general, de toate încercările unei false metafizici naturalistice, deoarece arată că legile naturii fizice cu necesitatea lor neclintită se referă numai la experiența noastră, adică la numai fenomenelor din percepția noastră senzorială, și nu lumii în sine și, prin urmare, nu ființei noastre spirituale interioare, așa cum este dată în sine Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE Dintre aceste două consecințe cele mai importante ale filozofiei lui Kant, care i-a fost deosebit de drag lui Fichte? Fără îndoială, noua soluție a lui Kant la problema legitimității credinței noastre în libertatea noastră și a sensului moral al vieții Kant a risipit pentru totdeauna coșmarul determinismului spin-nosal care a cântărit pe Fichte, care a transformat personalitatea umană într-o jucărie neputincioasă de natură indiferentă - el a arătat că ideea auto-legalității absolute a rațiunii umane poate și trebuie luată ca baza oricărei viziuni asupra lumii Înaintea lui Fichte s-a pus, cu toată certitudinea, problema alegerii între două înțelegeri ale lumii, între dogmatismul Spinoza și idealismul kantian, și el a ales irevocabil idealismul Două considerații l-au condus la aceasta: el și-a dat seama că gândirea nu poate fi dedusă din ființa naturală exterioară, deoarece numai ființa poate veni din ființă, și nu gândul de a fi, în timp ce, dimpotrivă, ființa poate fi dedusă pe deplin din conștiința gânditoare - căci conștiința este de asemenea fiind; și cel mai important, s-a convins că doar asimilând o viziune idealistă asupra lumii ne putem recunoaște, fără contradicții, ca figuri morale în viață Cu toate acestea, Fichte, cu sinceritatea sa caracteristică și consistența ireprimabilă a gândirii, nu a putut să nu observe incompletitudinea internă a filozofiei lui Kant și chiar contradicțiile logice conținute în ea Aceste contradicții erau deja recunoscute clar de mulți și au făcut obiectul unor denunțuri fierbinți pentru oponenții lui Kant, iar apărătorii săi au fost adesea plasați într-o poziție foarte dificilă Adepții mai îndrăzneți ai lui Kant se gândeau deja serios la faptul că Formulele profesorului lor aveau nevoie de o transformare semnificativă pentru a finaliza cu adevărat marea revoluție în filosofie și știință începută de Kant Care a fost sursa contradicțiilor interne în sistemul kantian? El a constat în mod incontestabil în predare Biblioteca "Runivers" L LOPATIN Kant despre lucrurile din ceón Pe de o parte, Kant a învățat că spațiul și timpul și toate legile de bază ale fenomenelor reprezintă creația a priori a spiritului nostru, forma originală inerentă minții noastre, dată doar în ea și pentru el și complet "nicio aplicație la lucruri în ei înșiși având nu Având în vedere acest lucru, el a susținut că cea mai importantă lege a realității, prototipul tuturor celorlalte legi ale sale - legea cauzalității - nu este o proprietate reală a obiectelor în sine, ci doar modul nostru de a le privi și de a le compara cu reciproc Dar, pe de altă parte, el a recunoscut că lumea lucrurilor în sine, independentă de mintea noastră și de sentimentele noastre, încă există și că el este cel care ne induce conștiința la activitate, îi furnizează material pentru contemplarea ei și, prin urmare, , este complet realul și complet independent de conștiință și în afara ei este cauza întregii sale vieți Contradicția a ieșit foarte neechivoc și vizibil: ce este cauzalitatea, o proprietate sau nu o proprietate a lucrurilor în sine? Că lucrurile acționează de fapt, sau doar par să acționeze, pentru că, prin

organizarea minții noastre, nu le putem privi altfel? Și care este această organizare a minții? De ce aduce în fața noastră acele Forme ale sensibilității și acele categorii ale înțelegerii cu care ne întâlnim în experiența noastră și care determină tot ceea ce vine în experiență, din toate părțile și în toate privințele, și nu alte Forme și categorii? Pentru Kant, ele reprezintă un fapt final și mai departe inexplicabil - în ochii lui, ele sunt, de asemenea, un fel de lucru în sine, o magie primordială misterioasă a ordinii noastre spirituale, căreia nu putem decât să ne supunem Nu degeaba Kant a considerat propria noastră esență reală la fel de neînțeles ca și esența reală a lumii exterioare nouă Dar chiar să presupunem că o astfel de organizație este de fapt dată în noi La urma urmei, Kant a considerat totuși că este neîndoielnic că Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE spațiul, timpul, cauzalitatea este doar generarea sa subiectivă, existând doar pentru noi, dar neavând sens pentru lucrurile în sine și nicio legătură cu ele A apărut o nouă nedumerire: de ce materialul furnizat de lucruri în sine este supus acestor Forme pur subiective și acoperit în întregime de ele? La urma urmei, el nu a fost creat de ei și, prin originea lui, nu are nimic în comun cu ei Ce trebuia să facă adeptul înflăcărat al doctrinei lui Kant în fața tuturor acestor nedumeriri, care, însă, nu era atât de orbit de geniul lui Kant încât să nu le vadă? Este clar că trebuia să se confrunte cu unul din două lucruri: fie trebuia să accepte ființa lucrurilor în sine, dar apoi să renunțe la doctrina subiectivității pure a spațiului, timpului și a legii cauzalității, pentru că trebuia să realizeze că, într-un asemenea caz, acordul dintre Formele a priori ale minții noastre și realitatea observabilă este de conceput numai cu condiția ca aceste Forme să fie inerente într-o anumită măsură realității încă de la început, chiar înainte de a cădea sub observația că în lucruri , așa cum sunt date în sine, ceva analog cu spațiul nostru trebuie să existe deja de la bun început , timpul nostru și legea noastră a cauzalității așa cum o înțelegem Totuși, o astfel de ieșire ar echivala cu distrugerea completă a tuturor concluziilor kantiene - ar fi o renunțare completă la filosofia kantiană și o întoarcere la opiniile lui Leibniz și Wolff Sau un kantian atât de consistent a trebuit să facă o altă presupunere, care ar putea părea ciudată, incongruentă, imposibilă, dar care, totuși, era inevitabil pentru cineva care dorea să păstreze viziunea de bază a lui Kant despre rațiunea umană - trebuia să respingă complet toate lucrurile din el însuși, t - e fiecare realitate din afara conștiinței noastre, fiecare lume reală independentă de sentimentele noastre - trebuia să admitem că, pe lângă conștiința noastră și fenomenele sale, ele Biblioteca "Runivers" L LOPATIN produs de noi înșine, nu există absolut nimic că întregul univers cu toată originalitatea sa imaginară, în toată diversitatea sa infinită, este doar o fantomă creată de noi înșine, o fantomă în spatele căreia nu există nici o căptușeală reală Repet: ne este greu acum chiar și să ne imaginăm cum se poate asimila în serios o astfel de viziune asupra lumii Probabil că nu ar fi putut să apară în zilele noastre (ceea ce este cel mai bine evidențiat de precaritatea și inconsecvența reprezentanților filosofiei imanente din vremea noastră), dar trebuie să ne amintim spiritul epocii în care a trăit Fichte: nu cu mult timp în urmă a apărut Critica Rațiunii, care a uimit pe toată lumea minți, care părea a fi o descoperire copernicană în domeniul filosofiei Cei mai buni gânditori ai Germaniei i-au luat parte, studiind cu atenție fiecare cuvânt al marelui profesor Între timp - ce a spus Kant? - El a declarat că lumea pe care o cunoaștem, cu toate

legile și Formele ei, este însăși creația gândirii cunoașterii Adevărat, alături de această lume cognoscibilă, el a recunoscut și lumea lucrurilor în sine Dar știm deja ce confuzie Filosofia kantiana este o presupunere, stim si cu ce hotarare a luat Kant din aceasta lume de neinteles toate semnele care determina orice realitate pentru noi Nu trebuia decât să facem un pas mai departe pe drumul pavat de Kant, nu trebuia decât să admitem sincer că lumea de neînțeles a lucrurilor în sine este un produs complet gol al Fanteziei noastre, iar întreaga viață a universului s-a transformat într-un vis uriaș , din toate părțile îmbrățișând sinele nostru cunoscător, care este și singurul creator și singurul făcător în existența ei fantomatică Acest pas, cu profundă credință în ideea principală a profesorului, a fost făcut de Fichte Toată realitatea este crearea sinelui nostru Lumea exterioară este doar imaginația noastră, fără nicio realitate proprie Un astfel de punct de vedere nu a fost exprimat în primul Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE conector de ieșire Ca să nu mai vorbim de Kant, care nu ar vrea niciodată să-l termine, el s secvența conștientă a fost dezvoltată încă din prima jumătate a secolului al XVIII-lea celebrul filosof englez J Berkeley Pentru a aprecia viziunea particulară asupra lumii a lui Fichte, este interesant să-l comparăm cu acest fondator al așa-zisului idealism subiectiv Ce a învățat Berkeley? - Pe scurt, el a afirmat că există doar spirite și diferitele lor reprezentări sau idei El a transformat lumea materială într-un simplu joc al acestor idei Între spirite el a distins spiritul infinitului, sau Dumnezeu, de spiritele finitului Din timpuri imemoriale, Dumnezeu a cuprins în gândul său plinătatea lumii ideale și dă în fiecare moment reflectările ei limitate conștiinței spiritelor create Care este diferența dintre teoria lui Fichte și teoria lui Berkeley? Fichte, ca și Berkeley, a recunoscut că realitatea aparține doar spiritului, care nu cunoaște decât "eu" Dar Fichte a înțeles realitatea spirituală altfel decât Berkeley și, prin urmare, viziunea sa este incomparabil mai abstractă Berkeley a negat lumea materială, dar a lăsat totuși o parte din aparența ei în mintea divină Berkeley credea profund că există un spirit concret, conștient de sine, infinit, că în conștiința acestui spirit infinit este conținută concret imaginea întregului univers, constantă și neschimbătoare, mereu egală cu sine Lumea, ca întreg real, a fost lipsită de originalitate materială, dar ea a fost totuși păstrată ca imagine reală în mintea unui spirit absolut real Berkeley era un teist în idealismul subiectiv, iar acest lucru i-a dat viziunii sale asupra lumii o anumită amprentă de realism Fichte a privit altfel problema: el consideră că conștiința cu adevărat infinită este un lucru de neconceput Limitarea este o condiție inevitabilă a existenței conștiente: odată ce suntem conștienți de noi înșine, suntem noi înșine Biblioteca "Runivers" L LOPATIN • limitat, este posibil să fim conștienți de noi înșine doar atunci când ne deosebim de ceea ce nu sunt eu Prin urmare, acest celălalt, non-obiect, trebuie dat pentru ca conștiința să fie realizată Nu poate exista un spirit personal infinit, cu un conținut de conștiință cu adevărat infinit: pentru a se distinge de altul, acesta trebuie să aibă un conținut definit, deci, limitat Înseamnă asta că Fichte a respins complet ideea unui început absolut al vieții - că în sistemul său nu exista nimic care să corespundă conceptului lui Berkeley despre Dumnezeu? Dar a privit diferit la începutul absolut Pe de o parte, era complet convins că toată realitatea este cuprinsă în conștiință și nu există alta Dar, pe de altă parte, el a afirmat hotărât că conștiința este într-adevăr infinită, adică absolutul, în adevăr, nu există prin însuși conceptul

lui În ce s-a transformat principiul absolut în acest caz și cum ar putea fi gândit? Absolutul nu este ceva realizat o dată pentru totdeauna, ci realizat etern; nu este un Fapt, un lucru, o substanță, ci o activitate continuă, un proces creativ fără sfârșit Nu se epuizează într-o singură conștiință infinită, se exprimă într-un număr infinit de conștiințe finite și în ele primește plenitudinea realizării sale Absolutul nu este undeva în afara noastră (cum sa dovedit la Berkeley), ci în noi și numai în noi; cu alte cuvinte, absolutul este propriul nostru eu, deoarece este sursa întregii noastre realități interioare, deși acest eu nu este doar sinele nostru individual, ci este și sinele tuturor celorlalte conștiințe individuale Zeitatea Absolută, a noastră, pentru a se manifesta și a începe să trăiască, s-a îmbrăcat în finitudine și a devenit un actor suferind al lumii fantomatice creată de ea însăși - aici, pentru a spune pe scurt, Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE S ■ko, viziunea asupra lumii a lui Fichte: în idealismul subiectiv, el este un pur panteist În construcțiile sale filozofice, Fichte pornește de la o negare hotărâtă a lucrului în sine, sub orice formă Lucrul în sine este cel mai lipsit de sens dintre concepte, lipsit de orice conținut, este o himeră evidentă a înțelegerii noastre Ne considerăm capabili să gândim lucrurile așa cum există în afara gândirii, uitând că o astfel de sarcină în sine conține o contradicție logică evidentă: dacă ne gândim la ceva, îl introducem inevitabil în cercul gândirii noastre și, în consecință, ne ocupăm mereu de produse ale propriei noastre minți Raționând despre lucrurile în sine, le distrugem prin urmare originalitatea prin însuși actul raționamentului nostru Între timp, să renunțăm la presupunerea absurdă că există unele lucruri în sine în afara minții noastre - și ce câmp vast se deschide pentru filosofie! Atunci trebuie să admitem că tot ceea ce este cunoscut de mintea noastră este doar produsul propriei sale creații; pe de altă parte, atunci nu avem dreptul să vedem în această creativitate însăși un descendent de neînțeles al organizării misterioase și de neînțeles a spiritului nostru, acest lucru în sine în interiorul minții noastre: lucrurile în sine nu sunt nicăieri, nici în afara noastră, nici în interiorul nostru Mintea noastră constă numai în activitatea ei creatoare, neconstrânsă sau dirijată de nimic din afară, este totul în ceea ce se dezvăluie în mod liber Realizarea internă a minții este direcționată și condusă de logica constantă a autodeterminării sale libere, iar această logică este clară și transparentă pentru minte, deoarece este totul alcătuit din propria sa discreție Prin urmare, odată ce vom găsi adevăratul principiu al creativității sale, vom putea imediat să deducem întregul set de adevăruri ale științei din acest principiu unic; filozofie pe- atunci va înceta să mai existe ca știință închisă, Întrebări de filosofie, KN , Biblioteca "Runivers" L LOPATIN având un obiect separat de toate celelalte științe, se va transforma în sursa și condiția oricărei științe în general, în cunoaștere despre cunoaștere, în ceea ce Fichte numea știința științei (Wissenschaftslehre) Deci, prima sarcină a filosofiei trebuie să fie găsirea unui singur principiu al cunoașterii, un astfel de adevăr al rațiunii, în raport cu care orice alt adevăr ar fi doar o consecință Este clar că un astfel de adevăr trebuie să fie de la sine înțeles Nu poate fi un adevăr bazat pe alte adevăruri, căci în acest caz nu ar mai fi începutul cunoașterii În același timp, pornind de la acest adevăr, trebuie să putem construi un sistem complet și complet de rațiune, deoarece mintea este una în natură, iar adevărurile care îi dezvăluie creativitatea trebuie să reprezinte un tot organic coerent și armonios,

și pentru că , pe de altă parte, nu este nimic ascuns în el de el însuși Care este adevărul original al filosofiei? Este destul de ușor de observat unde ar trebui căutat, având în vedere punctul de vedere acum enunțat: dacă nu există lucruri în sine, dacă tot ceea ce există și tot ceea ce este cunoscut este produsul minții noastre, cu alte cuvinte, autodeterminat și autoacționant l, atunci este evident că eu sunt condiția oricărei existențe și precondiția inevitabilă a tuturor cunoștințelor reale Prin urmare, adevărata filozofie trebuie să înceapă cu recunoașterea și afirmarea sinelui nostru ca principiu independent al propriei sale dăruiri Pe de altă parte, prezența I-ului nostru, prezența lui în conștiința noastră și cunoașterea noastră despre el, egalitatea lui cu sine și identitatea cu sine, i e că sunt eu, și nimic altceva, este cel mai indubitabil și mai evident adevăr din lume La urma urmei, înțelegem orice alt adevăr doar prin faptul că eu-ul nostru este conștient de el Așadar, eu sunt eu, sunt, mă postulez, iată Formulele, care exprimă în același timp cele mai elementare și mai evidente Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE vizibilă, a tuturor adevărurilor Toate proprietățile sunt combinate în ea pentru a recunoaște în ea singurul principiu posibil al unui sistem real de rațiune Dar pentru a fi conștient de mine tocmai ca eu, trebuie să mă deosebesc de ceea ce nu este: Faptul conștiinței de sine constă numai în aceasta, că mă recunosc în natura mea specifică, specială Aceasta înseamnă că, dacă eu se pune pe sine, el se opune astfel lui însuși "nu-l": actul de autoafirmare implică inevitabil actul de a se opune la ceea ce este diferit de noi Așadar, lângă adevăr: "Eu se postulează", trebuie să fie altul: "Îmi opun nu-l" Acest al doilea adevăr este la fel de necesar din punct de vedere logic și la fel de sigur pentru noi, de fapt, ca și primul: din toată experiența noastră suntem neclintit convinși că este imposibil să fim conștienți de noi înșine dacă nu suntem deloc conștienți de altceva Dar cum se pot împăca aceste două adevăruri? La urma urmei, este destul de clar că gândul nostru, întrucât este al nostru, nu poate în niciun fel să iasă din limitele eului nostru Prin urmare, cele două acte pe care le-am luat acum în considerare - afirmarea de sine și opoziția de sine față de nu-l - ar trebui să aibă un loc în a noastră Dar cum este posibil acest lucru când not-l, prin însuși conceptul său, este negația pură a lui l? Cum pot ei să ne infiltreze conștiința de sine deodată? Evident, acest lucru este posibil doar cu condiția ca eu și să nu ocup Sfera conștiinței noastre în mai multe privințe Trebuie să-și păstreze opusul, trebuie să se limiteze reciproc Dar ce înseamnă a limita? Orice "restricție" presupune o anihilare parțială a realității în ceea ce este limitat Deci, existența comună în conștiința noastră de sine atât a lui l, cât și a nu-L presupune divizibilitatea lor inevitabilă, adică, limitarea reciprocă a realității lor, de dragul posibilității unei combinații vii între ei De aici derivă al treilea principiu al filosofiei Biblioteca "Runivers" L LOPATIN Fichte, reprezentând sinteza primelor două: l opune în I (adică în sine) I divizibil non-l divizibil Din acest fundament, cu dovezi analitice, decurg două judecăți: i) mă consideră limitat sau determinat printr-o rețea (în acest caz, fundamentul științei teoretice, căci orice cunoaștere teoretică este o definiție a gândirii noastre printr-un obiect dat) și) l consideră nu l definit prin l (acesta este principiul fundamental al științei practice, deoarece toată activitatea noastră se exprimă în efectele modificatoare și călăuzitoare ale voinței noastre asupra lumii din afara noastră) Analizând aceste principii și descompunerea lor treptată într-o serie de teze, antiteze și sinteze, Fichte încearcă să derive

întregul set de definiții teoretice și practice ale conștiinței de sine Construcțiile sale sunt uneori obositoare în abstractitatea și sofismele lor, dar cu greu se poate nega că ele arată adesea o mare perspectivă și puterea geniului logic Ce viziune generală primește viziunea lui Fichte asupra lumii? Fiecare realitate este înrădăcinată în l și poate fi dată doar în conștiința lui Sinele nostru este singurul absolut: există o singură viață și o singură ființă vie - o singură minte vie Conștiințe separate ale ființelor individuale sunt doar manifestări ale acestei vieți unice, autodezvăluirea singurei noastre l Dar, pe de altă parte, după cum am văzut, pentru Fichte nu poate exista un spirit personal infinit, cu un conținut infinit de conștiință prezent în el: conștiința este de conceput numai atunci când obiectul conștiinței este deja dat, care se află în fața noastră l și îl limitează - l abia atunci apare , kak l, când not-l este deja opus Fără aceasta, nicio conștiință și nicio activitate în viața noastră nu este posibilă Și între timp afară Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE conștiință și în afara activității nu am nimic real Aceasta înseamnă că singurul absolut original l, pentru a obține adevărata realitate, trebuie să-și stabilească o limită sub forma lumii exterioare percepute și reprezentate - și prin aceasta să dobândească obiectul conștiinței sale și domeniul său de activitate Numai după ce am generat nu-eu, eu-ul nostru devine cu adevărat l autentic, doar având în față fantoma naturii exterioare, cauzată de ea însăși, devin conștiință, voință, personalitate Dar orice conștiință în fiecare moment al realizării ei este inevitabil limitată, nu există de fapt o conștiință infinită: deci, pentru a fi conștient de sine și de lume, eu absolut trebuie să se dezintegreze în nenumăratul eu al conștiințelor finite Numai în Iul finit, empiric, Iul absolut își dezvăluie adevăratul conținut și își găsește adevărata viață Ce este absolutul în sine, în timp ce nu a dat naștere încă fantomei lumii materiale și până când nu s-a dezintegrat în diferite sfere ale conștiințelor finite? Potrivit lui Fichte, are doar un potențial, nu o ființă reală; este sinele nostru, dar până acum nu a devenit încă ceea ce este, până acum nu a devenit încă conștient de sine sau de orice altceva, pentru că încă nu este nimic de conștient Încă stabilește doar relația dintre eu și nu-l, fără de care nu există conștiință, de aceea este încă lipsită de conștiință și creează înfățișarea lumii și în ea separă, finalul, pe calea complet inconștient și inconștient creativitate Așa se explică iluzia realității lumii exterioare independente de noi: de fapt, prin și prin creația noastră, este doar reprezentarea noastră, neavând independență și nici esențialitate intrinsecă, dar nu știm despre asta, deoarece este produsul unui proces complet inconștient; Iul nostru, creând universul, s-a creat astfel pe sine Acesta este un punct extrem de interesant și important în filosofia lui Fichte El are o Biblioteca "Runivers" L LOPATIN pentru prima dată, doctrina condiționalului, necondiționalului sau a Bonului în curs de dezvoltare, atât de caracteristică idealismului german, a primit o expresie extrem de vie Conform acestei doctrine, absolutul este valabil doar în condițional și finit, Dumnezeu este în procesul lumii, dirijat de el și în același timp creându-l Apare un rezultat destul de paradoxal: întreaga realitate a lui Dumnezeu este în lume și, dimpotrivă, întreaga realitate a lumii este în Dumnezeu În Fichte, această viziune este îmbrăcată în termeni psihologici și epistemologici și prin aceasta dobândește o claritate deosebită Conducând-o în mod constant, Fichte îl definește pe Dumnezeu ca o ordine morală mondială De ce moral! Aici avem din nou un punct foarte important în viziunea lui Fichte asupra

lumii, forțându-l să se alăture învățăturii lui Kant despre primatul rațiunii practice asupra teoretică Lumea nu a fost creată pentru ca noi să ne predăm contemplării imaginilor fantomatice care o alcătuiesc Apoi am născut lumea pentru a întruchipa și a realiza în ea absolutitatea mea, activitatea mea de sine, libertatea mea Legea morală de care suntem conștienți este cererea necondiționată care nu încetează niciodată în noi pentru libertate și raționalitate mai înaltă în acțiunile noastre - cererea de autodeterminare pură În legea morală este întregul sens al ființei, de dragul ei am creat fantoma universului care stă în fața ei Conține, de asemenea, explicația finală a multiplicității eurilor finite individuale Dacă sinele absolut s-ar epuiza complet în conștiința noastră individuală, am fi stând în sălbăticia lumii fără niciun scop și fără nicio sarcină morală Ne-ar fi rămas fie să ne întoarcem de la lume și să suprimăm orice activitate în noi înșine, fie să căutăm satisfacerea intereselor senzuale, îndreptând după voia noastră mirajele neînsemnate ale înfățișării goale care ne înconjoară; dar o astfel de activitate ar fi cea mai mizerabilă sclavie dintre toate felurile posibile de sclavie Ca- Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE o personalitate adevărată este posibilă numai între alte personalități morale - fără tine, eu nu există Activitatea morală poate fi desfășurată numai în prezența altor ei conștienți de sine prin lupta cu natura în alianță cu acestea, prin promovarea perfecționării lor, prin stabilirea unor relații rezonabile cu ei Numai în condiția ca oamenii să comunice între ei, este posibil să realizăm libertatea atât în viața noastră personală, cât și în viața întregii omeniri, iar în realizarea ei este întregul scop al existenței noastre În punerea în aplicare a idealului moral, sensul istoriei și progresului este același sens și explicație a existenței lumii materiale Fichte încearcă să deducă principalele trăsături ale ordinii mondiale din sarcina internă care se află în ea, să ofere un câmp pentru realizarea binelui prin activitatea de sine liberă a omenirii Pentru ca oamenii să poată acționa unul asupra celuilalt și asupra lucrurilor din jur, ei trebuie să aibă un punct de sprijin solid - de aceea, trebuie să existe o materie solidă, rezistentă, ca un sol comun pe care trăiesc Pe de altă parte, pentru posibilitatea de comunicare și relații între ei, trebuie să existe aer și lumină, ca mediu care le unește și ca o reflectare reciprocă constantă a tot ceea ce este în el Mai mult, dacă ființele raționale sunt în interacțiune continuă între ele, ele trebuie să fie tocmai oameni, adică să aibă corpuri materiale special atribuite fiecăruia dintre ele Și în sfârșit, corpul uman, prin însuși designul său, trebuie să fie un produs al naturii, organizat, disecat și complet adaptat pentru libera circulație Adevărat, potrivit lui Fichte, atunci când explicăm conținutul specific al vieții lumii, nu putem depăși astfel de indicații cele mai generale Conținutul imediat al experienței noastre în diversitatea sa individuală infinită nu poate fi neapărat dedus, pentru că nu este Biblioteca "Runivers" L LOPATIN nu contine nevoie Orice necesitate apare numai atunci când lumea și elementele ei constitutive ne sunt deja date Dar materialul original al experienței este produsul creativității absolut libere în prima sursă a întregii vieți Putem fi siguri de un singur lucru: această creativitate nu se va abate niciodată de sarcinile morale ale ființei, pentru că numai de dragul lor a devenit creativitate Descriind scopul omului, Fichte spune: "Dacă scopul omenirii ar fi să se înțeleagă bine pe pământ, ar fi, fără îndoială, suficient ca acțiunile umane să fie dirijate printr-un mecanism simplu Libertatea nu numai că ar fi de prisos, ci ar fi dăunătoare omului Lumea pe care o observăm nu

merge direct la scop, ea ajunge la ea prin nenumărate ocoliri De ce ne-a înzestrat spiritul lumii cu libertate, care adesea se dovedește a fi în contradicție cu destinul său etern? De ce nu ne-a creat pentru ca planurile lui să fie întotdeauna îndeplinite în acțiunile noastre? La urma urmei, ar fi putut să-și atingă scopul pe alte căi, mai scurte Dar eu sunt liber și, prin urmare, este imposibil ca soarta mea să fie complet închisă în cercul inevitabilului încrucișare a cauzelor și efectelor, astfel încât libertatea ar fi inutilă Nu un act mecanic, ci actul moral, care este în întregime dependent de dictatele rațiunii, de libera autodeterminare a voinței, este ceea ce constituie prețul acțiunii Vocea conștiinței ne spune mereu asta Legea morală detestă mecanismul mort - ea stăpânește numai asupra arbitrului viu și liber " Fichte credea că a încheiat odată pentru totdeauna revoluția începută de Kant și rostise ultimul cuvânt despre conștiința de sine a omenirii Această credință s-a reflectat și în însăși metoda de expunere a lui Fichte: în concluziile sale, el încearcă să urmeze chiar drumul pe care, în opinia sa, sinele nostru pur a parcurs inconștient atunci când a creat și a construit toată realitatea; el str-   mai drag că sistemul său ar trebui să fie o reproducere abstractă și conștientă sau o repetare a acelui proces creativ inconștient, în urma căruia subiectul nostru cunoscător, din întunericul și incertitudinea unității sale originare și în niciun fel exprimată, s-a dezvoltat într-un individ, conștient de sine și liber personalitate autodeterminată Cu toate acestea, sistemul lui Fichte nu numai că nu a fost formula finală a întregii științe umane, ci nici măcar nu a fost ultima expresie a tendinței kantiene în filozofie Este remarcabil că însuși Fichte nu a rămas pentru totdeauna fidel viziunii asupra lumii care i-a adus faima filozofică În , a apărut lucrarea sa principală, Fundamentele științei generale a științei, iar în , invocând acuzația de ateism împotriva lui însuși, a declarat decisiv că "ordinea morală a lumii vie, activă este Dumnezeu însuși: în niciun alt Dumnezeu dacă nu avem nevoie și nu ne putem imagina de altul; nu există temeiuri în minte pentru a depăși limitele ordinii morale mondiale și, prin inferență de la condiționat la condiție, să inventăm o ființă specială ca cauză În acest moment, el neagă complet orice realitate absolută și îl consideră pe Dumnezeu doar ca o lege abstractă a evenimentelor în sinele nostru, totul îndreptându-se spre realizarea binelui suprem Dar deja în , a avut loc o schimbare bruscă cu Fichte Punctul de plecare al filozofiei sale este absolutul în realitatea lui eternă El ajunge treptat la concepția că Dumnezeu este singurul adevărat-existent, cu gândirea sa absolută care își opune natura exterioară, ca și cum nu ar fi, care nu are realitate internă În consecință, idealul său moral devine și el diferit: în loc de libertate abstractă, mereu căutată și niciodată atinsă, în care Fichte a considerat la început scopul adevăratei etici, el   indică sarcini și mai înalte și în același timp mai concrete pentru viața morală, în activitatea morală pozitivă, sau creatoare după legea iubirii, în comuniunea religioasă cu Dumnezeu, în contemplarea sa binecuvântată și în cunoașterea filozofică a lui Dumnezeu Pe scurt, viziunea lui Fichte asupra lumii în a doua perioadă a activității sale filozofice ia următoarea formă: singurul lucru real din toate fenomenele este dezvăluirea Dumnezeu este în ei așa cum este Dumnezeu este ceea ce este, prin el însuși, fără nicio bază exterioară El este în interior unul, neschimbător, atemporal, nu poate fi determinat de nicio formă de contemplare sau gândire senzuală El este absolut liber și original Dumnezeu și creativitatea lui sunt Fapte

absolute, care nu pot fi fundamentate și deduse speculativ, căci orice proces speculativ le presupune Aceasta este Dumnezeirea în Sine Dar când devine un obiect de discernământ pentru o putere care este conștientă de sine, pentru eu gânditor, unitatea Sa este, așa cum spunea, refractată conform legilor gândirii în diversitate Legătura interioară a acestei varietăți (și o face doar imaginea uneia) este necesitatea conținută în ea Aceasta înseamnă că necesitatea în general nu este ceva real, adevărat: ceea ce există cu adevărat este absolut gratuit; Necesitatea este doar o formă de percepție de către sinele gânditor a adevăratei realități în manifestarea ei Se rezolvă astfel dificila contradicție dintre necesitate și libertate Puterea conștientă (eul nostru, omul, are realitatea doar ca imagine a lui Dumnezeu, și prin propria-i voință trebuie să realizeze această asemănare cu Dumnezeu Fără aceasta, eul nostru este o fantomă pură, nu liberă și nenecesară, nu este nimic deloc Omul își primește singura realitate prin viața în Dumnezeu, prin realizarea Divinului în propria voință Fără a ajunge la această realitate, elul nostru nici măcar nu va fi o imagine a realității: va fi o imagine a unei imagini, care este, de asemenea, doar o imagine Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE imaginea etc (Pentru tot ceea ce este în lul nostru, cu excepția absolutului real, este un produs al reflecției, adică o reflectare continuă în conștiința noastră a propriei noastre gânduri) O persoană ajunge la adevărata ființă nu prin nicio forță care se află în afara lui, așa cum nicio forță nu-l poate împiedica de comuniunea internă cu Divinul: ambele se pot întâmpla numai prin el însuși Aici se află libertatea, originalitatea interioară a fenomenului, ca atare, adevărata lui viață Se realizează numai în dezvoltarea deplină a conștiinței de sine, deoarece adevărata viață a manifestării Divinului (omului) constă în autodezvăluire, în pătrunderea clară în acele forțe și legi care îi stabilesc existența În conformitate cu aceasta, Fichte explică doctrina creștină El vede expresia perfectă și finală a adevărului creștin în Evanghelia după Ioan Taina relației dintre Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Cuvântul este tocmai relația dintre adevărata ființă și gândirea veșnică, care stă la baza oricărei vieți individuale În persoana lui Hristos, Zeitatea eternă are o realizare individuală completă Adevărul a locuit într-adevăr în el și de aici rezultă semnificația universală a vieții lui Hristos, care a apărut ca o rază strălucitoare de lumină în mijlocul întunericului și minciunii care învăluise înainte existența umană Aceasta este perspectiva pe care a predicat-o Fichte în perioada strălucitoare a activității sale patriotice inspirate și pe care a exprimat-o în mod repetat în operele sale elocvente, pe bună dreptate clasate printre cele mai bune exemple de literatură germană din epoca sa Cu toate acestea, nu mai puțin decât aceste scrieri ale sale, deși au fost citite peste tot, Fichte nu a exercitat o influență notabilă asupra mișcării generale a gândirii filozofice Spiritul religios și mistic al scrierilor sale nu a îndeplinit cerințele vremurilor În acest caz, Fichte a suferit aceeași soartă, care mai târziu a fost soarta lui Schelling și a unor romantici În timp ce a făcut încercări, uneori foarte Biblioteca "Runivers" L LOPATIN abstract și mereu neterminat, pentru a construi un sistem de cunoaștere raționalist unilateral, a fost urmat de cele mai bune minți dintre filozofii săi contemporani Când s-a îndreptat către o viziune mult mai naturală și mai accesibilă conștiinței obișnuite, dar a abandonat deja în mare măsură terenul comun al idealismului kantian, a fost, în cele mai multe cazuri, tratat doar cu curiozitate Calea idealismului german nu fusese încă parcursă Școala idealistă din

Germania continuă să se dezvolte în direcția indicată de primul sistem al lui Fichte, asumând Forme din ce în ce mai complexe și mai rafinate, propunând din ce în ce mai insistent imanența universului minții umane cunoscătoare și absorbind tot mai hotărâtor pe Dumnezeu în lumea și umanitatea, și umanitatea și pacea în Dumnezeu, până până la această școală, în persoana lui Schopenhauer, atât de aproape de Fichte în viziunea sa asupra motoarelor interne ale vieții cosmice și atât de departe de el în aprecierea sensului moral al existenței noastre , nu a ajuns la auto-condamnare și auto-descompunere completă Este deosebit de interesant că semnificația celui de-al doilea sistem al lui Fichte rămâne nedeterminată până astăzi E vorba de a-i nega însăși existența Se aud adesea voci că în cursul vieții sale nu au existat schimbări esențiale în concepțiile lui Fichte și că sistemul lui a rămas mereu același Cum ar trebui să ne descurcăm cu astfel de afirmații? Mi se pare că sursa dezacordului pe acest punct depinde de ce anume este întrebarea: despre sistemul lui Fichte sau despre perspectiva lui Fichte asupra lumii? Dacă avem în vedere doar sistemul său în sensul strict al cuvântului, adică doar schema exterioară a construcțiilor sale speculative, atunci cu un anumit motiv putem spune că s-a schimbat puțin în a doua perioadă a operei lui Fichte: doar o nouă început și un nou sfârșit i s-au adăugat Dar dacă discursul se ridică despre viziunea lui Fichte asupra lumii în viața lui Biblioteca "Runivers" VIZIUNEA GENERALĂ A LUI FICHTE - În ansamblu, mi se pare că a nega că a avut loc o transformare foarte importantă în ea înseamnă a merge împotriva oricărei dovezi Dacă una și aceeași persoană îl neagă acum pe Dumnezeu și predică deschis ateismul, atunci el crede cu ardoare în realitatea independentă a lui Dumnezeu și chiar vede realitatea numai în el, dacă această persoană fie postulează realitatea independentă numai în individul uman, atunci el vede într-o independență imaginară a acesteia nu sunt decât o imagine a unei imagini și o umbră a unei umbre, dacă, în cele din urmă, fie recunoaște ca sarcină cea mai înaltă a vieții exercitarea nelimitată a libertății și a activității sale de sine, atunci, pe dimpotrivă, el caută sensul vieții în iubirea dezinteresată față de oameni și în unitatea uitată de sine cu Dumnezeu și contemplarea sa plină de bucurie - este posibil, chiar și cu cea mai mică plauzibilitate, să insistăm că nu au avut loc schimbări esențiale în viziunea asupra lumii a acestei vieți? om? Desigur, în creșterea ideilor lui Fichte, nu se poate nega o legătură internă și chiar o necesitate logică internă, dar această creștere nu a fost o mișcare înainte în linie dreaptă, ci a conținut ciocniri profunde și răsturnări radicale Care dintre cele două viziuni despre lume ale lui Fichte, despre care tocmai am vorbit, a stat mai aproape de sufletul lui, a răspuns mai intim la înclinațiile de bază ale firii sale și și-a exprimat starea de viață cu cea mai mare plenitudine, fără exagerare și iluminare unilaterală? Răspunsul la această întrebare nu va provoca ezitare celor care reflectă serios asupra cursului exterior al vieții lui Fichte și asupra particularităților caracterului său personal Și-a propovăduit filozofia idealismului subiectiv, negând fără milă și nechibzuit atât lumea, cât și pe Dumnezeu în numele libertății abstracte a vieții noastre, doar vreo șapte ani, în perioada cea mai tulbure a vieții sale, în epoca fermentului interior profund și luptă intensă cu neînțelegerea celor din jur, când se gândea că caută cu pasiune o rupere decisivă cu tot ceea ce fusese anterior Biblioteca "Runivers " L LOPATIN a fost proclamat ca un adevăr universal obligatoriu, nu numai că nu s-a ferit de concluzii extreme, ci mai degrabă văzând în ele un semn al corectitudinii căii alese Dimpotrivă,

cea de-a doua viziune asupra lumii a lui Fichte a rămas pentru tot restul vieții sale viziunea sinceră asupra lucrurilor, i-a inspirat lucrările sale cele mai mature, gândite și scrise artistic, a dat stimulul călăuzitor și tonul sublim al activității sale sociale puternice și viguroase și a fost profund în linie cu dragostea lui pentru umanitate şi societate depozitul religios al spiritului său Fichte nu a avut timp să facă un lucru până la sfârșitul zilelor sale: nu a reușit să-și adapteze cumva cu succes noua credință la schema abstractă și uscată a științei sale Toate acestea ne fac să credem că primul sistem al lui Fichte, cu formulele sale infinit de curajoase, dar și unilaterale, a fost doar un episod al evoluției sale interioare Și dacă doar acest episod i-a dat lui Fichte un loc mondial în dezvoltarea FILOZOFIEI, se poate vedea în acesta unul dintre acele capricii ale sorții, dintre care au fost atât de multe în istoria omenirii L Лопатинъ Biblioteca "Runivers" Основная идея теоретической философiи I Г, Фихте ') ' " De vreme ce în ochiul Uraniei, adâncul "Eu limpede, bîaue, liniştită, lumină pură mă llamnï, eu însumi, m-am uitat în: De atunci acest ochi s-a oprit asupra mea adâncime Și este în ființa mea - cea veșnică Trăiește în viața mea, vezi în ochii mei" (Lucrările Nalasse ale lui JG Fichte Vol~ ПI s) "Ai dreptate, vei gândi și tu bine; trăiți spiritual ca una, veți privi la fel"- (Sammtliche Werke a lui JG Fichte vol ' Vili s) Suverani milostivi și Suverani milostivi! Pentru a pătrunde în esența învățăturii unui gânditor, este întotdeauna util să se uite mai întâi în propriul suflet, să asculte cu o ureche sensibilă bătaia ființei sale interioare sau, pentru a spune într-un limbaj mai școlar și mai speculativ , să dezvăluie și să examineze fenomenologic principala aspirație a spiritului său care îi hrănește viața, care îi constituie personalitatea și îi pătrunde în toate gândurile, gândurile, dorințele și dorințele sale semnificative !) Discurs citit la ședința solemnă a Societății de Psihologie din Moscova organizată în memoria centenarului morții lui Fichte martie ··''·' Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO fapte Însuși marele filozof ne convinge că așa este, pentru a comemora secolul trecut din ziua a cărui moarte ne-am adunat aici "Ce filozofie alegi", spune el, depinde de ce fel de persoană ești; căci sistemul filozofic nu este o comoară moartă, care poate fi arbitrar fie aruncată, fie lăsată, ci este animată de sufletul celui care o are') Poate că în nimeni, cu excepția lui Socrate, de-a lungul întregii istorii a gândirii filosofice, omul și doctrina filozofică nu s-au unit la o unitate atât de nedespărțită, în nimeni nu s-au revărsat unul în celălalt cu atâta imediate, firescul și libertatea, în nimeni s-au reflectat unul pe altul într-un prieten cu o asemenea plinătate ca în Fichte Și-a ales filozofia, a urcat cu spiritul său la culmile ei speculative și a permis astfel personalității sale să respire și să se bucure de aerul curat, transparent al adevărului din jurul lor, tocmai și numai pentru că era definitiv, excepțional în originalitate și complet adecvat pentru astfel de o filozofie extrem de speculativă umană Și întrucât înălțimea și transparența speculațiilor sale fac în mod firesc învățământul său inaccesibil și greu de asimilat, este deosebit de util (să nu spun: necesar) să abordăm construcțiile sale nu direct, ci printr-o înțelegere prealabilă a personalității sale Acesta din urmă este imediat mai concret, mai perceptibil, mai ilustrativ în trăsăturile sale esențiale ale construcțiilor sale filozofice Pe drumul către ea, nu există nicio dificultate imediată a celei mai înalte tensiuni teoretico-contemplative, a cărei prezență determină înțelegerea sistemului filozofic al lui Fichte Pe de altă parte,

fenomenologic în creștere treptat Sămnitliche Werke S -şi ate) Bd I S Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE pătrunderea în Fichte ca persoană, crescând treptat stăpânirea cu directivele și aspirațiile sale interne, este în același timp, în virtutea unității menționate mai sus, și o abordare mentală a sistemului său însuși, ridicând din ce în ce mai mult persoana care intră în spiritualitate comunicarea cu personalitatea lui Fichte până la nivel teoretic contemplarea existentului în maniera unui mare gânditor Este acest mod de a înțelege speculațiile lui Ficht pe care îl aleg acum în speranța că în acest fel voi face față cu cel mai mare succes sarcinii mele, departe de a fi ușoare, și vă voi ajuta cu adevărat să vă ridicați la realizarea însăși esenței și ideii călăuzitoare a speculațiilor lui Ficht Fie ca omul-Fichte să ne servească drept punct de plecare și cale auxiliară în înțelegerea filozofiei lui Fichte eu Un fichte-man, ca orice persoană în general, este determinat de următoarele două momente de bază ale vieții: pe de o parte, de forma interioară a existenței sale, drojdia lui spirituală, aspirațiile sale intime și, pe de altă parte, de nevoia dominantă a acelei epoci şi a atmosferei în care curge viaţa ■ Forma internă, pârghia motrice a întregii vieţi ■ Fichte este voinţa către adevărul efectiv, către mintea concretă vie, realizată, spre convingere A cunoaște și, prin urmare, a acționa, a acționa și, prin urmare, a fi în cunoaștere - aceasta este nevoia cea mai fundamentală a spiritului său Aici nu se poate vorbi nici de practicitate unilaterală de natură pragmatică, nici de raționalism formalist schematic Și așa se înțelege și se caracterizează filozoful însuși "Deși pentru mine, desigur", spune el, nu este o binecuvântare mică să am o astfel de filozofie, care Întrebări de filosofie, KN , Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO îmi aduce inima în armonie cu mintea mea - totuși, n-aș ezita nicio clipă să refuz lei dacă mi s-ar arăta greșeala lui, și în loc de ea accept o doctrină care încalcă complet un astfel de acord, dacă s-ar dovedi a fi adevărat, și ar considera că făcând acest lucru mi-am îndeplinit datoria "x) Dar, pe de altă parte, filozoful, în opinia sa, "nu ar trebui pune cunoașterea în locul vieții și în acest fel se împarte cu viața;nu, el trebuie să trăiască și să trăiască tocmai prin cunoașterea esenței cunoașterii Asta, adică să trăiască o viață adevărată, nu ar putea avea fără cunoștințele sale Și tocmai un astfel de filozof este însuși în ochii lui: "Pentru mine, spune el, mișcarea inimii se naște numai și numai din claritatea cea mai desăvârșită; și nu s-ar fi putut întâmpla ca claritatea dobândită să nu-mi îmbrățișeze inima în același timp") Această formă interioară a ființei lui Ficht corespunde perfect cu Forma exterioară a existenței sale În acele vremuri în care cunoașterea Filosofiei lui Kant îi deschide tărâmul dorit al adevărului efectiv, când, așadar, forma interioară a vieții sale spirituale, pe care nu o realizase până acum, domnește în el cu putere și claritate nemărginite, iar inima, astfel, intră în armonie cu mintea - în acele zile, cu aceeași claritate, sarcina lui de viață apare înaintea ochiului său mental: "Dacă voi găsi doar timp și liniște, le voi da imediat în întregime filozofiei lui Kant ", îi scrie lui Achelis A arunca în inimile oamenilor principiile moralității sale în prelegerile populare, cu forță și fervoare, ar fi poate o binefacere pentru lume ") Și el devine cu adevărat f) Viața și corespondența literară a lui JG Fichte (Din Soline IG Fichte) ediţia r ( ) vol II, p) ibid II, p ibid Vol I, p *) Ibid Vol I p Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE ca profet și, parcă, o întruchipare exterioară a cunoașterii pe care o poartă în suflet și este trăită

Filosofia la amvon și filosofia în carte, filosofia în cuvânt și scris, este pentru el un simplu instrument de comunicare cu ceilalți și de a investi în sufletul lor cea mai intimă convingere, acea filozofie eficientă în care rezidă spiritul său și care este pentru el însuși adevărul viu Ascultătorilor discursurilor sale se lasă o impresie puternică și de neșters, o impresie complet incomparabilă în puterea ei cu cea pe care le-au făcut discursurile predecesorului lui Fichte din departamentul de la Jenn, Rheingold Iată dovezi în acest sens "Ei cred în Fichte", scrie unul dintre contemporanii săi, Vorberg, "cum nu au crezut niciodată în Reinhold Adevărat, ei îl înțeleg și mai puțin decât acesta din urmă, dar cred în el cu atât mai mult Filosofia lui Fichte, ca să spunem așa, este mai filozofică decât filosofia lui Reinhold În discursurile sale, Fichte caută peste tot și descoperă adevărul În mase aspre, o trage din adâncuri și o împrăștie în jurul său Nu spune ce vrea să facă, dar o face Fichte chiar gândește prin filozofia sa să influențeze lumea Înclinația pentru activitatea neliniștită, care trăiește în pieptul fiecărui tânăr nobil, este cultivată cu grijă de el și hrănită pentru a da roade la timp Spiritul filozofiei lui Ficht este un spirit mândru și îndrăzneț, pentru care domeniul cunoașterii umane este prea îngust în toate colțurile și scopurile sale, care își face noi drumuri cu fiecare pas pe care îl face, care se luptă cu limbajul pentru a ajunge din este suficient de cuvinte pentru abundența gândurilor sale, care nu ne conduce, ci ne îmbrățișează și duce, și ale cărui degete, atingând orice obiect, transformă acest obiect în ruine Ceea ce informează în special filosofia lui Ficht de un interes complet diferit de cel care îl reprezintă pe Rheingold- * Biblioteca "Runivers" V YAKOVENKO filozofie, este că în toate studiile sale există o mișcare, aspirație, un îndemn de a rezolva cele mai dificile probleme ale minții până la capăt convingere Principala trăsătură a caracterului lui Fichte este cea mai înaltă onestitate Un astfel de personaj are de obicei puțin interes pentru delicatese și subtilitate Și în scrierile sale sunt puține locuri frumoase în sensul deplin al cuvântului; dar pe de altă parte, cele mai bune pasaje scrise de el poartă întotdeauna caracterul măreției și tăriei Da, și vorbește, de fapt, nu roșu; Dar toate cuvintele lui sunt pline de înțeles și greutate Discursul lui Fichte nu curge cu atâta continuitate, plăcere și blândețe precum discursul lui Reinhold; urlă ca o furtună care își consumă focul interior în câteva lovituri Nu atinge, ca Reingold, dar ridică sufletul vrea să creeze oameni mari Privirea lui pedepsește; călcarea lui este plină de neascultare Fichte vrea, bizuindu-se pe propriul spirit, să conducă epoca, cunoscându-i slăbiciunile; și de aceea o abordează din partea politicii Fantezia lui nu strălucește de culori; dar este plin de energie și putere Imaginile lui nu captivează; dar sunt îndrăznețe și maiestuoase El pătrunde în chiar profunzimile subiectului său și se rotește în tărâmul conceptelor cu atâta ușurință, ceea ce indică faptul că nu numai că trăiește în acest tărâm invizibil, ci și domnește acolo indivizibil "*) II Dacă ne întoarcem la epoca în care filozoful nostru a trebuit să trăiască și să acționeze, atunci observăm imediat armonia uimitoare dintre cerere, Ibid bd I S - ; srvn Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE nevoile de timp şi ce dorea şi ce putea să-i dea lui Fichte Declinul absolutismului iluminat și Revoluția Franceză în viața socio-politică a Europei, respingerea științei -Filosofia universală intelectuală cu determinismul și schematismul ei și afirmarea kantiană a libertății spiritului uman, cuplată cu limitarea tărâmul necesității, în sfera filozofiei, sunt semnele vremurilor A fost necesar să se păstreze rodul

din epoca trecătoare și să se lase să înflorească și să înflorească înflorirea epocii naștere Era necesar să ne putem ține de raționalismul constructiv exterior al intelectualismului spart și, în același timp, să deschidem larg ușile construcției filozofice a ideii de libertate Într-un cuvânt, a fost necesar să se îmbine Spinoza și Kant unul cu celălalt Spinoza cu Kant pentru a insufla viață în modus geométricas mort al expunerii filozofice, pentru a organiza în interior cunoștințele filozofice; Kant cu Spinoza pentru a da acestor cunoștințe o adevărată organizare externă, fără de care organizarea internă este lipsită de orice influență, de orice semnificație vitală, și deci nu poate fi o organizație în adevăratul sens al cuvântului Kant l-a trezit pe Fichte din somnul său determinist, din "fatalismul inteligibil"*, așa cum a spus însuși Fichte odată), punând în centrul conștiinței sale ideea libertății care acționează singur și, prin urmare, i-a oferit ocazia de a se înțelege pe sine, misiunea sa și aspirația sa cea mai intimă "Influența pe care o exercită această (Kantov, B Ya) filozofie, în special partea ei morală inspiră sistemul mental al unei persoane", scrie odată Fichte, "revoluția pe care a produs-o în special în întregul meu mod de a gândi este de neînțeles Acum cred din toată inima în libertatea omului și văd clar că numai într-o asemenea condiție sunt posibile atât datoria, cât și bunătatea !) Saninitl Werke Bd eu i Annie Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO "Este de-a dreptul de neînțeles ce respect pentru umanitate, ce putere trezește în noi acest sistem!") Dar, pe de altă parte, efortul constant al lui Fichte de a-și compara sistemul cu dezvăluirea principalei erori dogmatice a lui Spinoza pentru a demonstra adevărul,) și cu atât mai mult, afirmațiile constante deschise despre apropierea lor de aceasta, ajungând la afirmația că "partea teoretică a științei noastre a științei este de fapt spinozismul sistematic",) nu lasă îndoială că și Spinoza trăiește în sufletul lui Fichte Ideea care i-a venit lui Fichte de la Spinoza a unui autosuficient absolut, autoepuizant în infinitul său, precum și idealul cunoașterii clare și coerente din punct de vedere geometric, nu părăsește niciodată speculațiile filozofice ale lui Fichte, primind de la ideea kantiană de libertatea doar o nouă interpretare care le transformă în interior Deci, epoca lui Fichte s-a eliberat deja pe plan intern de schematismul conservator și gol, lipsit de viață; dar nu era suficient pentru ea să aibă simple sentimente și dorințe, simple experiențe emoționale de libertate Avea nevoie de o cunoaștere vie a libertății și de o viață liberă în cunoaștere Era această trăsătură pe care Man-Fichte a întruchipat-o în sine III Ce fel de filozofie a ales, deci, această întruchipare a adevărului real, acest apostol al cunoașterii și convingerii vii? Ar fi greu să ezit într-un răspuns, chiar și fără a cunoaște lucrările lui Fichte și a fi familiarizat doar cu una dintre ele í) IG Fichte's Leben und Briefwechsel Bd I S ;) Ibid Este nu) Comparați, de exemplu, Sãmmtl Werke Bd IS urm , urm , IIS f " f , i;o f ; Nachgel Werke Bd II s Leben u al lui G Fichte Briefwechsel Il s , , f , ') Sãmmtl Werke Bd I S Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE de personalități Este destul de clar că, cu integritatea caracterului său, cu unitatea interioară a înclinației și strădaniei sale spirituale, el ar fi putut și ar fi trebuit să aleagă doar o astfel de filozofie, care să dezvolte sistematic ideea călăuzindu-și viața către ideea de eficientă adevăr, cunoaştere vie care determină acest spirit Și la fel de neîndoielnic și clar, și din aceleași motive pentru care, după ce și-a ales o asemenea filozofie, a trebuit să respingă aspru validitatea și chiar însăși posibilitatea oricărei alte și să recunoască reflecția, ghidată

conștient sau inconștient de idei de altă natură ordine, pentru o negație directă a filosofiei, pentru o parodie a ei, de exemplu ostilă adevăratului spirit filozofic și dezastruoasă pentru acesta Această instanță negativă, cu toată varietatea de nuanțe potrivite pentru ea, primește de la Fichte denumirea unică de dogmatism și, în consecință, o caracterizare și respingere uniformă în esența sa În același mod, adevărata cunoaștere filozofică, sau cunoașterea filozofică ca atare, este, de asemenea, imprimată în el printr-o definiție unică și, în esență, nu mai puțin semnificativă: acesta este idealismul critic, transcendental sau idealismul simplu și fără epitete Dogmatismul este, într-un fel sau altul, sau în sens, o reflecție limitată și, prin urmare, nu liberă asupra existentului "Principiul dogmatistului este credința în lucruri ca atare " La dogmatist, gândirea este condiționată de lucru; nu își dă o socoteală adecvată a acțiunilor sale, nu își simte clar esența, nu își vede bine scopul ; este stors și înconjurat de ceva în jurul său opus, străin și, prin urmare, inaccesibil și de neînțeles Dogmatiștii, "nu s-au ridicat încă la un sentiment deplin al libertății și independenței lor absolute, se găsesc doar în reprezentarea lucrurilor; sunt înzestrați numai cu împrăștiate, agățate de obiecte, numai din ele, în pluralitatea lor luate extrase de conștiința de sine Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO numai în lucruri, ca într-o oglindă; dacă eliminați aceste lucruri, atunci esența lor de sine se va pierde imediat Tot ceea ce reprezintă, au devenit de fapt, datorită lumii exterioare Oricine este într-adevăr doar un produs al lucrurilor, nu se va putea privi niciodată pe sine într-un mod diferit " Ei sunt sclavi ai obiectului prezent, prizonieri ai realității faptice Psihologia și comportamentul lor sunt cele care păstrează fiecare rutină, fiecare un fel de conservatorism, toate prejudecățile, provincialismele, superstițiile Adevărat, deși dogmatismul marchează un exemplu negativ, conservator, el nu trebuie recunoscut ca fiind la fel de fundamental negativ în toate sferele de aplicare și nu cu toate gradele de manifestare și ar trebui respins cu aceeași simplitate de principiu Astfel, pe tărâmul vieții concrete de zi cu zi, pe tărâmul așa-zisului natural sau al bunului simț, agățarea dogmatică de Fapte este atât firească, cât și scuzabilă Este cauzată de simpla limitare a orizontului minții lumești, de orientarea deosebită a aspirațiilor sale, de inevitabilul provincialism al vieții însăși Doar câteva suflete găsesc în sine impulsul și puterea de a se ridica deasupra obiceiurilor și superstițiilor cercului lor de oameni și fapte; și mai puțini sunt acei oameni care sunt capabili să-și extindă sinele în întreaga lume și să se afle din punctul de vedere al conștiinței universale Și acest lucru este atât de înțeles, pentru că este adânc înrădăcinat în însăși natura omului! - La fel, activitatea științifică este întotdeauna determinată cu inevitabilitatea unui fel de dogmatism Adevărat, în ea sa > e-re nu se mai poate vorbi de superstiții și obiceiuri ale vieții de zi cu zi: până la urmă, gândirea științifică se dovedește prea des a fi un dușman direct și oponent victorios al bunului simț, ajunge prea des ') Sämmtl Werke Bd I, S ; Biblioteca Runiverse IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE interpretare regulată a faptelor senzuale, concrete, depăşind astfel dogmatismul percepţiei directe! Dar, de asemenea, pornește întotdeauna din anumite presupoziții de natură formală și materială, pe care nu le examinează pe sine în fiecare dintre sferele sale speciale, pur și simplu luându-le pe credință cu toată neîncrederea ei în datele senzual de fapte, totuși, cu tot corpul ei ea se bazează pe Faptul suprasensibil al revelației, pe care pur și simplu îl acceptă și în

fața căruia se înclină în tăcere') Dogmatism inadmisibil, imposibil, intolerabil într-o singură Sferă - în Sfera reflecției filozofice; și, în același timp, este fundamental în esență indiferent care este gradul său, Forma sau modus vivendi Reflecția filozofică, prin însăși esența ei, respinge orice granițe impuse din exterior, deoarece la aceste granițe ea încetează să mai fie ea însăși și, prin urmare, face fără sens și își devalorizează toată activitatea anterioară Reflecția filozofică trebuie să cuprindă ființa în începutul și esența ei și de la acest început să înțeleagă toate manifestările separate, toate datele specifice ale ființei Ea trebuie să se elibereze de toate felurile, Formele și gradele de Factualitate, adică inconștient, neînțeles în legea sa internă a obiectivității, fie că este vorba despre un Fapt dat senzual, o premisă rațional-științifică sau o dogmă religioasă Chiar și Faptul de conștiință sau L-ul personal, subiectiv, atât de imediat aproape de fiecare persoană, ea nu poate recunoaște ca punct de plecare, deoarece este direct imprimat de subiectivism, provincialism, limitarea și vagul oricărui alt Fap, orice alt fapt Comparați, de exemplu, Nachgel Werke Bd I f ; Il ; III I Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO bătălia unui alt lucru, și din moment ce - care este cel mai esențial - conștiința este în întregime determinată în existența ei de relația sa cu un obiect exterior sau cu un Fapt în raport cu el Filosofia are nevoie de un astfel de început, de o astfel de bază, de un asemenea principiu, care, în timp ce justifică și explică orice altceva, în același timp și-ar găsi justificarea și explicația în sine și prin ea însăși, înlăturând din sine ultima umbră a Factualității, ar fi complet super-factuale, acelea clar și transparent până la capăt și ar exercita conștiința critică sau raționalitatea în toată sfera sa Reflecția filozofică nu ajunge la un astfel de început decât în idealism, doar în el devine adevărată cunoaștere sau speculație filozofică Spre deosebire de dogmatica faptului, idealismul își stabilește o dată pentru totdeauna propoziția că o pondere dată, fiecare fapt este, în primul rând, un dat cognitiv și, prin urmare, pentru a-l cunoaște în esența sa, începutul și legea - și numai aceasta va fi cunoașterea ei, în sensul direct și propriu al cuvântului, trebuie să ne concentrăm atenția asupra cunoașterii, definițiilor ei, structurii sale interne Din punct de vedere filozofic sau idealist, a cunoaște existentul înseamnă a-l cunoaște ca produs și conținut al cunoașterii, ceea ce înseamnă a-l înțelege în formarea sau geneza sa cognitivă) Această formare sau geneză a unui dat sau fenomen nu este dată nicăieri și în nici un fel, ea nu poate fi găsită sub formă de conținut cognitiv, întrucât ea stă la baza fiecărui conținut, a fiecărui Fap, întrucât tinerețea este ceea ce determină de la sine fiecare condiționat și determinat și în sine, înseamnă, este ceva necondiționat și supradeterminat Adevărat, pentru a-i descoperi șederea, cineva poate lua ca rezultat orice Fapte; dar în același timp întreaga dificultate și împreună cu întregul sens al idealului *) Mier Nachgelassene Werke (Hsgb von JH Fichte) bd I, S ; bd II S nr , , urm Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE Metoda metodei stic-filosofice va consta în a gândi în Faptic toată Factualitatea sa externă, condiționată, fără a exclude însăși darea ei factuală în conștiința individuală și în conștiința individuală, adică însăși dăruirea individului I - "Știința științei înțelege într-o asemenea măsură încât poate avea ca obiect o singură cunoaștere și este doctrina cunoașterii, elimină complet ființa și recunoaște clar că nu poate exista doctrină a fiind; împreună cu asta, datorită acestui fapt, este un idealism transcendental, adică izolarea

absolută a ființei prin autocontabilizare Știința și idealismul transcendental înseamnă același lucru Cine spune: doctrina ființei nu există, singura doctrină absolută și știință posibilă este știința cunoașterii - este un idealist transcendental, recunoscând în același timp că cunoașterea este cea mai înaltă pe care se poate ști despre "*) Ce se dezvăluie, deci, privirii idealistului cunoscător ca bază a oricărui conținut faptic al cunoașterii? Ceva fără îndoială suprafactual, Thathandlung, procreare pură, faptă pură - acțiune, așa cum îi place să spună lui Fichte Numai în ea se realizează adevărata poziţie filozofică; numai pe ea și din ea se poate construi cunoașterea filozofică, ca cunoaștere despre esența ființei; numai ea trăiește și deține ființa, ca un singur principiu mișcător și dătător de viață; numai în ea îşi are adevărata sa realitate, fiinţa sa interioară Nu Faptul și lucrul în separarea lor, în dăruirea lor subiectivă și schimbătoare, temporală și limitată, sunt ceea ce este cu adevărat, ci pură autoeficacitate, autoafirmare, autorealizare, libertate de sine "Tocmai în aceasta constă idealismul adevăratei filozofii, în recunoașterea hotărâtă numai a spiritualului și suprasensibilului Kachgel Werke Bd U s Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO adevărată ființă și într-o respingere hotărâtă a senzualului și a Factualului fără nicio excepție până la rădăcina lor, la L, ca imagine goală a primului' * * IV Filosofia, așadar, dacă vrea să nu fie o frază goală și pretenție fără temei, ci cunoaștere reală, trebuie să fie înțelegere, cunoaștere a cunoașterii sau știință în legea care le generează, ca să spunem așa "zwdcrr-gonia"), sau " loiologie), sau, în sfârșit, "doctrina esenței") O astfel de cunoaștere a cunoașterii constituie conținutul științei științei lui Fichte În același timp, pentru a înțelege în mod adecvat ce vrea Fichte, este necesar să renunțăm odată pentru totdeauna la ideea eronată că în acest fel știința științei se transformă în construcția tuturor lucrurilor concrete și datelor lumii, întrucât ele sunt conţinuturile construcţiei-emago al cunoaşterii Știința este cunoașterea unei singure cunoștințe, adică momentul cognitiv general al tuturor lucrurilor și date, ca să spunem așa, așternutul lor cognitiv comun, constituția lor cognitivă comună Cunoașterea lucrurilor și date concrete, de ex tot ceea ce se întâmplă în viaţă, el lasă în seama raţiunii lumeşti de odinioară şi a disciplinelor ştiinţifice separate, disociindu-se cel mai brusc de orice conjurare dialectică şi derivare a fenomenelor empirice din prevederile gândirii pure) Sarcina ei, ca și conținutul ei, este de natură pur fundamentală: să prezinte geneza internă generală a cunoașterii și prin aceea a tot ceea ce există *) Nachgelassene Werke ( ) bd I S USD s) Sãmmtl Werke Bd II s *) cm Kantstudien II S Scrisoare către Annia din iulie) W Kaiiiti, Studien zur Entwicklungsgeschichte der Fichtischen Wissen-schaitslehre mit bisher ungedruckten Stücken aus Fichtes Nachlass (J s anm ,) Srvn , Japr Sãmmtl Werke VIII s urm ; Nachgel Werke Bd III s ne f Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE În același mod, pentru înțelegerea lui Fichte, este necesar să renunțăm odată pentru totdeauna la noțiunea că principiul de bază pe care îl adoptă de generare sau acțiune pură, pe care îl numește și l, are ceva direct în comun cu acel l, pe care îl cunoaștem bine din observația noastră interioară despre noi înșine Fapta - acțiunea sau geneza se află dincolo de limitele eului individual, este condiția și fundamentul său, în care și datorită căruia acest eu, adică conștiința noastră empirică, își primește mai întâi existența Generarea și construirea cunoașterii, fapta-acțiune presupune, printre altele, eul empiric, ca termen opus obiectivității lucrurilor, astfel încât în fața acestui eu,

limitat de obiectivitatea exterioară, mă străduiesc să depășesc de la sine antinomia de cunoștințe pe care le-a creat Cu alte cuvinte, pentru Fichte, eul individual empiric nu este un principiu generator al cunoașterii, ci doar unul dintre momentele care participă la formarea cunoașterii și, în plus, un moment de depășit în cunoaștere, la preţul căruia doar se cumpără cea mai deplină şi definitivă autoafirmare a cunoaşterii în geneza lui ') Iată ce scrie însuşi Fichte despre acest subiect într-una din scrisorile sale către Reinhold "Aceasta este o poziție primară, opoziție și divizare, ține cont, nu este nici gândire, nici contemplare, nici senzație, nici dorință, nici sentiment etc ; este întreaga activitate agregată a spiritului uman, care nu are nume, care nu se deschide niciodată în conștiință, ceea ce este de neînțeles, deoarece este ceva care este determinat în toate actele separate (și în această măsură se formează conștiința) ale spiritului, și nu orice definiție separată" *) Prin urmare, necesitatea și legitimitatea celeilalte afirmații ale sale sunt destul de clare; "Primul fapt și sursa tuturor faptelor este conștiința" După cum se arată în știință) Vezi, de exemplu, Sãmmtl Werke Bd I, ; Și , ; Nachgel Werke I ; II f ; Leben u de JG Fichte Briefwechsel II f , , , f) Leben u al lui JG Fichte Briefwechsel, Bd Il S Biblioteca "Runivers" S B YAKOVENKO predator, este incapabil să comunice adevărul la nimic: prin urmare, acolo unde discursul ar trebui să fie despre adevăr, trebuie să fie atât abandonat, cât și abstras " *) În cele din urmă, printre principalele concepții greșite care împiedică înțelegerea și evaluarea corectă a SENSUL FILOZOFIEI LUI FIKHT, se numără o caracteristică atât de comună a științei sale ca una dintre Formele raționalismului intelectualist Între timp, de fapt, studiul științei se bazează în întregime pe intuiția intuitivă, există o prezentare a metodei intuitive și a metodei intuitive Și aici cel mai bun apărător al sinelui este, desigur, însuși Fichte Iată propriile sale afirmații cu privire la metoda filozofiei sale, precum și la înțelegerea acesteia "La începutul filozofiei mele există ceva complet de neînțeles", îi scrie lui Reinhold, "aceasta face dificilă, deoarece este posibil să înțelegi ce este doar cu ajutorul puterii imaginației; raţiunea nu este în măsură să ajute" *) "Ceea ce vreau să comunic este ceva ce, de fapt, nu poate fi nici spus, nici înţeles în concept şi care poate fi înţeles doar prin intuiţie: ceea ce Eu zic, ar trebui să influenţeze cititorul doar în așa fel încât să ia naștere în el intuiția căutată Cine vrea să studieze scrierile mele, îl sfătuiesc să numere cuvinte cu cuvinte și să încerce doar să pătrundă undeva în seria contemplațiilor mele , continuând să studieze chiar și în eventualitatea în care nu prea înțelege ce se întâmplă - și așa mai departe până undeva, în sfârșit, o lumină strălucește asupra lui o serie de contemplații mele pe un asemenea punct de vedere, din care, tocmai, ar trebui luat în considerare întregul") Dacă, totuși, predarea științifică este de obicei acceptată, Nachgel Werke Bd II S ;) Lebeu u a lui JG Fichte Briefwechsel Bd Il S ;) Ibid S ; srvn Siitnmt Werke, Bd Il S ft Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE ' ca un fel de dialectică intelectualistă a conceptelor, există două motive esenţiale pentru aceasta Prima dintre acestea constă în dificultatea teribilă de a se plasa într-un punct de vedere cu adevărat speculativ: o persoană gândește întotdeauna în concepte; metoda speculativa presupune depasirea conceptului, plasarea mai sus, deasupra conceptelor*) Cu o recunoaștere clară a limitărilor gândirii în concepte, trebuie să pună capăt puterii lor și să se conducă într-o zonă liberă de ele, în care ei înșiși dobândesc o semnificație genetică

complet nouă - în sfera auto-activității pure , al cărei scop și lege este el însuși, și care pentru propria-i El consideră propriul său curs și dezvoltare ca fiind sub forma unor concepte de granițe, pentru a trăi apoi în depășirea lor Această ridicare deasupra conceptului necesită o putere spirituală extraordinară și o concentrare, necesită pătrundere profundă în esența cuiva, conștientizarea în conștiința cuiva a prezenței activității supraconștiente, în sinele empiric - un sine pur, în existența actuală - geneza sau fapta pură - acțiune -Al doilea motiv obstructiv pentru a înțelege intuiționismul fundamental al predării științei, constă în amestecarea următoarelor două serii: o serie a genezei însăși a cunoașterii în cunoaștere și prin cunoaștere și o serie de reflecție filozofică asupra acesteia și a prezentării sale filozofice sau , pe scurt, predarea științei, ca gnoseogonie însăși, și predarea științei, ca ъ această prezentare specifică această epistemologie (r)) Este de la sine înțeles că reflecția filozofică, ca și reflecția, este o chestiune de rațiune, decurge în concepte, adică scheme intelectuale, în sine lipsite de viaţă Dar rezultă, chiar și în cel mai mic mod, că ceea ce această reflecție încearcă să înțeleagă și ceea ce înțelege ea renunțând la sine? *) Vezi Nacligel Werke, Bd Il S F , F , ! , F) Comparați de exemplu, Sammtl Werke I S , , ; II s f ; Nachgu·:-Werke I s Biblioteca "Runivers" l€ S YAKOVENKO, depășindu-și limitările intelectualiste și lipsa de viață, astfel încât să fie și intelectualist? La urma urmei, este clar că nu este, și că adevărul este exact opusul! Învățarea științifică, ca și epistemologia, este cunoaștere despre cunoaștere, adică despre ea însăși, a devenit ființă, cunoaștere pură, cunoaștere în sine și pentru sine, cunoaștere absolută, activitate de sine absolută, dezvăluind în sine absolutul însuși sau, care este și el însuși, viață creată de sine și autocreativă, absolut ființa sau realitatea libertății "Se explică atât pe sine, cât și subiectul său la un moment dat și dintr-un singur principiu - cunoașterea absolută este, prin urmare, cea mai înaltă focalizare, autorealizare și autocunoaștere a cunoașterii absolute ca atare "*) Ca atare, nu poate fi nici măcar în sensul direct al subiectului nostru, ci doar "unealta noastră, mâna noastră, piciorul nostru, ochiul nostru, așa cum este exprimat figurat de Fichte; și nici măcar ochiul nostru nu este, ci doar claritatea privirea Subiectul științei este făcut numai pentru cei care nu o au încă și numai până când el nu o are;numai de dragul asta se spune știința științei în cuvinte;oricine a dobândit-o, el, din moment ce se uită numai în sine, nu mai vorbește despre ea, ci o trăiește, o face, o practică în toate celelalte cunoștințe ale sale Strict vorbind, ei nici măcar nu o au, dar sunt și nimeni nu o are înainte să devină el însuși ") aspect genetic și înțelegător" s) "Astfel, știința științei rămâne mereu pe toată lungimea ei, oricât de consecventă i-ar fi comunicată prezentarea ei, nu mai mult decât o singură și aceeași privire indivizibilă, care de la zeroul clarității, în care există doar și nu se cunoaște încă, în mod constant și treptat sub- Sãmmtl Werke Bd II s o) Ibid Il S Nachgel Werke I s ; srvn Ibid II s ; Sammte Werke Vili Biblioteca "Runivers" IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE este dus la o claritate necondiționată în care se pătrunde în cel mai profund mod, trăiește în sine și este prezent" *) Într-un cuvânt, știința este ea însăși geneza absolută a cunoașterii absolute, sau fenomenologia absolută *) v Ce aduce o filozofie atât de închisă, contemplativă, în cerințele ei teoretice, de-a dreptul supraomenească și promite pentru viață și om? - Această întrebare este mai mult decât legitimă și potrivită aici, pentru că, proclamându-și corectitudinea și caracterul

ei obligatoriu, această filozofie face acest lucru în numele libertății, al activității de sine, al conștiinței de sine clare, i e în numele celor mai buni care nu pot fi decât în cele mai bune dintre lumi Și în plus, ea proclamă acest lucru pe un ton imperios, declarându-se o datorie morală, cea mai înaltă datorie a unei persoane Oricine a citit operele populare ale lui Fichte știe bine acest lucru, pentru că de multă vreme a experimentat influența neobișnuită a patosului său moral Și, în sfârșit, prin însăși esența sa, ca dezvăluire și realizare a genezei absolute, ea are în mod clar un caracter categorial-normativ; căci tocmai în aceasta constă caracterul absolut al faptei-acțiuni sau genezei pure, că este infinit în sine, ascunde cu sine sarcina infinită a propriei sale împliniri, adică pentru ea însăși este o obligație, o lege practică, un principiu moral) - De fapt, la prima vedere, pare că o persoană de viață ar trebui să se retragă îngrozită de o astfel de filozofie, deoarece ea cere în mod clar depășirea și abolirea de viață! Nu-i așa? Ibid bd II S) Nachgel Werke Bd II s : "Deci, în știința științei, înțelegerea s-ar înțelege pe sine; iar sarcina reală a științei științei ar fi să realizeze o astfel de înțelegere de sine a înțelegerii " Comp Ibid I s f) Compara, de exemplu, Sãmmtl Werke bd S G-, g ÎNTREBĂRI DE FILOZOFIE, KN ? Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO Are vreun sens atacul ei formidabil împotriva factualității senzuale, împotriva rațiunii, conceptelor, conștiinței, împotriva bunului simț lumesc și a tuturor formelor de dogmatism, care este atât de necesar în viața fiecărei persoane? A gândi așa, totuși, este cea mai profundă amăgire! Știința lui Fichte este îndreptată nu spre depășire, nu spre desființarea vieții, ci spre transformarea ei prin depășirea formelor sale exterioare, inconsecvente cu esența ei interioară Prin știință, pentru prima dată, viața adevărată, o viață liberă și rațională, trebuie să fie dezvăluită și făcută posibilă "Filosofia", spune însuși Fichte despre știința sa a științei, "nu este o speculație uscată ci transformarea, renașterea și reînnoirea spiritului în rădăcinile sale cele mai profunde, înființarea unui nou organ și, datorită acestuia, unele noi lumea în timp " Ea "formează, transformă, creează o viață nouă" "Face real și liber de sclavia lipsei de legi Într-adevăr, există și este liber, într-adevăr, numai acela care apare în propriii ochi în întregime și în toate călăuzite de o lege absolută, care este în ochii săi produsul acesteia din urmă: căci realul în fenomen apare doar ca un legea ") spiritul vine în sine și de acum încolo se odihnește numai în sine, fără sprijinul altcuiva, și se stăpânește cu totul, ca un dansator cu picioarele sau un spadasin cu mâinile"*) "Îi comunică spiritului nu numai atenție, pricepere, forță, ci în același timp independență absolută, îl obligă să rămână singur cu sine, să trăiască în sine și să domine") Întărește caracterul, înțelegerea și dorința de dreptate; este cea mai bună garanție împotriva oricărei concepții greșite; conține criteriile și baza !) Nachgel Werke, Bd I S f (r)) Sâmmtl, Werke Bd II S $) Ibid , Bd/Il S Biblioteca Runiverse IDEEA PRINCIPALĂ A FILOZOFIEI TEORETICE I G FICHTE procesarea cognitivă a oricărui subiect și astfel este capabil să indice fiecărei științe locul său sistematic în activitatea cognitivă generală și, prin urmare, să oprească călcarea oarbă a științelor speciale în întunericul dogmatic "De îndată ce știința științei va fi înțeleasă și acceptată, administrația publică, la fel ca toate celelalte arte și științe, va înceta să rătăcească neputincios, să calce și să se amplifice prin experimente, dar se va supune unor reguli și principii stricte"') Într-un cuvânt, "educația științifică întărește și oferă totul cultura,

eliberând-o de puterea hazardului oarb și subordonând-o puterii prudenței și stăpânirii"*) Dacă învățătura științei este acceptată în interior, dacă gânditorii se ridică la înțelegerea ei contemplativă, atunci în acest fel "toată omenirea se va primi în propriile mâini și din acel moment își va face cu libertate absolută orice vrea " "Scopul vieții pământești a omenirii este de a stabili în mod liber toate relațiile ei în conformitate cu rațiunea" S)) Viața se sprijină pe spirit, pe vitalitatea gândirii care își găsește temelia în sine, căci în realitate nu există nimic dincolo de limitele spiritului A trăi cu adevărat înseamnă a gândi și a înțelege cu adevărat adevărul": i) Astfel, știința științei nu este doar o doctrină a cunoașterii, ci în același timp o doctrină a vieții), o doctrină a fericirii) și o doctrină a înțelepciunii) ηibid bd și s) Ibid bd Il S) Ibid bd II S *) Sãmmtl Werke Bd VII S S) Sãmmtl Werke Bd VS) Sãmmtl Werke Bd VIII S) Sãmmtl Werke Bd VS , J) Sãmmtl Werke Bd II S £ ; Nachgel Werke II S t Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO Suverani milostivi și suverani milostivi! Acum încordați-vă toată atenția, concentrați-vă toate puterile spirituale, abstrageți-vă de tot ceea ce este trecător, trecător și subiectiv - așa cum Fichte nu s-a săturat să pretină de la ascultătorii și cititorii săi -) și, cu un ochi contemplativ atât de purificat, priviți înțelesul tuturor lucrurilor asta tocmai s-a spus Ce îți spune? Există ceva aici care vă este extrem de apropiat și familiar? Sunt sigur că îmi vei răspunde imediat cu un da răsunător Da, știm, știm bine ce a dezvăluit Fichte în filosofia sa! Da, gândul lui ne-a vorbit deja prin gura lui Socrate, care a spus: "cunoaște-te pe tine însuți"; și a îmbrățișat cândva întreaga lume și acum ne pătrunde, datorită marii predici morale și religioase a lui Hristos! Căci, într-adevăr, Fichte a dat o expunere filozofică și sistematică a ceea ce Socrate a experimentat și a dat sub forma unui dialog filosofic, maieutica filozofică, în timp ce Hristos a avut ca rezultat o predicare a unei transformări efective a sufletului uman și a umanității Învățătura lui Fichte este elaborarea metafizică a creștinului convingere în validitatea adevărului și în adevărul acțiunii veritabile știința lui Fichte este prima fundamentare cu adevărat speculativă a ideii creștine b care acum, la o sută de ani după moartea marelui Filosof, parcă în împlinirea propriilor sale cuvinte), se pare că începe să fie înțeles B Yakovenko *) Comp de exemplu Sarmntl Werke Bd IS ; II s ; Vs , ; Nechgel Werke Bd II S urm , urm s) Nachgel Werke Bd II S ; Samtl Werke Bd VS ,) Sammtl Werke Bd Il S , ; j Leben u al lui G Fichte Brielwechsel II S Biblioteca "Runivers" Filosofia lui Fichte ca religie a conștiinței La baza oricărei filozofii cu adevărat profunde și semnificative se află o experiență spirituală directă care o conectează cu obiectivitatea obiectivă autentică și îi hrănește rădăcinile într-un mod semnificativ Această experiență nu este dată tuturor celor care scriu și vorbesc despre filozofie și, mai ales, pentru că nu toată lumea știe despre ea, despre posibilitatea și necesitatea ei, nu toată lumea o caută, nu toată lumea este pregătită să renunțe la dreptul său la opinie personală și de la subiectiv înfrumusețarea sufletului tău Între timp, această experiență nu poate fi înlocuită cu nimic: nici o invenție reușită, nici o impresie empirică, nici o imagine Fantastică, nici o halucinație pseudo-mistică, nici un împrumut ascultător El este într-adevăr un adevărat test, personal ca formă, dar supra-personal în esență și înțeles; ea duce în sine la experimentarea și munca intensă, concentrată și confuzia singuratică, durerea arzătoare și bucuria purificării; dar totuși este într-o efort non-personal, non-empiric, în esență non-subiectiv: în

lupta pentru o cunoaștere adecvată a esenței În această experiență, sufletul se concentrează asupra naturii obiectivului, pătrunzându-l cu adevărat și pătrunzându-l cognitiv, stingându-i puținul și oscilând) Discurs rostit la ședința solemnă a Societății de Psihologie din Moscova dedicată onorării lui I G Fichte, martie Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN lumină strălucitoare, pentru a lua foc cu focul obiectului însuși Este plin de conținutul și semnificația ei - vindecă cu frumusețe, adevăr, bunătate, revelație - tăcând pentru a asculta și protejând, mai ales, adevărata situație obiectivă de invadarea și distorsionarea ingredientelor empirice aleatoriu subiective Filosofia sa bazat întotdeauna pe o astfel de experiență ca sursă a intuițiilor sale; obiectul experienței ei a fost absolutul însuși, fie în forma sa pură, fie ascuns în spatele apariției unui fenomen; și în ambele cazuri, filosofia a avut și mai are înaintea ei o singură sarcină - să-și dezvăluie raționalitatea, să cunoască cu toată puterea aproximării științifice și a dovezilor științifice sensul acestei absolutități cu adevărat testate Filosofia adevărată și profundă a fost întotdeauna și va fi întotdeauna cunoașterea rațională a ceea ce este dat direct în experiența spirituală interioară ca necondiționat Dincolo de aceste limite, începe n^3-filosofia; pot exista cunoștințe empirice care nu încalcă și, prin urmare, sunt profund importante; dar poate exista neînțelegere și degradare: fie o experiență lașă, temătoare de rațiune și de raționalitatea ei, fie cuvinte moarte și invenții, divorțate de experiență, fie, cel mai rău, o simulare a experienței și a obiectivității ei Filosofia cunoaște epocile de ridicare și cădere Toate epocile de ascensiune desfășoară o adevărată filozofare, legând experiența spirituală intensă și abnegată de încrederea de neclintit în natura rațională a ceea ce este revelat în ea Dimpotrivă, epocile de decădere își pierd drumul către această experiență: își pierd efortul direct pentru obiectul însuși, filozofează nu din experiența independentă și nu despre obiect, ci despre experiența altcuiva, despre gândurile altcuiva și în cel mai bun caz ei încearcă să repete aceasta experienţa altcuiva cu o aproximare fezabilă lui Filosofia devine speculație, îngrădită de lumea adevărată, vie; nu îndrăznește să-și ridice ochii spre Dumnezeu, îi este frică de ea însăși Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI frumusețe, repetă cuvinte moarte despre virtute și consideră că cercetarea adevărului este un drum către erezie Nu trecuseră încă patru sute de ani de la nașterea lui Hristos, când autoritățile creștine au început să amenințe ereticii cu pedeapsa cu moartea și să le îndeplinească amenințarea Avea un fel de sens providențial Eforturile Evului Mediu au avut ca scop smulgerea umanității de la experiența spirituală independentă și directă și atașarea întregii creativități interioare la imaginația și reprezentarea fezabilă obligatorie a acelei experiențe religioase și morale care a fost atribuită lui Isus Hristos și care a fost interpretată de biserică autoritățile secolelor următoare Filosofia, dacă este permisă, atunci sub forma unei justificări rezonabile a experienței nelibere, dogmatizate, netestate, scolastică, ca operație speculativă cu un dat nedat, cu un obiect cu adevărat netestat și, prin urmare, numai posibil, a degenerat treptat în indiferență față de ea , în acord cu filosofia conținutului degetării; iar sub această formă era produsul natural al spiritului inchizitorial al Evului Mediu A existat o idee absurdă și monstruoasă a unui "profan" religios ca persoană incapabilă de o experiență religioasă autentică și obligată să creadă ceea ce îi prescriu alții Între timp, conținutul acestei experiențe spirituale obligatorii devenea din ce în ce mai

obscur, din ce în ce mai mult și mai obscur mai mult din acea conștiință simplă, imediată, căreia i se adresa cuvântul lui Isus; numărul de oameni care puteau face din el obiectul dovezilor lor imediate a scăzut; iar cei cărora le-a fost dat acest lucru au început să vadă altfel, au început să tacă din frică sau a vorbi despre două adevăruri Filosofia trebuia să fie liberă, iar astăzi ne amintim cu evlavie pe unul dintre eliberatorii ei Renașterea a marcat începutul acestei afaceri, Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN terminat până în ziua de azi Ceea ce a renăscut a fost tocmai o experiență spirituală liberă, directă, o nouă experiență a naturii vie, a frumuseții vie, o nouă înțelegere a Divinului, o nouă viziune liberă a binelui și a răului Reforma a proclamat această experiență interioară independentă drept sursa supremă a dovezilor religioase, iar noua filozofie și-a găsit singura și marea sarcină pe această cale A crea o nouă doctrină rezonabilă independentă a lui Dumnezeu, a lumii și a omului pe baza experienței spirituale eliberate, pe baza unor dovezi cognitive libere, personale ca formă, dar supra-personale ca conținut și sens - aceasta este sarcina întregului filozofie nouă, care se află și în fața noastră, în zilele noastre și ne obligă să căutăm succesiunea și să învățăm de la marii predecesori Aceste căutări au primit o turnură de concentrare și aprofundare din partea lui Kant O persoană trebuie în primul rând să se testeze pe sine, să înceapă cu autocunoașterea, să dezvăluie esența și natura cunoașterii sale, mintea sa Este imposibil să judeci lumea, este imposibil să înțelegi existența lui Dumnezeu fără a examina abilitățile sufletului uman și formele sale necesare de cunoaștere Și astfel, investigațiile lui Kant deschid o lume cu totul nouă a experienței filozofice Sufletul uman se dovedește a fi doar o aparență, un fenomen în spatele căruia se află ceva ce nu mai trebuie numit suflet, ci minte?, și oh-homg Rațiunea nu mai este o simplă Sferă a distincției conștiente și chiar nu numai capacitatea conștiinței umane de a fi adevărat, adică judecată universală și necesară; rațiunea este activitate spirituală, care este dată să cunoască și să determine legea propriei creații; raţiunea are practic un centru absolut liber, absolut real - dyxz uman, manifestat în autodeterminare necondiţionată Fichte, Schelling, romanticii și Hegel și-au dedicat energiile epuizării experimentale și dezvăluirii raționale a acestei sfere necondiționate, nou găsită în om Așa este definită sarcina religioasă a lui Fichte El nu este Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI " poate crede deja în vechiul mod *) în orbirea conștiinței medievale, supunând dogmei și renunțând la dovezile personale *) Nu poate mărturisi, în urma unui sentiment vag (Empfindung)); el caută o convingere independentă, dar întemeiată obiectiv (Ueber-zeugung) *); nu poate decât să exploreze într-un mod nou, liber, cu ochii deschiși El își începe investigațiile cu un jurământ solemn (feierliches Gelübde) *) de a sluji singur adevărului, el se dedică lui'), care trebuie să-i fie dezvăluit Și acest jurământ el rămâne fidel până la capăt Tot ceea ce spune Fichte, tot ceea ce învață, vine din suflet, șocat și ars de proba ( ) evidenței suprapersonale El nu vorbeşte despre "opiniile" lui , sau despre ceea ce "i se pare" , considerând aceasta pretenţie cea mai mare şi nejustificată (Arroganz ohne ihres gleichen)e); el vorbește, stăpânit de daimonul lui Socrate, împins în mod imperios să dezvăluie poporului ceea ce i s-a descoperit; el învață ceea ce nu mai este o învățătură, ci care este chiar adevărul chemator, despre care este imposibil să taci și a cărui deformare conștientă este moartea și căderea omului *) Filosoful este vocea, instrumentul sau mijlocul adevărului; nu

inventează, ci transmite într-o formă rezonabilă revelația care i-a fost dată Adevărul nu poate fi într-o formă întunecată; Nu *) IG Fichte Aforisme despre religie și deism, din déni lahre , Samtliche Werke Berlin Volumul VS) molid Învățătura către viața binecuvântată, sau și învățătura religioasă ' Fabrici B VS - - s) molid aforisme B VS s) molid aforisme B λ' p) molid aforisme B VS Apel la Publicuni împotriva acuzaţiei de ateism, Lucrări B V (r)) molid Încercarea unei critici a tuturor revelațiilor, Ή erke B λ p) molid idem B VS) Sr napr Fichte, Reminiscențe, Răspunsuri, Întrebări · rec B VS) Cp Fichte Aus eineni Privatschreiben, Werke B \ S Anni; A de asemenea Die Anweisung S ,()) Vezi toate tratatele legate de controversa despre ateism Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN poate exista o revelație care stă în contradicție cu rațiunea), căci ceea ce este revelat este însăși rațiunea divină Iar cei care smulg religia din filozofie și își ascund laș credința de lucrarea veselă a minții, nu vor să vadă că lumina rațiunii strălucește din conținutul cel mai revelat; sunt ca o pantă, iubiți de planurile lor și înfricoșați, ca fasolea, care "fac și tremură"); ei, potrivit lui Fichte, au ei înșiși un om rău și, prin urmare, se străduiesc să-i germineze cerealele în întuneric poate fi nerezonabil sau nerezonabil; lumina poate să nu strălucească pentru o persoană orbită de această înfățișare lumească; shm poate fi de neînțeles și inaccesibil); dar aceasta nu poate însemna că adevăratul, obiectivul, este în sine nerezonabil: "cum spune mintea "nouă, el vorbește tuturor ființelor raționale, deci vorbește lui Dumnezeu" Dumnezeu este lumină și adevăr; cum este posibilă lumina întunecată sau adevărul relativ, multiplu? Există mulți oameni, dar rațiunea, ca unitate strictă, nu poate fi decât revelat de unul pentru toți; cuvântul lui nu poate suna diferit în fiecare suflet, căzând în contradicție și contradicție cu el însuși) , suflete care caută în religie promisiunile fericirii și văd în Dumnezeu organizatorul puternic al acestei fericiri) - toți creează o filosofie falsă, imaginară și o religie degradată, dacă adevărata filozofie este una, mier nair Fichte Versuch einer Kritik B VS etc) Fichte Versuch einer Kritik B VS) miercuri adv Fichte Appellation an das Publicum B VS - - *) Cp Fichte \Tersuch einer Kritik B VS Rückerinnerungen B VS ^) Fichle Versuch einer Kritik B VS ft Fichte Appellation an das Publicum V VS ") Fichte Appellation an das Publicum V VS y Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI ca rațiunea însăși și evident ca și adevărul însuși Sufletul Filosofului caută această singură cunoaștere adevărată: crede neclintit în rațiune și așteaptă de la ea acea revelație suprapersonală, care este dată în dovezi direct intuitive și în același timp rezonabile *) În conținut, deși nu în formă, filosofia coincide pentru Fichte cu adevărata religie La baza doctrinei sale religioase, ici est filosofice, stă o anumită, intuitivă, "inimă"), după cum spune el, o revelație experimentată și rațional luminoasă În cea mai profundă și concentrată-arzătoare sferă a sufletului, Fichte a primit o anumită chemare absolută și imperioasă *); a ascultat vreo voce chemătoare, o chemare în fața căreia tremurul importunat al înclinațiilor senzuale, al intereselor personale, al stărilor subiective se potoli Totul s-a estompat și a dispărut înaintea puterii acestei voci, totul s-a dovedit a fi nesigur, dublu, puțin real sau chiar complet inexistent Realitatea și certitudinea absolută a acestei chemări definitorii era în sine atât de uimitor de autentică), încât posibilitatea îndoielii a ars în suflet pentru totdeauna: a devenit baza și principiul suprem al oricărei certitudini și realități, începutul absolut sigur și absolut real al ființei , viata si cunoasterea Filosofia lui Fichte și-a primit sarcina

de la el: să dezvăluie conținutul spiritual al acestei voci și chemări, să cunoască în ea și prin ea natura Divinului și să explice într-o manieră rezonabilă din sensul său revelat, extins - ființa lui Fichte lume, esența și scopul omului și soarta omenirii ca întreg Aceasta merge-) Ref de exemplu Fichte Ueber den Grund unseres Glaubens an eine gõttliche Weltregierung V VS Appellation an das Publicum BVS Die Anweisung BVS) Fichte Die Anweisung B VS ■') Fichte Appellation an das Publicum B VS) Cf Fichte Numirea unei persoane Ed Jukovski Pagină -) Fichte Ueber den Grund unseres Glaubens B VS Apel B VS Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN elan, ca sursă de înțelepciune și cunoaștere absolută, și-a pus limita asupra tuturor, a dezvăluit totul, a explicat și a fixat Ceea ce a cerut, ceea ce a cerut cu o forță atât de categorică încât a prescris, a fost libertatea spiritului uman de orice determinare senzuală, nerezonabilă*), autodeterminarea sa spirituală absolută O astfel de stare de autodeterminare absolută, de supunere spirituală completă și necondiționată a fost afirmată printr-o voce chematoare, - imediat - ca ideal, normă și îndatorire a sufletului uman, ca destinație și scop al omului și, în același timp, timpul - ca o stare absolut reală, divină, care stă la baza tuturor ființei și cunoașterii Acest glas a fost în același timp voința rațională a omului, conștiința sa chematoare) și în același timp cuvântul inițial al revelației lui Dumnezeu, dovadă a naturii divine a omului) Și în această fuziune a umanului cu divinul, în această identitate metafizică a esenței omului și a esenței lui Dumnezeu, stă sursa siguranței absolute, începutul unei noi Evanghelii, unirea cu evanghelia creștină și o garanție sigură că calea omenirii pe pământ este nemaiauzită Abil și învins Deci, această voce ne cheamă la eliberarea de tot ceea ce este senzual și nerezonabil Sufletul unei persoane simte la fiecare pas că "această lume nu este patria lui" și că niciun dar al acestei lumi nu o poate satisface"; ea lâncește în mijlocul trecătorului, în slujba celor deșarte și a celor goale ·") Între timp, această lume a fenomenelor senzuale o menține în dependență și subordonare; el acționează constant asupra ei prin corpul ei, parcă pătrunzând în ea și dând naștere la impulsuri senzuale în ea însăși: el t) Fichte Appellation an das Publicum B VS s) cf Fichte Recurs B VS ,) Cp Fichte Versuch einer Kritik B VS Fichte Appellation an das Publicum B-VS (r)) Fichte Recurs B VS Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI o infectează cu firea ei, o captivează cu împodobirile ei, o înspăimântă cu fricile ei) Cufundată laș "în grijile lumii deșarte", se vede în pragul acelei pasivitati care este caracteristică doar unui lucru?) conduce-o la nemulțumire și dependență constantă, Și există în sufletul omului o forță care nu se obosește să se răzvrătească împotriva acestei doborâri și lepădari a naturii spirituale, această forță este capabilă de un impuls de intensitate și durată infinită și se trezește din acea voce sau chemare, care nu poate decât să răsună și să răsună în fiecare suflet: căci glasul rațiunii spune tuturor același lucru: "Nu trebuie să fii pasiv, să nu te lași în comuniunea cu această lume, tu nu trebuie să se supună înclinațiilor senzuale, renunțând la activitatea spirituală originară a naturii tale" - acesta este sensul simplu și clar al acestei voci în valoarea ei negativă Datoria omului este să trăiască și să acționeze în conformitate cu ea; glasul care cheamă și mustră este glasul conștiinței sale Tocmai conștiința este acea voce divină, a cărei putere reală a zguduit sufletul lui Fichte și al cărei conținut i-a dezvăluit esența omului și a lumii Ea i-a arătat posibilitatea și necesitatea altuia, insensibil, complet independent de sensibilitate,

autodeterminare pur rațională; la obligativitatea și necesitatea unei alte vieți, una care nu trage o persoană în confuzie senzuală pasivă și oarbă, ci își atașează toată puterea unui singur centru, interior, spiritual Ascultând această chemare, o persoană poate și trebuie să se opună elementelor acestei lumi acelui "sentiment înălțător" de care a fost umplut Fichte în fața ghețarilor de munte și a cascadei Rinului: "Nu cedez forței tale!" *) El trebuie să postească) Fichte Versuch einer Kritik B VS) Fichte Numirea unei persoane Pagină io) Fichte Versuch einer Kritik B VS Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN a se dezvolta ca scop al tuturor acțiunilor cuiva, a recunoaște ca scop - eliberarea de influențele alterității empirice, de suferința pasivă din postura de sclav, atras de inamicul care l-a învins Viața este acțiune; datoria prescrie să acționeze complet independent", adică astfel încât singurul motiv să fie legea, recunoscută prin ea însăși ca acționând în dovezi rezonabile personal suprapersonale O astfel de acțiune este determinată de ceea ce este "l", subiectul; dar nu prin ceea ce nu este obiect sensibil, natura empirică a lumii și a omului Totuși, acesta nu mai este subiectul, ca autoconștiința empirică a sufletului temporar, nu, ceea ce se ridică în noi împotriva alterității empirice și se opune ca element al subiectului - elementul obiectului, este un fel de centru suprasensibil, acel centru misterios al spiritului din care pornește toată activitatea și în care ne este revelată esența Divinului Secretul acestei focalizări se dezvăluie în primul rând în faptul că vocea care ne cheamă la libertate și indică unei persoane scopul său și scopul său de viață este trăită de noi ca un fenomen al celui dincolo, pentru sfera suprasensibilă, și în același timp timpul se dovedește a coincide cu vocea voinței noastre personale Această voce este vocea celei mai mari, nemăsurate îndrăzneală, pentru cererea pe care ne-o face, scopul la care cheamă, destinația pe care ne-o prevestește, nu constă într-o eliberare parțială sau relativă de obiect, ci în o depășire holistică și completă a obiectului de către subiect obiectul trebuie să înceteze să mai fie ca un obiect; trebuie să înceteze şi aspectul său obiectiv trebuie să dispară: triumful subiectului asupra obiectului trebuie să fie final şi exclusiv Numai un asemenea triumf complet și exclusiv, lichidând ființa independentă a obiectivității empirice, poate deschide subiectului calea către libertatea absolută Căci libertatea este acea stare de a fi în care Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI nu are și nu poate avea nicio ființă exterioară care să nu fie inclusă în ea, "altul * în raport cu ea", alteritate **, care ar putea să o limiteze prin prezența sa, să o influențeze prin activitatea sa și, prin urmare, să provoace în ea stări pasive Libertatea este definiția substanței, căci numai substanța care se determină și se creează pe ea însăși, acționează asupra ei însăși, trăiește în creativitate centripetă - numai substanța poate fi liberă de interacțiunile cu alte ființe și de stări pasive Iar acum vocea de altă lume, răsunând în sufletul nostru, ne spune: "Fii liber de pasivitate și de alteritate, fii o substanță! elementul acestei lumi Între timp, acest glas de revelație practică, răsunând în suflet, face o persoana se întoarce la sine și își realizează limitările *); și din această conștiință, în toată ascuțimea și claritatea ei, o furtună atot-întoarsă izbucnește în suflet Apare o convingere insuportabilă că pot fi și trebuie să fiu ceva mai mare, infinit mai mare decât sunt și că mă aflu în nimic din propria mea voință și îngăduință Glasul misterios al conștiinței mă face să mă umplu de dor și atracție față de acea plinătate absolută, substanțială a ființei, care se numește libertate; în mine se naște voința de infinit și nu numai voința

rațională de a fi credincios datoriei, de dragul datoriei *), ci și întreaga forță a dorinței imediate, a atracției, a aspirației arzătoare se alătură acum acestei voințe Vocea, parcă, a trezit posibilități adormite în mine, a dat o nouă viață unei dorințe dezamăgite și în descompunere Sufletul se umple !) Fichte Grundlage der gesamten Wissenschaftslehre Tübingen S -) Fichte Appellation an das Publicum V V Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN voință virtuoasă, care este activitatea "întregii puteri neîmpărțite a omenirii"); Prescripția datoriei nu-mi mai este străină, dimpotrivă, ea crește din adâncul spiritului meu, ca cea mai inalienabilă de la mine, dorința și aspirația mea cea mai fundamentală, cea mai primordială A renunța la ea înseamnă a renunța cu adevărat la sine, a se schimba, a se recunoaște ca fiind lipsit de a fi*) Voința mea, voința mea unificată, nedivizată, se regăsește în acest eveniment, își găsește focalizarea, centrul, natura: la origini coincide cu vocea care cheamă, care, așa cum ar fi pentru prima dată, îi dezvăluie propria sa esență Glasul revelației este testat ca vocea voinței însăși Voința, vindecată și creativă, se vede adâncită și înrădăcinată în acea sferă extrasenzorială, de altă lume, din care a sunat revelația Nu mai există două laturi aici - voința uman-empiric și revelația divină suprasensibilă O adevărată coincidență, se dezvăluie o identitate: voința unei persoane este umplută și impregnată de revelația divină care a apărut din adâncurile ei; revelația divină s-a îmbrăcat în voința umană și i-a dat caracterul unei străduințe nesfârșite către un scop absolut Divinul este revelat în limitele omului însuși; nu este în afara subiectului, ci în interiorul subiectului: este rădăcina suprasensibilă a spiritului uman Potrivit lui Fichte, este imposibil să facem din acest centru absolut al spiritului uman obiectul conștiinței noastre subiective; nicio reolexie, nici un act de gândire abstract nu va ajuta aici: în sufletul nostru gânditor finit, în inteligență, conștiința este suprasensibilă *) Fichte Numirea unei persoane) Fichte Ueber den Grund unseres Glaubens V V H Recurs B VS *) Fichte Grundlage der gesaniten Wisseiischaitslehre Tubingen S ; Appellation an das Publicurn B VS ; Die Anweisung V VS , - Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI, parcă, este refractat și dispersat în multe stări și experiențe separate) Dar această barieră este neputincioasă în fața principalului test suprasensibil al identității metafizice: conștiința, ca voce divină din noi, și capacitatea noastră umană de a dori Din această stare sunt două căi: una spre profunzimea de altă lume, către realitatea primordială; celălalt la suprafața vieții, la activitatea practică și activitatea morală Prima cale este calea filosofiei teoretice și religioase, pe care se dezvăluie structura generală și de bază a spiritului uman, în actele sale creatoare necesare Viața spiritului uman, în esența sa cea mai elementară, se dovedește a fi tocmai un lanț de acte creative, care teoretic pot fi exprimate de fiecare dată prin termenul "atât de necesar", se realizează Ceea ce se realizează constă în faptul că cea mai interioară, preconștientă, profunzime divină a spiritului uman, despre care nu știm nimic în mod direct, dar care ne trimite o revelație despre identitatea fundamentală a umanului și a divinului Ascultând-o și pătrunzând în ea cu un gând analizator, noi suntem convinși că voința noastră răspunde, așadar, cu un consimțământ și o recunoaștere atât de bucuros, la cerințele categorice a conștiinței, încât recunoaște în ea ceva mai mult decât norma sau propriul Conștiința nu ne spune pur și simplu "să fie", ci dezvăluie ceva despre existent și real: "fii liber în viața ta conștientă umană, așa cum ești

deja liber în actele tale creative divine, preconștiente În acest fel, nu ne deschide doar perspectiva viitorului și a ceea ce trebuie, desfășurându-se în depărtare, dar ridică vălul care separă conștiința noastră de lumea realității suprasensibile În viața ta temporară și senzuală, de zi cu zi, spune el !) Fichte Appellation an das Publicum B λz S Întrebări de filosofie, KN θ Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN ea, trebuie să trăiești în independență pură și perfectă față de alteritatea senzuală, în acea autodeterminare rațională, care este caracteristică doar substanței; acesta este destinul tău tocmai pentru că în esența ta cea mai interioară ești deja o substanță și nu vei înceta niciodată să fii ea Indiferent la ce eveniment extern sau intern se oprește o persoană, el va vedea invariabil că acest eveniment este pentru el, în primul rând, propria sa reprezentare și ca urmare a faptului că nu există și nu poate exista nicio reprezentare care să nu prezinte realitatea subiectului, purtătorului sau făptuitorului său Fiecare concepție are la temelie o realitate originara; presupune un l viu, spiritual, creator, care determină totul de la sine, dar în sine nu mai este condiționat și necondiționat de nimic Tot ceea ce este real în general, ceea ce a fost realizat, creat sau "situat", totul este creat și, așa cum ar fi, plasat tocmai în acest centru necondiționat, care este sânul care conține și îmbrățișează toată și fiecare realitate activitate, se regăsește deja în reflecția teoretică, în Știința Științei Dar certitudinea absolută, dovada religiei, prin revelație, această admitere primește tocmai în vocea chematoare a conștiinței ъ înaintea fiecărei ființe umane, uimește prin exorbitanța sa doar cei care nu s-au desprins încă de puterea și realitatea lumii senzuale, care sunt atât de orbiți de viziunile și umbrele ei încât nu pot scăpa din strângerea conștiinței finite și nu se pot întoarce cu "memoria lor spirituală", intuiția lor spirituală la sursele divine, veșnic vii, ale ființei cuiva Fichte Grondiate der gesamten Wissenschaiblehre Tubinga K S -II Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI Venia cheamă nu la locuri străine și nefamiliare, nu la realizarea unor evenimente necunoscute, nu la crearea a ceea ce nu a fost niciodată și a ceea ce trebuie să devină mai întâi real; Nu; cheamă la întoarcerea de unde a venit orice conștiință finită, sună a dor de patrie, de acea patrie, de care nu se poate smulge decât în aparență exterioară, dar care va rămâne mereu sufletul sufletului nostru; ea cere o întoarcere, pentru restaurarea absolutității Divine, care este întunecată doar de Forma subiectivă empirică a conștiinței Este necesar să se estompeze pentru lumea ființei senzuale) pentru a-și vedea natura suprasensibilă, divină, ascunsă în adâncuri, o monada activă și liberă a spiritului, noumenul unei ființe umane, autodeterminată de lege a raţiunii De aceea sufletul răspunde atât de bucuros la vocea conștiinței, de aceea voința și conștiința își celebrează renașterea atât de strălucitor încât cea mai mare dintre veștile bune i se dezvăluie din nou omului, care i-a luminat vreodată mintea: vestea bună despre esențial unitatea omului şi a lui Dumnezeu, vorbeşte despre realitatea Dumnezeu-oamenilor calităţi: Omul nu este rupt de Divin); nu i se opune ca pe un sclav neputincios și păcătos, căruia nu-i mai rămâne decât să cerșească milă: "nu intra la judecată cu robul tău" Religiozitatea tremurătoare a Evului Mediu a fost spălată de o nouă revelație Și chiar și cea mai înaltă îndrăzneală a Reformei, care s-a ridicat împotriva despărțirii sufletului de Dumnezeu ca grad de preoție pe pământ și grad de sfințenie în cer, este o premoniție vagă și timidă a unei noi realizări Spiritul uman este în mod fundamental divin însuși; Zeitatea nu intră în el; nu este pentru el o

alteritate metafizică Omul Îl găsește pe Dumnezeu în sine; prin el însuși, el știe că există o Sferă în care spiritul uman, rămânând în Forma de a fi spirit uman, este în esență) Fichte Die Anweisung zum seligen Leben B VS) Fichte Die Anweisung B VS a) Fichte Die Anweisung B λ' S ■ S* Biblioteca "Runivers" pwan ilin propria natură naturală, realitatea divină foarte autentică Conștiința acestui lucru trebuie să se nască în fiecare om; aceasta nu înseamnă că uniunea metafizică cu Dumnezeu trebuie încă să aibă loc în fiecare dintre noi; Nu; unitatea este mereu acolo și nu poate nici să se estompeze, nici să dispară; dar, ascultând glasul revelaţiei morale, fiecare trebuie să se realizeze ca un suflet finit, purtat de substanţa spiritului divin) Aceasta nu înseamnă, desigur, că fiecare om în individualitatea sa este o Zeitate separată și independentă; dar fiecare om are în adâncul sufletului său adevărata putere a autodeterminării divine, care face din el o substanță În această putere inerentă fiecărui popor, se dezvăluie prezența vie a Divinului, participarea la Dumnezeu, intrarea în viața sa adevărată "unitatea absolută *) cu el; această unitate substanțială a fiecărei persoane cu Dumnezeu este formată în așa fel încât Dumnezeu să nu fie epuizat de niciuna dintre monadele umane, dar fiecare monada spirituală suprasensibilă este un ingredient complet viu și participant la esența lui Dumnezeu Conștiința umană de zi cu zi poate să ignore acest lucru și să trăiască de la o zi la alta; și apoi rătăcește în întuneric, iar omul este ca un slip de gheață insensibil Dar odată ce ființa lui Dumnezeu i-a fost revelată omului și a ajuns să știe că rădăcina cea mai profundă a ființei sale este în unitatea cu Dumnezeu, el are o singură cale pentru viitor: să stingă lampa vieții sale senzuale și să se dizolve în acest fundament, să se contopească cu ea cu toată gândirea lui, iubirea lui , ascultarea lor, bucuria lor) Și atunci i se deschide o nouă viață și o nouă lumină îi luminează ochii El vede că lumea sensibilă nu este reală;) miercuri Fichte Die Anweisung B VS) Fichte Die Anweisung B VS ;) Fichte Die Anweisung B VS *) Fichte Die Anweisung B VS s Fichte Die Anweisung B VS Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI că el este doar o aparență, o fantomă; că este lipsit de adevărata ființă ') Că singura realitate, singura ființă, este Dumnezeu însuși, care este totul și în afara căruia nimic nu există*) În afara ei, nici eu nu sunt, căci sunt numai în Dumnezeu și prin Dumnezeu) Stingându-mi originalitatea empirică, mă îndrept către această sursă și o nouă conștiință a mea, o nouă conștiință de sine se aprinde în mine: mă cunosc în Dumnezeu, îl recunosc pe Dumnezeu ca bază inalienabilă Și această conștiință de sine este în același timp cunoașterea lui Dumnezeu, cunoașterea lui Dumnezeu, revelația în care Dumnezeu însuși este prezent*) Această cunoaștere și conștiință este o formă specială a lui Dumnezeu, modul lui de a locui (Dasein)) într-o ființă umană, fără a-și schimba natura și fără a-și denatura esența Aceasta înseamnă că Dumnezeu este însăși cunoașterea, însuși gândul cunoscător, căci cunoașterea este saturată de Dumnezeu, iar Dumnezeu este dizolvat în cunoaștere) Esența lui Dumnezeu nu este distorsionată, ea este cu adevărat revelată sufletului gânditor, "la cel mai înalt zbor al gândirii sale " Această revelație nu este doar o măiestrie ideală, cognitivă, ci o fuziune reală a sufletului uman cu Dumnezeu este puterea vie a Divinității care ia în stăpânire sufletul omenesc Începe o viață nouă, atât de bogată, atât de arzătoare, atât de autentică încât numai despre ea se poate vorbi ca viață Aceasta este viața însăși, căci Dumnezeu este viață) Dar viața este creativitate ·, este un singur impuls, neîncetat, iar acum sufletul religios se dovedește a

fi saturat de creativitatea lui Dumnezeu ') molid Trăiește motivul credinței noastre B VS Denumire B λ' p , ,) molid Instrucțiunea B VS) molid Instrucțiunea B VS) Stejar Instrucțiunea Prelegerea III) molid idem) molid Instrucțiunea B VS) molid Instrucțiunea B VS) CP molid Instrucțiunea, Lecția I; Despre natura savantului , B VI p - Biblioteca "Runivers" иванъ ильинъ activitate, totul este un act, creație și creație) Și în acest impuls creator sufletul uman își găsește din nou unitatea; căci Boib este unitate')', și întregul ei; căci Dumnezeu este întregime) Cei sfâșiați și carii sunt reuniți; ceea ce era "doi" devine "unu"; fiecare om își descoperă unitatea cu Dumnezeu, iar prin această unitate se descoperă cea din urmă și cea mai mare: lumea personalităților umane, cu toată diversitatea, dezbinarea și confruntarea ei, se dovedește a fi o aparență goală de reflecție, căci toți oamenii sunt puri vii a unei substanțe Divine *) În Dumnezeu totul se uneşte, căci Dumnezeu este iubire' ') Aceasta este profunzimea finală a învățăturii religioase a lui Fichte Aceasta este o doctrină nouă și originală a unității omului și Dumnezeu, alimentată de marii scolastici, Eriugena și Amalrich, și pregătită de curentele mistice germane Fichte însuși își stabilește apropierea spirituală imediată de învățătura lui Isus în forma în care aceasta este prezentată în Evanghelia după Ioan Cu toate acestea, experiența religioasă a lui Isus nu este repetată și reprodusă de el, ca a altcuiva, deși revelație divină Ceea ce expune Fichte i-a fost dezvăluit în dovezi independente, personal-superpersonale, pe calea intuiției filozofice, îndreptate către moralitate ca subiect de testat Filosofia este pentru el singura cale către Dumnezeu), iar filozoful, așa cum o exprimă deschis, ajunge la doctrina Dumnezeului-bărbăție, care s-a pierdut de-a lungul secolelor - complet independent de creștinism Și în însăși Evanghelia lui John Fichte el distinge adevărul metafizic și portul său istoric *) Fichte Ruckerinnerungen B VS o - ; Aus einem Privatschrciben B VS) Fichte Die Anweisung B VS , , , , ,) Fichte Die Anweisung B V S, *) Fichte Die Anweisung B VS °) Fichte Die Anweisung A'orlesung J) Fichte Die Anweisung B λ S Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI S lnee: el mărturisește un Dumnezeu impersonal; el îl recunoaște pe Hristos ca fiind întâiul și singurul fiu născut al lui Dumnezeu, dar numai în sensul că unitatea tuturor oamenilor cu spiritul lui Dumnezeu i-a fost descoperită mai întâi; el respinge deschis litera interpretării ritualiste și empiriste elaborate în secolele ulterioare Pentru Fichte, ca și pentru un adevărat Filosof, centrul de greutate nu se află în scrisoarea de interpretare, nici în cuvinte și nici în Forma exterioară Dar în spirit și creativitate "Dacă", spune el, "Isus s-ar putea întoarce în lume, atunci ar fi destul de mulțumit să constate că creștinismul domnește cu adevărat în sufletele oamenilor, indiferent dacă meritele lui sunt lăudate sau tăcute despre ele"'); căci nici în timpul vieții sale nu și-a căutat propria slavă, ci a împlinit voia lui Dumnezeu O persoană care a cunoscut puterea lui Dumnezeu și s-a lăsat în ea trebuie să-și amintească toată viața cuvintele Evangheliei: "După roadele lor îi vei cunoaște", căci, așa cum spune Fichte, "singurul test adevărat pentru a stabili dacă o persoană mărturisește într-adevăr că ceva constă în faptul că acționează el conform mărturisirii sale " De fapt, dacă Dumnezeu este gândul însuși, creativitatea însăși, iubirea însăși, și cine îl cunoaște pe Dumnezeu L-a acceptat cu adevărat și s-a dizolvat în esența sa, atunci sufletul său trebuie inevitabil să fie saturat de cunoaștere creatoare și iubire creatoare O asemenea stare de renaștere integrală) a sufletului în Dumnezeu Fichte numește starea de

beatitudine sau de viață fericită Cel care trăiește această viață, care experimentează cu adevărat că lucrarea sa de viață, fidelă vocii conștiinței teoretice și practice, este purtată de puterea lui Dumnezeu, realizează de fapt în cunoaștere și acțiune cea mai înaltă conștiință de sine chemarea la care constituie opera nemuritoare a lui Fichte *) Fichte Die Amveisung B VS Fichte Versuch einer Kritik aller Adesea barung B λ' S loS ·') Pielite Appellation an das Publicum B VS USD Biblioteca "Runivers" IVAN ILYIN O astfel de persoană știe că faptele sale sunt faptele creatoare ale însăși puterea lui Dumnezeu, la care se complace cu calm și bucurie "Bucuria indestructibilă", spune Fichte, se revarsă "pe toată existența lui", căci are un martor viu constant, o garanție reală de neclintit că binele va triumfa în mod necesar în lume Lasă forțele malefice să prevaleze în realitatea modernă; să apară ca excepție voința pură și noblețea abnegată; lasă faptele dezinteresate să pară să nu dea roade și să se piardă într-o rețea de intrigi și compromisuri Cel care în glasul vocalităților sale a recunoscut glasul lui Dumnezeu și prin el care știa că actul moral este manifestarea puterii lui Dumnezeu în om, nu "vindecă", știe evidența vremii, că actul este absolut necesar iar procesul este absolut necesar bunătatea în lume În spatele structurii vizibile, senzuale a lucrurilor, a oamenilor și a calculelor lor atât de "importante" și "inteligente", acolo, mai departe, în adâncuri, se ascunde o altă lume*), o ordine diferită, o ordine diferită a lucrurilor și a relațiilor Aceasta este "ordinea morală mondială", ghidată de Dumnezeu), creată și dirijată și direct opusă ordinii mondiale sensibile *) Lumea morală cuprinde pe toți oamenii'), îi poartă pe toți în ea, îi leagă pe toți în ordinea ei invizibilă, suprasensibilă și veșnică Nu există nicio persoană care să fie prea mică pentru acest sistem *), care să fie lipsită de importanță în gândurile și faptele sale Fiecare persoană are propriul său loc specific în această lume, datoria și scopul său, demnitatea faptelor sale și rezultatul creator al realizărilor sale sunt determinate aici de invizibilitatea sa i) Fichte Recurs B VS Fichte Recurs B VS s) Fichte Recurs B VS ; Ruckerinnerungen B VS *) Fichte Recurs B VS (r)) Fichte Recurs B VS ; Ruckerinnerungen B λ' S ") Fichte Recurs B VS Fichte Leber den Grand unseres Glaubens B VS ; Biblioteca "Runivers" FILOZOFIA LUI FICHTE CA RELIGIE A CONȘTIINȚEI S acțiunile, nu prin efectul lor exterior, nu prin succesul lumesc, ci prin starea morală din care le realizează *): puritatea motivelor sale, abnegația motivelor sale, focul ascuns al aspirațiilor sale volitive; cu alte cuvinte: inspiraţia morală a sufletului ei Această prezență a puterii lui Dumnezeu în acțiunile cerute de conștiință oferă unei persoane asigurarea înțeleaptă că orice faptă cu adevărat bună reușește și fiecare faptă rea eșuează inevitabil *) Căci faptele rele sunt făcute în lume de acei oameni orbi și naivi din punct de vedere religios, care nu văd că au fost smulși de voința și puterea lui Dumnezeu și că zilele triumfului lor vizibil sunt numărate Din această cunoaștere curg "calmul de nedescris" și acel "spirit eroic"), care permit unei persoane să-și facă drumul vieții într-o ardoare concentrată și creativă, în care Johann Gottlieb Fichte a făcut-o omenirea este nespus de strălucitoare și frumoasă: căci o persoană este călăuzită de puterea Divinului însuși, ascunsă în el și revelată prin chemările conștiinței, căci a renaște spiritual, prin unirea reală, spirituală cu Divinul, este cu adevărat cea mai mare bucurie disponibilă omului Și dacă ne așteaptă o renaștere spirituală și o dorim cu adevărat, atunci să ne amintim de cel care a slujit cu gândul și fapta și ne-a chemat să

slujim glasului conștiinței ca sursă de cunoaștere despre Cel Prea Înalt ' Ivan Ilyin Fichte Recurs B VS *) Fichte Ueber den Grund B VS) Fichte Recurs B λ' S Biblioteca "Runivers" Fichte în perioada Jena Două feluri de minți mari au ghidat destinele gândirii umane Unii sunt creatorii de noi epoci, care au spus un cuvânt nou care a stabilit un punct de vedere fundamental nou, care îndreaptă de acum înainte toată cercetarea filozofică spre noi căi Aceștia sunt Descartes, Locke, Kant Alții sunt epigoni ai geniului, care, alăturându-se marilor profesori, găsesc în ei înșiși puterea de a da învățăturii lor dezvoltarea finală, de a dezvălui în puritate nealterată și consistență neclintită gândul creat inițial nu de ei, care prin aceasta apare într-o formă nouă , neașteptat și de multe ori chiar inacceptabil pentru cei originali creatorii ei Aceștia sunt Spinoza, Hume, Fichte Primele, oricât de diferite ar fi domeniul lor de cunoaștere și strălucirea talentului lor, sunt întotdeauna asemănătoare între ele într-un singur lucru: încep o serie, viața însăși le stă în fața lor, ridică o întrebare filozofică, nu pornind dintr-o analiză a conceptelor filozofice anterioare, dar din neîndoielnice pentru ei presupoziții logice, pe care ei înșiși le-au realizat "Există o anumită necunoscută în sine pentru mine direct Ce conținut necesită gândirea mea pentru a-i atribui?" se întreabă Descartes "Între noi și ființa în sine se află conștiința noastră, care este compusă din idei În aceste condiții, ce cunoaștere sigură este posibilă?" întreabă Locke "Avem judecăți indiscutabil de încredere Care sunt fundamentele lor?", întreabă Kant Biblioteca Runiverse FICHTE ÎN PERIOADA IENSK S S U A Toată puterea gândirii lor este menită să ducă la capăt munca profesorilor Ei sunt chemați să lucreze nu prin conflictul dintre ideea obișnuită a lumii și cerințele gândirii, ci prin conflictul dintre această idee dată imediat și principiile lăsate lor, sau conflictul din mijlocul acestor principii înseși Trebuie să gândim până la capăt conceptul de substanță, cere Spinoza Trebuie să recunoaștem cu conștiință ultimele concluzii ale empirismului psihologic, cere Hume Este necesară reelaborarea apriorismului subiectiv-transcendental într-un întreg sistem - aceasta este sarcina care i-a asigurat lui Fichte locul său istoric Dacă există sarcini diferite, atunci și rolul istoric este diferit Creatorii de noi principii de explicație sunt fondatorii unor mișcări mentale vaste, li se alătură numeroși adepți care conferă principiilor lor o dezvoltare cuprinzătoare Creatorii noilor căi înșiși nu sunt încă capabili să parcurgă aceste căi până la capăt În lucrările lor, vechiul este încă amestecat cu noul și ei lasă posterității sarcina recunoscătoare de a elabora o structură filozofică integrală în cadrul de bază al propriei perspective asupra lumii O alta este soarta gânditorilor care, ca punct de plecare pentru vastele lor puteri spirituale, fac din alții viziunea asupra lumii care a fost conturată pentru prima dată Ei nu au o școală care să-și continue munca: la urma urmei, ei înșiși și-au dat deja părerilor o integritate deplină Meritul lor istoric constă în faptul că dezvăluie, cu ultima certitudine a altora, un gând deschis, iar tabloul pe care îl desfășoară în fața minții, expune într-o lumină strălucitoare atât valoarea pozitivă a acestui gând, cât și deficiențele sale fundamentale, dezvăluind consecințele inacceptabile la care duce inevitabil După ele, pentru creativitatea filozofică vine sarcina de a abandona modificările și modificările parțiale din cadrul fostului și de a construi o nouă clădire, ferind de mari Biblioteca "Runivers" ISS A KUBICKY nu întregul sistem de principii creat de ei în Formularea sa originală, ci doar acel etern în aceste principii, fără de care gândirea umană nu poate să

se descurce fără, acel etern, care se dezvăluie în ele și face posibilă evidențierea cea mai mare parte a lucrării ale finalizatoarelor-aplicații-gons "Am spus de la bun început și o spun din nou aici că sistemul meu nu este altceva decât sistemul lui Kant Am făcut asta nu pentru a mă acoperi cu mare autoritate și nu pentru a găsi sprijin pentru învățătura mea în afara lui; ci pentru a spune adevărul, pentru a fi corect ") Cu aceste cuvinte, Fichte își caracterizează atitudinea față de filosofia lui Kant în prefața la "Prima-Introducere în Știința Cunoașterii" Și nu s-a săturat să repete că construcția sa filozofică avea ca sarcină să lumineze și să dezvolte descoperirea lui Kant, că și-a văzut principalul scop în - cu totul independent de expunerea lui Kant - să realizeze într-o întreagă viziune asupra lumii gândirea kantiană centrală, informând-o cu argumentarea sa a credibilității fluctuante și eliberând-o de contradicțiile fundamentale atribuite sau de fapt inerente lui Kant Ca finalist al întreprinderii lui Kant, el apare în viața mentală a omenirii și, prin urmare, semnificația decisivă pentru rolul său istoric este aceea - așa-numita Jena - perioadă a operei sale, în care se alătură direct lui Kant, direct determinată de problema care a apărut pentru el din filosofia lui Kant de a crea o astfel de viziune asupra lumii, în care "destul de serios, și nu în cuvinte, doar obiectul era bazat și determinat de capacitatea cognitivă, și nu capacitatea cognitivă a obiectului ") În mai târziu *) Erste Einleitung in die Wissenschaftslehre I, Citatele sunt din ediția completă a lucrărilor lui Fichte din - *) Erste Einleitung in die WI I, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN În ultima epocă a dezvoltării sale filozofice - începând cu anul - găsim opinii extrem de valoroase în unele dintre scrierile sale, dar acestea sunt doar încercări de completare și aprofundare a conceptului original, ale cărui principale neajunsuri (cum ar fi gândirea kantiană originală)) au fost acum dezvăluite lui Fichte, dar pentru corectare pe care nu-l mai poate găsi un remediu radical Indiferent cât de departe ar merge această reelaborare a viziunii originale, conștiința în subiectivitatea sa exclusivă rămâne pentru Fichte punctul unic de plecare și doar noii gânditori sunt destinați acum să stabilească pentru cunoaștere o astfel de natură în care să se ridice deasupra opoziției subiectivului și obiectiv, fiind în sine nu numai o normă stabilă pentru subiect, ci și o bază transcendentală pentru obiect Schelling pregătește o reformă cu sistemul său de identitate absolută Hegel, motivat de depășirea dualității subiect și obiect, desăvârșește eliberarea gândirii umane de subiectivismul kantiano-fichtean și astfel speculația filozofică este îndreptată către noile sale cuceriri, începând din prima - Jena - perioadă a creativității lui Fichte Dar pentru ca subiectivismul să poată fi depășit, mai întâi trebuia gândit până la capăt - și acest lucru a fost făcut de Fichte Cercetările lui Kant au scos în prim-plan o problemă decisivă, dar până acum s-a retras în fața altor întrebări, și a indicat singura modalitate adecvată de a rezolva această problemă Care este sursa necesității cu care avem de a face, de unde ordinea necesară în lumea experienței care se deschide cunoașterii noastre și de unde necesitatea unei anumite activități, și nu a alteia, în viața noastră practică? Pentru a înțelege cu adevărat această necesitate, trebuie lăsat deoparte explicația ontologică, care presupune unul sau altul sistem de ființe reale la baza experienței noastre, precum și explicația Biblioteca "Runivers" A K U B I C K I J psihologic, epuizat prin descompunerea conținutului dat direct conștiinței noastre în elementele sale constitutive Recunoscând că dreptul nostru de a intra pe tărâmul existentului, dincolo de lumea experienței, nu poate fi

dovedit, iar analiza psihologică a materialului empiric nu poate fi niciodată capabilă să descopere legi necondiționat necesare și valori necondiționat obligatorii, trebuie să apelăm la o explicație transcendentală , care vede baza tuturor regulilor necesare in concepte pure, ramanand cu un continut definit la orice modificare a materialului faptic, si oferind vointei noastre un criteriu stabil de evaluare a obiectelor sale Esența acestor concepte și rolul lor sunt date de Kant o formulare asemănătoare filozofiei teoretice și practice În domeniul cunoașterii teoretice, categoriile, prin care ne gândim neapărat la totalitatea materialului care intră în conștiința noastră, aduc acestui material definiții stabile, universal aplicabile, subordonând astfel varietatea care ne este dată unui sistem regulat și făcând-o pt noi posibil să exprime despre această diversitate judecata necesară şi generală În domeniul copilăriei umane, ideea unei persoane ca creatură rezonabilă se stabilește pentru voință, a cărei responsabilitate este într-un mod exhaustiv de a înțelege conștiința umană și care păstrează invariabil același lucru - toți ceilalți stimuli, sensul exaltator de sens, găsirea unui consistent al unei persoane, este necondiționat: regula comportamentului său, pentru a-i oferi o lege morală stabilă și categoric comandantă În acest fel, se deschide un nou tărâm de principii care domină lumea experienței, iar acum gândirea filozofică se confruntă cu sarcina de a folosi pe deplin ideea unei explicații transcendentale a și pe această bază, pentru a crea un sistem de înțelegere a întregii lumi, care Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA IENNA ' un roi ar uni principiile supreme indicate de Kant într-o organizare coerentă intern și prin aceasta ar da, de asemenea, un răspuns complet hotărât problemei ontologice, înlocuind ideea depășită și incompatibilă cu noile scopuri de a fi consecventă cu aceste scopuri și o idee internă vedere consecventă asupra naturii sale Formele, în care urma să rezulte venitul Fichtevsky din această sarcină, au fost prezise de principalele imperfecțiuni ale construcției Kanting, iar acum este suficient să indice dificultățile indigene care au fost asociate cu conceptele centrale ale teoriei kantiene, deci că punctul de plecare pentru confuzia Fikhtevsky s-a dovedit a fi stabilit cu toată nota PO necesară În sistemul creat de Kant s-a proclamat fundamental un nou punct de vedere, dar răsturnarea radicală a întregii viziuni asupra lumii, care a urmat inevitabil de la noile începuturi, nu s-a realizat încă, nici natura ființei de acceptat, nici natura principiilor care stau la baza cunoașterii principiilor o primise încă pe acestea din urmă, până la sfârșitul acestora din urmă Formularea dativă Domeniul cunoașterii a fost limitat de limitele a ceea ce este accesibil experienței, dar viziunea asupra lumii în ansamblu a depășit aceste limite, alături de lumea realității empirice, sfera de a fi transcendent față de aceasta a fost acceptată în sine Filosofia teoretică l-a considerat, însă, doar ca posibil, a proclamat acesta fiind doar un noumen în sens negativ, un obiect lipsit de orice conținut pozitiv pentru cunoașterea noastră, dar filosofia morală cerea deja certitudine deplină pentru acest conținut O serie întreagă de realități existente era în mod necesar postulată, iar Dumnezeu sau sufletul nemuritor era deja o ființă, renunțată la orice corelare cu conștiința, restabilind vechile, părea, veșnic infirmate construcții ale metafizicii precritice La rândul lor, principii a priori - Biblioteca "Runivers" A K U B I C KI Y care a făcut posibile anumite cunoștințe în limitele experienței, duse și ele - în formularea lor kantiană - gândirea filozofică la asumarea unei realități distincte de experiență Ele au fost considerate ca concepte prin care sinele

gânditor sau mintea noastră îmbrățișează și unește diversitatea conținutului empiric care i-a fost dat Dar în acest fel ei acţionau ca acte ale acestui Eu, ca anumite manifestări sau Forme ale activităţii sale, şi prin aceasta au pus inevitabil problema caracterului său de acţiune, - în primul rând, a existenţei care ar trebui să i se atribuie, având în vedere natura sa Această existență, desigur, nu mai putea fi empirică, iar ipoteza unui subiect supra-individual existent în sine se apropia cu inevitabilitate Dar, într-un asemenea caz, un principiu amenința să pătrundă în sistemul de principii care justifică experiența, dependența de care trebuia să submineze în mod fundamental principalele rezultate obținute până acum, deoarece ascensiunea la ființă în sine ca condiție supremă trebuie inevitabil să priveze judecăți a priori exprimate de noi de certitudine necondiționată, iar deciziile morale pe care le luăm sunt de valoare necondiționată: pentru ființă, care în esența sa de bază este independentă de cerințele gândirii, este imposibil să se stabilească necesitatea ei și stabilul prezență în el de o asemenea natură care, din punctul de vedere al gândirii noastre, este obligatorie pentru principiul care creează adevărul afirmațiilor noastre și pune în valoare motivele noastre Concluzia de aici este clară: pentru a folosi marea descoperire până la capăt a fost necesar să fim consecvenți până la capăt, în sistemul care completează cazul kantian, nu ar fi trebuit să existe loc de a fi în sine Acum era necesar să se dea o viziune completă asupra lumii, în care această ființă să lipsească cu desăvârșire, în care toate cererile care au implicat până acum apariția ei să fi fost satisfăcute fără ajutorul ei Era necesar să arătăm că o explicație solidă Biblioteca Runiverse FICHTE ÎN PERIOADA IENSK dat direct este posibil fără a recurge la ființa metafizică - și posibil satisfăcător doar în acest caz A fost necesar să se arate că principiile a priori ale experienței puteau fi formulate în așa fel încât trecerea de la ele la recunoașterea bazei lor reale să fie nu numai interzisă, ci și fundamental străină de însăși natura lor, că explicația din ele ar avea cu totul alt sens decât că orice explicație în general este metafizică veche Iată problema pe care și-a pus-o Fichte și problema pe care a rezolvat-o În primul rând, orice ființă în sine este respinsă în mod consecvent, iar corelația ei cu conștiința este recunoscută ca o condiție inevitabilă pentru fiecare existent Filosofia acționează ca știință a cunoașterii, sarcina ei este să dezvăluie, cu o necesitate a priori, sistemul de condiții de care depinde fiabilitatea afirmațiilor pe care le facem, trebuie să stabilească principiile pe care se sprijină adevărul unor astfel de afirmații, categoria lor obligație pentru conștiința noastră Prin urmare, încă de la început, ea se abate de la raționalismul dogmatic, care a dedus a priori cutare sau cutare ființă în sine, a creat cutare sau cutare concept metafizic, fără a-i pune în fața chestiunea validității inițialei sale - căci este întotdeauna de la sine înțeles - poziții Spre deosebire de aceasta, știința cunoașterii nu ar trebui să construiască o nouă zonă a ființei cu rațiune pură, ci să clarifice ceea ce este necesar în limitele ființei, care ni se oferă direct, problema sa supremă este explicarea experienței În cuvintele "Adresat unui public larg, clar ca ziua de expunere a adevăratei esențe a filosofiei moderne*", cel mai secret spirit și sensul "a acestei teorii constă în următoarele:" unei persoane nu i se dă absolut nimic ci experiență, și el ajunge la tot ce ajunge, doar prin experiență, prin Întrebări de filosofie, KN θ Biblioteca "Runivers" a la la în și c la ï th viața însăși Toată gândirea lui, indiferent dacă este incoerentă sau științifică,

cotidiană sau transcendentală, pornește din experiență și are din nou experiența ca scop final Nimic nu are un preț și o semnificație necondiționată, cu excepția vieții; orice altceva - gândirea, creativitatea, cunoașterea - are valoare numai în măsura în care stă cumva în relație cu viul, pornește din el și trebuie să se întoarcă la el ceea ce ne este revelat prin experiență, iar problema realității în sine nu poate decât fi pusă pentru știința cunoașterii fie în raport cu însuși dat empiric, fie în raport cu acele principii care sunt acceptate pentru explicarea ei În ceea ce privește conținutul imediat pe care îl vedem în experiență, corelația inevitabilă a ph-ului cu conștiința pentru Fichte este dincolo de orice îndoială "Prima introducere în știința cunoașterii" definește categoric experiența ca "un sistem de idei însoțit de un sentiment de necesitate") Ființa care se deschide și aici percepției noastre, păstrează astfel acea natură de bază care a devenit posesia ei de durată încă de pe vremea reformei Locke Pentru ființa-în-sine, esența existenței sale, poziționând în ființă în afara relației cu altul, deci, rămâne doar zona începuturilor care stau la baza datului imediat; numai printre principiile la care gândirea este forțată să urce în explicarea a ceea ce este necesar în experiența noastră imediată poate fi găsită acum orice realitate în sine "Pentru știința cunoașterii nu există altă ființă decât sensibilul"),-aici *) Știri clarificatoare ап Publicum mai larg übcr actualul \Ve-sen al ultimei Filosofii II, -) Prima traducere în WL I,) Zweite Einleitung în Wi I, Îndepărtați "Păstorul" ФИХТЕ ВЪ IЕСКiЙ ПЕРIОДЪ Răspunsul lui Fichte la încercarea de a căuta ființa în sine în acest domeniu: dincolo de acea ființă, care prin simțurile noastre poate fi percepută de noi în experiență, nu există deloc ființă, la acele principii de la care ființa empirică trebuie să-și primească explicația, predicatele de cer ontologice obișnuite Pentru a motiva acest rezultat, pe de o parte, se desfășoară o acerbă polemică împotriva dogmatismului, care consideră a fi-în-sine, divorțat de orice raport cu conștiința, ca bază a experienței, pe de altă parte, caracterul pozitiv al noului principiile introduse pentru înțelegerea experienței sunt formulate cu grijă, dogmatismul se opune idealismului transcendental Interpretarea dogmatică a experienței se întoarce la a fi percepută empiric de noi, fiind pentru conștiință, la recunoașterea ființei în sine, necorelată cu conștiința, sub pretextul că doar o astfel de ființă care rămâne în sine poate explica unde sursa pentru conținuturile individuale ale sufletului nostru noah viața, deținând cu încăpățânare același sens și cerând cu imperios de la noi recunoașterea lor Dar, într-adevăr, ce este acest lucru în sine, în care dogmaticul găsește pentru speculația sa cel mai înalt punct de sprijin, satisfacându-l în cele din urmă? Lumea empirică este neputincioasă să furnizeze orice material pentru determinarea cea mai apropiată a naturii sale, căci, existând în afara relației cu conștiința, ea prin însuși conceptul ei este, în primul rând, ceva complet străin de ea și trebuie să vedem în ea o substanţă exclusiv transcendentă de care ar trebui luată în considerare numai dacă era absolut imposibil să se facă fără ea Între timp, ea poate fi înlocuită cu principii complet diferite - idealiste; și mai mult decât atât, este incapabil să explice ceea ce aceștia din urmă explică perfect: dualitatea subiect și obiect, relația cu gândirea, inevitabil pentru orice empiric Q* Biblioteca "Runivers" A K U B I C K I I conținut, nu poate fi dedus în niciun caz din acesta Astfel "lucru în sine se dovedește a fi o himeră completă"), teoretic este o ipoteză inutilă și neconducătoare, iar motivele reale care conduc la el sunt motive pur psihologice Dogmatistul, nevăzând niciun

fundament imanent în conștiința sa, care i-ar putea garanta o existență stabilă, ridicându-se deasupra schimbării constante a fenomenelor empirice, caută un sprijin atât de durabil în conștiința sa exterioară a lucrurilor și ridică stabilitatea ființei sale la stabilitate a lumii materiale (ca conștiință obișnuită) sau ființei eterne a unui principiu suprasensibil (la Spinoza, de exemplu, substanța divină joacă un asemenea rol) "Conștiința de sine a unor astfel de oameni este împrăștiată printre obiectele exterioare, împletită cu ele și trebuie adunată într-unul singur, distragendu-i atenția de la diversitatea lor Numai prin intermediul lucrurilor, ca printr-o oglindă, li se prezintă propria lor imagine; dacă lucrurile le sunt luate, ei își pierd simultan propriul sine; din autoconservare nu se pot despărţi de credinţa în independenţa obiectelor: propria lor fiinţă este indisolubil legată de această credinţă ") pericolul de a se pierde") În același timp, vag conștient de propria greșeală, neputincios să respingă atacul asupra sistemului său în esență, "se apără cu fervoare și amărăciune") fel, incapacitatea de a-și cunoaște adevărata independență și valoarea de sine, " caracter, inactiv din fire) Erste Einleitung in die Wl, I,) Erste Einleitung in die WL I, Ibid I, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN sau slăbiți și schilodiți de sclavia spirituală"'), acestea sunt motivele care creează temeiul dogmatismului și va dispărea când vor dispărea O realitate transcendentă conținutului empiric este evident inacceptabilă Dar nu este posibil să vorbim despre o substanță imanentă lumii conștiinței noastre, o substanță al cărei conținut este experimentat direct în experiența noastră, care, în consecință, este o ființă în sine care este direct revelată conștiinței noastre? Oare acele principii a priori care stau la baza experienței, care au fost deja atât de des menționate aici, dar a căror natură rămâne încă neexplicată, nu dau naștere la acceptarea unei astfel de substanțe? De fapt, în fruntea acestor principii se află conștiința eu-ului ca punct de plecare al tuturor cunoștințelor noastre de încredere, iar acest eu, direct conștient de noi, nu este în sine baza esențială pentru lumea experienței noastre, nu să nu avem în față ceva în noi subiectul existent, ca proprietate inalienabilă a noului, în acest fel iarăși cu inevitabilitatea metaofizicii emergente? Posibilitatea unui astfel de rezultat este exclusă de adevăratul sens al principiilor lui Fichte Întregul set de principii a priori introduse de el, întreaga serie de definiții pe care le stabilește, cu necesitatea de a se urma una după alta, nu este o realitate existentă în sine și nici un moment, latură sau atribut al unei asemenea realități, ci este conținutul acceptat în mod necesar de gândirea filozofică, fără totalitatea căruia i-ar fi de neînțeles acel, și nu altul, caracter al Formelor experienței date direct Gândirea care explică experiența, care este totalitatea unor astfel de conținuturi, nu este inerentă cuvintelor lui Fichte "no ființă, nicio ședere" *) o) Ibid I,) Erste Einleitung in die Wl Biblioteca "Runivers" a K U B I C KI th Poate fi chiar desemnat ca ceva activ, dar există doar activitate, iar aceasta înseamnă doar o dezvoltare consecventă a principiilor pe care le acceptăm în mod necesar pentru a explica conștiința, singura existență posibilă pentru noi Filosofia își pune sarcina de a explica această ființă și, în conformitate cu aceasta, așa cum subliniază a doua introducere în știința cunoașterii, "întrebarea cum este posibilă orice fel de ființă pentru noi, ea însăși este abstrasă *) de orice ființă în general El caută temeiuri pentru predicatul ființei în general, dar temeiul se află întotdeauna dincolo de limitele a ceea ce este întemeiat în el Răspunsul, așadar, trebuie,

dacă trebuie să fie un răspuns la aceasta întrebare, să fie, de asemenea, abstrasă din toată ființa în general") În consecință, aici se stabilește un tărâm complet nou al obiectelor filozofice, tărâmul definițiilor transcendentale, care nu sunt nici experiențe psihice imediate, nici esențe care constituie subiectul considerației ontologice, ci în care ni se oferă premisele logic necesare ale întregii noastre experiențe : după ce vom accepta sistemul în dezvoltare progresivă al acestor definiții, vom putea înțelege la nevoie acele aspecte principale ale acestuia, pe care le vedem de fapt în el și, împreună, acest mod de explicare filozofică ne va permite să subordonăm diversitatea care deschide până la noi în experiență la astfel de reguli și valori supreme, pentru care conținutul absolut afirmat în spatele lor poate fi arătat în necesitatea sa din legătura lor reciprocă și din fundamentarea lor ultimă în cel mai înalt principiu imediat sigur Exersând astfel acel act al libertății noastre care ne permite să renunțăm la experiențele imediate ale ') în raport cu principiul pe care îl urmărește) Zweite Einleitung in die Wl I, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN experiență și ne îndreaptă către obiectele speculației filozofice, ne trezim transferați pe tărâmul începuturilor, care își datorează întreaga semnificație nu propriei realități (care este absentă în ele), ci certitudinii cu care gândirea își deduce în mod consecvent individul continuturi Eliberarea de ființa în sine opusă lumii empirice pare acum pentru prima dată a fi realizată pe deplin de gândirea umană Natura conturată acum pentru totalitatea principiilor filosofice predetermină și caracterul cu care Fichte apare ca principiu suprem al său, eu absolut, acel eu, către care conștiința de sine a fiecărei persoane îl arată și care își dezvăluie esența transcendentală, dacă, Gândindu-l, îl vom elibera de toate definițiile empirice și vom lăsa să apară în ea conținutul său etern și constant Acest eu, cu afirmația căreia, după caz, pentru a fi recunoscut, începe opera principală a lui Fichte pentru perioada luată în considerare ("Baza științei cunoașterii în întregul ei *'), d) nu reprezintă un existent existent subiect absolut în sine, a cărui acceptare ar fi neapărat cerută de natura gândirii noastre Nu avem dreptul să vedem în ea un fel de realitate corespunzătoare cunoștințelor despre ea, nu avem dreptul să afirmăm că teoria Fichte, după ce a afirmat necesitatea de a presupune în baza legăturilor stabilite în cutare sau cutare judecată, o singură hotărâre fortăreață mereu egală cu conținut absolut stabil și văzând un astfel de conținut mereu identic cu el însuși, Iul conchide imediat sau trece imperceptibil de aici la ființa reală în sine a acestui Eu, la acceptarea unui corelat real pentru conținutul său, la început exclusiv subiectivă Relativ Grundlage der gesammten Wissenschaítslehre - Biblioteca "Runivers" A K UBITSKY în raport cu acel eu, despre care vorbeşte Fichte, o asemenea izolare a fiinţei sale de gândul la el este imposibilă Ea nu există decât în legătură inseparabilă cu acest gând, numai pentru ea: în acel moment dat empiric, când punem problema condiției supreme care ne garantează dreptul la afirmațiile necesare, care garantează posibilitatea celei mai înalte legi a adevăratului nostru incontestabil judecăți - legea identității, ne dăm seama de necesitatea de a presupune la baza fiecărei afirmații stabile facem ceva absolut stabil în conținutul ei, și astfel urcăm în Sfera în care este dat acest stabil, dintr-un conținut empiric accidental suntem transferaţi la presupoziţia sa eternă şi se afirmă în faţa noastră ca o condiţie necesară pentru posibilitatea de a vorbi despre un fel de egalitate, despre un fel de relaţie durabilă Eu mă propun, "Îmi pun

propria ființă" d) - aceasta înseamnă că acest conținut este gândit de noi cu inevitabil, deoarece trebuie inevitabil să gândim ceva veșnic identic cu sine și astfel nu poate fi decât un eu pur în natura sa logică Eul absolut al continutului, singura realitate posibila pentru el, singura obiectivitate posibila pentru el A doua introducere in stiinta cunoasterii preia acest punct de vedere in raport cu eu in modul cel mai definit, opunand posibilitatii de a acuza astfel de o înțelegere a acestuia a subiectivismului și insistarea asupra greșiei de a deduce - de frica unei astfel de acuzații - prezența unui eu oarecare, existând cu adevărat fără nicio corelare cu conștiința A cere egoului orice altă obiectivitate decât cea care tocmai i-a fost stabilită, a insista ca apariția sa doar în *) Grundlage der gesammten Wl I, c Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN acel moment, și numai în măsura în care Filosoful, într-un act de autocontemplare intelectuală, evocă în sine acest eu ca o condiție necesară pentru certitudinea cunoașterii sale, aceasta înseamnă - ca să folosim cuvintele lui Fichte - a sta pe baza " acea ciudată presupunere că eu este altceva în afară de propria gândire despre sine și că la baza acestui gând stă altceva dincolo de limitele gândirii - numai Dumnezeu știe ce se înțelege prin aceasta" *) De fapt, atunci când un filozof se gândește la Sinele său, el îndeplinește un act care pentru filosofi ca atare *) este arbitrar și are loc în timp, dar care este în același timp necesar și primordial pentru acel Sine, pe care filosoful îl construiește în acest sens mod în scopul observațiilor sale ulterioare și concluziilor ") Corelația acestui eu cu conștiința care îl crede indestructibil, iar obiectivitatea sa este exclusiv imuabilitatea sensului său omogen Distingerea naturii pur transcendentale a eului absolut ar putea prezenta totuși o anumită dificultate Gândirea a înlocuit cu ușurință în locul ei fie eu empiric al unei experiențe imediate separate, fie subiectul absolut ca substanță mondială, în care conștiințe separate intră ca părți constitutive trecătoare Doar o mai atentă disimilare ar fi trebuit să arate că eul empiric, ca atare, nu a fost încă în calea absolutului, momentul timpului, subiectul existent, nu închidează subiectul existent, ci există doar un singur original reproducerea conținutului său în realitatea reală și, datorită acestei realități, relația sa corectă cu conștiințe individuale separate este de asemenea distorsionată: în loc de) Zweite Einleitung in die Wl Eu,) adică așa cum a făcut un filozof) Ibid Biblioteca "Runivers" - A K U B I C KI y Dacă ar fi ceva dat tuturor și obligatoriu pentru toți, el apare ca un întreg care îi cuprinde și conține în sine Dacă, totuși, ne întoarcem la principiile care urmează eu-ului absolut, atunci aici caracterul real al principiilor lui Fichte se manifestă cu o evidentă imediată Nu-Eu, pe care îl întâlnim pe locul doi în sistemul acestor începuturi, este, în primul rând, o negare a conținutului care a fost dat în eu absolut, conceptul de "alteritate" sau "altul" ca atare În consecință, conținutul său pozitiv este definit ca opusul sensului care a fost stabilit pentru I În Prelegerile despre numirea unui savant, Non-Iul este definit ca o varietate, care se opune unității date în primul principiu ') Dar acesta, după cum subliniază însuși Fichte, *) și, așa cum s-a înțeles deja aici, nu este o mulțime dată empiric, sau o abstracție din ea, ci principiul concevabilității acestei mulțimi, un principiu care trebuie neapărat să presupună, întrucât distincția (judecata nu-A nu este A) "se întâlnește între Faptele conștiinței empirice",) pentru că atunci când există un singur eu întotdeauna identic cu sine, orice diferență de experiență este de neînțeles Desigur, nici nu este nevoie să vorbim despre realitatea în sine a

acestui început și astfel avem acum două principii supreme în față - principiul respectării, întotdeauna același conținut, sursa oricărei regularități și principiul al alterității, care împiedică orice experiență să se contopească într-o unitate indistinguită - două presupoziții logice necesare fără de care structura reală a experienței este de neînțeles Începuturile ulterioare se obțin pe baza corelării reciproce a acestor două principii supreme: corelația face asta pentru gândire *) Vorlesungen úber die Bestinnnung des Gelehrten VI,) Grundlage der gesammten Wli I, -) ibid , Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN trecerea necesară la noi conținuturi În primul rând, se dezvoltă conceptul de Eu final și de El-Eul final, limitându-se reciproc; pentru posibilitatea unei astfel de dezvoltări, înseși conceptele de Eu și El-Eu primesc un conținut mai larg decât cel cerut de deducția lor exclusiv logică: în Eu, împreună cu momentul său logic, este subliniat aspectul psihologic al conștiinței și activității , iar în He-I, spre deosebire de acesta, moment de rezistență Urmează apoi o serie de concepte din ce în ce mai concrete - o serie în care fiecare legătură este, după Fichte, necesară gândirii noastre, odată ce conținuturile anterioare au fost acceptate, deja complet prestabilite prin aceste conținuturi, și în acest fel, cu susținere constantă constrângerea, se realizează o deducere treptată a experienței, exclusiv dedusă a priori, fără nici un recurs la dat imediat, totalitatea celor din Formele sale, care mai devreme - în filosofia lui Kant - erau stabilite analitic Cele mai serioase obiecții se pot face față de capacitatea lui Fichte de a arăta necesitatea logică a compoziției reale a experienței (senzație, contemplare spațială și temporală, rațiune, rațiune, efort) din primele principii originale adoptate de el Dar, în orice caz, întreaga sa construcție poate primi o justă apreciere numai dacă este considerată ca o încercare a priori de a construi, prin intermediul unei serii de concepte obligatorii gândirii, conținutul logic regăsit în condițiile generale ale experienței, și nu ca o demonstraţie a creării reale a întregii experienţe sau a Formei sale principale în-sine-subiect-existent În "Adresată unui public larg, clar ca ziua, o expunere a adevăratei esențe a filosofiei moderne*" Fichte însuși face o paralelă decisivă între sarcina filozofiei sale și natura cunoașterii geometrice - o paralelă datorită căreia orice îndoială cu privire la obiectiv, ei Biblioteca "Runivers" A KU BI II KI Y urmate, devin aparent imposibile Geometria produce o construcție mentală a Figurilor și, în limitele acestor construcții, create de gândire, stabilește o serie de relații necesare între elementele lor, necesitatea văzută aici este o consecință a dependenței în care elementele nou construite sunt de elementele anterior construit: astfel, direcția în care urmează să fie trasată a treia latură a triunghiului este predeterminată de rezultatele pe care le-a dat construcția celor două laturi anterioare și unghiul dintre ele Dacă luăm acum în considerare un triunghi efectiv dat, atunci afirmăm pentru el aceeași dependență a celei de-a treia laturi a lui de celelalte două laturi și unghiul dintre ele, care a avut loc în triunghiul ideal, afirmăm această dependență, deși în cazul nostru a treia latură nu ne este dată, ca rezultat real al construcției sale anterioare, determinată în caracterul ei de construcția prealabilă a celorlalte două laturi; considerăm doar acest terț ca și cum ar fi rezultatul real al unei astfel de construcții Rolul construcției filozofice este exact același Oferă o construcție ideală a conștiinței, consideră consecința logic necesară a unora dintre definițiile sale din altele și apoi, referindu-se la una sau alta dintre laturile sale cu

adevărat date, nu afirmă deloc că această latură este un produs real al creativității anterioare , ci doar îl consideră în așa fel ca și cum ar fi un astfel de produs, pentru a face în acest fel clar că are de fapt un conținut și nu altul Iată adevăratele cuvinte ale lui Fichte însuși: "Definițiile conștiinței actuale, la care filosoful trebuie să aplice legile conștiinței, construite liber, așa cum geometrul aplică legile unui triunghi liber construit unui triunghi găsit pe pământ, aceste definiții Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN reprezintă, de asemenea, pentru filosof, parcă, rezultatele construcției originare și, discutându-le, el le consideră tocmai în acest fel Dacă o astfel de construcție a conștiinței a avut loc într-adevăr înaintea oricărei conștiințe, el nu înțelege; mai mult decât atât, această întrebare nu are deloc sens pentru el " *) Explicația filozofică capătă în Fichte un caracter cu totul nou, problema filozofică apare în el într-un cadru cu totul nou: aceasta este semnificația durabilă a încercării sale Iar semnificația fundamentală a acestei încercări obligă imperfecțiunile soluției lui Fichte să se retragă în plan secund Dacă filosofia oferă doar o construcție ideală a Formelor de bază ale experienței, atunci este de neînțeles de ce construcțiile obținute aici - chiar dacă numai cu o necesitate logică - ar trebui să fie obligatorii pentru experiența dată imediat, direct experimentată, de ce Formele ei ar trebui să aibă o astfel de natură ca deducţia logică indică pentru ei Trecerea de la realitatea subiectiv-transcendentală la realitatea empirică pare a fi imposibilă Alături de această realitate, principiile transcendentale par un șir de umbre iluzorii venite dintr-o altă lume, iar izolarea lor de experiența reală duce la rezultatul fatal că această experiență, la rândul ei, se dovedește a fi lipsită de orice bază imanentă ea de realitatea sa și prin urmare dobândește rapid în ochi Filosoful are o existență eterică și fantomatică asemănătoare Acest caracter al experienței senzoriale a fost deja stabilit pentru Fichte în Destinul omului (iSoo), iar irealitatea acum proclamată a empiricului a servit drept stimul pentru dezvoltarea ulterioară a învățăturii lui Fichte - dacă nu pentru o corectare a formulării originale a transcendentalei principii, ci la dezvoltarea unui nou început, care trebuia să -) oleichsam Cursive ale originalului) Sonnenklarer Bericht II, Biblioteca "Runivers" A K U B I C KI Y pentru a apăra obiectivitatea stabilă care le lipsea: în pragul celei de-a doua perioade a operei sale filosofice - în expunerea științei cunoașterii, referitoare la anul Soi - filosoful consideră ca bază a conștiinței subiective principiul, care el desemnează fiinţă absolută, dar care pentru cunoaştere nu este altceva decât legea ei absolută *) Dacă rămânem în tărâmul vederilor originale ale lui Fichte, atunci aici latura lor pozitivă va ieși în evidență în fața noastră cu cea mai mare strălucire, deoarece ne întoarcem de la problema relației dintre principiile sale la experiența reală la o evaluare a conținutului acestor principii Rămânându-ne în considerare, probabil că nu recunoaștem drept corectă o încercare de a deduce cu o necesitate a priori totalitatea acelor Forme în care experiența noastră este încheiată Faptic Vom spune că acele concepte cu care operează Fichte în acest caz, definiții precum senzația, rațiunea, atracția, de fapt, sunt doar abstracțiuni psihologice, doar generalizări ale materialului empiric și că dorința de a arăta necesitatea fictive a acestor Forme, caracterul obligatoriu al gândurilor de a ajunge exact la conținutul lor dat de fapt, nu face decât să distrage atenția cercetătorului de la sarcina cu adevărat rodnică și fezabilă - de a stabili condițiile în care cutare sau cutare natură calitativă a experiențelor noastre

individuale și ordinea în care trec ele conștiința noastră depinde care se recunoaște de la sursa principală, de la eu absolut, deoarece este gândită nu ca un punct de plecare pentru o serie de alte definiții, ci ca o bază care este peste tot și o valoare dominantă asupra tuturor Dacă necesitatea dedusă succesiv a legăturilor succesive separate este nedemonstrabilă, atunci, aparent, originalul Darstellung der Wissenschaftslehre aus dem Jahre II, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN acceptarea pentru toată diversitatea în general a unui principiu constant de regularitate și a principiului suprem al evaluării - dacă în general ar trebui să vorbim despre cunoștințe necondiționat de încredere și activitate necondiționat corectă II, tocmai pentru un astfel de rol eul stabilit de Fichte se dovedește a fi destul de potrivit, deoarece în conținutul său nu este caracterul său psihologic al unei anumite experiențe emoționale care iese în prim-plan, ci momentul logic din ea - identitatea sa faţă de sine ca esenţă principală Datorită acestei naturi a lui, îi este posibil să manifeste atât principiul suprem al întregii ordini naturale naturale, cât și ultima sarcină morală, idealul moral absolut Eu pur, de la care își începe construcția Fichte, nu este doar prima verigă, urmată de o serie de începuturi înzestrate cu un conținut diferit, ci, în același timp, este o bază constantă pentru toate construcțiile ulterioare, astfel încât aceste construcții, apărând cu un conținut mai bogat, mai concret, păstrează în același timp eu pur ca principal ingredient logic, care este singura sursă a organizării sale stabile pentru varietatea care apare în ele I sejururi finite, limitate în I absolut; așa formulează Fichte relația dintre Iul secundar, derivat, începutul său ulterior, cu Iul principal, iar aceste cuvinte ar trebui să ne dezvăluie sensul lor transcendent, atât în sfera cunoașterii teoretice, cât și în sfera cunoașterii practice Întrucât eu-ul finit este eu-ul cunoaștere, teoretic, el subordonează întreaga lume a conștiinței sale gândirii la identitatea supremă care stă la baza ei și, prin aceasta, introduce în materialul divers care iese treptat în fața lui o regularitate stabilă, omniprezentă pătrunzătoare Fichte însuși, în următoarele cuvinte pline de entuziasm, caracterizează semnificația Iului său pur pentru cunoașterea teoretică: Biblioteca "Runivers" A K U B I C KI Y turnați ordine și armonie într-o masă moartă, fără formă; numai de la om se răspândește ordinea corectă în jurul lui, până la acele granițe până la care se întinde observația sa; și pe măsură ce el avansează aceste granițe mai departe, ordinea și armonia avansează mai mult În eu sunt o garanție sigură că ordinea și armonia, pornind de la el, se vor răspândi la nesfârșit acolo unde nu sunt încă; că, pe măsură ce cultura omenirii avansează, la fel va și cultura universului Tot ceea ce acum este încă fără formă și dezordonat va fi transformat printr-o persoană în cea mai frumoasă ordine, iar ceea ce este acum armonios va deveni - conform legilor nedescoperite până acum - din ce în ce mai armonios Omul va aduce ordine în haos și un plan în care acum există o dezintegrare generală; datorită ei, descompunerea va trece în creativitate, iar moartea va chema o nouă viață frumoasă " O astfel de activitate organizatorică pentru eu pur, desigur, este posibilă numai în măsura în care este un subiect absolut care nu există în însuși (cum ar putea un astfel de subiect să fie întotdeauna el însuși? egal - să creeze treptat ordine în univers?), ci o determinare logică durabilă care este pretutindeni în mod necesar presupusă de o conștiință finită și formează pentru acea conștiință un mijloc indispensabil de introducere a unei conștiințe stabile și continut uniform repetitiv în sfera materialului său variat și în schimbare Dacă în domeniul

filozofiei teoretice un sens pozitiv pentru Sine ar putea fi stabilit doar printr-o anumită analiză, separând în conceptul său momentul conștiinței de singurul moment esențial al identității permanente de aici, dar în domeniul cunoașterii Sinele moral acționează ca un factor filozofic pozitiv, păstrând ambele caracteristici principale Sfârşit- J) Ueber die Würde des Menschen L - Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN celălalt eu, care se definește prin eu pur, este aici eu care acționează: sarcina lui nu mai este doar - așa cum am făcut eu teoretic - să înțeleagă din ce în ce mai perfect ființa care i se prezintă, supunând-o unui cerc mai mare de reguli stabile învăluitoare; acum este eu practic, care se străduiește să schimbe ființa care îi apare ca fiind diferită de ea, iar eu pur prezintă conștiinței sale ultima sarcină pentru străduința sa, acel scop ultim, în numele căruia toate procesele de continutul dat direct trebuie realizat Acest scop final pentru ego-ul practic este ego-ul ca idee - ego-ul ca verigă finală în seria de principii ale experienței deduse treptat de filosof Conform definiției lui Fichte, "Eu, ca idee, sunt o ființă rațională, în măsura în care este parțial în sine - parțial în afara lui - am realizat pe deplin mintea universală, în măsura în care este astfel cu adevărat rațională până la capăt și exclusiv numai rațional; în consecință, din moment ce a încetat să mai fie și un individ, ceea ce s-a datorat doar prezenței limitării senzoriale În niciun caz nu urcând la vreun scop străin, valoarea este ideea unei ființe care acționează conștient și în același timp subordonând această activitate exclusiv regulilor generale, determinând toate acțiunile sale prin ideea uneia și aceleiași norme supreme : cele două trăsături principale ale Eu-ului pur sunt momentul conștiinței și momentul autoidentității constante și, prin urmare, sunt acele ingrediente de bază care constituie natura ego-ului ca scop suprem ') Zweite Einleitung in die Wl , - ÎNTREBĂRI DE FILOZOFIE KN Biblioteca "Runivers" A K U BI IJ KIY pentru activitate Acest principiu apare aici într-o formă pur transcendentală, realitatea lui este exclusiv realitatea concevabilității sale, iar sensul său nu se bazează pe realitatea sa, pe Faptul de concepere, ca atare, ci pe acea necesitate logică cu care este introdus şi care nu este creată conştientizarea acestui principiu, ci presupus de acesta În ce anume este obligatoriu pentru conștiință înrădăcinată și ce indicații pozitive dă ea activității orientate către ea, acea activitate care, făcând din ea scopul final, singură va merita denumirea de morală? Pentru Fichte, eul absolut, ca cerere inevitabilă adresată eu-ului practic, este postulat în mod necesar prin însăși natura eu-ului practic aspirant; acesta din urmă nu ar putea fi determinat prin elementul de bază al efortului care îl constituie, dacă în același timp timp nu a fost dată o condiție care să facă necesară această efort Eul practic este eu limitat, conștient de această limitare și străduindu-ne împreună să depășească limita care o închide Pentru ca o asemenea străduință să fie constantă, pentru a putea fi gândit eu-ul, pentru care este inacceptabil să te oprești înaintea oricăror granițe, pentru aceasta, eu-ul aspirant, ca ideal al său, trebuie prezentat cu un eu pur, în față dintre care nu există absolut nicio limită - numai atunci eu practic nu voi putea fi epuizat de vreo străduință finită, care se usucă atunci când a atins cutare sau acel obiect definit, abia atunci va dezvălui natura pură a efortului ca astfel de Așadar, așa cum eu teoretic presupune în mod necesar un eu practic (căci conștiința limitei care este caracteristică eu teoretic este posibilă numai în măsura în care această limită rezistă activității care urmărește să o depășească), la fel și eu practic este posibil doar pe presupunerea

unui eu pur, iar acest eu este Biblioteca Runiverse FICHTE ÎN PERIOADA IENSK în raport cu eul practic, o cerinţă absolută, un "trebuie!" categoric, un imperativ, a cărui obligativitate este astfel o verigă finală necesară în sistemul general de principii la baza sa se apelează la cerinţa emanată din Eu pur, cu apel imediat obligatoriu la Eul finit S-ar putea să nu-l urmăm pe Fichte în domeniul acestor construcții abstracte Putem considera efortul nu ca pe un ingredient al experienței construit a priori, ci ca pe un grup de date din viața noastră psihică imediată Atunci, poate, nu ne considerăm îndreptăţiţi să afirmăm că porunca morală este direct legată de efortul ca atare, că este condiţia sa logică inevitabilă, trăită de conştiinţă ca o cerinţă care apelează necontenit la ea Dar chiar și în acest caz, absolut scopul arzător pe care l-a prevăzut Fichte pentru voința umană își va păstra semnificația, întrucât omul se va strădui să-și determine voința printr-un principiu logic sănătos Nu este nevoie imediată ca omul să acționeze inteligent Dar, din moment ce își propune acest scop, are nevoie de o valoare care, rămânând aceeași, ar putea, în toate cazurile și în mintea tuturor oamenilor, să fie opusă - ca cea mai importantă - tuturor celorlalte valori și care, împreună cu aceasta , ar fi de înțeles pentru el în nevoia ta O astfel de valoare - de înțeles logic - este pentru o persoană însuși, propriul Sine, dar nu pentru că acest Sine este luat în limitele sale individuale (cum ar putea un astfel de Sine individual, uman sau Divin, să fie un scop universal etern?), ci pentru că este ideea de conștiință determinată de legile generale: o astfel de conștiință este una P "пieiпe Datoria este inteligibilul "An sicii", care se transformă într-o lume senzuală prin legile imaginației senzuale" Sistemul moravurilor IV, * Biblioteca "Runivers" A КУ ЕИ ЦК I Й ce poate fi o sarcină pentru orice ființă rațională Astfel, caracterul transcendental al principiului suprem al moralității rămâne o achiziție valoroasă, păstrându-și valoarea chiar dacă metoda a priori a lui Fichte este abandonată Mai mult, sensul acestui principiu nu se limitează la Declarația de scop moral pe care o propune Sarcina morală indicată de el face posibilă stabilirea naturii de bază a activității morale, găsirea acesteia unui anumit conținut, datorită căruia principiul propus inițial se dovedește a fi nu numai fundamental acceptabil, ci și vital rodnic În acest caz, și aici vom avea o caracteristică care rămâne valabilă nu numai în cadrul deducției lui Fichte Conștiință universală, determinată de legi generale, ce concept înalt și, în același timp, ce sărac! Nu există loc în ea pentru nimic individual, dar, prin urmare, nu suntem în măsură să constatăm niciun conținut definit în el Poate ea, în asemenea condiții, să stabilească vreun conținut definit pentru activitatea care este orientată către aceasta? Evident, acest conținut nu trebuie extras direct din sarcina care este acceptată ca supremă, ci relevat de activitatea în sine, în măsura în care este condiționat de sarcina indicată Și de fapt, această activitate trebuie să fie, în primul rând, o activitate organizată; care vizează un singur scop, întotdeauna același, ar trebui să arate o legătură continuă a acțiunilor subordonate Mai mult, pe fiecare act care face parte din acest sistem complex de acțiune morală, trebuie să se afle același sigiliu Indiferent de acțiunea pe care o întreprindem în general - morală sau non-morală - ea reprezintă întotdeauna înlocuirea unui Fapt direct dat cu un alt cadru sau, pentru a folosi limbajul lui Fichte, în fiecare acțiune, eu practic, depășind limita imediat existentă, înlocuiește ceea ce este inerent în ea înainte Biblioteca Runiverse FICHTE ÎN PERIOADA IENNA asta este limitarea altora Și cu o astfel de înlocuire, situația nou creată poate fi de

fiecare dată fie scopul final, fie doar un mijloc pe drumul către noi transformări Dacă orice autoconstrângere individuală este luată de Eul practic ca sarcină supremă, absolut valoroasă, dacă toate celelalte depășiri sunt considerate de el ca mijloace pentru a atinge acest obiect definit, această poziție definită, atunci activitatea corespunzătoare va fi imorală, deoarece se numește nu ѣm stimul, din care pornește o comandă necondiționată și este antimoral, deoarece pune un scop fals în locul unuia adevărat Dimpotrivă, acolo unde se desfășoară activitate cu adevărat morală, scopul ei suprem este eu pur și sarcini individuale concrete, inevitabile pentru a lupta, de la început închisă în finit și până la sfârșit în finit, să-și croiască drum, aceste sarcini individuale sunt exclusiv de natură a unor etape și mijloace, care servesc la eliberarea omului de restricțiile primare: granițele nou create trebuie de fiecare dată să provoace o nouă luptă împotriva lor înșiși Principala trăsătură a activității morale este, așadar, lupta pentru libertate, iar această efort se mișcă de-a lungul unei serii nesfârșite de etape finale, realizări individuale, fiecare dintre acestea fiind doar un pas pe calea eliberării ulterioare Valoarea decisivă pentru o persoană nu este deținerea libertății, ci procesul de realizare a acesteia: "a fi liber nu înseamnă nimic, a deveni liber este raiul" *) În acest fel, se stabilește libertății un sens nou, sublim și în același timp real - nu mai este, ca la Kant, opusă tuturor înclinațiilor și neagă în rădăcina lor determinarea voinței prin cerința moralului lege: !) "Frei sein ist nichts, frei werden ist der Himn- el" Tradus de B V Yakovenko
 la Fichte, dimpotrivă, pulsiunile individuale concrete sunt folosite în mod pozitiv ca motive inevitabile care scot treptat o persoană dintr-un mediu înrobitor, astfel încât pentru libertatea morală nu absența completă a acestor motive este esențială, ci trecand de la unul dintre ei, pe moment epuizat, la altul care ar trebui sa i se acorde acum rolul de conducere În acest fel, numai pulsiunile naturale au întotdeauna o realitate psihologică, iar pulsiunea pură este doar o construcție transcendentală pentru a indica care pulsiuni naturale și în ce ordine ar trebui să ocupe conștiința "Toată voința individuală este empirică", declară Sistemul de Etică din "Voința pură nu este o voință reală, ci doar o idee, este ceva absolut, venit din lumea inteligibilă, absolut, care este conceput doar ca un început pentru explicarea a ceea ce este dat în experienţă "*)· Etica transcendentală a lui Fichte se dovedeşte a fi mult mai pozitivă decât moralitatea creatorului "experienţei ştiinţifice" Ideea unui eu pur, ca regulator, prevestește unei persoane o activitate morală destul de definită - activitatea de eliberare treptată de sine În conformitate cu aceasta, el trebuie să-și cultive și să onoreze în el însuși dorința de eliberare de sub dominația atașamentelor finite și, în același mod, alți oameni, alte ființe raționale, au o valoare absolută pentru el, deoarece vede în ei această activitate de eliberare de sine - prin ea ei fac parte din idealul absolut universal, Sinele pur În consecință, în raport cu ceilalți oameni, este datoria lui morală să respecte și să le promoveze libertatea - un om care luptă spre eliberare "Ein reiner Wille ist kein wirklicher Wille, sondern cinc Mosse Idea; ein absolûtes aus der intelligiblen Welt, das nur ais Erkliirungsgrund eines Empiri- schen gedacht wird" System der Sittenlehre IV, ■
 este pentru conștiința noastră expresia concretă a aceluiași lucru pe care eul pur i-l prezintă sub forma ideii transcendentale Astfel, etica lui Fichte se transformă într-un cult maiestuos al libertății, care a primit un sens transcendental și o

justificare transcendentală Vedem, atât în morala lui Fichte, cât și mai devreme în filosofia sa teoretică, eu pur apare nu ca o realitate existentă în sine, ci ca o condiție transcendentală a conștiinței, ca lege și norma ei Într-un sistem de principii care începe cu eu, care se poziționează direct - cu "eu ca contemplație" și culminând cu "eu ca idee", idealul conștiinței supuse doar legilor generale, nu există loc pentru metafizica în acest sistem Prin urmare, concluzia sa demnă este noul concept de Boia, pe care Fichte îl introduce ca ultim răspuns la întrebarea despre natura ordinii care domnește în lumea experienței După soarta care s-a abătut lumii substanțiale și sufletului substanțial, soarta lui Dumnezeu ca substanță era și ea deja pecetluită Dacă lumea s-a transformat într-un obiect dat empiric pentru explicație, dacă sufletul, din moment ce momentul șederii era subliniat în ea, trebuia să acționeze ca un principiu transcendental care explică acest obiect, dacă în general ființa în sine a suferit o eliminare fundamentală, atunci și căci Dumnezeu, din moment ce trebuia păstrat în sistem, trebuia să creeze o nouă cale a dăruirii Sale, ființa Sa trebuia să dobândească un nou sens Între timp, au existat cerințe ale spiritului care nu puteau fi satisfăcute fără Dumnezeu Deja Kant, la vremea lui, a pornit pe această cale, declarând că Dumnezeu, de nedemonstrat pentru rațiunea noastră teoretică, este în același timp un obiect necesar al credinței Nu putem decât să credem în El - nu putem pentru că avem nevoie de El - dar care sunt scopurile pentru care avem nevoie de El, avem de-a face cu adevărat? o nevoie pe care este legitim să insistăm asupra satisfacerii? Răspunsul lui Kant este binecunoscut: avem nevoie de Dumnezeu care să ne asigure fericirea, astfel încât virtutea noastră să găsească desăvârșirea pe care o merită, pentru "să avem nevoie de fericire, să fim demni de ea și, în același timp, să nu facem parte din ea, este incompatibilă cu voința perfectă a unei ființe raționale" J) Astfel, noi, ca "ființe rezonabile", nu putem decât să dorim ceea ce avem nevoie și merităm; fericirea a devenit soarta noastră și, prin urmare, devine necesar să avem pe Dumnezeu, care trebuie să garanteze "rațiunii" noastre această satisfacție ultimă "Ce fel de natură primește în mod necesar Dumnezeul care este acceptat de dragul lumii sensibile, Dumnezeu pe care îl cere inima, incapabil să se ridice deasupra acestei lumi sensibile? Scopul final pentru astfel de oameni este întotdeauna plăcerea, indiferent dacă ei o tânjesc [imediat și] crud sau i-au dat vreo formă rafinată - plăcere și în această viață, și dacă își asumă o existență ulterioară dincolo de pragul morții pământești, atunci chiar și acolo scopul lor este bucuria: ei nu cunosc altceva decât plăcerea Nu poate decât să fie clar pentru ei că rezultatul luptei lor pentru această plăcere depinde de ceva necunoscut , pe care ei o numesc soarta Ei personifică această soartă - și acesta este Dumnezeul lor Dumnezeul lor este dătătorul oricărei plăceri, el distribuie fericirea și nenorocirea între ființe muritoare: aceasta este natura sa de bază Pe calea indicată de străduință nesățioasă pentru plăcere au ajuns la acest Dumnezeu; și se înșală așa că- *) Critica rațiunii practice, trad H M Sokolova Sgr in absenta   mu și săvârșesc un act de nedreptate în raport cu propria credință, dacă o consideră mijlocită, dacă o iau ca o consecință a altor cunoștințe Credința lor este la fel de imediată ca și credința noastră; la fel ca a noastră, vine din inimă, și nu din minte Ceea ce ei trec drept dovezi este doar repetarea a ceea ce crede inima lor în plus față de orice dovadă Că Dumnezeul lor poartă într-adevăr caracterul de bază indicat acum, că el este stăpânul

sorții și dătătorul de fericire, că planul său în crearea lumii a fost să producă cea mai mare cantitate de plăcere, nu le este în niciun caz ascuns; parcurge întregul lor sistem, își epuizează discuțiile încrucișate pentru a sublinia sublimitatea acestui fapt, sunt atât de simpli la inimă în acest moment încât îmi imaginez viu cu ce aprobare au citit majoritatea oamenilor din această stare de spirit pe Dumnezeul lor tocmai l-am dat, căci ei se bucură că reprezint problema atât de bine și îi tratez cu dreptatea cuvenită și cât de departe sunt ei de ideea că dintr-un asemenea punct de vedere se poate să nu fie de acord cu orice II prin aceasta, cu strălucire orbitoare, ei își expun orbirea fundamentală în lucrurile spirituale, înstrăinarea lor completă de acea viață care este de la Dumnezeu Cel care dorește plăcerea este un om senzual al cărnii, care nu are religie și este incapabil de vreo religie; prima experiență cu adevărat religioasă ucide dorința în noi pentru totdeauna Cine așteaptă fericirea este un prost care nu este familiarizat cu el însuși și cu toată firea lui; nicio fericire nu există, nicio fericire nu este posibilă; așteptarea lui, precum și Dumnezeu, care este acceptat pe baza unei astfel de așteptări, sunt himere pure Dumnezeu, care ar trebui să slujească poftei, este o ființă demnă de dispreț; el îndeplinește un serviciu care este respingător chiar și oricărei persoane decente Există un astfel de Dumnezeu Biblioteca "Runivers" A K U B I C KI I • o ființă rea; susține și perpetuează pentru totdeauna ruina umană și devalorizarea minții Un astfel de Dumnezeu este, în sensul cel mai precis, "prințul acestei lumi", care a fost de multă vreme supus judecății și condamnării de către gura adevărului, ale cărui cuvinte le denaturează Serviciul lor este serviciul acestui maestru Sunt adevărați atei, sunt complet lipsiți de Dumnezeu și și-au creat un idol pernicios în locul lui Că nu vreau să recunosc acest idol al lor, în locul adevăratului Dumnezeu, pe asta ei îl numesc ateism, pe asta au jurat să urmeze până la capăt Acel sistem în care se așteaptă fericirea de la o ființă puternică este un sistem al lipsei de Dumnezeu și al idolatriei, un sistem care este la fel de vechi ca ruina umană și care, odată cu trecerea timpului, nu și-a schimbat decât Forma exterioară Fie că această ființă puternică este un os sau o pană de pasăre, fie că este un atotputernic atotputernic creator înțelept al cerului și al pământului, dacă se așteaptă fericire de la el, acesta este un idol Diferența dintre cele două sisteme este doar în alegerea mai bună a expresiilor, esența erorii în ambele cazuri este aceeași, iar în ambele înclinarea inimii primește un scop la fel de fals" *) Acea forță incomparabilă de indignare morală pe care o respiră această pagină, poate cea mai bună dintre toate create vreodată de condeiul lui Fichte, acea pură ascensiune morală cu care îi sunt sfințite reproșurile, ne lasă fără îndoială că pentru el este imposibilă justificarea eudemonistă a lui Dumnezeu: a rămâne ființă în sine, El este la fel de inacceptabil atât din punct de vedere teoretic - a deduce ființa lumii a conștiinței noastre din ființa în sine nu are sens, cât și din punct de vedere moral - nu există fericire și este nedemn de o persoană să-l aștepte Dar dacă formularea crud eudemonistă a gândirii lui Kant trebuie respinsă în întregime, modul) Appellation an das Publicum gegen die Anklage des Atheismus, V, -) 'Leber den Grund unseres Glaubens an eine gëtiliche Weltregierung V, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN remarcat de Kant pentru completarea unei viziuni morale asupra lumii de către una religioasă, trebuie folosit pentru ca nici o singură aspirație justă a spiritului uman să nu rămână nesatisfăcută Dacă o persoană nu are nevoie de fericire, are nevoie de succesul activității sale morale și de satisfacție spirituală

din aceasta Această satisfacție, care este dreptul legitim al omului, Fichte o numește beatitudine, dar el ia imediat toate măsurile pentru ca această "fericire" să nu fie amestecată cu "fericirea" tocmai respinsă: "Vreau să numesc această autosuficiență absolută a rațiunii , această eliberare completă de orice dependență - beatitudine și vreau ca acest cuvânt să însemne exact ceea ce este indicat acum, și în niciun caz nu - cutare sau cutare plăcere, indiferent de caracterul ei și satisfacție morală sau beatitudine - aceasta este astfel sarcina care cade în seama zeului lui Fichte În domeniul deducției teoretice a principiilor, s-a remarcat cu o claritate imediată corelația logică a străduinței cu satisfacția: strădania, care a creat noi granițe, conștiința, limitată de limită, prezentată anterior efortului eu, ca sarcină a lui, acum primind pentru el realitatea reală, aceste concepte traduc direct gândirea în conceptul de satisfacție, care este rezultatul lor logic Dar dacă efortul care și-a îndeplinit sarcina este în mod inevitabil legat de satisfacție, atunci, desigur, nu rezultă din aceasta ce fel de efort ar trebui să-și atingă de fapt scopul, din construcția a priori nu rezultă în niciun caz din nevoia de efortul moral de a fi încununat constant de succes Armonia între voința care se stabilește Seligkeif ') Appellation an das Publicum V, Biblioteca "Runivers" A K S' B I C KI J obiectivele morale și cursul real al evenimentelor, care asigură succesul în toate activitățile sale - o astfel de armonie nu poate fi decât un obiect al credinței II trebuie să credem în această armonie pentru ca activitatea noastră morală să dezvăluie plinătatea sensului ei inerent, iar această credință este singura credință posibilă pentru noi în Dumnezeu, care apare acum în adevăratul său sens Ordinea morală care predomină în lume ne dezvăluie natura Sa - dar nu în sensul în care avem dreptul de a deduce din realitatea acestei ordini la ființa reală în sine a Creatorului ei, ca ființă reală - există nici un Dumnezeu în care avem dreptul să credem, există această ordine morală mondială în sine, noi construim universului un curs prestabilit de evenimente în el "Pentru mine, Dumnezeu este o ființă complet eliberată de orice sensibilitate și toate anexele sensibile, căreia, prin urmare, nu-i pot atribui nici măcar singurul concept sensibil posibil al existenței pentru mine " ') Prin urmare, nu este necesar să vorbim despre Dumnezeu ca pe un existent existent realitatea, iar orice semnificație este epuizată de conținutul acelei legi divine care guvernează cursul vieții lumii, se dezvăluie în acea ordine morală care stă la baza întregii ordini mondiale, până la eliberarea atașamentului ultim înrobitor, din obiectul final înrobitor, inevitabil dă naștere la o nouă situație totală, conduce la crearea unor astfel de condens introduse, în care, conform expresiei Fichthevsky, lucrurile sunt livrate în armonie cu înțelegerea practică necesară ", *) în caz contrar, cu prezentat la X) Ibid) Einige Vorlesungen über die Bestimmung des Gelehrten, VI, Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN el prin conștiința omului prin cerințe; În acest fel, Eul finit devine din ce în ce mai capabil să-și stabilească natura în conformitate cu dependența sa de Eul absolut, și nu de limitele individuale care îl limitează Nici un singur efort moral nu se irosește așadar și invers, toate eforturile îndreptate către scopul final, limitat, spre crearea pentru noi a unui mediu extern care să acționeze ca ultim scop autosuficient, ca valoare în sine, sunt condamnate la eșec în avans "Nu există nimic mai sigur decât că există o ordine morală a lumii, că fiecare individ rațional are un anumit loc în ea și că munca lui este luată în considerare; că fiecare soartă care i se întâmplă, în măsura în care nu este cauzată de

propriul său comportament, este rezultatul acestui plan; că în afară de el nu poate cădea nici măcar un fir de păr din capul unui om, iar în sfera activității sale, nici măcar o vrabie de pe acoperiș; că fiecare faptă cu adevărat bună este destinată succesului, pentru fiecare faptă rea un eșec sigur și că pentru cei care iubesc sincer binele, toate lucrurile ar trebui să servească spre folos Oricât de sârguință și-a curățat Fichte de toate semnele antropomorfe conceptul său despre Divinitate, cu ce hotărâre a respins natura unei substanțe separate pentru Dumnezeul său, cu toate acestea ordinea sa divină a lumii nu a căpătat un caracter pur logic prin aceasta, nu a devenit un legea transcendentală care se deschide către minte, ordinea predeterminată a ființei - ea este înțeleasă inițial nu de rațiune, ci de credință Și această poziție a inevitabilității sale a rezultat din însăși natura sa - el afirmă necesitatea conjugării faptice a anumitor stări, cere ca) Ueber den Grund unseres Glaubens an eine gõttliche Weltregierung V, "freudiges Rechtthun" ibid Biblioteca "Runivers" A K U B I C K I J decizia morală a fost urmată de succesul real al acestei decizii, dar el nu dă niciun principiu care să lege aceste două momente cu necesitatea logică - cu greu ar putea fi indicat un astfel de principiu, întrucât este logic destul de de imaginat că soluția morală va fi fi în contradicție ireconciliabilă cu mediul empiric, iar eul înclinat moral nu și-ar pierde valoarea absolută dacă nu ar reuși să reelaboreze acest mediu Astfel, fără a pleca neapărat de la însuși conceptul de moralitate, succesul moralității în viață este invocat doar pentru a oferi satisfacție psihologică conștiinței care s-a determinat la activitatea morală și credința în necesitatea acestui succes, pe care Fichte o considera ca ultima desăvârșire a înțelegerii sale morale a lumii, este doar cerințe psihologice determinate de un apendice, incapabil să mențină conceptul moral la nivelul fostei măreții severe Iată primul pas spre înlocuirea moralei datoriei active cu morala iubirii odihnitoare II, prin urmare, aici am coborât deja din culmea viziunii despre lume a lui Fichte Acest summit este locul în care principiile a priori ies în evidență prin rigoarea lor nealterată, unde necesitatea de fier este auzită în pretențiile lor de a trăi și unde întreaga lor valoare constă în această necesitate Fără îndoială, în același timp, ele păstrează tot timpul caracterul de activități mentale, acte subiective emanate din ego și, fără îndoială, această natură este o imperfecțiune care gravitează asupra lor Datorită ei, ele se transformă, de îndată ce Fichte și-a dat seama, deja în Destinul omului, în creații subiective ireale ale gândirii filozofice, datorită lui, din fundamentele transcendentale ale experienței, condițiile supreme pentru acele legi care domnesc în ea, ele devin elemente distincte definite calitativ , din care, a priori, se construiește în noi o reproducere desprinsă de realitatea empirică Biblioteca Runiverse ■ FICHTE ÎN PERIOADA IENSKII conștiința formelor sale principale, iar în asemenea împrejurări, la rândul ei, experiența, lipsită de imanenta ei și de principiul ei însăși constitutiv al necesității sale, începe rapid să-și piardă sensul real inițial, asimilând caracterul unei existențe pur iluzorie care nu are orice valoare pozitivă: Fichte repetă atât de des după aceea că lumea sensibilă - odinioară singura ființă pentru el - este nimic absolut Această imperfecțiune a principiilor a priori necesită trans- idealismul centendental pentru dezvoltarea ulterioară și trasează calea pentru aceasta: înțelegerea principiilor ca activități ale conștiinței trebuie depășită, principiile explicative supreme trebuie să respingă caracterul specific subiectiv, precum și pe cel specific obiectiv și să se ridice deasupra

acelei Sfere în care subiect și obiect se deosebesc unul de celălalt; o bază logică pentru obiect, o regulă logică pentru subiect - acesta este sensul pe care îl prevestește acum, iar Hegel, în Fenomenologia spiritului, încearcă să dezvăluie modul în care conștiința subiectivă în profunzimile ei își dobândește condiția transsubiectivă, cu adevărat transcendentală - pură gând Și dacă definirea adevăratei structuri a principiilor transcendentale necesită încă o formulare mai perfectă, dar semnificația acestor principii în raport cu experiența, stabilirea prin legile lor necondiționate și valorile necondiționate care creează eternul în mijlocul variabilității empirice, această latură a transcendental se regăsește Fichte și deducție strict logică și plină de entuziasm descriere, incomparabilă în strălucirea culorilor și puterea de exprimare "Îmi ridic capul cu îndrăzneală spre stânca înălțată și spre cascada furioasă și norii care plutesc în marea de foc și le spun: Eu sunt veșnic și puterea voastră nu este nimic pentru mine! Aruncă totul peste mine, iar tu, pământ și cer, amestecă-te într-o confuzie sălbatică, iar tu, elementele - Biblioteca "Runivers" A K U B I C KI Y oricât de mulți dintre voi sunteți, luați zborul și mânia, și într-o luptă sălbatică măcinați în nimic ultimul fir de praf din trup pe care eu îl numesc trupul meu: voința mea, cu planul ei de nezdruncinat, va pluti singură - rece și îndrăzneață peste ruinele universului: căci mi-am înțeles destinul și este mai lung decât tine; este etern, iar eu sunt etern așa cum este " *) Despre ce fel de eternitate vorbim aici? Este durata infinită a existenței empirice, înlocuirea vieții prezente a conștiinței cu una nouă și astfel conservarea constantă a acelei ființe psihologice senzuale, care este proprietatea noastră în În visele filozofice ale marelui idealist, viața veșnică a fost prezentată și în acest sens Dar la baza acestei ființe nesfârșite de durată stă o eternitate de un cu totul alt fel , iar când cuvântul decisiv a trecut la gândirea logică, nemurirea empirică a dispărut și i-a luat locul viața veșnică, pe care o persoană poate fi implicată în fiecare minut dat, viață, care primește semnificație veșnică prin realizarea în ea a valorii absolute vârsta, și senzual, care pentru fiecare persoană este alcătuit dintr-o serie nemărginită de vieți separate Acesta din urmă se realizează treptat într-un proces fără sfârșit, dar în primul sunt complet deja acum: "accesul în lumea supramundană va cădea în soarta mea nu numai când voi fi smuls din legătura cu lumea pământească; deja acum rămân și trăiesc în ea, mult mai adevărat decât în lumea pământească; deja acum el este singurul meu punct de sprijin, iar viața veșnică, care a fost de multă vreme proprietatea mea, eu singur îmi fac posibil să continui să-mi conduc viața pământească Ceea ce oamenii numesc rai nu minte *) Einige Vorlesungen liber die Bestininiung des Gelehrten VI, - Biblioteca "Runivers" FICHTE ÎN PERIOADA JENAN pe cealaltă parte a mormântului; ea îmbrățișează deja natura noastră aici și lumina ei luminează fiecare inimă curată " *) Aceasta este adevărata eternitate, iar pentru Știința Cunoașterii din este singura eternitate: "În ceea ce privește nemurirea sufletului, știința cunoașterii nu poate stabilește orice: căci pentru ea nu există suflet și nu există moarte sau moarte și, prin urmare, nemurire, ci există numai viață, iar această viață este veșnică în natura ei și tot ceea ce este viață este la fel de veșnic ca ea însăși "*) Schimbarea conștiinței empirice dispare, iar punctul de vedere religios al celei de-a doua perioade, încercând să aprofundeze și, în final, să fundamenteze conceptul moral al primei, păstrează pe deplin și dezvăluie valoarea absolută a vieții drepte imediate Calea către această valoare imanentă a moralității consta prin fundamentarea ei

transcendentală: doar urmând această cale filosoful a avut ocazia să afirme semnificația absolută pentru experiențele imediate ale conștiinței - valoarea eternă pentru ele a fost stabilită nu prin afirmarea lor asupra ființei eterne în sine, ci prin orientare ideea lor perpetuă Marele finalizator a adus testamentul kantian la concluziile sale finale, iar un nou sentiment de eternitate a fost recompensa lui Participând la ea în timpul vieții sale la lucrarea sa spirituală, el a păstrat-o pentru propria sa lucrare Fluxul dezvoltării gândirii a spălat și va spăla până la capăt tot ceea ce a fost temporar la crearea sa Dar după ce subiectivismul specific a fost eliminat, rămâne ideea unei reguli fundamentale și a unei valori supreme, la care este inevitabil să ne ridicăm pentru a înțelege experiența și dincolo de care, în acest scop, nu are rost să mergem Conține o problemă eternă pentru cei care caută o explicație diferită; conține un punct etern de sprijin pentru cei care doresc să creeze ceva imanent în lume și complet rațional) Die Bestimmung des Menschen II,) Die Wissenschaftsiehre, vorgetragen im Jahre (Fiebres Nachgelassene Werke II,) Questions of Philosophy, KY Și Biblioteca "Runivers" A K U B I C K I J aruncă o privire la el Fichte a găsit-o și, astfel, locul lui între liderii spirituali ai omenirii a fost determinat Fie ca conținutul concret al principiilor sale să necesite o revizuire completă, lasă însăși întrebarea acestui conținut să primească o formulare fundamental nouă Caracterul de bază al explicației transcendentale trebuie să rămână și prin aceasta, pentru gândirea umană, opera lui Fichte este cu adevărat "dobândire pentru totdeauna" A Kubitsky Biblioteca "Runivers" Ființa și cunoașterea în filosofia lui Fichte Pe ianuarie a acestui an s-au împlinit ani de la moartea lui Johann Gottlieb Fichte Filosofia modernă datorează mult geniului său Oricât de ciudat ar părea, dar două direcții diametral opuse în filosofia zilelor noastre se bazează pe ideile lui Fichte și ambele au ieșit din spiritul său În ceea ce privește școala imanentă, acest lucru este cunoscut de mult; se poate spune că Fichte este creatorul și fondatorul ei Cu toate acestea, nu mai puțin dependentă de Fichte este trendul transcendent, ai cărui reprezentanți astăzi sunt Rickert, Husserl, Lask și alții Cum se poate explica un asemenea contrast de influențe? Până la urmă, ambele direcții se bazează pe învățăturile lui Fichte, deloc în trăsăturile lor generale, în care ele vin în contact unele cu altele, ci tocmai în contrariile lor; Panteismul absolut al conștiinței al lui Schuppe poate face apel la autoritatea lui Fichte cu nu mai puțin drept decât idealismul transcendent al semnificației din Rickert și Lask Această dualitate a influenței istorice se află în însăși esența sistemului lui Fichte Ceea ce noi caracterizam acum ca o tendință imanentă și transcendentă a fost numit idealism și realism în zilele filosofiei speculative, iar Fichte, de-a lungul întregii sale activități filosofice, a luptat tocmai împotriva erorii pe care aproape toți reprezentanții moderni ai filosofiei, așa cum spune, o ridică în un principiu - împotriva adevărului unilateral al unuia dintre aceste * Biblioteca "Runivers" G LANTS definitii, sistemul lui este o fuziune fundamentala a idealismului si realismului, i e o astfel de unitate, pentru care fiecare dintre tendințele moderne reprezintă doar o parte din adevăr și, în tendința sa spre dominație absolută, se dovedește a fi eronată; atât idealismul cât și realismul sunt pentru el, parcă, puncte de vedere deja depășite; el stă deasupra lor; ele încetează să mai fie opuse pentru el; admite adevărul fiecăruia dintre ele, dar în același timp dovedește insuficiența acestuia Să arătăm avantajele și esența acestei poziții unificatoare este sarcina noastră aici Procedând

astfel, ne vom baza pe acele lucrări ale filosofului nostru în care această poziție este exprimată cel mai clar și mai consecvent, adică în principal asupra lucrărilor din ultimii ani ai vieții sale; aceste lucrări sunt încă relativ puțin studiate, în ciuda importanței lor sistematice mari Filosofia lui Fichte este de obicei împărțită în două perioade; Anul iSoi este, parcă, un punct de cotitură în dezvoltarea sa; el deschide aproape pe neașteptate o nouă, originală și, în multe privințe, care se abate de la perioada anterioară de perspectivă a lucrării sale Aici a fost pentru prima dată când a realizat și a exprimat clar latura realistă a sistemului său, în timp ce prima perioadă era încă complet impregnată de un idealism unilateral al conștiinței Desigur, legătura acestei perioade cu prima este neîndoielnică, iar apariția unor idei noi poate fi urmărită încă din , adică înainte de perioada ambelor Introduceri Turnul a fost pregătit chiar de cursul dezvoltării sale Este complet greșit să credem că este un apendice, străin și numai cauzat de influențe exterioare, care se rupe în cele din urmă de un punct de vedere anterior și nu corespunde deloc spiritului și sensului filozofiei lui Fichte O astfel de opinie ar putea apărea doar ca urmare a acestei interpretări "metafizice" greșite, Biblioteca "Runivers" VIAȚA ȘI CUNOAȘTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE pe care Dumnezeu îi dă mesajul, ca tradiție care s-a dezvoltat în istoria filozofiei, conceptului de bază al acestei perioade ulterioare, și anume conceptului de "ființă absolută"! Prin urmare, prima noastră sarcină este să clarificăm acest concept și să dovedim că există nu este nimic metafizic în ea în sensul rău al acestei cuvinte că, dimpotrivă, exprimă ideea de bază a unui învins pur - autoconsistența unui element logic, "ființa absolută" capătă doar un caracter metafizic dacă o interpretăm în sensul acelui substrat care ar trebui să stea la baza conștiinței, să nu-l lăsăm "atârnând în aer" Dacă prima perioadă a filozofiei lui Fichte poate fi caracterizată ca un punct de vedere al imanenței absolute, atunci tendința specifică și trăsătura caracteristică a celei de-a doua perioade este o adâncire în conținutul logic, iar această adăugare pe care o introduce a doua perioadă este semnificația continutul in sine direct conștient; pretenția acestei intuiții "vide" de valoare logică este o eroare idealistă "încăpățânată" care trebuie distrusă și depășită; odată cu aceasta, va fi distrus și absolutismul punctului de vedere imanent, căci conștiința va fi recunoscută ca un principiu de distrus și în niciun caz principiul creator al ființei Mai mult, această anihilare a conștiinței ne va oferi în viitor adevărata idee a cunoașterii, care va uni ambele idei în conflict: imanența sau idealismul și transcendența sau realismul Conceptul de cunoaștere este creat tocmai atunci când filosofia vede logicul !) Fichtes'x sãmmtliche Werke Nachlas II S Biblioteca "Runivers" G LANTS nulitatea "conștiinței goale" (des blossen Bewusstseins); subiectivitatea, în pretenția sa logică, în valoarea ei justificativă, trebuie eliminată și distrusă; în această distrugere a conceptului subiectiv se află puritatea și adevărul cunoașterii, "anihilarea conceptul" în subiectivitatea sa (Vernichtung des Begriffs) ne oferă "adevăr în sine" pur (Wahrheit an sich) Acest termen "adevăr în sine" a jucat un rol fatal în filosofia modernă Revoluția antipsihologică conștientă pe care a întreprins-o filosofia modernă își atinge apogeul în hipertrofia antipsihologismului, care își găsește cea mai nouă expresie în așa-numita filozofie a semnificație Din eterogenitatea logică și metodologică eterogenitatea ambelor concepte: adevăr și conștiință, ia naștere o transcendență absolută a două tărâmuri incomensurabile, ceea ce face combinarea lor complet de

neînțeles și imposibil, adică distruge fundamental posibilitatea de cunoaștere a vieții este ocupată prin semnificația transcendentală, iar întrebarea relației intenționate a conștiinței cu această "semnificație" nu este pusă nicăieri clar, de parcă cea mai dificilă întrebare a întregii filosofii nu ar exista deloc În patosul noii descoperiri, se uită că noul concept, în Funcția care i se atribuie, este asociat în relația sa cu conștiința cu aceeași ghicitoare cu care a apărut anterior conceptul de ființă transcendentă Căci ce diferență are dacă conștiința trebuie să "asimileze" și să "reflecteze" ființa dincolo de limitele sale, sau să "recunoaște" valoarea transcendentală a adevărului?! Exagerarea tendinței antipsihologice își găsește expresia în afirmarea transcendenței semnificației, în crearea unei izolări cvasimetaFIZICE a adevărului Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE din conștiință Adevărul oricărui enunț, în diferența sa față de conștiință și în independența sa metafizică, devine o "idee trans-subiectivă" sau "datorie transcendentă"; se presupune că este absolut "independentă de conștiință" Ca "prototip transcendent" se odihnește "în sine", în afara oricărei conștiințe, "ca într-un loc suprasensibil *), unde fundamentează și epuizează obiectivitatea formală a "sensului transcendental") -Independența adevărul din conștiință este înțeles aici în mod absolut, negația care separă cele două concepte unul de celălalt, este luată nu dialectic, nu ca crearea unei relații superioare între cele două, ci exclusiv Formal, ca anihilarea fiecărui membru în negația sa și" care exprimă doar neputința relației și, în esență, realizează o împărțire absolută și, în virtutea acestei absolutități, o falsă împărțire În această opoziție formală, care în sine nici nu creează și nici nu pregătește posibilitatea unei relații și sintezei a elementelor opuse, se arată absența spiritului speculativ al epocii noastre În termenii cei mai generali, principiul metodologic al filosofiei speculative, care și-a găsit până acum completarea temporară în dialectica lui Hegel, poate fi exprimat astfel: sensul oricărui concept constă în relația sa cu întregul sistem; metoda obiectivă de a deveni concept intră ca moment constitutiv în sensul său, astfel încât fiecare concept este alcătuit dintr-o serie mai mult sau mai puțin complexă de relații logice În esența sa de bază, dialectica speculativă nu este altceva decât afinitatea logică a conceptelor Adevărul său constă în faptul că niciun concept nu poate fi conceput în sine) Emil Lask Logik der Philosophie, S jmÓ Ib : S Biblioteca "Runivers" G LANTS bine și izolat: este întotdeauna un membru al unei relații, începutul ei, care este absolut de neconceput fără continuarea ei Deci, de exemplu, o unitate este imposibilă fără multitudine și invers, ambele sunt membri sau trupe ale unuia și aceluiași concept, cantitate; generalul este de neconceput fără particular, etc Toate conceptele sunt unite prin aceste legături ascunse de rudenie dialectică; dialectica speculativă le transformă într-un sistem de relaţii Toate conceptele unui astfel de sistem se întrepătrund între ele; fiecare este o continuare necesară a sensului predecesorului său și se naște în profunzimile sale Fiecare etapă a unui astfel de sistem, ca relație nou apărută, distruge într-un anumit sens adevărul predecesorilor săi: dacă sunt luați izolat și independent, atunci ei nu au adevăr, adevărul lor constă în relația lor În consecință, fiecare etapă, indiferent de stadiul în care o parcurgem, nu distruge în mod absolut adevărul predecesorilor săi, ci doar în pretenția lor falsă de independență, sensul lor este păstrat și intră, ca o condiție necesară, în sensul fiecărui membru ulterior

Această dualitate a anihilării, care este însoțită de conservare, Hegel o exprimă în termenul: abolire (Auíheben) Abolirea unui concept înseamnă distrugerea lui ca punct izolat și păstrarea lui ca membru al unei relații superioare Orice știință cunoaște o astfel de formare de concepte, care se realizează prin negație; conceptele de infinit, atom, individ sunt exemple de astfel de formare Totuși, trebuie avut în vedere că toate astfel de concepte nu apar deloc ca urmare a unei simple negații formale care se limitează la anihilarea logică absolută, ci întotdeauna ca urmare a unei "anulări" Această anulare sau negație dialectică include întregul infinitul pozitivului; este creație "negativitatea" nouă și hegeliană pretinde un sentiment de negație care păstrează în ea pozitivul și Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE îl face creativ Negația dialectică nu distruge și nu numai că desparte; creează o relație Prin urmare, este necesar să se facă distincția strictă între două sensuri de negație: formal și dialectic Negația formală nu creează nimic nou; exprimă simpla anihilare logică a lui A, pop-A; ea separă întotdeauna mecanic A dat de tot ceea ce nu este A, fără a crea nici un nou concept, nici o nouă relație; sistematic nu are aproape nicio valoare, iar în acele cazuri în care începe să joace un rol sistematic, duce aproape întotdeauna la o contradicție Într-un astfel de concept de negație, de exemplu, se creează conceptul de "lucru în sine", care este negația conștiinței fără a stabili o relație pozitivă între conștiință și lucru; fără această dependență, există, de fapt, însăși conceptele de conștiință și lucruri, căci ele sunt doar polii acestei dependențe și au sens doar unul pentru celălalt; dependenţa este exclusă prin însuşi principiul metodic al formării lucrului în sine, ca negaţie formală Ne gândim aici la o simplă împărțire și în așa fel încât, dacă ne imaginăm în mod logic conștiința ceóib ca a dispărut cu totul, lucrul în sine rămâne încă; o astfel de diviziune pe care o numim absolută; în același timp, parcă uităm că conștiința intră în determinarea logică a lucrului în sine, intră tocmai sub forma negației; în continuare, ideea de completă și exclusivitate, i e izolarea absolută ne conduce la un concept contradictoriu Deci, în toate cazurile în care trecem explicit sau implicit o negație pur formală drept un concept semnificativ sistematic, vom cădea întotdeauna într-o contradicție la fel de formală Metodic, pe baza negației formale, un concept format nu poate avea nicio valoare Nu poate fi altfel, pentru că pop-A este o nedeterminare absolută și numai necugetarea tinde să o treacă uneori ca pe o definiție Vb În lumina unei astfel de negații formale, absolut separatoare, a fost creat și conceptul modern de semnificație transcendentă Biblioteca "Runivers" S LANTS puritate Semnificația este postulată aici deoarece neființa formală (ου'ζ Sv) pentru conștiință și în acest formalism este postulată fals, adică în esență, nu este deloc presupus, ci doar anticipat Sub această formă, conceptul de adevăr apare la Bolzano; în aceeași formă, după cum vedem, a pătruns în cea mai recentă logică Fichte a fost aproape uitat în același timp Rezultatul acestei ingratitudini istorice a fost că "adevărul în sine" și-a pierdut originea istorică și logică împreună cu originea sa istorică și logică; este postulat ca o logică imediată dată fără o "geneză" și "construcție" sistematică; el însuși și-a uitat geneza; a uitat că numai anihilarea sau abolirea obiectivității constă în semnificația ei în sine, că această anihilare semnifică propria sa creație logică și, prin urmare, nu poate fi absolut lipsită de importanță pentru ea tocmai asta uită filosofia modernă a lui Geltungs și, prin urmare, se găsește

în poziția realismului unilateral, care separă ființa (în acest caz, semnificația) de conștiință într-un mod absolut, non-dialectic, astfel încât, potrivit chiar metodologiei principiu, nu poate exista tranziție între ele și, în consecință, și cunoaștere, deoarece cunoașterea este o tranziție dialectică de la conceptul de conștiință la conceptul de semnificație și invers Semnificația nu poate fi absolut independentă, pentru că este doar un membru al celei mai înalte relații filozofice Această relație, care își găsește expresia în distrugerea conceptului subiectiv, este cunoaștere pură sau absolută, "adevărată lumină", așa cum o numește Fichte, adică este negata, dar care formează o unitate cu ea, adică o singură relație -Într-un astfel de concept de "anihilare", un conținut pozitiv este deja ascuns; este pozitiv ca Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE rezultatul genetic al "anihilării" și este tocmai adevărul în sine Astfel, "anihilarea conceptului" lui Fichte nu este negația sa "formală", ci creația dialectică, "construcția" sau "geneza" conceptului de adevăr În toată expunerea ulterioară, vom încerca să elucidam acest lucru încă vag idee, în care toată enorma valoare sistematică a celei mai puternice și mai puțin cunoscute dintre lucrările lui Fichte, Theory of Knowledge din Procedând astfel, vom lua în considerare mai întâi conceptul de adevăr în sine și vom arăta că filosofia modernă a semnificației are în ea predecesorul său mai matur; Împreună cu aceasta, vom lua în considerare modul în care acest adevăr în sine este transformat în ființă absolută și ce înseamnă această transformare; apoi vom expune conceptul de conștiință "goală" sau libertate absolută" pentru a încheia prin a trece la construcția cunoașterii absolute, care, ca relație între ambele momente, este completarea întregului sistem Întreaga tendință logică, și chiar metoda externă a Teoriei cunoașterii din , tinde să sublinieze și să păstreze independența și originalitatea adevărului în raport cu conștiința și "discreția" (Einsicht) Principiul genezei care stă la baza acestuia deja, care , ca metodă, trece prin toate cercetările , exprimă această tendință de bază Geneza înseamnă raționament logic, generarea unui conținut logic din principiul său; folosind terminologia modernă, putem spune că Geneza-Ursprung; a înțelege ceva genetic înseamnă "a vedea" este mediocru (mittelbar) din principiul -ființă" '); pentru Fichte, ca și pentru Hegel, nimic nu poate fi acceptat ca imediate logică; acesta din urmă este !) Sămnitliche Werke a lui Fichte, Nachlass II, s (Wissenschaftslehre v J) Biblioteca "Runivers" G Pământ întotdeauna doar o înșelăciune a subiectivității, care trebuie distrusă în geneză Fiecare concept are valoarea sa logica si semnificatia sa numai in masura in care apare in dezvoltarea sistemului din punct de vedere al continutului, in masura in care "se face" si "construieste" Considerarea directa si subiectiva ca adevarata trebuie eliminata complet pentru ca o formare pur logică a unui concept Un concept ar trebui să se facă singur, și nu să apară la voința subiectului, ar trebui să fie "creatorul de sine al ființei sale" *), "doar crearea unui concept este știință" *) Fie ca metoda lui Fichte a acestei creatii sa fie incompleta si incorecta: momentul transcendental este absent aici, ca in toate celelalte lucrari ale sale, dar cerinta generala a unui continut pur este expusa in el cu deplina claritate Sarcina lui logica nu constă în dezvoltarea logică a conținutului într-un sistem de principii pentru știința exactă, ci în crearea abstractă și completarea conținutului însuși, că El a creat în sine conceptul de semnificație pură și adevăr în procesul abstracției genetice din moment de conștiință; el a aratat ca constiinta nu este o caracteristica

logica a sensului in sine si nu poate fi niciodata un "fundament" / scade intotdeauna constiinta ca un adaos fara sens la ea") Găsim aceeași idee despre valoarea sau semnificația independentă a adevărului încă din în prima Introducere: !) Ib S) Fichte: Logica transcendentala Nachlass I, S) W -L N II, Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE trebuie să fie stabilit independent de noi" și ni se opune ca un "model"; prin acest adevăr, conștiința "se leagă" și devine neliberă și necesară ') În consecință, aici a fost deja exprimat clar gândul că cunoașterea noastră își derivă necesitatea din domeniul adevărului Simplul fapt al conștiinței nu oferă nici o garanție, nici un fundament al adevărului; nu există nimic în el care ar putea servi drept început logic al deducției; căci Faptul de conștiință nu poate fi în lanțul inferenței logice Înțelegerea, ca act, nu spune absolut nimic despre esența a ceea ce este înțeles, pentru că rămâne complet "aleatorie" pentru el Astfel, în i ç , Fichte scrie: "Un concept nu trebuie nici creat, nici modificat în vreun fel prin intermediul unui act de înţelegere; trebuie să fie în general și să fie așa cum a fost, independent de actul de înțelegere Ea, neasimilată încă de subiect, ar fi rămas așa cum era, chiar dacă nu mi-aș fi asimilat-o; asimilarea mea este destul de întâmplătoare pentru el și nu schimbă nimic în esența lui - În felul acesta îmi apar în procesul de găsire; în acest proces este vorba de a expune Faptul gol al conștiinței și deloc despre cum sunt lucrurile în adevăr" *) Aici, pentru prima dată, adevărul este pus în contrast cu claritate deplină conștiinței sau simplu proces de a fi adevărat, deoarece este direct "localizat" ca atare; Faptul de conștiință nu dovedește nimic; propoziția de bază a teoriei cunoașterii, că eu sunt eu, nu este dovedită în niciun caz prin intermediul dovezilor și conștiinței Factualitatea sa, ci doar prin faptul că este o premisă necesară a teoriei >>) См Introducere în W - L , Samtl Lucrări, I, p "Concepțiile noastre ne raportăm la un adevăr care ar trebui stabilit independent de noi, ca la tine Musler: și cu condiția ca ei să fie de acord cu acest adevăr, ne aflăm legați în determinarea ideilor noastre În cunoașterea ne ținem unii pe alții ivas ïbren preocupări, nu gratuit) См Sistemul moravurilor ( ) S W IV, p Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦЪ cunoașterea în funcție de conținutul ei logic, determinându-și întregul sistem de prevederi semnificative în sine și, la rândul său, fiind determinată de aceasta De aceea, Iul nu este un Fapt pentru Fichte, ci un principiu, tocmai principiul logicului, adică unitate semnificativă de gândire, veriga cea mai înaltă a unui sistem construit logic 'j Această înălțare la "conexiune" și "sistem" logice, efortul pentru o considerație genetică a conținutului pur, a fost de la bun început o tendință latentă în toate expunerile Teoriei cunoașterii din Fichte; dar abia în această tendință "realistă" și-a găsit principiul și o formulare cuprinzătoare, precisă, care stă la baza faptului că această expunere a Teoriei cunoașterii a devenit mai clară decât toate precedentele); asta s-a întâmplat" numai datorită stabilirii libere a maximei "că orice "conștiință imediată", orice referire la "intuiție" în semnificația sa de sine trebuie eliminată și idealismul subiectiv de orice fel distrus și infirmat Aici Fichte consideră că principala greșeală a idealismului este aceea că "face din conștiința imediată absolutul, sursa principală și finalizatorul adevărului " Pentru idealist, conștiința joacă rolul unui fundament logic, el se referă la ea ca principiu; conștiință rămâne întotdeauna punctul cel mai înalt al argumentării idealiste Dacă îl întrebăm pe idealistul subiectiv: de unde știe el că gândește, unde stă baza acestui adevăr, că gândirea există deloc, atunci nu va putea

răspunde la altceva decât atât el este direct conștient de acest lucru) Această întrebare importantă, pe care Fichte o propune idealismului subiectiv, necesită nu o explicație a faptului conștiinței, ci fundamentarea ei a necesității unui sistem, deoarece pe baza unei simple imediate [p) Ib: S) W -h Nr II, S) Ib : S *) Ib S

evident, nu poate fi acceptat deloc în sistem: ceea ce nu este creat genetic rămâne nimic pentru sistemul de concepte; afirmația idealistului că justificarea necesității conștiinței constă în conștiința imediată nu spune nimic logic și este, în sensul literal al cuvântului, lipsită de sens Locul raționalizării este înlocuit de o simplă referire la faptul conștiinței; cerem o bază logică și, ca răspuns, obținem un Fapt psihologic Dar Faptul nu poate adopta niciodată Funcția de fundamentare: "dacă crezi că în conștiință stă la baza faptului că adevărul este adevărul, atunci te expui unei iluzii; și, în general, dacă ceva trebuie să fie adevărat pentru tine pentru că ești atât de conștient de asta, atunci ești fundamental o iluzie și o amăgire fals, pentru că este în general indiferent din punct de vedere logic Pentru a arăta arbitrariul poziției idealistului, care consideră totul în raport cu intuiția noastră și nu dorește niciodată să facă abstracție de la ea, este suficient să-i atragem atenția asupra faptului că nu este deloc esențial pentru adevăr, dacă cineva este conștient sau nu; putem întreba tocmai despre "adevărul în sine", "pe care îl recunoaștem ca fiind cu adevărat existent și rămânând adevărat chiar dacă nimeni nu-l vede") Eroarea perspectivei subiectiv-idealiste a lumii, după Filosoful nostru, constă în faptul că nu vede această semnificație în sine a adevărului și nesemnificația (nevaloarea logică) a intuiției subiective ï) Ib S) Ib) Ib S Cp Emleitungsvorlesungen a d J Jtè , P "lentil alies Sehens și anume vom găsi o cauză, conținut, sens al Seheusului; dar loider Kein Be probing uneiiãlich Hoberes

Orice filozofie adevărată trebuie să constea în dezvăluirea esenței adevărului în sine, momentul "absolut indestructibil în cunoaștere"'), pentru a-i crea un sens independent de orice conștiință, "în totală abstracție din Factualitatea gândirii") Această esență pură a adevărului constă în faptul că "este ceea ce este și în esența sa nu se poate schimba" ·) este "acea pace și fermitate a cunoașterii", acea "certitudine a libertății pure", care "susține cunoașterea și nu-i permite să se estompeze în nimic"*) Facticitatea judecății, înseamnă "absolut în afara timpului" ") Acest tărâm atemporal al adevărului sau un sistem de concepte pure determină prin semnificația sa întreaga lume a ființei obiective Tot ceea ce este există doar datorită conceptului său, adică în adevărul ei, căci particula "este" ea însăși nu este altceva decât un concept Ființa a tot ceea ce există este sensul și semnificația unui concept dar în lumea însăși, constituind esența existenței sale acest-lumești Lumea , deoarece există în adevăr, există numai în concept și ca concept În această funcție constructivă a justificării transcendentale) Vezi W -L i oi, SW B Il, s) W -L Ve II, S) Deber das Wesen des Gelehrten SW B VI,) W -L , SW B],) Ib: S) Folosim termenul "concept" într-un sens strict obiectiv, pentru a exprima acel tip special de ființă, care este caracterizat ca fiind semnificativ pod În același timp, facem abstracție de legătura cu gândirea subiectivă În ceea ce privește Fichte, o astfel de terminologie nu este întotdeauna aplicabilă, deoarece el înțelege uneori acest termen ca moment conținut-subiectiv; acolo unde trebuie subliniat, vom folosi termenul "concept subiectiv"

sistemul de adevăr al lumii sau sistemul de concepție pură este "ființa absolută", adică unitate de ființă și concept • Numai ceea ce este un concept există, iar un concept este posibil numai despre ceea ce există Această unitate parmenidiană a gândirii și a ființei este ființa absolută Sarcina noastră imediată este să elucidam această relație a adevărului sau conceptului cu ființa și această idee a unității lor în conceptul de ființă absolută În primul rând, trebuie să arătăm că conceptul nu se opune lucrurilor, ca unitate izolată de ele și derivată din ele, ci este prezent în ele însele, constituind ființa lor esențială Cel mai simplu mod de a afla este prin utilizarea metodei polemice de critică a punctului de vedere opus Materialul pentru critică este oferit din abundență de compendiile tradiționale despre logica formală Această "logică obișnuită" consideră gândirea ca o sinteză a ideilor gata făcute; de unde provine diferența dintre aceste idei este de puțin interes pentru ea; ele îi sunt date, ca diferite, înaintea oricărei gândiri Extragerea din acestea "în sine "lucruri diferite și trăsăturile lor comune și unindu-le, logica formală fabrică ideea "conceptelor sale generale" În capacitatea de abstractizare, conform logicienilor, se exprimă esența de bază a gândirii Pornind de la această diferență și similitudine a lucrurilor și ideilor, ea creează un concept general pe baza lor În acest fel lucrurile sunt acceptate ca diferite și asemănătoare înainte de gândire, iar conceptele lucrurilor sunt acceptate ca fiind separate de ele prin Funcțiile gândirii O astfel de explicare a conceptului prin abstractizare se face vinovată de o binecunoscută eroare logică, care se numește petitio principii: după Fichte, presupune ceea ce vrea să explice Vrea să explice esența și formarea conceptului; pentru aceasta presupune o diferenţă dată şi asemănare de trăsături în lucruri separate În același timp, se uită că diferența și asemănarea sunt posibile doar în Questions of Philosophy KN Biblioteca "Runivers" LANTS pe baza conceptului și nu înaintea acestuia Fiecare "semn" prin faptul determinării sale presupune deja un întreg sistem de concepte abstracte și pure, căci el poate fi definit și fixat logic doar din punctul de vedere al unei presupoziții, adică în lumina unui concept *) Numai în concept semnele se pot corela și diferi unele de altele; în afara conceptului, ele s-ar contopi într-o masă indistinguită de nedeterminare irațională "Ce ar trebui să fie realul dacă nu ar avea conceptul său, iar dacă obiectivitatea sa nu ar corespunde acestui concept, este imposibil de spus, deoarece nu ar fi nimic") "Această" plantă este doar o plantă datorită conceptului său și numai în el este diferit de alte lucruri Hegel remarcă în mod potrivit asupra acestui subiect: "Nehmen wir das Thierwesen vom Hunde weg, so Avare nicht zu sagen, was er sei") Logica tradițională presupune, așadar, ceea ce vrea să explice Ea uită că "în afara conceptului, reprezentarea unui singur lucru nu este deloc posibilă ") Nu este post factum că o persoană ajunge la conceptele sale abstracte, ci dimpotrivă, numai împreună cu ele vine lumea apar pentru el pentru prima dată Logica transcendentală, după Fichte, în contrast cu Formalul nu separă conceptul de lucru, ca un fel de Funcție transcendental-psihologică specială, în care "gândirea există înainte de a gândi" În egală măsură, concepția strict antipsihologică a lui Bolzano, pentru care adevărul "înseamnă" în afara lucrurilor și este despărțit de ele prin același abis de negație formală pe care îl desparte de conștiință, nu ar fi potrivită pentru interpretarea lui Fichte Pentru o adevărată filozofie sau transcendentală logica, lucrurile există în concepte în același mod ca și conceptele în lucruri; !) Si Sãmmtl lui Fichte W Nu I, ii Logica

transcendentala J Hegel Stirarmi Werke B V, s Logica "") Encycll lui Hegel; SW B VI,) Fichte: Transcendentale Logik No I, Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE ființa unui obiect este conceptul său; ele diferă doar ca relații imaginare între ele, dar nu ca Fapte izolate, cu atât mai puțin ca potențe obiective "Nu există abstracții în sensul obișnuit al cuvântului * !), adică ca concepte separate de fiinţă şi plasate în subiect Rolul conceptului în lumea obiectivă este splendid descris de Hegel în ultima parte a logicii sale: "Obiectivitatea ", spune el, este complet impregnată de concept, îl are doar pe el ca substanță Tot ceea ce se distinge ca parte are întregul concept în sine; conceptul este un suflet omniprezent şi rămâne unitate în diversitate, care este inerentă fiinţei obiective *) Ea constituie sufletul și realitatea lumii, zeitatea ei logică atotcuprinzătoare Acest moment al lui Dumnezeu în aparență este, pentru Fichte, realitatea înfățișării; prezenţa ei actuală şi concretă este doar "Forma sau adaosul în care este luat realul" * * * *) şi în care apare Fiinţa este imposibilă în afara conceptului, căci ea pierde orice determinare; vom distruge toată existenţa "Lumea este un sistem de concepte"*) Astfel, ființa își are sprijinul în concept; ambii sunt membri abstracti ai aceleiași relații absolute, prin care conceptul este baza și purtătorul ființei, "substanța" ei)) W -L i oi SW V I, i) Hegel: Logica SW B V,) W -L nr II,) b : S Apoi, substanța este înțeleasă nu în sensul unui purtător metafizic pentru a fi, ci în sensul conceptului sau al conținutului său logic Vezi Transcendent logică NI, "Dieser Inhalt ist offenbar nicht begründet durch ir- gend ein Bild sondern er ist als Sein der Erscheinung und innerer Grund unu Boden derselben durchaus absolut, ihre Substan ~" * Biblioteca "Runivers" G LANTS în care se află esenţa fiinţei absolute Conceptul în sine, ca membru abstract și izolat artificial al unei relații absolute, nu este o ființă absolută, ci doar o ficțiune a logicii formale J) Numai relația sa cu lumea obiectivă, în care joacă rolul constitutiv al ultimei instanțe, o face adevărată și absolută Ființa absolută este unitatea existenței obiective și conceptul ei; este o semnificație care este în același timp privită ca o lume Avem în ea expresia gândirii fundamentale a filozofiei idealiste, pentru care lumea este o idee "În postularea ființei, spune Fichte, există două opuse El însuși este unitatea lor ") Este "adevărul în sine" fiecărei ființe concrete din fenomen) Acest lucru arată cât de puțin are în comun conceptul lui Fichte de ființă absolută cu substanța metafizică a filozofiei dogmatice; nu este substratul ascuns, de altă lume, al fenomenului, ci adevărul său logic și principiul său cel mai înalt s) Se bazează pe ideea critică, pur kantiană, că ființa obiectivă a unui fenomen este dependentă din punct de vedere logic și că în baza sa transcendentală (și nu transcendentală) este adevăr sau un concept pur Pe baza unei interpretări false a conceptului de ființă absolută a avut loc o denaturare istorică completă a filozofiei lui Fichte De la vârsta de ani, Fichte începe să-și asume ființa ca bază a activității pure sau a cunoașterii absolute Această idee capătă un caracter clar contradictoriu în sistemul său, dacă înțelegem această "ființă" ca substrat metafizic și purtător al activității pure Mai mult, un punct foarte important este omis de istorici: această idee contrazice nu numai !) Transzend logică Nu I,) Einleitungsvorlesungen in die W -L , VI, **) W -L No li, g- , IS Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE prima perioadă, dar și toată a doua Fichte repetă de un număr infinit de ori că nu am nevoie de niciun substrat,

de niciun purtător, că această idee contrazice esența ei și se autodistruge În a doua perioadă a lucrării sale, Fichte nu numai că nu și-a schimbat viziunea anterioară asupra acestui punct, ci, dimpotrivă, a aprofundat-o cu o claritate și vehemență deosebită în Formulări "În lucrări copilăresc de clare", a spus el, l-am expus; ei nu au înțeles acest lucru, deoarece nu au această creație liberă și nu pot trece dincolo de Fapticul "') Conștiința încă nu poate fi făcută obiect *), este încă o activitate absolută, bazată pe nimic) are încă o bază numai în sine) În consecință, acceptând un substrat de altă lume pentru activitatea), păcătuim nu numai împotriva sistematicii, ci contrazicem un fapt istoric evident, căci Fichte a continuat să-l respingă nu mai puțin fundamental - Sau era deja atât de orbit de "influența" lui Schelling încât a încetat să "Să încercăm, totuși, să abordăm întrebarea dintr-un alt unghi "Fichte a pus din nou ființa la baza activității pure" - acesta este relatarea obișnuită a revoluției pe care a trăit-o în al -lea an Acesta este Faptul istoric; dar ideea nu este în Fapte și nu în cuvinte, ci în sensul pe care noi înșine l-am pus în ele Știm deja că ființa absolută este diferită de ființa obiectivă, în virtutea semnificației sale pure, nu poate fi concepută ca un substrat obiectiv pentru conștiință; se referă la *) Nu I,) Nr II, ,) SW B II, *) Ib) Această opinie este împărtășită de majoritatea istoricilor: Loeve, Erdmann, Lask, Vorlãnder, Windelband, Wotschke și alții; opiniile lui Kuno Fischer și Drews deviază oarecum Biblioteca "Runivers" G L A N Ts b conștiința nu ca substrat metafizic care stă la baza ei, ci ca semnificație logică a adevărului, ca sens și conținut al unui concept pur Numai aceasta exclude a priori posibilitatea interpretării metafizice, care transformă semnificația în esență, obiectivând-o și creând astfel acea contradicție împotriva căreia s-a luptat Fichte toată viața "în lucrări copilăresc de clare" Să aplicăm acum conceptul de ființă absolută activității pure Ce vom primi? Este clar că la început trebuie obținută aceeași dualitate, care caracterizează toată cunoașterea și care trebuie depășită, și anume conceptul și ceea ce se înțelege prin intermediul lui Activitatea pură este ceea ce este, doar în conceptul ei, numai datorită ideii sale; Fichte îl numește ființa cunoașterii (das schlechthin Unvertilgbare im Wissen), prin care și în care ea devine mai întâi membru al sistemului filozofic, acest concept de activitate sau de cunoaștere absolută, "A fost" (Ti gz-ι) logic Ca tot ceea ce este supus cunoașterii, și activitatea nu este nimic, în consecință, are în sine un moment mistic care îi determină și își formulează ființa specifică, cumva: nesubstanțialitatea, impersonalitatea, eternitatea, infinitul ei etc "nu stă la baza activității pure, ca substrat din care izvorăște, care o poartă și o face; nu face decât să creeze un loc logic conceptului de activitate, definindu-i geneza Cunoașterea absolută (sau activitatea pură a primei perioade) "este ceea ce este; se odihnește în sine și pe sine, fără nicio schimbare sau fluctuație, ferm, complet și închis în sine " Fichte numește acest moment "starea sa absolută" sau "ființa de odihnă"; știm deja că această ființă odihnitoare este un pui de somn ii W -L SW B II, i Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE calitatea conceptului sau adevărului este momentul eternității în cunoaștere; în acest caz exprimă adevărul cunoaşterii în sine Conceptul sau adevărul cunoașterii "determină" esența sa logică, luând-o ca veriga finală și începutul sistemului; cunoașterea este definită, ca cunoaștere, după eternul său "A fost", doar în conceptul său absolut, în niciun caz într-un substrat de altă lume Este incomparabil mai dificil să păstrezi activitatea pură în sine în afara

conceptului Totul există doar în măsura în care trăiește în concept De îndată ce părăsim sistemul de concepte, părăsim tărâmul Logosului și suntem expuși tuturor pericolelor iraționalismului și metafizicii; acest pericol ne amenință nu în ființă absolută, care, ca sistem logic de concepte, nu prezintă nimic obscur metafizic, ci tocmai acolo unde încercăm să păstrăm fluxul imanent al primei perioade, tocmai în atmosfera conștiinței pure, întrucât nu este epuizat de conceptul său și iese dincolo de semnificația sa Lăsând în urmă logica, cădem inevitabil în metafizică Dar pe această bază nu se poate acuza în mod specific a doua perioadă a filozofiei lui Fichte de a fi metafizică, căci ea este metafizică numai în măsura în care păstrează în sine activitatea pură, adică tendinţa principală a primei perioade Dacă istoria a avut plăcerea să numească a doua perioadă "metafizică", atunci prima este dublu metafizică, pentru că tendința conceptului pur în ea este aproape zdrobită de lărgimea sferei imanente Dar totuși ne îndoim că această tendință imanentă poate fi evitată deloc sistematic, fără a cădea într-un scepticism total Prin exemplul lui Fichte, vom încerca acum să arătăm legitimitatea și necesitatea acestei tendințe, așa cum am arătat mai sus necesitatea tendinței realiste a semnificației pure a conceptului În conceptul de activitate avem locul ei logic, sensul, semnificația ei Dar această semnificație Biblioteca "Runivers" LANTS conceptul de activitate, ca orice moment abstract, este mort și nemișcat; este independent de conștiință și, ca o abstracție, nu o are în sine; de aceea ea în sine, luată în mod absolut, este inconștientă și inactivă; este un adevăr pur, fără nicio activitate și "lumină" Dar am văzut că nici un singur adevăr, nici un singur concept, în ciuda eterogenității și incomensurabilității sale cu conștiința, nu este totuși imposibil fără aceasta din urmă; ambele sunt momente ale unui întreg - și anume , a pătruns în semnificația conștiinței sau a "apariției" Cu siguranță avem același lucru cu conceptul de cunoaștere absolută în sine sau cu activitatea pură a conștiinței; ca orice concept, are două momente logic independente, dar absolut conectate: semnificația acestui concept și conștiința sa, "lumina" sau "viața" Aceste două momente se pătrund absolut unul în celălalt și în unitatea lor dau ceea ce Fichte numește "cunoaștere absolută" Tocmai activitatea conștiinței este pe care Fichte o numește "libertate absolută" "Libertatea este o reolexie absolută: esența ei este un act " Folosirea acestui cuvânt "libertate" are o bază terminologică proprie După cum știți, unul dintre gândurile principale ale lui Fichte este că activitatea pură a Eu-ului este absolut liberă, nu poate fi determinată de nimic și de nimeni în afară de el însuși și nu are nicio bază pentru activitatea sa în orice; dacă există, atunci există doar pentru că există, și invers, dacă nu există, atunci nu există doar pentru că nu există Eu, cu siguranță; ea există pentru că se poziţionează, iar pe lângă această "libertate absolută de a se poziţiona" nu poate fi dat niciun motiv pentru existenţa ei Despre W -L i oi SW V II, - Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE momentul de activitate pură sau conștiință absolută, spre deosebire de ființa absolută, se caracterizează tocmai prin lipsa sa de temei, adică cu libertatea lui Cunoașterea absolută sau activitatea pură nu este doar ceea ce este, nu doar "A fost" abstract și plin de sens, ci este dincolo de asta și absolut pentru că este, adică este libertatea absolută a conștiinței active, viața propriului concept, "Weil" necondiționat și liber Cunoașterea absolută nu are temei în activitatea sa (pentru că "nu este necesar să cunoaștem adevărul"), este o bază liberă a ei însăși, adică un "Weil" absolut;

dar această libertate absolută, acest "Weil" este tocmai ceea ce este, conținutul conceptului său și, în consecință, es are propriul "gaz", propria "ființă" Ambele pătrund și se pătrund reciproc, doar celălalt este dat într-un prieten, ca momente ale unui întreg indivizibil ') Această contopire şi pătrundere a activităţii prin semnificaţie şi invers este "Forma" absolută a cunoaşterii Astfel, ființa absolută, care este unitatea ființei și semnificației, este la rândul său doar un membru abstract al unei noi relații, care se exprimă în "cunoaștere") Cunoașterea este relația dintre ființa absolută și activitatea conștiinței Ce ne obligă, totuși, să acceptăm acest al doilea membru al relației, care nu este susceptibil de nicio formulare logică și nu se încadrează deloc în cadrul logicii? Unde se află necesitatea ei și ce probleme ne conduc la ea? Sistem Ib : S , , , , etc) Această relație dublă creează acea "sinteză în cinci ori" (Füntïaca-heit der Synthesis) pe care Fichte o consideră semnul distinctiv al Libertatea conștiinței Viaţa obiectivă \ a sistemului său: > Ființă absolută - Concept > Cunoștințe absolute Biblioteca "Runivers" G L L și c lumea, s-ar părea, poate fi construită pe un principiu al ființei absolute; justificarea lumii se realizează exclusiv pe acest principiu, iar conceptul de "libertate" nu poate adăuga nimic la el, deoarece se află în afara sferei acestei justificări: existența lumii se sprijină pe semnificația conceptului și nu asupra activității conștiinței De ce este această libertate a conștiinței, care nu privește deloc sistemul ființei?- Răspunsul la această întrebare constituie esența sistematică și originalitatea individuală a fichteismului Nu este rezultatul definitiv că Fichte ajunge la, și nu soluțiile pe care le dă, care constituie eternitatea apariției sale istorice, ci doar particularitatea problemei care le stă la baza, ne dă dreptul să vorbim nu numai despre Fichte, ci și despre Fichteism Nu există nici un istoric istoric sistem în care problema conștiinței apare într-o formă atât de originală precum a avut-o Fichte în a doua perioadă a filozofiei sale dacă nu a creat lumea, atunci a dat calea pe care trebuie să o urmeze filosofia în construcția ei Hegel a urmat această cale, iar Cohen o urmează astăzi Această cale este conținutul pur al conceptului, sensul său obiectiv Tot ceea ce nu aparține acestui conținut, tot ceea ce în principiu neagă Logosul și se opune absolutismului acestuia, nu există pentru filozoful care urmează această cale; este stigmatizat cu denumirile rușinoase de aparență, subiectivitate, întâmplare Pentru această direcție, existența lumii și construcția ei logică sunt importante Este în esență ontologică și este adesea în pericol de a deveni transcendent (Lask) Această cale satisface problema ființei, dar se dovedește a fi neputincioasă în fața problemei cunoașterii Gândirea pură, în sensul ei, nu privește deloc cunoașterea sa; acesta din urmă trebuie să fie fie fără niciun argument, cu ochii închiși asupra problemei ascunse în ea, pur și simplu postulat și acceptat, fie fundamental Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE 'respins; în ambele cazuri problema în sine este ignorată Nu există întrebări de filozofie care să o scoată din sistemul ființei și să necesite un nou principiu care să o conducă dincolo de limitele Logosului pur și imobil? Nu există astfel de probleme care să nu se mulțumească cu mișcarea pur logică și viața rațională a conceptului și să conducă filozofia la necesitatea de a postula nu numai non-ființa (μη o'v) ci și non-logos Da, răspunde spiritul filozofiei lui Fichte, există o astfel de problemă; este o problema de cunoastere În cunoaștere avem întotdeauna mai mult decât a fi, mai mult decât sensul logic pe care îl are; pe lângă acest sens, el conține momentul "cunoașterii" (wiss-

barkeit) și conștiinței sale Acest moment nu adaugă nimic la sensul sau la conținutul său obiectiv, ci creează doar o caracteristică logic imaginară a cunoașterii în sine; nu poate fi un concept nou, o semnificație nouă, pentru că atunci nu ar răspunde la întrebarea pusă, rămânând în Sfera din care i se cere să plece; el nu poate fi un nou membru al sistemului Logos-ului, pentru că Logosul este lipsit de acea viață care este cerută de problema cunoașterii Conștiința creează ceea ce trece dincolo de Logos și se dovedește a fi esențial irațional Acest moment al iraționalului persistă peste tot, nu numai în roșu și verde, ci și în cele mai abstracte și pure concepte; în măsura în care sunt recunoscute, li se adaugă un element de contingență absolută, un element în ele care este nefondat și fundamental dincolo de limitele lor; Faptul de conștiință nu are nicio bază și introduce în conținutul său logic un element străin oricărei logici; în lumina justificării și semnificației, este zero pur O astfel de afirmație a problemei dă peste cap toate opiniile noastre despre conștiință În toate sistemele de filosofie este considerat principiul de bază al raționalității Gânduri-Biblioteca "Runivers" G LANTS al meu este pur, ca ființă-pentru-sine absolută, ca gândire pură, poartă în sine întreaga esență a Logosului Pentru Fichte, însă, efectul său esenţial este tocmai încălcarea Logosului; este principiul iraționalității Oriunde își aduce lumina, creează ceva dincolo de orice înțelegere În ea avem un moment clar în sine, dar clar ilogic Claritatea sa logică nu constă în sine, nu în "Weil"-ul său, ci în conceptul său, în "Was-ul" său, numai prin care poate fi acceptat în sistem Necesitatea rațională a cunoașterii constă în ființa sa absolută; ființa sa actuală în conștiință este o totală lipsă de temei, libertate, șansă, iraționalitate "Cunoașterea este absolut accidentală în ființa ei, necesară în conținut " Astfel, în primul rând, iraționalitatea conștiinței este un postulat al problemei cunoașterii; instrumentele ontologice sunt neputincioase să-și dezvăluie esența: de îndată ce începem să luăm în considerare conștiința din unghiul de vedere al ființei și al modului în care ființa, o distrugem imediat și omorăm gândirea în nucleul ei Există, totuși, o altă problemă importantă care ne conduce la același postulat Aceasta este problema multiplicității concrete a ființei obiective (Dasein) Reproșul obișnuit care se face sistemelor moniste pornind de la un singur principiu, fie că este vorba de substanță, idee sau Logos, este că trecerea de la cea mai înaltă unitate la multitudinea concretă a lumii obiective rămâne întotdeauna de neînțeles Cum, de exemplu, substanța lui Spinoza generează lumea din ea însăși? Cum poate fi cuprinsă în ea o multitudine concretă de lucruri când este o unitate absolută? Cum este posibil un "punct de tranziție de la substanță la accidentele sale"?"*) *) Vezi WL H Il, S "Das Ansich ist zu beschreiben lediglieli ais das sein Denken Vemichtende") W -L SW B II, Cp W L H II, Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE Să luăm un alt exemplu istoric nu mai puțin instructiv - sistemul lui Hegel Cel mai înalt principiu al acestui sistem este ideea Hegel rămâne constant în atmosfera sa Dacă, în filosofia sa naturală, trece la "alteritatea" ideii, la dezvăluirea ei în sistemul naturii, atunci această tranziție este finalizată și rămâne doar în concept Natura sa este un sistem de concepte, iar dezvoltarea dialectică a pașilor ei nu constă în aspectul său, nici în obiectivitatea sa, ci doar în idealitatea sa Elementul în care singur sistemul său poate trăi este Logosul pur Ca adevăr absolut, ideea apare doar în logică; toate celelalte "moduri" de manifestare a ei sunt sub dominația logicii *) Deși Hegel a reproșat spinozismului că a spus că substanța sa nu are

încă în sine determinările subiectului, cu toate acestea, în esență, propria sa filozofie neagă și subiectivitatea vie Subiectul există și pentru el doar ca concept, altfel nu ar putea sta în legătură dialectică cu alte etape ale sistemului Problema cunoașterii în Hegel trebuie să nege subiectivitatea, conștiința ei vie De fapt, nu subiectul este cel care cunoaște, ci un concept îl cunoaște pe altul A este cunoscut prin B înseamnă doar că A este determinat logic și creat prin B: subiectul rămâne în afara jocului În unele locuri, Hegel ajunge de fapt la următoarea concluzie: Esența teoretică a cunoașterii este definită ca conceptul "contemplat prin concept", "cunoașterea se cunoaște pe sine doar ca asimilare, ca identitatea conceptului însuși") pentru Hegel doar într-un concept; prin urmare, reprezintă doar o pluralitate de concepte, și nu >) Mier Virici: Veber Princip und Methode der Hegelschen Philosophie S) Hegel: Logica SW B V, S) Ib : S Trebuie să remarcăm că o astfel de înțelegere a lui Hegel nu poate fi aplicată direct Fenomenologiei Spiritului, care se apropie mai mult de Fichte decât de Logica și Enciclopedia Biblioteca "Runivers" G LANTS lucruri singulare Aceasta din urmă, multiplicitatea lucrurilor individuale și concrete, pe care el le raportează la iluziile fenomenului, în dăruirea lui, însă, nu poate fi explicată niciodată și uneori îi provoacă doar enervarea E o iluzie, bine! Dar trebuie să aibă propriul său principiu Pentru Fichte, acest principiu este conștiința Ea creează în lume toată această iluzie schimbătoare a fenomenelor, această schimbare directă a stărilor concrete, care este un Fapt și care, din punctul de vedere al ființei absolute, este complet de neînțeles și neînsemnat Ființa absolută este o unitate logică "Dacă această unitate trebuie să fie revelată, atunci în acest fenomen conștiința trebuie să se dovedească a fi principiul schimbării absolute și al diversității " Dacă, la fel ca Spinoza (și Hegel), aderăm la un singur principiu al unității, atunci acest " schimbarea" în lume se dovedește a fi de neînțeles și contradictorie Fichte consideră că rezolvarea acestei contradicții este sarcina principală a filozofiei sale) Unitatea absolută poate include o multitudine de concepte, dar multitudinea de lucruri singulare și finite este incomensurabilă cu ea Această mulţime din interiorul substanţei este contradicţia ei; ea poate fi de fapt dată numai în afara substanței, iar acest "exterior" pentru Fichte este conștiința De aceea, conștiința este numită principiul "vieții" substanței;) este principiul modificării sale, condiția existenței sale obiective (Dasein) * *) "Așa cum un concept în general este creator al lumii, așa Faptul liber al reflecției se arată a fi creator de infinit diversitatea în lume") Conceptul pur explică construcția logică și legea universului, dar nu în putere *) Fichte: W -L N II ") W -L i n S) W -L N ,) Cp Wotschke: Fichte und Erigena S fi Vezi și: Drews: Die deut- sche Speculația seit Kant , s) Fichte: Anweisung zutn seligen Leben, SW B V, S Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE explica procesul său concret, istoria sa naturală Pentru această istorie este nevoie de un alt principiu, care, fără a atinge existența absolută a lumii în sistemul legilor ei, să o explice în iluzia ei, în inexistența ei temporară, adică care l-ar considera nu sub specie aeternitatis, ci sub specie durationis Acest principiu al istoricismului mondial este conștiința Istoria actuală a universului nu are nicio ființă în concept și este doar reflectarea ei imperfectă Lumea este doar un "ecou al ideii" J) Pe lângă idee, ea conţine întotdeauna un moment iraţional de conştiinţă, care se află în veşnică luptă cu fiinţa absolută, străduindu-se să-şi încalce absolutitatea În fiecare lucru, în fiecare eveniment al lumii,

chiar şi în fiecare concept, de când vine în contact cu subiectul, există acest moment iraţional al nefiinţei Universul reprezintă eterna "luptă a fiinţei cu nefiinţa") Ea există numai în măsura în care coincide cu ființa absolută a conceptului; în măsura în care este o schimbare temporară a stărilor de conștiință, în măsura în care se află în proces de moarte constantă și se referă la s era existenței neadevărate, ilogice, i e procedează în neființă, în conștiință Aceasta nu înseamnă că această parte a lumii este în general o absență completă: din punctul de vedere al unei conștiințe naive, tocmai această parte a lumii este cea mai reală și mai stabilă; aceasta este zona lucrurilor sensibile, empirice, pe care Fichte le unește în conceptul de "ființă obiectivă" Așa cum ființa absolută a adevărului pur în sine se naște numai în negația dialectică sau "anihilarea* a conștiinței, așa ființa obiectivă apare în procesul invers al anihilării genezei logice, adică în brațele conștiinței)) N I, i) W -L i oi p) W -L N II, "The absolutei! Auto-geneza este presupusă în cunoașterea hõáereti un principiu permite: această cunoaștere hõlier este internă și Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦЪ în picioare, desprins de principiul său fiind a obiectului; rezultatul este ceea ce Spinoza a numit consequentiae absque praemissis, adică o ființă care își ignoră baza logică și trăiește în obiectivitatea imediată a predicatului Această ființă obiectivă este ruptura genezei, un fragment abstract de adevăr; aceasta este ceea ce numim de obicei "Fapt"; Ființa faptică este, în sensul literal, negația genezei; în consecință, negația genezei logice "nu este nimic", așa cum ar putea spune un ontolog care recunoaște doar ființa logică; în această negație se creează dialectic o definiție pozitivă a ființei obiective, faptice Principiul acestei Factualități este conștiința Astfel, tot ceea ce este logic este mutat în domeniul ființei sau semnificației absolute; fiecare conexiune logică, fiecare fundație, își are sediul în acest tărâm original Însuși momentul conștiinței rămâne cotei conștiinței, ceva ce nu mai este accesibil niciunui concept, căci tot ceea ce este inerent unui concept pur, totul logic, a fost transferat pe cealaltă parte; în ea rămâne iraţionalitatea absolută a activităţii contemplative, care este fixată în abstractizare de orice bază logică şi orice conţinut Sarcina acestui moment irațional, ilogic, care este "absolut lipsit de orice fundație" (pentru că se află în afara procesului de justificare) și de aceea se numește "libertate absolută" - sarcina sa este "iluminarea" ființei absolute Deși orice justificarea și toată ființa pot fi văzute numai în lumina aceasta și libertatea absolută", dar această lumină în sine nu aparține în niciun fel conexiunii logice și cursului obiectiv al justificării Din asta materialiter Nxcht-Genesis; âoch ist es nicht nicht, sondem es ist wirklich und in der Tat; de asemenea pozitiv Nichtsichgenesis Aber die podtiye Négation der Genesis ist ein hestehendes Sein* obiective Sein *) Spinoza, Et, IL Egor) W -L N II, S , Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE rezultă cu suficientă claritate de ce Teoria cunoașterii "neagă în sine semnificația conștiinței" Dacă tăiem în mod abstract actul conștiinței în două momente și ambele momente (semnificația și conștiința sau activitatea) sunt atât de izolate încât nu au nimic din unii pe alții, atunci "facem conștiința, ca atare, destul de ilogică Efectul ei esențial este că denaturează întotdeauna conținutul logic pur, adevărul absolut în sine, într-un fel, introducând în ea un element străin, ilogic Conștiința introduce izolare si "factibilitate" Prin intermediul acestei Factități se creează iluzia temporalității și a dăruirii psihologice a adevărului; face din adevăr un obiect odihnitor și imobil

în sens genetic, dă adevărului o iluzie de ființă obiectivă Această ființă obiectivă este, așadar, absolut contingentă și irațională pentru Fichte, nesupusă nicio deducție Toată necesitatea, toată regularitatea existenței constă în ființa absolută a adevărului, în timp ce existența, ca Fapte real, este absolut accidentală, adică este produsul unei libertăţi lipsite de orice bază Astfel, conștiința este "în existența ei în general contingentă, în conținutul ei necesar"*); ÎNAINTE de această necesitate a conținutului, teoria cunoașterii trebuie să se înalțe, ignorând complet contingența conștiinței goale Această conștiință goală pătrunde și pătrunde în întregime sistemul logic, dar el însuși nu poate fi membru al acestuia, nu poate acționa ca un moment în lanțul fundamentării logice; "conștiința nu poate face nimic adevărat") "Conștiința în sine, spune Fichte, nu are nici semnificație și nici nicio legătură cu adevărul" *) Tr logică nr i, S , , - W L S) W -L SW B II, S s) W -L nr II, S Întrebări de filosofie, carte Biblioteca "Runivers" llnts b argumentare imanenta Această atitudine fundamental negativă față de problema conștiinței face cercetările sale mai profunde și mai valoroase decât întreaga Wissenschaftslehre a lui Bolzano Natura ilogică a conștiinței nu a fost văzută nici de Bolzano, nici mai târziu de Husserl; argumentul lor este, s-ar putea spune, împrăștiat și lipsit de un principiu superior; vorbind în termenii lui Fichte, ei nu au reuşit să pătrundă în formularea genetică a întrebării; au văzut pe bună dreptate că adevărul este diferit de un act de conștiință; dar nu au găsit fundamentul cel mai înalt al acestei independențe, adică ei nu au creat conceptul de adevăr din punct de vedere genetic, ci l-au acceptat doar Faptic Acest fundament constă tocmai în a o opune și a o delimita de natura nefondată, logic străină a conștiinței; nimic nu poate fi fundamentat în conștiință și prin conștiință, ci doar "vezi sau "iluminează" fundamentarea; conștiința însăși stă întotdeauna în afara conexiunii logice a conținutului, care nu poate fi decât între adevăruri, și nu între actele conștiinței o viziune deosebită constă în faptul că acea conștiință nu poate acționa niciodată ca un membru sau o etapă într-un lanț de inferență logică, că nu este nici un Fenomen fundamentat, nici justificat, ci doar semnificația unui concept pur - Prin intermediul unei concluzii din conștiința imediată, nici nu se poate "demonstra" nimic; X - nu este adevărat pentru că este evident; referirea la dovezi este întotdeauna un argumentado ad subjectum, care își pierde orice sens în raport cu ființa însăși I (prin urmare, este la fel de imposibil să se dovedească ceva prin intermediul cunoașterii în general, deoarece cunoașterea, ca atare, nu este o bază pentru demonstrație; conceptul de demonstrație nu stă în această metodă a cognitivului, pentru că este un ontologic concept Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE principiul semnificației, ci numai ființa reală; în această Facticitate anume, actul de conștiință sau de cunoaștere și "nu are nimic de-a face cu adevărul"; numai în măsura în care distrugem această Facticitate, o, ne facem abstracție de la ea, ne putem ridica la adevărul însuși; dar atunci nu ne vom mai cunoaștem și nu o înțelegem în sensul obișnuit, intenționat al acestor cuvinte, ci suntem adevărul însuși, coincidem perfect cu el și ne pierdem propria ființă temporală în semnificația sa inteligibilă*) O asemenea concepție creează cel mai hotărât și îndrăzneț scepticism cu privire la conștiință, care nu se îndoiește, asemenea lui Enesidemus, doar în starea istorică a cunoașterii și nu distruge, ca și Hume, doar semnificația necesară a afirmațiilor de conștiință, dar care anulează orice , chiar și semnificația comparativă

și numai probabilă a acesteia, distrugându-i în general și în principiu logica această necugetare sceptică care se îndoiește de semnificația independentă a conștiinței, apoi chiar și cu această îndoială generală vine prea târziu pentru o teorie a cunoașterii; căci acesta din urmă se îndoiește de semnificația independentă a conștiinței nu numai în mod condiționat și temporar, ci afirmă și arată categoric o asemenea lipsă de semnificație încât această îndoială generală în sine ar putea pune sub semnul unei întrebări Este posesorul teoriei cunoașterii, care cercetează toate disjuncțiile din conștiință , care ar putea stabili un asemenea scepticism care să distrugă tot ce a fost acceptat până acum și care i-ar îngrozi pe toți cei care, de dragul trecerii timp, angajați-vă în diverse îndoieli; probabil că toți ar fi țipat,) См W - L p "Într-adevăr noi suntem cei care realizăm această construcție, dar în măsura în care noi suntem ființa și suntem de acord cu ea; dar în nici un caz ca noi* independent de a fi şi liber Cf , p " Dar în adevăr nici noi n-o înțelegem, mai degrabă o avem și smdu De asemenea: p , , , - Biblioteca "Runivers" G ЛАНЦ ъ Semnificația sistematică a unui astfel de scepticism este enormă, deoarece creează un rezultat pozitiv pentru sine Acest tip de scepticism nu distruge adevărul și posibilitățile lui, ci, dimpotrivă, în teza sa principală a "distrugerii" subiectului, el creează adevărul în conceptul său Scepticismul cu privire la conștiință generează absolutism complet al adevărului, în sine Nu adevărul piere în el, ci, dimpotrivă, o eroare veche, o teorie incorectă care consideră cunoașterea drept "reflectare" a adevărului în conștiință sau ca "recunoaștere" a acestuia de către conștiință; în acest sens, cunoașterea nu este posibilă; duce la un scepticism deplin, deoarece conceptul său este incorect construit Cunoașterea apare nu în "reflecție" și nu în alte forme mai rafinate ale acestei idei de reflecție, ci în "distrugerea" subiectivului, în eliminarea și abstracția din acesta Cunoașterea este definită ca unitatea ambelor puncte de mai sus: ființa absolută și libertatea absolută Nu este un concept al vreunei substanțe, de exemplu mental, ci conceptul unei relații Sarcina teoriei cunoașterii este de a construi corect această relație Am văzut deja dificultățile pe care le implică această construcție; iar încercările transcendentale și subiectiv-imanente în acest sens se dovedesc a fi insuportabile, deoarece punctul de vedere transcendental nu stabilește decât un abis de netrecut între momentele cunoașterii, în timp ce cel imanent îi distruge în general semnificația, întrucât ia conștiința ca unică și cel mai înalt principiu al deducțiilor sale, în care, în esență, *) Ib S Cf W L S A fost irgend ein Ich hindenkt, ist falsch(r) Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE societate, toate cunoștințele dispar Scopul principal spre care toate prezentările teoriei cunoașterii de către Fichte, începând cu anul , tind să stea în cerința acestei construcții sau "construcții"), această origine genetică a cunoașterii din momentele ei absolute cunoașterea trebuie să arate că fiecare dintre aceste momente îl implică în mod necesar și dialectic pe celălalt, că ele sunt doar momente ale unuia și aceluiași, separarea unul în sine, și nicidecum date izolate și în sine înțelese, că conceptul fiecăruia dintre ele iau naştere numai pe presupoziţia celuilalt şi că prin urmare cea mai înaltă Principiul întregului sistem nu poate fi nici adevăr în sine, nici conştiinţă subiectivă, ci doar acea relaţie sau unitate superioară pe care ambele elemente o au în momentele lor Cu toate acestea, tocmai în acest moment Fichte întâmpină o dificultate care amenință să distrugă nu numai întregul edificiu, ci însăși sarcina Îi poate fi obiectat întotdeauna că toate încercările

lui de a construi genetic cunoașterea a priori sunt sortite eșecului prin înseși premisele doctrinei sale Construcția și geneza exprimă întotdeauna formarea logică a unui concept, fundamentarea sa dialectică sau științifică; prin urmare, construcția este posibilă doar în Miezul conceptului și își pierde orice semnificație de îndată ce depășim limitele sale Dar până la urmă, conform învățăturii lui Fichte, unul dintre momentele cunoașterii absolute, și anume libertatea sa absolută, "Weilul" său, părăsește fundamental Sfera Logosului pur și, din această cauză, nu poate fi pus într-o legătură logică cu un alt moment de ea prin orice trucuri dialectice Fichte însuși a adus conștiința libertății dintr-un sistem de concepte, el însuși a făcut-o principiul irațional al oricărei iraționalități - și acum își pune sarcina de a construi în mod rațional cunoașterea din elementele absolutului?!) W -L SW B II, S Biblioteca "Runivers" G LANTS Totuși, citind Fichte, această obiecție autoimpusă trebuie să se îndoiască rapid de ea însăși, căci chiar la începutul Teoriei cunoașterii din vedem că însuși filozoful, cu deplină conștiință, recunoaște această imposibilitate și caracterul ei fundamental "Construiesc", spune el, "ceva complet de neconstruit, cu deplina conștiință că nu poate fi construit " O mărturisire ciudată care poate deruta pe oricine începe să studieze această lucrare! La urma urmei, asta înseamnă să recunoaștem sincer contradicția nici măcar în rezultat, ci în problema în sine! Dar tocmai această certitudine a "conștiinței depline" este cea care ne pune pe gânduri Într-adevăr, ne confruntăm aici cu o problemă în care Fichte a exprimat extraordinara profunzime a spiritului său O altă dificultate și contradicție nu mai puțin vizibilă constă în faptul că cunoașterea este recunoscută ca imposibilă datorită poziției sale absolut sceptice; Cum se poate construi un concept care a fost recunoscut în prealabil ca fiind imposibil? Conștiința nu poate niciodată să cunoască adevărul, pentru că adevărul cunoscut încetează să mai fie adevăr pur în sine Și din acest punct de vedere, așadar, cunoașterea și înțelegerea sunt imposibile, pentru că se distrug pe sine Cu toate acestea, această ultimă considerație ne deschide în mod neașteptat ușa pentru a elimina dificultatea care a apărut din însăși esența doctrinei Această dificultate poate fi numită antinomia absolută a cunoașterii în sensul strict kantian al contradicției inevitabile a rațiunii Este absolut pentru că nu se referă la o problemă anume, ci la cunoașterea în sine Analiza cunoașterii conduce mintea la înțelegerea unor astfel de elemente, pe care însă, cu o necesitate logică, trebuie să le considere absolut de neînțeles, deoarece ele construiesc înțelegerea în sine și, în consecință, sunt date înainte și în afara oricărei înțelegeri În cele ce urmează vom încerca să rezolvăm această antinomie în forma în care o propune Fichte *) W -L Nr II, S rev Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE Am văzut deja că în sensul strict al cuvântului nu se poate cunoaște adevărul, ci se poate doar fii Adevărata cunoaștere (wahres Lichí) constă în eliminarea tuturor acelor ingrediente care sunt aduse în ea de conștiință; acestea din urmă trebuie eliminate logic, recunoscute ca neimportante și din punct de vedere logic, adică în problemele de conținut pur, în general distrus; trebuie să renunțe la ea însăși și să "se piardă complet în lumea inteligibilă"; numai această distrugere a subiectivității Fichte o numește cunoaștere, adică exact opusul a ceea ce este de obicei acceptat în epistemologie; conceptul subiectiv trebuie să se autodistrugă pentru a înțelege ce este ceva în adevăr Această cerere de "ucidere" a unui concept nu trebuie înțeleasă în așa fel încât să fie distrusă în prezența sa de fapt; "De fapt, nu putem ieși niciodată din

el"; în realitate este indestructibil; trebuie ucis logic (als an sich gültig was die iiinere GültigKeit betrifft), adică în sistemul logic al justificare; ea trebuie scoasă din lanțul acestei justificări, deoarece pentru ea este zero absolut); această anihilare a conceptului este cunoaștere sau "dovadă adevărată" "Distrugerea conceptului prin intermediul probelor, adică generarea spontană a neînțelesului este această construcție vie a calității interioare a cunoașterii" *) "Dacă trebuie să existe lumină, atunci conceptul trebuie pus și distrus") ("conceptul" este luat aici în sensul a unui concept subiectiv) Cunoaștem adevărul, nu pentru că știm, adică suntem conștienți subiectiv, ci numai în măsura în care suntem adevărul însuși Distrugerea unui concept înseamnă doar afirmarea semnificației sale pure în sine Conceptul de semnificaţie (Gültigkeit, Wahrheit ansich), ca noi Ib : S ,) Ib : S) Ib S , cf S , , , etc Biblioteca "Runivers" G LANTS conceptul acestei anihilări'); rezultatul și sensul ei este sensul "ființei absolute", adică semnificația, adevărul în sine Având în vedere acest lucru, ființa absolută apare în caracterizarea "neînțelesului", căci ea ia naștere în anihilarea conceptului Și într-adevăr, din punctul de vedere al teoriei obișnuite a cunoașterii, care acceptă cunoașterea ca izolată de a fi, legată intenționat de ea, un proces subiectiv, este de neînțeles, pentru că este imposibil de înțeles în acest fel; astfel de cunoștințe nu există și nu pot exista Astfel, Fichte realizează înțelegerea incomprehensibilului cu conștientizarea deplină a incomprehensibilității sale Această terminologie amintește excesiv de sistemele mistice; cu toate acestea, sensul său este destul de diferit Imposibilitatea înțelegerii ființei absolute se bazează pe ambiguitatea cuvântului "înțelegere" Dacă "înțelegerea" înseamnă a merge la adevăr, "recunoaște-l" ca pe ceva ce stă în afară, "prinde"-l, rămânând în actul acestei apucături diferit de ea însăși, atunci o astfel de înțelegere este imposibilă căci numai dacă conceptul a încetat să mai fie exterior adevărului, dacă s-a anihilat pe sine în această apariție și intenționalitate, adică numai într-o neînțelegere intenționată, devine concept A înțelege în acest sens superior înseamnă a fuziona cu adevărul, a renunța la "libertatea" și independența cuiva Numai teoria greșită a înțelegerii, care o consideră doar un proces subiectiv, este absolut distrusă;conceptul în sine nu este distrus absolut, ci relativ , adică se anulează, trecând de la subiectiv la obiectiv Astfel, contradicția, ascunsă în semnificație absolută, este eliminată de acest nou simț "sceptic" al înțelegerii Ib P "Astfel, prin această evidenţă, se postulează neînţelesul, ca şi neînţelesul " trăsătură originară purtată de proba absolută" Biblioteca "Runivers" БЫТІЕ И ЗНАНІЕ ВЪ ФИЛОСОФІИ ФИХТЕ Momentul fiinţei absolute este postulat ca "de neînţeles" din punct de vedere intenţional; și numai în această caracterizare, care îi neagă conștiința, el își primește determinarea logică; fără această negare nu există semnificație ca semnificație, căci determinarea ei se împlinește logic ca anihilare a conceptului subiectiv Această caracterizare a "neînțelesului" este esențială pentru absolut; dar tocmai datorită esențialității sale, o pune în relație cu conștiința; tocmai aceasta este nevoia conceptului, ca act de conștiință, că fără el nu există absolut ființa însăși; acesta din urmă "este poziționat numai prin absolut un concept care trebuie pus pentru a fi distrus Numai în anihilarea unui concept este dezvăluit neînțelesul "* Adevărul însuși nu mai are mijloace de a-și crea propria esență, i astfel, ființa absolută ascunde în sine, parcă, o tendință negativă către conștiință, neavând-o niciodată în sine, tărâmul logic o afirmă în negație; ea

indică un element fundamental diferit de ea însăși, adică spre libertatea absolută și numai această indicație, și nu libertatea însăși, este de natură logică și se referă la adevărul însuși În consecință, construcția logică a cunoașterii are loc chiar în domeniul adevărului, întrucât adevărul, pentru construcția logică a lui însuși, indică în exterior "În același timp, toată calitatea absolutului vine din cunoaștere Absolutul nu este în sine de neînțeles: această afirmație nu are sens; este de neînțeles doar atunci când conceptul își testează puterea pe el, iar această incomprehensibilitate este singura sa calitate Astfel, prima contradicție este rezolvată Cunoașterea, ca atare, nu este logică, ci "organică *) Ib : S și) Ib I, S ' G LANTS skoe' unitate; ea "dincolo de orice cunoaștere se construiește pe sine și nu este în niciun caz construită prin sensul logic al conceptului său Dar sensul conceptelor sale, "A fost" lui, este construit logic și determinat rațional, tocmai ca unitate nu logică, ci organică; conceptul său se rupe într-o indicație a exteriorității conștiinței Prin urmare, cunoașterea în sistemul lui Fichte este construită nu din libertatea însăși, ci din conceptul care o simbolizează, adică libertatea nu cunoașterea activității sale se construiește, ci doar conceptul de cunoaștere Acum, cerința construcției genetice a cunoașterii are un sens foarte definit De la sine, adică în unitatea sa organică de libertate și ființă, cunoașterea nu poate fi construită, deoarece compoziția sa absolută depășește limitele cunoașterii și adevărului O construcție este posibilă numai în miezul sensului logic, în abstractizare din momentul ei irațional, adică se poate construi doar conceptul de cunoaștere, ca veriga cea mai înaltă a sistemului adevărului Sarcina acestei construcții este de a arăta că conceptul de ființă absolută presupune conceptul de libertate absolută și invers; acesta este scopul constructului genetic - să arate că un concept - a - este complet de neconceput în sine și duce inevitabil la altul - b Din orice membru începem, trebuie să ajungem la anihilarea lui, când nu mai rămâne nimic din primul membru și în locul lui apare tovarășul său dialectic Prin această tranziție reciprocă se dovedește dependența lor internă și se construiește unitatea lor logică, în acest caz conceptul de cunoaștere A construi nu înseamnă pur și simplu a adăuga o treime din două elemente, ci înseamnă a arăta legătura logică a acestor două, "tranziția" și "pătrunderea" lor reciprocă A construi înseamnă a crea logic o relație, nu o sumă Relația, ca atare, prin semnificația sa include mai mult decât simpla sumă a termenilor săi, căci termenii există doar în relație Nu de la-

purtarea se dizolvă într-un amestec mecanic de termeni, ci, dimpotrivă, termeni în relație Totuși, această treime nu este un al treilea element independent, ci relația în sine și sensul ei Deci conceptul de cunoaștere nu este altceva decât relația dintre conceptele constituenților săi; logic nimic altceva nu stă în el, în afară de specificul acelei tranziții logice care se stabilește între elementele sale Orice construcție este doar o serie de propoziții imaginabile, rezultatul ei coincide complet cu procesul său Prin urmare, conceptul de cunoaștere nu este altceva decât teoria sa; nu este un punct, ci un sistem, nu o intuiție, ci o teorie În aplicarea lui Fichte, această teorie constă în acea serie de concluzii care duce de la ființa absolută la libertatea absolută și înapoi Cum va avea loc această tranziție? Așa cum lumina fizică se manifestă ca lumină numai dacă luminează ceva, chiar dacă numai pe ea însăși, tot așa și lumina cunoașterii se manifestă numai asupra conștiinței a ceva, chiar dacă

este ea însăși În această conștiință a lui însuși, el este dat lui însuși, parcă, într-un mod extern, obiectiv; Fichte numește o astfel de formă a conștiinței sale de sine "Forma exterioară a ființei sale" (ãussere Existenzialform), implicând ființa sa în conștiință, într-un concept subiectiv, încă nedistrus Această Forma, după cum știm, trebuie să fie lipsită de importanță pentru el, pentru că conștiința lui nu-i determină esența interioară și trebuie să fie scăzută din el pentru a obține ființa sa adevărată sau "interioară" (innere Existenzialform) Astfel, "viața sa exterioară" (în conștiință sau discreție) trece în "viața sa interioară" (în semnificația lui "A fost"); am pornit de la lumina exterioară = L (Licht) și am ajuns la distrugerea ei în concept - B (Begriff) Ch Din L avem relația i) Acel "concept" aici are sensul de semnificație rezultă din sfârșitul prelegerii anterioare, unde Fichte schimbă în mod explicit sensul acestui termen din subiectiv în logic: W -L S ibo (A fost hier Begrìfi liéisst) lnt - -, A fost conștiința care a dispărut, s-a transformat în O, în locul ei i-a apărut viața interioară, adică ÎN Aici se poate obiecta lui Fichte că a venit la B-ul său doar pentru că și-a asumat-o deja în punctul de plecare, pentru că a presupus că lumina trebuie să lumineze ceva Aceasta, desigur, și nu poate fi altfel, căci ambele momente se presupun în mod inevitabil reciproc Cu toate acestea, nu în această presupunere se află centrul deducției, ci tocmai în Faptul conștiinței în sine Libertatea absolută este presupusă, adică lumina conștiinței: dar însuși Faptul de a presupune că are sens numai în cazul unui pitic, dacă își scutură forma exterioară, până la urmă, numai în acest refuz al conștiinței, adică din propria noastră presupunere ia naștere pentru prima dată ceea ce presupunem (A fost);dí acest refuz nu este punctul nostru de plecare; prin urmare, presupunerea presupune cu necesitate logică B, deoarece numai în B își primește sensul În acest proces, semnificația ia naștere genetic din presupoziția însăși luminii conștiinței (L) "Din acest L a apărut genetic conceptul, deoarece L s-a transformat în concept * ') Deci, ce face semnificația semnificativă? Răspuns: nimic altceva decât anihilarea formei exterioare a luminii "Ce face viața interioară interioară? Este clar că nu este extern - Există multe Formulări în filosofia lui Fichte care, la prima vedere, par a fi tautologii lipsite de sens și în care, totuși, la o examinare mai atentă se poate descoperi o lume întreagă Fraza de mai sus poate servi drept exemplu Este necesar doar să combinați cu termenii săi sensul stabilit de Fichte Viața interioară este viața unui concept pur, ființa sa semnificativă, inteligibilă*) Propunerea de mai sus ne arată apoi ideea că semnificația, ca formă definită a unui concept, nu este absolut independentă, * i) II S   că capătă doar sens într-un sistem de concepte; definiția sa logică este posibilă doar ca distrugere a conștiinței cu toată originalitatea și originalitatea acestei teorii; numai prin recunoașterea naturii iraționale a conștiinței, numai în această teorie a anihilării formei sale exterioare, apare semnificația ei, conceptul nu este tocmai nimic altceva decât această teorie, întreg acest proces complex de ucidere a conștiinței este în esență definiția conceptul de semnificație Concepția ei nu este deloc simplă și cu atât mai puțin imediată; nu numai că presupune; dar exprimă și o întreagă teorie; ființa sau semnificația absolută nu este rezultatul, ci este teoria însăși, chiar calea pe care conceptul ajunge la definiția sa, această cale este negația genetică a conștiinței Pe această cale, conștiința este principiul ființei absolute, căci ea presupune pentru a crea ființa

absolută în anihilarea ei Dacă ne limităm numai la această cale, atunci vom comite eroarea unilateralității, datorită căreia numai conștiința va fi principiul absolut Acesta este punctul de vedere al idealismului*) Idealismul este o mișcare unilaterală de la conștiință la un concept în sensul semnificației "Idealismul = geneza conceptului" *) Esența dialectică a conceptului, ca penetrare (Durch), necesită însă o cale inversă, pe care gândirea trebuie să plece din adevăr în sine și să ajungă la afirmarea conștiinței sale Astfel, "în sine" trebuie să devină, la rândul său, principiul luminii sau al vieții, așa cum înainte lumina era principiul în sine al ființei conceptului pur Fichte numește această cale realistă "Realismul = geneza vieții" Pe această cale, nu ne vom opri așa !) Ib S) Ib S Idealismul este înțeles aici doar ca o cale abstractă, și nu ca un sistem istoric; iar idealismul subiectiv istoric, chiar și la Kant, nu atinge semnificație, deoarece nu distruge puterea logică a subiectivului G LANTS b fracționat, pentru că nu reprezintă un interes sistematic atât de mare; în esenţă este o simplă inversare a primei Semnificația conceptului apare, ca lumina pură, numai în negarea Formei exterioare a ființei cuiva în conștiință Această viață interioară a conceptului însuși sau a adevărului însuși este a fi într-un act pur, neobiectiv - esse in mero actu, i e fiind în Logosul însuși Totuși, acest moment de activitate aparține Logosului însuși sub forma negației Semnificația apare doar în momentul scufundării și dispariției activității și există doar în această dispariție Dar pentru a dispărea, fiecare lucru trebuie mai întâi să fie pus De aceea, nu există esse in mero actu dacă Forma sa externă nu este în conștiință Semnificația trebuie să se manifeste în conștiință pentru a deveni semnificativă prin depășirea conștiinței Deci, dacă este să însemne, atunci trebuie să trăiască și în conștiință Pentru esența conceptului ei este condiționalitatea; înseamnă doar în anumite condiţii Spunem: dacă trebuie să însemne, atunci trebuie să se manifeste Astfel, conceptul de datorie intră în însuși sistemul adevărului cu o necesitate absolută Dar un trebuință nu are sens dacă nu indică ceva în afara lui, pentru că "înseamnă" doar ca lege pentru împlinire *) Astfel, prin conceptul de trebuință problematică, subliniază adevărul (și această presupunere urmează) din conceptul său), în măsura în care creează în sine conceptul de libertate absolută Sollen este astfel mișcarea de la adevăr la conștiință, principiul conștiinței) Ib S si De asemenea wird durch diese Evideiiz gerade das L'nbegreiliiche gisent; gesezt durch die Vernichtung des Begrifls, dereben des wegen datnit ernur vernichtet werden kônne, gesetzt sein muss ") Ib : S   h ceea ce conceptul, în apelul său, conferă conceptului funcția de obligație transcendentală Din această expunere vedem că Fichte nu a afirmat în niciun caz transcendența ambelor momente de cunoaștere x), care, datorită lui Bolzano, a jucat un rol atât de mare și negativ în filosofia modernă Din faptul că adevărul nu este conștiință și că acesta din urmă nu posedă adevăr, nu rezultă în niciun caz că sunt complet separați unul de celălalt; această separare a lor vrea să exprime ceva mai mult decât simpla lor eterogenitate logică și incomensurabilitate; ea vrea să despartă ambele momente nu numai metodic, ca probleme ale diferitelor zone și elemente ale unei structuri logice diferite, ci și metafizic, printr-un abis suprasensibil de neînțeles, în care se distruge în mod fundamental gândul-posibilitatea relației lor unul cu celălalt, întrucât nu există și nu poate exista un mijloc atât de metodic care ar putea depăși transcendența Numai necunoașterea fundamentelor

speculative ale filozofiei ar putea conduce timpul nostru la o concepție atât de absurdă Transcendenţa este negaţia tranziţiei dialectice, anihilarea oricărei -/ oivo'ia; cum poate cineva, după această distrugere fundamentală, să caute cunoașterea într-o negație formală absolută?! În Fichte găsim un protest clar exprimat împotriva posibilității oricărei legături între ele Dă impresia că a prevăzut o denaturare a marii sale descoperiri cu o sută de ani înainte Adevărul și conștiința sunt pentru el doar polii unei relații superioare, pe care el o numește "adevărată lumină" sau cunoaștere absolută Pagini Afaceri Media/Știri Companie Film/Televiziune Cp также* Id , P "Aceste Sein acum, nacli WahrhcU, care ir Unitatea lor deși de neînțeles și de neînregistrat rămân datorate, - nu atât de mult ca și cum ar fi în afara dcm ffiissen læge, cu excepția vechilor Grundirrliini, sonderr căci Cunoașterea absolută însăși este de neînțeles, iar Begreifc absolută;: litînesivegs este Spălarea absolută, - zacând vacant în absolutul deja însuși"" Îndepărtați "Păstorul" Г ЛАНЦЪ date, momentele de cunoaștere sunt imposibile și de neconceput; diviziunea transcendentală le distruge sensul Ele reprezintă o unitate inseparabilă), dualitatea lor este absorbită de o singură relație, care își găsește expresia în teoria anihilării conceptului Obiecția fundamentală pe care Fichte o face lui Schelling este că cel mai înalt principiu al unui sistem nu poate fi simplu și substanțial, ci relativ și disjunctiv Doar o relație poate fi acceptată ca absolută Absolutul este o identitate, care în același timp este o disjuncție - așa se poate formula absolutul doar anticipând relația din el *) Dacă Fichte protestează împotriva însăși denumirii "relație") pentru absolut, este doar pentru că se crede că acest termen exprimă legătura externă a doi membri izolați independenți o unitate identică în sine, care include în același timp dualitatea, nu permite polilor săi să se dizolve în transcendență, fără a-i renunța la indiferența totală Astfel, adevărul și conștiința sunt una și aceeași, deoarece ambele sunt o singură relație, dar nu sunt același lucru, deoarece sunt polii extremi ai această relație Fichte caracterizează această relație superioară exprimată în cunoașterea absolută prin trei prepoziții: das reine !) Ib : S "Und so ist die notwendige Vereinigung und Unabtrennbarkeit des Begriffs und des Unbegreitiichen klar eingesehen worden" Cp S) Ib : S "Hier muss ihm (Schelling) zuerst geschenkt werden, dass sie (Vemunft) nicht absolute Indifferenzpunkt sein kann, ohne zugleich absoluter Differenzpunkt zu sein Dass sie daher Keines von beiden absolut, sondern nur relativ ist ") Ib : , l altele Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE Sein ist durchaus von sich, durch sich, in sich *) Fiecare dintre aceste prepoziții caracterizează o anumită latură în conceptul de relație absolută În primul rând, exprimă relația de cunoaștere; cunoașterea se întâmplă despre ceva (von etwas); şi deşi Fichte distruge această intenţionalitate exterioară, care este cuprinsă în prepoziţia "despre", el pune totuşi în locul ei adevăratul concept de cunoaştere, adică creează adevăratul sens al "cunoștințelor despre" ceva; de aceea el numeşte eşec absolut al cunoaşterii: absolûtes Von-sich; acest termen concentrează întreaga sa teorie a cunoașterii, doctrina anihilării subiectivității și ob esse in mero actu "Das absolute Durch" caracterizează pătrunderea dialectică a ambelor momente de cunoaştere, condiţionarea lor reciprocă În cele din urmă, insidi exprimă acea latură a conexiunii lor dialectice, datorită căreia ei formează o relație, "dispar unul în celălalt și sunt una și aceeași " Așa se face că cunoașterea absolută (lumină adevărată sau ființă pură, care este

una și aceeași)) se construiește, ca "singu-lum" absolut al celei mai înalte atitudini dialectice*) Imanența și transcendența sunt depășite de puncte de vedere care fac din unul dintre membrii absolutului absolutul însuși Prin urmare, este de înțeles de ce Fichte este strămoșul ambelor curente ale filosofiei moderne; este clar de ce atât Rickert, cât și Schuppe se bazează pe el, de ce a crescut din el ca Husserl, Iq : p т Și astfel s-a văzut clar unirea și inseparabilitatea necesară a conceptului și a neînțelesului Gp p , , , , ,) "Ființa este o unitate de viață absolut de sine stătătoare, ființa și lumina Întrucât în existența luminii=conștiința obișnuită, se întâlnește o varietate trebuie să fie posibil să se arate un motiv pentru această varietate în lumina însăși, ca unitate absolută și în aspectul ei* WL Cp "Așadar, disjuncția, care rămâne aici, nu este o disjuncție a două diferite inițial, ci este o disjuncție într-una care rămâne una în ciuda tuturor disjuncției Populàaz: nu este o disjuncție între doi, ci doar o viziune diferită despre unul și același" ВоПрОСЫ фиЛОСОфІП, КН Biblioteca "Runivers" G LANTS b la fel si Avenarius Ambii curenți fac parte din sistemul său, fiind cele două părți ale relației sale absolute Există mai mult în filosofia lui decât în oricare dintre aceste direcții și mai mult decât în ambele, pentru că filosofia lui nu este suma, ci unitatea lor O altă tendință importantă a zilelor noastre, dacă nu depinde de fapte, atunci în orice caz este o continuare istorică a multor idei ale lui Fichte Vorbim despre așa-numita școală din Marburg Această școală a ignorat până acum legătura ei cu filosofia speculativă post-kantiană Cu toate acestea, această legătură este de netăgăduit în multe privințe În primul rând, dependența lui Cohen de Hegel este izbitoare Legătura cu Fichte nu este atât de clară; în plus, cu greu poate fi numită dependență Cu toate acestea, punctul lor de contact este atât de interesant încât merită o atenție specială Această problemă comună pentru ambii se referă la relația principiului cu fenomenul, pe care Cohen o formulează ca relație dintre cunoaștere și știință Teoria cunoașterii pentru Cohen este doctrina principiilor Spre deosebire de cunoaștere și știință, primul înseamnă un sistem de principii, al doilea înseamnă un sistem de viață științifică Opoziţia dintre subiect şi obiect se reduce astfel la opoziţia dintre principiu şi principiu atom Acest principiu este crearea unui principiu pur, care are sens numai în raport cu primul Viața științifică nu este separată de principiul ei, dar există un caz special de manifestare Pe scurt: relația dintre principii, i e Conceptul pur și ființa științifică a lui Cohen este aceeași cu relația lui Platon a ideii cu lumea lucrurilor În Fichte întâlnim același platonism ideologic Am văzut deja că existența lumii, în contrast cu adevărul ei pur, este condiționată de amestecul de conștiință Astfel, disjuncția de bază, exprimată în cunoașterea absolută, atrage inevitabil o nouă disjuncție a ființei existente și a bazei sale logice; din sistem Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA FILOZOFIEI LUI FICHTE cunoașterea absolută are ca rezultat noi probleme și noi relații O relație este imposibilă fără cealaltă; sunt atât de împletite încât inevitabil se implică şi se presupun reciproc J) Am văzut deja că unul dintre momentele cunoașterii absolute, și anume ființa absolută, este la rândul său o relație, și anume relația dintre ființa obiectivă, prezentă la un concept, conceptul în această nouă relație joacă rolul de fundament și principiu În consecință, principiul se află în Fichte în două relații: pe de o parte, cu conștiința, relație care creează conceptul de cunoaștere absolută și răspunde în general problemelor epistemologice; pe de altă parte, spre ființa

obiectivă, prezentă; această ultimă relaţie creează conceptul de fiinţă absolută şi răspunde problemelor ontologice în general Ich sage: Principsein, darum eben Intuiren und Projiciren) "Intuiren" înseamnă aici relația cognitivă absolută, "Projiciren" relația de principiu cu principat, i e la fiinţa obiectivă Am enunţat prima relaţie; acum ne oprim la a doua Elucidarea acestei relații este tema principală a Teoriei cunoașterii din , pe care o punem ca bază a prezentării noastre În primul rând, trebuie să stabilim terminologia, pt se schimbă complet cu Fichte în fiecare nouă expunere a Teoriei cunoaşterii Ceea ce în numea "lumină adevărată" sau (absolûtes Vonsich) se numește acum "apariție"; această schimbare neașteptată și ciudată a termenului se datorează faptului că deja în anul absolută fiind sub influența ștafetei) Ib : p Dar în ceea ce privește disjuncția absolută, vă rog să vă amintiți un raționament pe care îl făceam foarte curând după durata prelegerilor mele prezente, în care am arătat că disjuncția nu trebuie să fie înțeles doar ca o simplă disjuncție, ci ca o disjuncție între două fundamente diferite de disjuncție, nu o simplă diviziune, ci o diviziune care se produce printr-o divizare presupusă, care la rândul ei se presupune") Ib p * Biblioteca "Runivers" Г, ЛАНЦЪ motivele gioznyh a fost numit Dumnezeu; relația sa cu conștiința, exprimată în adevărata lumină, este "apariția lui Dumnezeu"; această "apariție" nu poate fi înțeleasă deloc ca un dat empiric al ființei existente, ci mai degrabă ca principiu cel mai înalt al acesteia; dacă facem abstracție de întreaga teorie a anihilării subiectivității conturată, atunci ea coincide cu apercepția transcendentală a lui Kant) Eu însumi Teoria cunoașterii lui / lasă deja în urmă construcția acestui eu sau cunoaștere absolută) și o presupune cunoscută din prelegerile din Acest eu însuși este acum considerat într-o nouă relație cu lumea existenței Acest eu sau "apariție" este întregul tărâm al concepției pure, sau întregul sistem de principii pătruns de lumina conștiinței El, la rândul său, apare în lumea existenței, adică Principiul formal al apercepției transcendentale se manifestă, ca principiu, în anumite cazuri proprii - în imaginile lumii empirice Astfel, la întrebarea: ce este în lumea obiectelor concrete, Fichte răspunde: există întotdeauna un fenomen Într-adevăr, din punct de vedere logic, fiecare imagine a lumii empirice este o manifestare a unui principiu, pentru că altfel nu există în contextul fenomenelor] numai prin principiul care stă la baza ei este înțeleasă și acceptată în sistemul fenomenelor De exemplu, în imaginea respingerii bilelor de biliard este principiul cauzalității, în imaginea unui triunghi desenat, principiul axiomelor geometrice Deci, de exemplu, în reuniunile care au loc efectiv ale Parlamentului englez este principiul constituționalismului; fără acest principiu, parlamentul își pierde orice sens și toată obiectivitatea sa, transformându-se într-un conglomerat lipsit de sens de personalități în dispută - În fiecare astfel de caz, principiul ') Vezi WL N Il, S J Vezi W -L S Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE este acela prin care se cunoaște fenomenul dat, adică acceptat în sistemul cunoaşterii absolute Haosul disparat al fenomenelor devine un cosmos numai datorită principiilor și, în consecință, în cele din urmă numai datorită conceptului de principiu Un principiu este "unitatea în aparență" (Einheit in der Erscheinung)*) Ce apare în lume? - Conceptul, valabilitatea absolută a adevărului, obiectivitatea ca atare, obiectul transcendental; acestea este întotdeauna un principiu *) "Fenomenul apare ca un lucru în sine, care este un principiu") În această frază se exprimă întreaga profunzime a filosofiei transcendentale "Ființa în sine" a fiecărui obiect este acel

sistem de principii care stau la baza acestuia ; structura sa creată metodic bazată pe principii este adevărata sa ființă Ființa dată imediat nu este ființa adevărată, pentru că nu este determinată Definirea este posibilă numai pe baza unor principii care sunt păstrate logic într-un anumit obiect și constituie esența acestuia Ființa este logică în întregime Fiecare dintre aceste principii sau principii este o metodă infinit aplicabilă pentru unificarea unei varietăți date, metodă care nu se epuizează niciodată în aplicarea sa: "Un principiu absolut este acela care, după fiecare dintre manifestările sale, se poate manifesta din nou") realizat ") WL i i N II, S i) Ib : S) Ib S Lucrul-în-sine este înțeles aici nu în sensul de obiect transcendent, ci în sensul transcendental, ca bază logică a fenomenului Această înțelegere corespunde pe deplin înțelegerii lui Kant despre lucrul în sine, care în Analytics transcendentală este clar identificat cu apercepția transcendentală Am avut ocazia să subliniem acest lucru în altă parte Vezi lucrarea autorului; Das Problem der Gegenstandlichkeit in der modernen Logik (Erganzungsheft im Auftrage der Kantgesellschaft) S -) Jb S Biblioteca "Runivers" G LANTS b în întregime; nu poate fi exprimată de niciun membru al seriei, căci este metoda seriei, pentru care completitatea absolută a seriei este o sarcină eternă (Aici, de altfel, trebuie să căutăm motivul pentru care principiile nu pot fi abstrase din seria care curge în lume) Un fenomen obiectiv, pentru a fi determinat, trebuie să realizeze în sine un sistem de principii În acest sens, raportul fenomenului cu principiul include momentul scopului și se exprimă din nou în obligație Dacă numim raportul dintre principiu la fenomen o justificare transcendentală, atunci putem numi inversarea acestei relații - și anume relația fenomenului cu principiu - o obligație transcendentală; exprimă cererea de fundamentare genetică a unui fenomen obiectiv, declarându-l pe acesta din urmă dependent din punct de vedere logic și având existență și semnificație numai sub premisa unui principiu în sistem devine obiectiv definit La fel, orice fenomen din viața statului trebuie să fie supus unui principiu de drept public, căci numai în el devine mai întâi stat În acest sens, principiul este reflectarea lucrurilor, dar lucrurile sunt reflectări imperfecte ale principiului "El nu este", spune Fichte, "reflexia care presupune ființa, intră în relație cu el și apoi îl prinde; ci un model pe care îl ceri pentru orice fel de ființă, fiind "i e principiul este fundamentul sistemului de ființă Avem aici un plan transcendental *) См W -L S "Ce a spus deci Sellen? Prin urmare, este evident, în mod categoric, să-L lași să ignore existența lui Principiu și, de asemenea, să ignore numai Ființa genetică - Geneza Lui Însuși Este un astfel de postulat absolut al Genezei) W -L N II; S Îndepărtați "Păstorul" БЫТIE И ЗНАНIE ВЪ ФИЛОСОФIИ ФИХТЕ tonicitatea în sensul cel mai profund al cuvântului ') Nu se poate nega valoarea ideilor logice ale lui Fichte doar pe motiv că el nu le-a folosit în niciun fel pentru fundamentul științei matematice a naturii Orientarea sa științifică se bazează exclusiv pe științe umaniste; mai ales ştiinţa dreptului şi statul îi datorează mult Ființa pe care o construiește are un caracter exclusiv etic; el consideră că numai omul este obiectul omului *) Singura ființă pe care o recunoaște și o înțelege este ființa unui individ etic și relațiile sale sociale și etice) Tot ceea ce nu aparține domeniului eticii și justificarea ei i se pare o nesemnificație absolută, în general "nimic"); astfel el definește natura, ca "nimic înfățișat ca nimic" Problemele științelor naturii îi erau complet străine; a înțeles despre știința naturii la fel de mult ca și Kant despre muzică, dacă nu mai puțin Cu toate acestea, principiile filozofiei sale pot fi extinse

cu ușurință la știința naturii; sunt neschimbate, la fel de utile aici ca și acolo și dezvăluie multe în cele mai abstracte profunzimi ale existenței științifice Prin urmare, în expunere, ne considerăm îndreptățiți să facem abstracție de la faptul accidental că Fichte și-a atribuit conceptul său pur transcendental de principiu numai domeniului etic și să dezvoltăm acest concept în toată sfera sa filozofică* Sistemul de principii este cel care constituie şi *) Vedem că aici se află sursa multor dintre propunerile lui Rickert Nu a adăugat aproape nimic nou lui Fichte, cu excepția poate o serie întreagă de erori logice și distorsiuni de popularizare Acesta este modul în care "noile" sisteme filosofice compun epoca noastră; ele par noi până când nu cunoașteți istoria filozofiei Das System der Sittenlehre ( ) N III, S) În cele din urmă, ființa absolută are întotdeauna un sens etic pentru el Vezi L'eber das Wesen des Gelehrten SW B VI, S , W -L SW B II,) System der Sittenlehre ( ) N III S "Eine obiectiv Welt und Natur giebt es ftlr uns ganz und durhaus nicht; und sie vvird rein abgeleugnef* cp W L SW B II, S Biblioteca "Runivers" lanz epuizează conceptul de subiect al cunoaşterii Acest concept se schimbă radical Acea subiectivitate, care este considerată principala trăsătură a conștiinței, a fost mult timp recunoscută ca nesemnificativă și distrusă; din nu mai joacă rolul său anterior în sistemul lui Fichte Ceea ce de acum înainte el numește subiectul cunoașterii este un principiu în general Relația dintre subiect și obiect se transformă într-o relație de principiu și principiu Această relație de la subiectiv-cognitiv devine esențial logică Cunoașterea se transformă într-o relație transcendentală, în care generalul este abstras de conștiință Înțelege și "vede" (în sensul logic de lumină pură sau "viziune"-"Sehe") este întotdeauna doar un concept; este un subiect adevărat coincide cu predicatul logic *) Fiecare judecată în sensul ei este un model a relatiei dintre subiect si predicat Ceva apare ca o Figura, ca o cantitate, ca bun etc In acest "cum", care este prezent in fiecare judecata si consta, dupa Fichte, esenta logica a judecatii, și împreună cu asta, esența subiectului Subiectul-obiect este tocmai relația sintetică care se exprimă în acest cuvânt "ca" De aceea, Fichte spune: "ca" este adevăratul sediu al viziunii spirituale (das Ais ist der eigeniliclw Sitz der Sehe) Totuși, această coincidență a "subiectului" cu Forma de predicare logică nu este deloc exactă Nu orice predicat este un subiect epistemologic care se manifestă doar în el, dar nu coincide cu el; subiectul este *) "Die Erscheinung wird gcseheii ais das und das: ist demnach der Sitz de: absoluten Sehe: die Erscheinung, ais seiend eben, ist das logische Subiect: al das und das, das logische Praedicat; dies ist der Grundinhalt dieser Sehe": W -L N II, a) Ib-S Biblioteca "Runivers" FIINŢA ŞI CUNOAŞTEREA ÎN FILOZOFIA LUI FICHTE S doar un sistem de predicate, adică categorii sau principii și unitatea lor în apercepția transcendentală, i e în însuşi conceptul conceptului A cunoaște înseamnă a accepta în sistemul de principii, în unitatea obiectivă a științei Cunoaște principiul, nu "noi" *) Astfel subiectul este principiul transcendental al lumii El apare în lume, pe de o parte, sub forma manifestărilor sale private, adică obiecte, pe de altă parte este și ca atare, i e ca principiu (Schema I) Totuși, această ultimă manifestare a lui, ca atare, este condiționată de manifestarea lui în lume Un principiu, ca principiu, este doar unul dintre membrii relației și nu există deloc de la sine Principiul transcendental nu poate fi în afara lumii, el există doar în raport cu ea, pierzându-și tot sensul, tot adevărul în afara acestei relații; nu este o unitate logică izolată și independentă, ea își dobândește

adevărul și necesitatea doar în procesul de fundamentare a ființei obiective, adică numai în crearea sau, după cum spune Fichte, în "proiectarea" lumii în afara ei; această proiecție este esențială și necesară pentru el *); relativitatea ideii platonice, ca presupoziție, își găsește expresia clară în acest gând Pe de altă parte, obiectele nu sunt ceva străin pentru el, un fel de fragmente sau ecouri ale realității sale absolute; sunt propriile sale proiecții, principiile sale; ceea ce este esenţial în fenomenul unui obiect *) Ib : s "Principiul este imediat vizibil: acum este un principiu al abe, și fiindcă este imediat vizibil, este văzut în toate acestea ca principiu ais și astfel denti este văzut și abe prin intermediul lui fiind un principiu Prin urmare, principiul este membrul mediator al multiplicității și al vederii simple, iar prin principiu varietatea este absorbită în unitatea vieții Este dettinoci) a șasea unitate elică a apercepției") W -L p "Aşa cum este, se proiectează" CP p "Asumând autogeneză absolută și dându-i un principiu, în cunoașterea ei se înțelege ce este principiul; deci, în această cunoaștere, are loc negația absolută pozitivă a ființei desăvârșite și existente în Geneză" p "Principatul este proiectat; arena imanentă de autoproiectare Biblioteca "Runivers" G LANTS și ființa, este tocmai conceptul ei De aceea, Fichte spune că principiul "este o proiecție absolut imanentă; proiectează nu altceva, ci tocmai pe sine, așa cum este în interior") Deci, în termenii cei mai scurti și generali, am încercat să prezentăm cele mai multe, după părerea noastră, cele mai importante puncte ale filosofiei teoretice a lui Fichte; ei îmbrățișează doctrina lui despre cunoaștere și doctrina ființei De asemenea, am arătat importanța lor fundamentală pentru timpul nostru Filosofia lui Fichte ne oferă o orientare sistematică în direcțiile modernității, facilitează evaluarea acestora și indică calea potrivită pentru dezvoltarea ulterioară Este a doua perioadă a operei sale, atât de puțin cunoscută și atât de bogată în idei titane, care poate servi drept punct de plecare pentru restabilirea filozofiei speculative în drepturile ei incontestabile Această restaurare nu poate începe cu Hegel, deoarece Hegel nu poate fi înțeles fără Fichte; lucrarea sa cea mai dificilă și până acum nerezolvată, Fenomenologia spiritului, din care am făcut abstracție în cursul prezentării pentru a nu complica cursul deja complex al gândirii), în unele puncte este clarificată semnificativ în lumina acestor idei, în întoarce lămurindu-le Dacă articolul nostru poate trezi un interes inutil pentru studiul lucrărilor ulterioare ale lui Fichte, scopul său va fi atins și dificultatea va fi răsplătită Acesta ar fi cel mai bun mod de a onora memoria marelui nostru profesor G Lanz *) Ib : S) Cititorul familiarizat cu Fenomenologia va observa influența acesteia asupra multor teze susținute în acest articol A sublinia această influență în fiecare caz ar complica foarte mult întreaga prezentare, deoarece, în primul rând, ceea ce în Fichte este exprimat într-un singur act de negație a cunoașterii ingenschopale, la Hegel ia forma unui proces complex ; în al doilea rând, se abate de la Fichte în multe puncte și nu întotdeauna într-un sens mai clarificator, ci mai degrabă confuz și adesea negativ Biblioteca "Runivers" Наукоученіе (Опытъ историко-систематическаго изслѣдованія) "Dar cea mai pură expresie a absolutului este știința, iar aceasta nu poate fi iubită decât de dragul ei, ca absolutul (Operele postume ale lui JG Fichte II) *Pe scurt, reflecția care a devenit iubire divină și, prin urmare, se autodistruge în Dumnezeu este punctul de vedere al științei" (JG Fichte, Samnitliche Werke V) Condiția principală pentru a pătrunde în sensul și esența oricărei creații filozofice, a oricărui sistem

filosofic, este, desigur, capacitatea de a sta din punctul de vedere al creatorului său, capacitatea de a deveni temporar co-creator sau co-creator a acestui sistem, să te lași stăpânit de acea experiență mentală care a umplut sufletul vinovatului său speculativ în momentul nașterii și formării sale Îndeplinirea unei astfel de condiții, însă, nu este în niciun caz întotdeauna lipsită de dificultăți; adesea tendința de bază a unui sistem se află cu mult dincolo de efortul obișnuit al gândirii noastre; și pentru a se mișca și a se ridica la o înălțime a speculațiilor care este complet nefirească pentru vederea cotidiană, este necesar un efort de gândire cu totul extraordinar, uneori de-a dreptul incredibil: atunci gândirea noastră de zi cu zi trebuie să renunțe Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO pe sine, pentru a scăpa de principalele trăsături și granițe care îl caracterizează, ceea ce necesită, fără îndoială, cel mai excepțional efort mental În astfel de cazuri, este util și rezonabil să se recurgă la ajutorul unei orientări istorice, adică abordarea sistemului studiat din sistemele care l-au precedat și compararea acestuia cu sistemele care l-au urmat imediat, în special cu sistemele generate de acesta sau care servesc ca continuare și completare internă a acestuia Atât în starea sa rudimentară, cât și în completitudinea sa finală, punctul de vedere principal al unui astfel de sistem apare, fără îndoială, cu o mai mare claritate și distincție: în primul caz, pentru că este dat cu o simplitate mai mult sau mai puțin naivă, în al doilea caz, deoarece completitudinea ei atrage după sine cristalizarea lui sistematică Studiul sistemelor implicate în acea mișcare filosofică care poartă numele de idealism german, poate mai mult decât orice altă mișcare filozofică din toate timpurile și popoarele, necesită o astfel de orientare istorică Pentru prima și, poate, ultima oară, lumea a avut șansa de a vedea în fața acestei mișcări o imagine a unei veritabile dezvoltări interne continue și complete a unei singure idei filosofice În această mișcare, speculația s-a repezit cu o forță fără precedent spre dobândirea și afirmarea cunoașterii absolute, și-a desfășurat toate forțele cu o tensiune fără precedent și, cu un succes la fel de fără precedent, s-au sprijinit pe laurii unei victorii intelectuale câștigate Și toate acestea în decurs de vreo treizeci de ani; astfel încât momentele speculative individuale ale acestei mișcări sunt percepute, involuntar, ca ingrediente ale unui singur sistem, și nu ca sisteme independente separate Și în același mod, involuntar, în timp ce studiezi oricare dintre acestea din urmă, îți transferi opiniile în sistemele sale anterioare și ulterioare, pentru a Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ sper să obțineți o iluminare mai strălucitoare a uneia sau altei fațete a ideii unice care îi hrănește și veți realiza cu adevărat acest lucru datorită coeziunii lor sistematice interne uimitoare Totuși, nevoia unei orientări istorice și ușurința de înțelegere pe care o aduce o astfel de orientare nu sunt întotdeauna resimțite cu aceeași forță în studiul sistemelor filozofice Construcțiile filozofice diferă considerabil în acest sens Aceia dintre ele care marchează sfârșitul epocilor și mișcărilor filozofice, fiind formularea cea mai completă și cristalizată a motivelor care mișcă aceste epoci și mișcări, desigur, și au cel mai puțin nevoie de iluminare istorică pentru asimilarea lor: ele răspund cel mai bine și cel mai probabil la întrebare despre esenţa lor şi ideea de bază prin propria ei prezenţă, prin propria ei revelaţie a forţei interioare care le mişcă - Acele construcţii filozofice care marchează începuturile mişcărilor filosofice se află într-o poziţie mai puţin favorabilă Simplitatea naivă care caracterizează afirmațiile și argumentele lor ascunde în mod

perfid în sine o întreagă galaxie de obscurități și ambiguități; și o privire în perspectivă asupra a ceea ce a ieșit, cristalizat din aceste prime sunete ale unui nou mod de gândire, precum și luarea în considerare a ceea ce s-a întâmplat până acum și a ceea ce a determinat gândirea filozofică să caute noi revelații, contribuie întotdeauna la o mai corectă și mai bună înţelegerea adecvată a strădaniei lor interioare " În sfârşit, nevoia unei orientări istorice se face simţită cu o forţă deosebită în studiul acelor construcţii filosofice care servesc drept punte de la primele zări şi formulări ale unei noi idei filozofice până la finalizarea ei sistematic cristalizată Până la urmă, astfel de construcții sunt înrădăcinate în întreaga lor ființă în pasul deschiderii unor noi orizonturi filozofice care le-au precedat și, la fel, în toată esența lor Biblioteca "Runivers" S IAKOVENKO societatea sunt atrase de viitoarea cristalizare sistematică a motivelor ideologice care vorbesc în ele! Îndoielile, zbaterile și căutările lor, îmbrăcate într-o tensiune mentală extremă, fac de obicei extrem de dificilă înțelegerea sensului și conținutului lor interior; iar apropierea de ele - mai ales de la începuturi, calm în simplitatea lor, și de asemenea, bineînțeles, din cele mai deschise, dezvăluite în cristalizarea ei sistematică a capetelor, mișcarea filozofică aduce mereu cu ea o ușurare sesizabilă Și această diferență, de asemenea, se exprimă cu o forță deosebită în cadrul mișcării idealismului german, datorită continuității sale interne, solidarității și intensității mentale sus-menționate Construcția kantiană care inițiază această mișcare și sistemul hegelian care o completează (și acesta din urmă în special) pot fi înțelese relativ ușor de la ei înșiși, având în sine, ca să spunem așa, propriul lor centru ideologic, speculativ Desigur, nu este de prisos pentru ei (mai ales pentru construcțiile lui Kant) să arunce o privire asupra dezvoltării care le-a precedat și asupra pașilor care le-au urmat; dar orientarea istorică aici completează, dezvăluie ceea ce este deja inerent percepției lor directe, este doar și doar un comentariu util Un alt lucru este atunci când se apelează la căutările lui Maimon și la construcțiile lui Fichte Aici, orientarea asupra realizărilor lui Kant - pentru a înțelege căutările primului, și asupra realizărilor lui Kant și Maimon - pentru a înțelege construcțiile celui de-al doilea - devine o simplă necesitate mentală Opera filozofică a lui Maimon marchează un moment de îndoială în idealismul german, o îndoială conștientă, critică, în realizările lui Kant pe baza acestor realizări înseși; Opera filozofică a lui Fichte este, parcă, un răspuns la această îndoială de sine, un efort de a se justifica; acesta este momentul autoafirmării critice, auto-instaurare a filozofiei descoperite și proclamate de Kant Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E ideea cerului Este destul de clar că pentru o înțelegere pe deplin adecvată a conceptului lui Maimon trebuie să cunoaștem de ce s-a îndoit, iar pentru o pătrundere reală în filosofia lui Fichte este necesar să se asimileze ceea ce a luptat pentru și împotriva lui, și ceea ce i-a răsărit, ca scop, la orizontul îndepărtat Întrucât sarcina imediată a acestui articol este să dezvăluie sensul interior al construcției lui Fichte a ființei în Știința științei, va fi destul de firesc, în virtutea considerațiilor prezentate, să ne uităm la ceea ce a precedat lucrarea sa în dezvoltarea generală a limbii germane idealism Mai mult, Fichte însuși nu se plictisește să se refere la Kant (uneori și la Maimon și la alți gânditori) ca centru și sursă a gândirii sale și numai în ajustarea și realizarea sistematică a cazului Kant își vede cauza, - cum - Acest lucru va fi confirmat în detaliu mai jos I Kant şi problemele timpului I Care este, deci,

lucrarea făcută în filosofie de Kant! Pe scurt, în împărtășirea imaginilor științifice gândirii filosofice, dotând-o cu o metodă și sens științific Kant însuși formulează acest lucru cu o claritate inimitabilă în celebra sa a doua prefață la Critica rațiunii pure, asemănându-se cu Copernic și, respectiv, cu egalul gândirii filozofice, cu sfera sistemului solar Dar care este sensul logic al revoluției aduse de Copernic? Da, Kant susține că prin metoda sa de cercetare, explicând mișcările cerești, a arătat că "mintea înțelege doar ceea ce creează după propriile sale contururi, că trebuie să alerge cu principii conform legilor constante înaintea judecăților sale P λ'/" ', Kritik der reinen Vernunft, Vorrede zur zweiten Aui;age eu- Biblioteca "Runivers" SS B YAKOVENKO și forțează natura să răspundă la întrebările lui și să nu se tragă în spatele ei ca pe praștii Dacă mintea trebuie să se apropie de natura cu propriile sale principii, în concordanță cu care fenomenele nu pot primi decât sensul legilor, într-o mână și cu experiment,' pe care l-a inventat după ei, în celălalt, pentru a învăța din mintea ei-rațiunea, apoi-nu în rolul unei eleve căreia să-i spui tot ce vrea profesorul, ci în rolul de un judecător desemnat care obligă martorii să răspundă la întrebări, oferite de acesta din urmă "*) Acest sens logic al revoluției copernicane în viziunea universului găsește pentru sine în ochii lui Kant o amprentă pur externă: Copernic a făcut pământul să se învârtă în jurul soarele prin forța fundamentelor raționale, deoarece rotația direct percepută a soarelui în jurul pământului nu se explică; critica rațiunii trebuie să dezvăluie adevărata esență logică a acestei revoluții și să oblige obiectele să se învârte în jurul conceptelor, deoarece subordonarea logică a concepte la obiecte practicate în filosofia pre-Kantiană atât de empirişti cât şi de metafizicieni este incapabil să explice natura ştiinţei şi cunoaşterii Într-adevăr, științele disponibile - matematica și știința matematică a naturii - au servit lui Kant drept dovadă incontestabilă că există o cunoaștere sintetică și a priori, independentă atât pur empiric, cât și metafizic de obiectele exterioare acesteia - în consecință, cunoașterea nu este obținută de la obiecte prin intermediul abstracție, ci ceea ce este investit în ele și prin aceasta chiar le face posibile pentru prima dată Dar într-un astfel de caz, a raționat Kant, "se deschid doar următoarele două posibilități pentru ca reprezentările sintetice să coincidă una cu cealaltă, să intre în mod necesar într-o relație între ele și, parcă, să se întâlnească reciproc Oricare >) Ibid xsh Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ Astfel, nicio cunoaștere dincolo de sinteza contemplației cu un concept nu este cunoaștere subiectivă, obiectivă; iar acolo unde conceptul este îndreptat către obiect, indiferent de prealabilul contemplativ al acestuia din urmă, apare imaginarul cunoașterii, invenții metafizic transcendente de natură pur schematică, lipsite de orice realitate Aceasta nu înseamnă însă că pentru concepte, în afară de aplicarea lor obiectivă în Sfera contemplației, nu poate exista altă aplicare subiectivă în propria sa Sferă, de asemenea legală în felul ei și în limitele sale Conceptele pot fi direcționate către concepte cu știința că acestea nu mai operează în domeniul realității Cunoașterea în concepte despre concepte formează, după Kant, Sfera Ideilor "Inteligenta este pentru rațiune", spune el, același obiect pe care îl are sensibilitatea pentru înțelegere Afacerea rațiunii este realizarea unității sistematice a tuturor acțiunilor empirice posibile ale minții, la fel cum afacerea rațiunii este unificarea prin concepte și subordonarea la legi empirice a multiplicității fenomenelor Dar operațiunile intelectului fără scheme sensibile sunt nedeterminate; în

același mod, unitatea rațională este în sine nedeterminată în raport cu condițiile și gradul în care și în ce măsură înțelegerea trebuie să-și conecteze în mod sistematic conceptele Cu toate acestea, deși pentru unitatea sistematică completă a tuturor conceptelor înțelegerii nu poate fi găsită nicio schemă în contemplare, cu toate acestea, poate și trebuie să se ofere un analog al unei astfel de scheme, care este ideea unui maxim în distribuție și unificarea cunoașterii raționale într-un anumit principiu A devenit Se poate ca ideea de rațiune să fie analogă cu schema sensibilă, dar numai cu diferența că aplicarea conceptelor de rațiune la schema rațiunii nu este aceleași și un fel de cunoștințe despre pre- * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO meta (cum se întâmplă atunci când categoriile sunt aplicate schemelor sensibile), dar există doar o anumită regulă sau principiu de unitate sistematică pentru fiecare utilizare a înțelegerii "') , legătura lor dintr-un singur principiu "*) "Prin urmare, fundamentul rațiunii este, strict vorbind, doar un fel de regulă care, în seria condițiilor unor fenomene date, prescrie o astfel de regresie care nu este niciodată menită să realizeze ceva cu totul necondiționat Nu este, prin urmare, nicidecum principiul posibilității experienței și cunoașterii empirice a obiectelor sensibile și, în consecință, nu este fundamentul înțelegerii, întrucât fiecare experiență este închisă în limitele ei (conform acestei contemplații); nici nu este un principiu constitutiv al rațiunii, care ghidează extinderea conceptului de lume sensibilă dincolo de limitele oricărei experiențe posibile, ci doar fundamentul celei mai mari dezvoltări și extinderi posibile a experienței, conform căreia nicio limită empirică nu ar trebui să aibă un valoare absolută; este, așadar, un principiu al rațiunii care postulează de regulă ceea ce trebuie să fie adus de noi în regres și în niciun caz nu anticipează ceea ce este dat în obiect, ca atare, înaintea oricărei regresii Prin urmare, îl numesc principiul regulator al rațiunii Iată care sunt trăsăturile de bază ale sistemului de filozofie teoretică al lui Kant Cumva, reiese clar din aceasta că conținutul fostei metafizici este absent în el: aici, de fapt, nu se dă nici un răspuns direct la întrebarea libertății, *) Ibid V -) Ibid V) Ibid V - Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ nici la întrebarea nemuririi sufletului, nici la întrebarea esenței lui Dumnezeu Dialectica transcendentală arată toată inconsecvența teoretică internă și antinomia acestor întrebări și toate răspunsurile teoretice posibile la acestea Astfel, aceste întrebări sunt retrogradate într-un alt domeniu, dobândind o cu totul altă semnificație și sens "A trebuit", spune Kant, "să distrug cunoștințele pentru a obține un loc pentru credință " Astfel, alături de Critica rațiunii pure, sau mai degrabă teoretice, s-a aflat Critica rațiunii practice, unde întrebările menționate tocmai au trecut departe - cu asta, pentru a-și obține propria lor acolo , și de data aceasta deja incontestabilă, după Kant, o rezoluție în termeni nu de ființă și cunoaștere, ci de imperativ categoric și de stabilire a scopurilor Și așa cum Critica Rațiunii Pure construiește, având în vedere un singur principiu al apercepției transcendentale, întreaga Sferă a ființei sensibile, a fenomenului, a necesității, tot așa exact Critica Rațiunii Practice construiește, având în vedere o singură lege morală, întregul Sfera ființei suprasensibile, noumen sau datorie , voința pură a libertății Este adevărat că deja în Critica rațiunii pure aceste două tărâmuri primesc un fel de legătură internă: rațiunea, care sistematizează sistematic activitatea și realizările rațiunii, își are rădăcinile în întregime în capacitatea practică, în sfera noumenală, în sfera datoriei ; arătând minții un scop superior, făcându-i semn cu

imaginea unei unități sistematice mai înalte, își deschide astfel ochii asupra limitărilor sale senzuale și stabilește primatul fundamental al practicului asupra teoreticului în Sfera spiritului transcendental în general Dar, potrivit lui Kant, aceste două tărâmuri realizează armonizare completă doar în al treilea tărâm, în tărâmul frumuseții, unde libertatea, noumenul sau obligația primesc carne și sânge senzual și) Kant Kritik der reinen Vernunft, Vor-ede zur zweiten Autlage XXX Biblioteca "Runivers" S B YAKOVENKO apare ca triumful ființei noastre suprasensibile asupra sensibilului Neajunsurile unei astfel de construcții sistematice, cu toată fidelitatea aspirației de bază și a ideii călăuzitoare, nu au întârziat să se arate imediat: ele se dezvăluie cel mai clar, desigur, nu prin critica adusă dușmanilor neînțelegători, ci prin eforturile depuse de prieteni și adepți entuziaști Sistemul filozofic al lui Kant este lipsit de unitate internă, îi lipsește partea fundamentală cea mai generală, care ar trebui să dezvăluie fundamentele care se extind asupra întregului sistem - aceasta este convingerea făcută de primul kantian conștient, K L ReInyu pdmi Pentru ca acest sistem să dobândească o semnificație obligatorie și să se afirme irevocabil împotriva oricăror atacuri venite din partea scepticilor, FILOZOFLOR populari, intuiționiștilor și spiritualiștilor, este necesar să ne întrebăm cum este posibil sistemul rațiunii în sine și să indice principiul de bază pe care acesta se bazează Care este acest principiu, care este conținutul lui? Este perfect clar că un astfel de principiu nu poate fi decât ceva independent de orice altceva și, dimpotrivă, care stă la baza tuturor celorlalte Un astfel de principiu trebuie să-și aibă dovezile în sine, trebuie să fie clare din el însuși, primar și primar, ca Faptul cel mai înalt, Faptic numai și numai în virtutea Factității sale Toate aceste condiții, după Reingold, sunt îndeplinite doar de Faptul conștiinței "Baza pe care poate și trebuie să se construiască o nouă teorie constă numai în conștiința care operează în toți oamenii după aceleași legi fundamentale ale conștiinței și în ceea ce decurge direct din ea și este de fapt admis de toți oamenii care gândesc " !) Λ" L ReinJioli, Versuch einer neuen Théorie Je; inenschlichen Vorstellungsverniogens ( ) S Biblioteca "Runivers" N A U K U P EHI E la conţinutul timpuriu, totuşi, acest sens imediat al conştiinţei este relevat în faptul că "fiecărei reprezentări îi aparţine un subiect reprezentativ şi un obiect reprezentat, ambele trebuie să fie invariabil distinse de reprezentarea la care se referă" Astfel, la centru al conștiinței, a devenit la baza principiului unui sistem filozofic stă reprezentarea în relația sa indispensabilă cu subiectul și obiectul, care sunt condițiile imanente ale posibilității, indică ca sursă un obiect extern acestei reprezentări a unui astfel de material, dar, în același timp, reprezentarea nu este nicidecum o reflectare (adică o simplă reprezentare) a acestui obiect, atunci pot face asta doar pentru că relaționez reprezentarea goală a trandafirului cu ceva din afară eu pe care îl cunosc numai și numai prin relația în sine și care, independent de reprezentarea în care se dezvăluie toate predicatele sale, este pentru mine un anume subiect gol = X") Astfel, "lucru în sine și proprietățile sale, care sunt diferite de Forma reprezentării, nu numai că nu sunt ceva imposibil, ci, dimpotrivă, ceva esențial pentru reprezentare ca atare, întrucât nicio reprezentare, ca atare, nu este concepibil fără material și nici un material nu este imaginabil fără ceva care se află în afara reprezentării, care nu are nicio formă de reprezentare, i e fără un lucru în sine Dar în acest rol, lucrul în sine se dovedește a nu mai fi reprezentabil ca unii ") Ibid S ηibid s

urm și urm) Ibid S Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO lucru, ci doar ca concept al unui astfel de lucru care este de neimaginat"!) - Nemulțumirea lui S Maimon față de construcția lui Kant este mult mai profundă decât corecțiile lui Reingold pe care tocmai le-am subliniat - poate chiar mai profund decât nemulțumirea oricui și-a exprimat vreodată cu ea Maimon însuși o formulează în următoarele șase puncte: "I) Critica rațiunii a arătat o trecere de la logică la filosofia transcendentală, de la gândirea formală la real; dar ea nu a arătat cum logica însăși atinge demnitatea unei științe sistematice bazată pe principii universal valabile;) Critica rațiunea suferă de incompletitudine în raport cu întrebările referitoare la cunoștințele noastre sintetice;) Critica rațiunii nu a indicat niciun criteriu pentru gândirea reală;) Critica rațiunii a ridicat întrebarea: qujd juris?, i e întrebarea este, cu ce drept putem aplica concepte și judecăți pure și a priori obiectelor empirice și a răspuns stabilind că trebuie să le aplicăm ca condiții pentru posibilitatea experienței deloc Totuși, în același timp, rămâne încă întrebarea: quid facti?, i e întrebarea dacă aplicăm de fapt aceste concepte și judecăți a priori obiectelor empirice sau nu Această aplicație nu este poate fi privit ca un fapt indubitabil al conștiinței, pentru că o astfel de conștiință se poate baza pe iluzie pe deplin explicabilă psihologic;) Critica Rațiunii nu a investigat suficient reprezentările spațiului și timpului, care sunt necesare în raport cu obiectele sensibile;) Critica Rațiunii a inventat o întreagă doctrină a ideilor, derivându-le din natura rațiunii, în timp ce nu este dificil să arăți că ideile sunt sursa proprie - care au natura puterii imaginaţiei "*) !) Ibid S , f , ,) U Maimón, Versuch einer neueti Lcgik oder Théorie des Denkens ( ) S - - Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ În esență, doar obiectul face posibilă reprezentarea sau doar reprezentarea face posibil obiectul Dacă primul este valabil, atunci relația dintre ele este empirică, iar reprezentarea nu poate fi a priori Și exact acesta este cazul fenomenelor, vorbim puțin despre ceea ce aparține senzației în ele Dar dacă acesta din urmă este cazul, atunci, deși reprezentarea în sine nu își creează obiectul din partea existenței (căci nu se pune problema cauzalității prin mijlocirea voinței), ea este, totuși, înzestrată cu un a priori determinând puterea în raport cu obiectul, când numai prin ea devine posibil să se cunoască ceva, ca obiect Există, totuși, două condiții în care numai cunoașterea unui obiect este posibilă Aceasta este, în primul rând, contemplarea, prin care obiectul este dat, dar numai ca fenomen; în al doilea rând, este un concept prin care se gândește un obiect care corespunde acestei contemplații Dar din cele spuse, este clar că prima dintre aceste condiții, și anume aceea că numai în prezența cărora obiectele pot fi intuite, este într-adevăr fundamentală pentru obiecte, din partea Formei, a priori în spirit Prin urmare, cu această condiție formală a sensibilității, toate fenomenele sunt de acord cu necesitatea, deoarece posibilitatea de a apărea, adică, pentru a fi contemplate empiric şi pentru a fi dăruite, ei primesc numai şi numai datorită ei Dar acum, ne întrebăm, conceptele nu preced și a priori ca astfel de condiții, doar în care ceva, dacă nu este contemplat, este în general conceput ca obiect; căci într-un astfel de caz, toată cunoaşterea empirică a obiectelor s-ar conforma în mod inevitabil unor concepte similare, deoarece fără asumarea lor nimic nu este posibil ca obiect al experienţei Dar la urma urmei, fiecare experiență, cu excepția contemplației senzuale, prin care se dă ceva, conține și alta Întrebări de filosofie, KN Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO înțelegerea obiectului care este dat sau care apare în

contemplare; în consecință, conceptele unui obiect sunt fundamentale în general, ca condiții a priori ale tuturor cunoștințelor experimentale; Aceasta înseamnă că semnificația obiectivă a categoriilor, ca concepte a priori, se bazează pe faptul că numai prin ele este posibilă orice experiență (din partea Formei de gândire) Căci într-un astfel de caz ele sunt cel mai necesar și a priori legate de obiectele experienței, deoarece numai și numai prin ele poate fi conceput orice obiect al experienței Toate aceste concepte categorice exprimă aceeași Funcție a priori-sintetică, pe care Kant o numește apercepția pură sau primară sau unitatea transcendentală a conștiinței de sine și a cărei conștiință de sine ca atare, adică este expresia analitică ca constiinta si afirmarea identitatii cuiva "Unitatea transcendentală a apercepției este aceea prin care tot ceea ce este dat într-o anumită intuiție, pluralul, este unit într-un anumit concept de obiect Datorită acestuia, ea primește epitetul de obiectiv și trebuie neapărat să se distingă de unitatea subiectivă a conștiinței, care este definiția sentimentului interior ") obiect gândit altfel decât prin intuiții corespunzătoare acestor concepte Și toate intuițiile noastre sunt sensibile, iar o astfel de cunoaștere, în măsura în care obiectul ei este dat, se dovedește a fi empiric Cunoașterea empirică este experiență În consecință, nicio altă cunoaștere a priori nu este posibilă pentru noi, cu excepția simplei cunoașteri a obiectelor experienței posibile"*) Kant Kritik der reinen Vernunft V - Ibid B ;) Ibid B f Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ APEL perspicacitate strălucitoare și pe care nu a afirmat-o sau a dovedit-o clar ") Înainte de Kant, filozofii au încercat în zadar să obțină ceva: nu aveau ideea călăuzitoare a unei metode filozofice corecte, o înțelegere sistematică a tuturor proprietăților și trăsăturilor cunoașterii dintr-un singur centru ideologic și creativ "Kant a fost primul care a fost suficient de norocos să descopere această sursă a tuturor erorilor și contradicțiilor și și-a propus să o calfeteze în singurul mod științific, prin epuizarea sistematică a tuturor acestor modificări sau, după cum spunea el, prin măsurarea întregii Sfere a Motivul ju Căci rațiunea sau cunoașterea a fost supusă cercetării nu în unitatea sa absolută, ci deja în dezintegrarea ei în diverse sfere, ca rațiune teoretică, practică și de judecată; în același mod, legile acestor sfere separate au fost mai degrabă colectate de el empiric, confirmate inductiv în demnitatea lor de legile rațiunii, decât epuizate de deducția reală care provine din sursa lor primară și expuse exact așa cum sunt În această stare de lucruri, știința științei s-a îndreptat către sarcina pusă omenirii prin această descoperire kantiană , arătând, în același timp, în ce constă calea științei în unitatea sa, știind și socotind cu fermitate că sferele științifice individuale înseși decurg din această unitate și pot fi caracterizate din ea *) "După părerea mea, nu există nimic mai mult și nimic mai puțin decât cele trei filozofii critice ale lui Kant, dintre care fiecare are un absolut diferit și dintre care ultima, expusă în Critica puterii de judecată, este cea mai remarcabilă Dar Kant, după părerea mea, nu poate fi înțeles din ceea ce spune; el trebuie înțeles din ceea ce nu spune ci din ceea ce ar fi trebuit să-și asume în mod tacit *Nachgel Werke IS f) Sãmmtl Werke VIII S Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO a gândi pentru a ajunge la ceea ce spune "') Învățătura științifică este, conform sarcinii sale, construirea aceluiași sistem ca și al lui Kant, dar numai cu un rezultat deschis din faptul că Kant tace, și poate vag (cum ar fi uneori tind să cred că Fichte) a implicat Cea mai fundamentală deficiență a acestei reticențe este, în opinia lui Fichte

(cum este deja evident din tot ce s-a spus mai sus), agenetismul sistemului kantian "Prin aceasta subliniem cea mai profundă diferență dintre știința științei și toate celelalte filozofii, și mai ales față de cea mai apropiată filozofie, cea a lui Kant Toată filozofia trebuie transformată în cunoaștere în sine și pentru sine Cunoașterea, sau dovezile în sine și pentru ea însăși, sunt genetice Dar speculația lui Kant se termină la ultimul vârf cu dovezile sale de fapt ale înțelegerii că la baza lumilor sensibile și suprasensibile, totuși, trebuie să se afle un principiu al lor conexiune, prin urmare, unele destul de genetice, ambele lumi direct creând și determinând principiu Dar această înțelegere a rămas pentru el doar Fapticul, și obiectul său - neexplorat, deoarece nu a permis decât un impact mecanic asupra sa din partea unei astfel de legi fundamentale a unității, nu a luat același impact cu legea sa, la rândul său, în cunoștințele sale, care i-ar dezvălui o lumină pură și i-ar permite să ajungă la știința științei Dovezile faptice ale lui Kant nu sunt în niciun caz cea mai înaltă dovadă, pentru că Kant își face obiectul să fie obținut din două îmbinări și nu îl înțelege în același mod în care înțelegem cel mai înalt obiect factual - doar ca cunoaștere pură, ci însoțită de definiția că aceasta este legătura dintre lumile sensibile și suprasensibile, adică interior și esențial - nu ca unitate, ci ca dualitate A lui ') Leben u al lui IG Fichte Briefwechsel II S ; ŞTIINŢĂ adăugați, de asemenea, accentul constant pe dogmatismul doctrinei lui Kant despre lucrurile în sine, recunoașterea idealului sintetic al cunoașterii ca subiectiv și insuficient și definirea puterii imaginației ca geniul malefic al minții umane, contrar acceptării lui Kant de ea printre abilităţile cognitive legitime) De aici reiese clar că concepţia proprie a lui Maimon trebuie fi caracterizat prin următoarele trei trăsături În primul rând, este conștiincioismul, adică afirmarea lucrurilor și a ființei numai / în conștiință și negarea oricăror lucruri în sine, ca absurditate directă, chiar și în forma în care sunt acceptate de Reinhold În al doilea rând, este intelectualismul extrem, adică înzestrarea gândirii pure cu un primat necondiționat în domeniul cunoașterii, numai recunoaștere cunoaștere pură a priori, care este atât în formă, cât și în conținut în egală măsură produsul gândirii pure, pentru cunoașterea cu adevărat perfectă Cerința principală a cunoașterii este, după Maimon, cerința transformării întregii materie disponibile în relații ale Formei, vizibilitate, cu atât mai profund este înțeleasă esența obiectivului; și împreună - cu atât mai liber devine cognitiv activitatea, cu cât capturarea ei este mai nemărginită, cu atât încrederea ei este mai puternică În cele din urmă, în al treilea rând, este scepticismul critic, adică recunoaşterea imposibilităţii efective Dintr-o asemenea cunoaştere pură În mod firesc - cunoștințele științifice J aplică gândirea pură materialului empiric și nu oferă, în același timp, nici o explicație a legitimității unei astfel de aplicații, nici o explicație a legitimității unui astfel de material; cunoștințele matematice folosesc deja gândirea pură la material pur mental, constructiv și, prin urmare, intern legal, dar în același timp nu dă un general) S Maimon Versuchüber die Transcendentalphilosophie ( ) S t £, f-, , , , ; Streiferien auf dem Gebiethe der Philosophie th t ( ) S - ^ B YAKOVENKO clarificarea legitimității unei astfel de cereri; în cele din urmă, filosofia, fiind știința gândirii pur a priori, știința științei, este îndreptățită în sarcina ei în toate privințele, dar rămâne să existe doar în idee, se dovedește a fi o știință ideală, însemnând doar

o sarcină , un punct de graniță și nicăieri neîmplinit; este idealul științificității în general, idealul gândirii pur a priori și complet auto-contabile și nimic mai mult; este o idee despre o idee, o posibilitate a unei posibilități și nu un sistem de cunoaștere realizat, întruchipat în orice material Se poate depune eforturi numai pentru realizarea filosofiei, se poate ajunge la ea doar la infinit, fără a ajunge niciodată la ea În cunoașterea filozofică, sub forma unei idei și a unui ideal, ni se prezintă, așadar, cunoașterea divină, pentru care Formă și materie, suflet și trup, transcendental și empiric, general și particular, concepte și dăruire, rațiune și sensibilitate, lucrul în sine și fenomenul sunt unul și același lucru, fiind explicabile dintr-un singur principiu pur a priori, ca descendență, prin el însuși chemată la viață Doar rațiunea infinită, doar un sistem de identiism analitic perfect este capabil să ofere totul o explicație genetică internă exhaustivă, autentică; intelectul transcendental (conștiința), limitat de Formele sensibilității, el însuși nu este încă explicat și, în plus, într-unul din punctele sale cele mai esențiale; este destul de clar că nu poate fi ultimul principiu filosofic *) Pe de altă parte, nemulțumirea lui I S Beck față de construcția lui Kant este incomparabil mai mică decât nu numai remarcile sceptice ale lui Maimon, ci și amendamentele propuse de Reinhold Beck crede că Kant a găsit adevăratul punct de plecare al filosofiei și l-a dezvăluit în Critica sa Dar numai că, în același timp, Kant a pus în practică o astfel de metodă, care ') Pentru toate acestea cf articol de B Yakoeenka: The Philosophical Conception of Solomon Maimon in "Questions of Philosophy and Psychology" pentru , kya , p - , Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ care nu facilitează prea mult asimilarea învăţăturii sale şi contribuie puţin la înţelegerea acestei din urmă *) Scopul lui Kant a fost "să analizeze însăși folosirea înțelegerii, să dezvăluie ceea ce este în sine inteligibil și să-l separă de ceea ce este de neînțeles pentru el însuși - deci, să găsească un punct până la care fiecare șir de gândire, orice lucrare trebuie să alăturați, printre concepte pure, de-ar fi să se numească Filosofare Și ne exprimăm cea mai adevărată convingere, afirmând că Critica și-a îndeplinit pe deplin această sarcină proprie Credem doar că metoda pe care a folosit-o în afaceri a fost principalul motiv pentru care acest obiectiv a fost trecut cu vederea chiar și de admiratorii săi Până la punctul amintit, până la punctul culminant al oricărei utilizări a înțelegerii, el conduce cititorul doar puțin câte puțin Vrem să întoarcem această metodă și să încercăm să punem cititorul pe acest punct dintr-o lovitură "(r)) Care este acest punct? În primul rând, este un Fapt, cel mai înalt şi mai incontestabil Fapte, în ciuda tuturor Filozofilor care cred că se poate ridica şi mai sus decât Factualitatea, dar dau mărturie pentru aceasta, vorbind împotriva lor) Totuși, acesta nu este un principiu de contradicție, nu o propoziție despre conștiință, nu o propoziție de determinabilitate, nu un principiu al sinelui, așa cum ar dori unii succesori ai lui Kant Faptul care stă la baza unei construcții filosofice nu poate fi decât un Fap care precede orice propoziție și se exprimă în postulatul "a imagina un obiect într-un mod primar")) ESTE Beeк Singurul punct de vedere posibil din care poate fi discutată filosofia critică este ( ) p t) Ibid p x? f *) Ibid p f) Ibid p Ibid p Biblioteca "Runivers" B ЯКОВЕНКО este Faptul însuși " ') Este necesar să se analizeze procesul de reprezentare; și atunci se va dovedi că punctul cel mai înalt și primar al tuturor cunoașterii este actul de reprezentare, ca atare) Acest act nu permite definiție și dovadă; poate fi cunoscută și

dovedită numai prin simpla sa realizare în propria gândire) Acest act, în realizarea lui, deschizându-se ca unitate obiectiv-sintetică a conștiinței și desfășurându-se sub forma unui lanț de categorii-Formele primare de reprezentare, constituie adevăratul subiect și conținut al filosofiei transcendentale') - S-a menționat deja mai sus că Fichte nu încetează să se refere la Kant și la cei mai apropiați adepți ai operei sale Care este relația lui atât cu primul, cât și cu al doilea? El răspunde cel mai bine la asta "De la bun început am afirmat, și o repet acum din nou, că sistemul meu nu este altceva decât sistemul lui Kant Cu alte cuvinte: conține în esență aceeași viziune, deși în metoda sa este complet independentă de expunerea kantiană"); și "el știe că nu poate spune niciodată nimic pe care nu l-ar indica deja direct sau indirect, mai clar sau obscur și neclar, Kant însuși "δ) Adevărat, imitatorii și exponenții lui Kant susțin contrariul, iar Kant însuși nu a ezitat să le alăture cu o judecată negativă cu privire la știința științei) Dar asta numai și numai pentru că cei dintâi iau orbește predarea lui Kant scrisoare cu literă, doar literă cu literă, în timp ce Kant însuși nu este bine conștient de toată munca pe care a făcut-o, cel puțin în temeiurile ei cele mai profunde Între acestea,) Ibid S i?) Ibid S) Ibid S f ' Ibid S și urm s) Sâmmtliche Werke I S a lui JG Fichte ·) Ibid S ; cp - dimineața ') Ibid ; Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE Construcţiile lui Kant trebuie interpretate nu după literă, ci după spiritul lor *) "Învățarea științifică este o filozofie transcendentală, la fel ca filosofia lui Kant; este, așadar, asemănător cu acesta din urmă prin aceea că pune absolutul nu într-un lucru, așa cum s-a făcut până acum, și nu în cunoașterea subiectivă, ceea ce, strict vorbind, este imposibil ci în unitatea ambelor dintre ele "*) Tocmai acesta este, până la urmă, sensul interior al doctrinei lui Kant despre unitatea transcendentală a apercepției: la baza oricărei cunoștințe sau alte conștiințe stă și trebuie să se afle "eu gândesc" - conștiința de sine pură suprasensibilă , adică sinele pur, care constă în pură activitate de sine - adică contemplarea intelectuală - Ei spun că Kant recunoaște lucrurile în sine și este, prin urmare, un dogmatist; și altfel, cum ar putea fi, deoarece obiectul, conform învățăturii sale, ar trebui să afecteze sentimentele Cu toate acestea, "un lucru este vinovatul oricărui sistem, altul sunt explicatorii și campionii săi " Vinovatul însuși pornește întotdeauna "de la ideea de întreg, în care toate părțile sunt unite") Și așa, dacă luăm în considerare pentru noi înșine, conform acestei maxime, doctrina lui Kant despre obiecte și lucruri, atunci nu va mai fi nicio urmă a dogmatismului său agnostic De fapt, "ce este această "capacitate de a primi reprezentări în conformitate cu și prin modul în care obiectele ne afectează"?" Deoarece gândim doar stimulul în sine, gândim și doar elementul general al acestei abilități: este, de asemenea, doar un anumit gând Dacă postulezi un obiect cu gândul că te-a afinat, atunci te consideri afinat; iar dacă crezi că acest lucru se întâmplă cu toate obiectele percepției tale, atunci te consideri accesibil în general !) Ibid S am , f) Nachgelassene Werke II S a lui JG Fichte;) Sammtl lui JG Fichte Werke I s - ; cp Nachgel Werke I t USD; II urm , urm , urm ; *) Sâmmtl Werke I S Biblioteca Runiverse YA KOBE YA K O iritare, sau, cu alte cuvinte, îți atribui, prin acest gând al tău, receptivitate sau sensibilitate Astfel, obiectul, ca ceva dat, este, de asemenea, numai conceput: și, în consecință, locul împrumutat din introducere este, până la urmă, împrumutat și din punct de vedere empiric doar dintr-un sistem de gândire necesară, care trebuie încă să fie împrumutat explicate și deduse de criticile ulterioare Desigur, toate cunoștințele

noastre provin dintr-o oarecare iritare; dar numai nu prin mijlocul obiectului Cu toate acestea, în multe privințe, Kant încă nu și-a dat seama suficient de clar și, prin urmare, și-a formulat crezul filosofic În esență, despre semnificația interioară și semnificația punctului cel mai central, unitatea transcendentală a apercepției (să nu mai vorbim de toate consecințele ei deductiv-sistematice), "Kant a avut doar un presentiment îndepărtat") Activitatea sa filozofică, marea sa descoperirea, este , de fapt, numai propedeutica, ca să spunem așa, o concepție, un preludiu, o introducere în sistemul real, la metafizica însăși sau la filosofia transcendentală El a indicat un principiu metodic cunoașterii filosofice, dar nu a implementat metodic sistemul însuși: baza tuturor legilor gândirii sau categoriilor Aceasta, vorbind propriu-zis, înseamnă: toate legile gândirii și toată gândirea realizată conform lor nu sunt altceva decât această apercepție în sine, doar mai mult determinată de cazuri individuale de aplicare (Astfel spune el în Critica rațiunii pure, dar nu dă deducția în sine, deși un capitol este intitulat: deducția categoriilor) Iată marea enunțare a cunoașterii, cu adevărat re-creatoare a lui Kant, care însă i-a rămas doar intuiție ,) Ibid S ;) Nagel Werke II S ; *) Sămmtl Werkt IS am ; cp Leben und Briefweclbel Bd de la JG Fichte P S t Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ Principiul cel mai înalt este un fel de sinteză post factum Cea mai înaltă dovadă Factuală a fost acum stabilită de noi: este înțelegerea concentrării absolute a cunoștințelor în sine, în afara oricărei determinări prin orice lucru exterior ei, în afara oricărui variabilitatea, în opusul absolutului kantian, care este determinată de schimbarea dintre sensibil și suprasensibil Aceasta este o dovadă genetică, dovada genezei lui * * *), autorealizarea Extrem de caracteristică lui Fichte este și atitudinea sa față de primii adepți ai lui Kant În esență, este același ca și pentru Kant: recunoașterea lor a unei aspirații filozofice corecte, dar în același timp un sentiment de incompletitudine și sistematicitate insuficientă a realizărilor lor Așa că, lui Reinhold, îi declară direct și deschis: "Asemenea lui Kant, ai dat ceva omenirii, ceva care va rămâne cu el pentru totdeauna Kant, că este necesar să pornim de la luarea în considerare a subiectului; tu - acea considerație trebuie făcută dintr-un principiu ") Cu toate acestea, el refuză cu tărie să recunoască principiul propus de Reinhold ca principiu real al gândirii filosofice: "Reinhold stabilește principiul reprezentării, scrie Fichte; iar în forma carteziană, lui : repraesento, ergo sum sau, mai corect, repraesentans sum, ergo sum El face un pas semnificativ înainte în comparație cu Cartesius Totuși, dacă vrea să stabilească nu numai propedeutica în știință, ci și aceasta din urmă însăși, acest pas este insuficient ; pentru că reprezentarea nu este o compunere) Nachgel Werke li S noi" ; comparaţi şi: Un inédit de Fichte Aphorismen, în Revue de Métaphysique et de Morale XXP ( ) No p ss , găsit M Carré) Ibid S , JI Leben u de JG Fichte Briefwechsel S ó; cf Sãmmtl Werke I S ; Întrebări de filosofie, KN Biblioteca "Runivers" E YAKOVENKO stabilește esența ființei, dar există doar o definiție specială a acesteia; pe lângă aceasta, mai există şi alte definiţii ale fiinţei noastre: - dacă numai pentru a atinge conştiinţa empirică, ele trebuiau să treacă prin mijlocul reprezentării" *) desemnezi ca Fundament al oricărei filosofii; în opinia mea, aceasta este doar o filozofie a abilității teoretice, care poate și ar trebui să fie un fel de propedeutică a oricărei filosofii, dar nu este în niciun caz fundamentul ei În măsura în care suntem de acord cu dumneavoastră în ceea ce privește esența problemei, deci nu suntem de acord cu ceea ce

am despre care se vorbește acum După părerea mea, despre aceasta este disputa Trebuie, odată ce ați stabilit fundamentul oricărei filosofii, să derivați abilitățile sensibile și volitive, ca specie, din facultatea de cunoaștere Kant în general dorește pentru a aduce aceste trei facultăți în om sub un principiu superior, dar le lăsăm doar coordonate Sunt destul de de acord cu tine că ele pot fi subordonate unui principiu superior, dar nu sunt de acord că un astfel de principiu este principiul facultății teoretice, în ce moment sunt de acord cu Kant le subordonez principiului subiectivităţii în general Datorită filozofiei tale elementare, excluzi complet o astfel de cale, luând drept cel mai înalt - un astfel de principiu, pe care îl recunosc doar ca subordonat "*) Cât de mult l-a apreciat și respectat Fichte pe Maimon, este dovedit de următoarele cuvinte: "Am un respect nemărginit pentru talentul lui Maimon: cred cu fermitate și sunt gata să-i demonstrez că toată filosofia kantiană este pentru ei în forma în care este de obicei și, de asemenea, pentru tine (Reingold, - B Ya) înțelege- ibid S) Leben u al lui I G Fichte Briefwechsel II S Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E fetiță, distrusă chiar de la temelie Da, a făcut-o, deși nimeni nu observă asta și îl privesc de sus Mi se pare că secolele viitoare vor râde crunt de ale noastre "') Dar, în ciuda acestui fapt, Fichte nu acceptă critica sceptică a lui Maimon Unul dintre cei mai mari gânditori ai timpului nostru (Maimon -B Ya), care, ca din câte înțeleg, învață același lucru, îl numește înșelăciune prin puterea imaginației Dar dacă se arată, așa cum trebuie făcut în sistemul actual, că posibilitatea conștiinței noastre, a vieții noastre, a ființei noastre pentru noi, adică, ființa noastră, într-un caz, se va dovedi, într-adevăr, a fi inamovibilă - numai dacă nu trebuie să fim distrași de la ego, ceea ce s-ar contrazice pe sine, deoarece ceea ce distrage atenția nu poate fi abstras de la sine; în consecință, facultatea imaginației nu nu înșală, ci dă adevărul A presupune că înșală ar însemna a justifica scepticismul, care învață îndoiala în propria ființă") În același mod, interpretarea lui Beck a idealismului transcendental evocă o atitudine binevoitoare din partea lui Fichte, deși, desigur, el îl consideră nu predecesorul său, ci contemporanul său, iar acest lucru, desigur, diminuează importanța lui Beck în ochii săi "Consider", scrie Fichte, "opera indicată (adică lucrarea mai sus citată a lui Back -B Ya) cadou cel mai convenabil care ar putea fi făcut epocii și o recomand celor care doresc să) Ibid S ; ') Samtl Werke I S ; cf de asemenea II S ; * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO să studiez, după scrierile mele, studii științifice, ca cea mai bună pregătire Adevărat, nu duce la calea acestui sistem, dar distruge acel obstacol cel mai puternic care închide accesul atâtor oameni la știința științei Viziunea lui Reingold *) Extrem de interesantă și revelatoare este convingerea inițială a lui Fichte în acordul său interior cu Jacobi, pe care nu l-a părăsit nici măcar atunci când diferențele fundamentale i-au devenit clare, atribuindu-le nu atât diferențelor de gândire filozofică, cât diferențelor de temperamente și înclinații mentale "Dacă ar fi vrut să-mi înțeleagă punctul de vedere", scrie Fichte despre Jacobi, "s-ar plânge puțin de sistemul meu "') despre "Vsevoli", asemănarea izbitoare a convingerilor noastre filozofice ") " Și tu cauți întregul adevăr acolo unde îl caut eu, în sanctuarul cel mai adânc al ființei noastre interioare Numai tu dezvălui, în măsura în care limbajul uman permite, spiritul ca spirit, dar mi-am pus sarcina de a-l introduce în Forma de sistemul "e" Aceasta introduce totuși o diferență esențială; dar nu este în favoarea lui Jacobi, pentru că este cumpărat de el cu prețul refuzului de a fi

sistematic și, prin urmare, al filozoficității autentice: Jacobi "se străduiește să scape de filozofia însăși și astfel joacă în mâinile rigidității spirituale predominante și aversiunea pentru filozofie" *) "Accept întregul conținut al afirmațiilor sale așa cum a afirmat el, dar numai i) Ibid a m) Comp ibid , am , E, ; Leben υ de la IG Fichre Briet wech-sell S) Sãmmtl Werke II *) Leben u al lui I G Fichte Briefwechsel ;) Ibid ;) Ibid S -) Ibid) Ibid) Ibid Ibid Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO iarăși asupra manifestării anterioare a spontaneității, gândirea: dacă gândirea este făcută incorect, atunci contemplarea se dovedește a fi incorectă; spontaneitatea generează contemplarea din partea existenței sale, și nu din partea particularității sale - Contemplarea dovedește propoziția Fiecare propoziție este dovedită de el, de unii după regulile unui experiment cu contemplația interioară - De aceea, a) trebuie generată o anumită contemplație, c) această contemplare trebuie generată după o regulă, care se dezvoltă din contemplațiile anterioare c) din această contemplare trebuie să se dezvăluie, la rândul său, regula pentru dezvoltarea generației cu scop contemplare imediat următoare Dar în acest fel, până la urmă, propozițiile filozofiei elementare sunt legate între ele I) Contemplarea (redusă la un concept pentru a putea fi gândit)) Regula derivată din aceasta pentru experimentul următor este o întrebare pusă, la care trebuie să răspundă natura spiritului nostru) Contemplarea tradusă în limbajul formulei sale sau redusă la conceptul său etc Aceasta este prevederea formală a fiecărei propoziții antecedente pentru propoziția care o urmează Care este principiul lanțului neîntrerupt de propoziții care alcătuiesc filozofia elementară și cuprind împreună "regulile de bază ale spiritului nostru"? - Conștiința de sine, imperativul sau postulatul categoric: "contemplează-te pe tine însuți"*) "Ce sunt eu, adică cum ar trebui să se gândească la sine, nu se pune problema aici Acest lucru nu poate fi explicat deloc cuiva care nu o știe dinainte și, într-adevăr, nu ar trebui explicat deloc Cel care nu este capabil să-și dea seama, el, fără îndoială, nu va pretinde că filosofează Cine este cu adevărat conștient de !) Ibid - ; ervn ani ; Annie) ibid Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ eul său printr-o astfel de contemplare, pentru aceasta adevărul acestei propoziții este confirmat de la sine, chiar dacă el nu și-a putut explica "*) Dar postulatul de bază propus nu este atât de simplu în sensul său: eu, trebuie să fie posibil să-l distingem de ceva care nu este-l; prin urmare, trebuie să fie posibil să devină conștienți de un nu-l" *) Astfel, în autoconștiința sau autocontemplarea originară sunt de fapt înrădăcinate două propoziții, care exprimă condiții la fel de necesare ale conștiinței și nu sunt dovedite una de alta Amândoi își găsesc expresia cea mai precisă în aceeași propoziție care le sintetizează: "în conștiință, eu se opune unor non-l") b Dar aceasta implică în mod clar o sarcină suplimentară: a reconcilia contradicția într-o anumită unitate Cum pot fi unite principiile opuse într-o unitate? Iată întrebarea care decurge din prevederea indicată ') Dezvoltarea logică a unei astfel de probleme în direcția soluționării acesteia, i e stabilirea unei unităţi sintetice între sine şi non-l, este, împreună cu aceasta, procesul dezvoltării logice a categoriilor, adică definiţii de bază care condiţionează gândirea Conceptul în care contrariile lui I (A) și He-I (-A) pot fi unite mental este conceptul unui X identic și în același timp opus ambelor, o oarecare sinteză a contrariilor Sinteze asemănătoare, care conţin "identitatea opoziţiei", sunt categoriile de interacţiune, cauzalitate şi substanţialitate, adică categoriile de relaţie ') Ibid -) Ibid Anni Ibid) Ibid Anni)

Ibid Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO realitate, negație și limitare "Numai realitatea și negația se opun în primul rând Dacă ar fi posibil să se gândească pentru sine ceva diferit de ei, adică, egale și în același timp opuse acestora, atunci un astfel de lucru trebuie să unească în mod necesar realitatea și negația, căci contrariul ar fi contrar presupunerii Fiind unite (conceput în unele C), realitatea și negația dau în sine limitare (Limitare), nu toată realitatea imaginabilă și nu toată negația imaginabilă Prin urmare, C trebuie limitat Dar "conceptul de limitare este inseparabil de conceptul de cantitate"') "Imaginați-vă propriul sine și contrastați-i non-sinele; continuați să gândiți în acest fel și veți observa că opusul va deveni mai clar; prin intermediul ce deosebeşti contemplarea ta asupra Iului cu două minute în urmă de prezent? - Prin cantitate") Cu Dar în acest caz, rezolvarea problemei sintezei prin sinteze în categoriile de relație trebuie să se realizeze inevitabil în ceea ce privește categoriile de calitate și cantitate: baza logică a relațiilor, principiul rațiunii, implică deja baza logică de antiteză, principiul contradicției, întrucât ambii înțeleg la rândul lor baza tezei sau presupunerii, principiul identității) "I) Reprezentarea, în calitatea sa, nu poate fi determinată decât prin eul: reprezentarea trebuie, deci, în mod necesar să fie raportată la eul, ca o egalitate constantă cu sine însuși În raport cu reprezentarea, sunt egal cu mine însumi și, prin urmare, sunt o substanță - (În reprezentare, totuși, mă dovedesc a fi o cantitate accesibilă, deci, nu egală cu ea însăși, iar reprezentarea este, prin urmare, accidentul ei)) Reprezentarea, în ceea ce privește cantitatea calității sale, nu poate fi legată decât de l) Ibid Annie s) Ibid Annie) Ibid - Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E ii-i, deoarece este limitat de aceasta din urmă) Aceste limite trebuie cu siguranță definite dacă trebuie să existe un C a cărui esență este limitarea; dar ceea ce determină existenţa a altceva se numeşte de obicei cauza lui Prin urmare, -L este cauza lui C ") Mai departe: "C este o consecință a lui -L - Dar, la urma urmei, C este și un accident al lui L; sau, mai bine, A este limitat în C prin -J Ei bine, aceasta este o limitare trebuie referită la A ca substanță, prin urmare-L afectează A în măsura în care aceasta din urmă este o substanță, ceva din A este un efect al-A Consecința a-a - A are calitatea de A -A și A sunt, așadar, în interacțiune în C A este, de asemenea, o cauză "I) Dacă A trebuie să fie în C=-A, atunci cantitatea trebuie să existe în mod necesar) Dacă cantitatea nu trebuie să se contrazică pe ea însăși și cu ipoteza, ea trebuie cu siguranță să fie concepută ca substanță Cantitatea, ca substanță, este un fel de continuitate nelimitată; ca un accident - o oarecare continuitate accesibilă unei limitări; în consecință, o continuitate într-adevăr mărginită, a cărei cauză este un punct) C, în consecință-L se limitează la-A și, prin urmare, continuitatea nelimitată menționată se dovedește a fi, ca substanță, limitată; Ei bine, asta oferă spațiu de la sine Aceeași reprezentare a spațiului nemărginit și limitarea ei la puncte prin mediu-Λ trebuie neapărat presupusă de dragul posibilității cerute, spațiul este, așadar, necesar a priori A priori este necesar ca corolarul-L să fie ') Ibid) Ibid Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO în spaţiu" ') În ceea ce priveşte timpul, acesta se pune astfel: într-adevăr, cantitatea trebuie să fie raportată şi la sine, ca substanţă, şi apoi considerată ca un accident, în măsura în care este identică cu eul în realitatea sa; limitarea sinelui, ca substanță infinită, concepebilă numai prin conceptul de timp * *); "timpul nu este, așadar, o limitare a cantității, ci un fel de extindere a non-

cantității"') d Deci, C ca mărime este concepută, ca o consecință a non-l în spațiu, iar aceasta în sine dă o senzație externă; dar este conceput și ca un accident în timp, iar aceasta dă o senzație interioară în sine Prin urmare, trebuie să fie și unul și celălalt în același timp; bine, iar acest lucru se exprimă cel mai adecvat în interacțiunea dintre activitate și suferință: "senzația internă este, așadar, un fel de suferință (susceptibilitate, sensibilitate), în timp ce senzația externă este înzestrată cu activitate în raport cu aceasta" *) l, există suferință; nu-l este înzestrat cu atâta activitate Dar C este în același timp un accident al lui l; l este și activitate; primește o limitare în C, iar C este, deci, un fel de limitat activitate Eu nu sunt -l amândoi, prin urmare, sunt în activitatea C Sensul acestui lucru este următorul: l transferă activitatea sau realitatea către nu-l, adică în sine (ca senzație externă, ca spațiu) nu face și nu poate au activitate Astfel, se realizează conceptul și sinteza forței: "l își determină propria ființă Aceasta, fără îndoială, este trăsătura ei caracteristică: datorită ei înșiși, prin propria sa putere se dovedește a avea ceva *) Ibid $- Anni) Ibid (r)) Ibid Anm) Ibid Annie mai multă putere și ființă, apoi mai puțină putere și-ființă " Și această putere inerentă sinelui, puterea de a "determina propria ființă, de a genera accidentul în care se realizează această ființă", este puterea imaginației sau a expunerii În acest fel, în construcție se realizează un astfel de Fapt de conștiință, care face posibilă sinteza eu și nu-l e Dar atunci apare o nouă sarcină: să se ridice din nou, să arate ce Forme trebuie să treacă nu-l pentru a-l putea absorbi în unitatea Eu-ului, ce stadii trece conștiința din scindarea sa, duală, reprezentând , stare limitată, revenind la sine, ca sumă pură Acest lucru este arătat de Fichte, din păcate, extrem de fragmentar în prima sa schiță, știința științei, deși ideea principală a întregii întreprinderi, ideea dezvoltării conștiinței teoretice, îi domină deja complet mintea aici puterea imaginației (întrucât procesul se desfășoară aici inconștient), spațiul și timpul au sarcina de a realiza not-l în contemplație, de a forma o senzație plurală și de a o aduce sub o anumită unitate) Pentru a fixa contemplaţia în spaţiu şi timp, puterea imaginaţiei este nevoită să introducă o serie întreagă de categorii: substanţă, cauzalitate, interacţiune) Așa apare rațiunea în scenă: "abilitatea legilor limitate" *) Dar) Ibid - În acest moment, manuscrisul revine la începutul întregii construcții, subliniind mai accentuat decât înainte natura pur activă a primarului, absolut autoacționant și în autoeficacitatea sa absolută prin și prin sinele contemplativ intelectual (Anni) , punând în contrast acesta din urmă cu eul reprezentativ, limitat, în termenii căruia a fost formulat principiul inițial, și apoi repetă din nou întreaga deducție a conștiinței obiective sau a reprezentării până la stabilirea puterii imaginației, ca ultima sintetizând principalele contradicții a conştiinţei teoretice a faptului (i-) ") Ibid) Ibid -) Ibid Anm   Formarea inconștientă a multiplului în spațiu și timp după categorii trebuie apoi realizată ca niște not-l în raport cu sine; această funcție este îndeplinită de gândire sau de puterea de judecată Dar aceasta din urmă nu realizează pe deplin not-l în I, deoarece aduce cu sine doar o conștiință limitată: sinteza unui obiect și a unui subiect în gândire este, de asemenea, până la urmă , legat de opozitie Si astfel, cuprins in conceptul l, gandind no-l, contradictiile sunt legate intre ele prin mijlocirea unei anumite inteligentii, libera, "negativa, independenta" si legislativa in raport

cu no-l, postuland în no-l ceva absolut necesar ') i Cu toate acestea, principala contradicție rămâne încă nerezolvată La urma urmei, l, ca atare, l absolut, independent, este o sumă pură, pură activitate de sine între aceea, ca eu care se ocupă de nu-l, chiar și în forma sa cea mai înaltă, ca și inteligența, nu mai este pur auto- activ, pentru că acționează și relativ nu-l "Li se determină prin el însuși, Ai se determină prin el însuși - A Dar acestea sunt deja două Ai!>) Acestea în acest sens, inteligenţa în sine nu este-l O astfel de contradicție între absolut lil inteligent este înlăturată, potrivit lui Fichte, prin intermediul l-ului practic Inteligentsia este dependentă de non-l, fiind perceptivă Dar trebuie neapărat, dacă trebuie să rămână, să elimin această dependență Cu toate acestea, nu poate face acest lucru în mod direct, pentru că atunci s-ar desființa pur și simplu, ca intelectualitate Prin urmare, activitatea lui l este lipsită de orice forță cauzală în raport cu *) Ibid) Ibid f) Ibid - ;) Ibid , tï , IK, Anin y) Ibid Anni Biblioteca Runiverse N A U K O U C EHI E SiÔ a nu-l; dar face ca un astfel de efect cauzal să fie scopul său Și de aceea trebuie concepută ca un fel de efort Teoretic, aceasta înseamnă: "contradicția nu trebuie niciodată înlăturată, ci trebuie făcută infinit de mică" a); sau, o astfel de lege nu este absolut constitutivă, ci regulativă din rațiune teoretică; doar absolutul trebuie atins") "Absolut ultima trebuie efectuată în non-l Și atunci aceasta ar fi Zeitatea și am avea deja teologia aici Știința din Învățătura științei din , prima și, s-ar putea spune fără ezitare, ultima care a văzut lumina zilei în timpul vieții lui Fichte, deoarece Învățătura științei publicată de el în este, de fapt, doar ultima prelegere rezumativă a întregul curs, nu este altceva decât o sistematizare, aprofundare și desfășurare a fragmentelor de sistem conturate în schițele tocmai conturate Și nu se poate să nu admită că compararea acestor două inscripții una cu cealaltă este extrem de utilă pentru înțelegerea construcției lui Fichte, întrucât golurile din prima împinge involuntar să-și concentreze gândurile asupra punctelor sale cele mai dificile, controversate și responsabile A Fiecare știință este un anumit întreg conținut, îmbrăcat în Forma unui sistem și, datorită acestui fapt, în baza sa având un principiu fundamental Fiecare știință pune în aplicare acest principiu fundamental în conținut, își fundamentează materialul pe primul principiu Acest principiu rămâne, prin urmare, el însuși, neîntemeiat Și din moment ce servește drept sursă >) Ibid - ·) Ibid) Ibid Annie Ibid Annie ΰ) Sämmtl Werke I iï Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO atât pentru conținut cât și pentru Forma gândirii științifice, de aici rezultă că știința însăși rămâne neîntemeiată în ansamblu De aici se pune întrebarea de la sine: cum poate fi fundamentată fundamentul științei, cum poate fi posibilă știința în general? Și, bineînțeles, numai știința poate răspunde din nou la asta, dar o astfel de știință care cunoaște criteriile principiilor și ale cărei principii își conțin fundamentul în sine și astfel reprezintă este începutul absolut al științei) Această ultimă știință de bază trebuie găsită Cu alte cuvinte, trebuie găsite astfel de principii în care atât Forma, cât și conținutul să se prezinte și reciproc, și din care este cu adevărat posibil să se deducă restul conținutului științificității, adică toate celelalte principii științifice) Înainte de împlinirea ei, o astfel de știință rămâne doar în posibilitate: este problematică) A îndeplini o astfel de știință este sarcina științei științei lui Fichte În mod firesc, metoda științei ar trebui să cuprindă următoarele două puncte distinctive: în primul rând, trebuie găsite principii absolute, care se susțin; în al

doilea rând, trebuie arătat că ei dezvoltă cu adevărat din ei înșiși tot restul conținutului cunoașterii, adică din acestea trebuie deduse cunoaşterea umană în punctele ei esenţiale În ceea ce privește primul, avem de-a face aici cu ascensiunea de la orice pact direct în minte la ceea ce îl fundamentează, care nu are nevoie de nicio fundamentare Acest mod de a găsi puncte de plecare pentru deducție s-ar numi cel mai corect metoda Fenomenologică: din Faptul direct al observației interne, facem o re- ') Ibid urm , urm , II) Ibid I urm , urm) Ibid urm , , urm , urm s) Ibid urm , , urm , II urm Biblioteca Runiverse OM DE STIINTA o îndreptare spre Faptul absolut al cunoașterii în general, care este înrădăcinat în sine și nu necesită nimic altceva pentru confirmarea lui Acestea sunt cele trei fundamente ale științei lui Fichte, pe care le realizăm Fenomenologic, pornind de la Faptele directe ale conștiinței empirice*) -Acest lucru, desigur, nu este suficient pentru știința științei Pentru ca știința să fie un sistem științific al copilului, este necesar să arătăm că am găsit fundamentul celuilalt conținut sistematizat al științei: este necesar să dezvoltăm aceste fundamente, să le aducem la faptele directe ale cunoașterii umane, să explicăm această cunoaştere a lor şi a trăsăturilor sale Metoda unei astfel de dezvoltări a fundamentelor, prin însăși esența lor, ar trebui să constea în analiza treptată a conținutului lor pentru a reconcilia contradicțiile existente (date) în ele în mod direct A dezvolta fundamentele până la ultimele limite, a deriva din ele Structura Factuală a cunoașterii umane, a științei în general, înseamnă a analiza o serie de sinteze, o serie de acțiuni ale Funcției cognitive, conducând invariabil la Faptul care caracterizează cunoașterea științei, înseamnă a obține acest fapt, înseamnă a obține cunoștințe umane, adică din fundamente Orice sinteza, insa, in esenta ei, presupune ceea ce este sintetizat, i e contrarii, iar fiecare opus presupune propria sa existenţă În limbajul lui Fichte, fiecare sinteză presupune o antiteză, fiecare antiteză presupune o teză - Deoarece ni s-au dat principii fundamentale sub forma unei teze, și întrucât aceste principii fundamentale conțin o antiteză, este firesc ca derivarea cunoaşterea va consta în căutarea unei sinteze a acestei antiteze primare; și o astfel de sinteză nu se va găsi până atunci, până când întregul conținut al anti- ') Ibid I fi' , ιοί ff , j fl Întrebări de filosofie, KN , " Biblioteca "Runivers" ii IAKOVENKO teza, până când sinteza găsită se dovedește a fi ultima, de necompunet, sau, dimpotrivă, până când se descoperă o astfel de antiteză care s-ar opune absolut oricărei sinteze *) Dacă această sinteză sau antiteză finală se dovedește a fi cunoașterea noastră umană, știința, atunci sarcina științei va fi îndeplinită Această parte a construcției lui Fichte poate fi pe bună dreptate caracterizată ca fiind antitetică în metoda ei Metodei găsirii i se alătură metoda dezvoltării, geneza) Fenomenologia trebuie să treacă în mod natural la antitetice și să se termine acolo Metoda antitetică primește, în acest caz, o dublă aplicare în Fichte Cu ajutorul ei, știința științei nu numai că coboară de la fundamente la cunoașterea umană, la Fapte, așa cum spune Fichte, ci se ridică și din nou de la Fapte, de la această sinteză-antiteză finală, la antiteza inițială și teza originală) Aceste două direcții în metoda principală a științei au, totuși, o semnificație inegală, în urma ei de la fundamente, știința oferă o aplicare artificială a metodei sale; reconstruiește artificial calea care se află pentru cunoașterea umană parcursă deja dincolo de sfera conștiinței sale Dimpotrivă, în întoarcerea ei de la Fapt la fundamente, știința științei dă o dezvoltare naturală, o antiteză vie a cunoașterii umane

Și dacă ambele rânduri și pop repetă, în esența lor, aceeași dezvoltare a aceleiași construcții, atunci în relația lor cu conștiința cunoaștere, ele sunt profund diferite: primul rând este stabilit doar pentru a găsi al doilea rând; știința vrea să explice viața cunoașterii, să-i dea istoria pragmatică Numai în această a doua serie știința se ocupă de subiectul său autentic Am spune că în primul rând avem un rezumat, ï) Ibid, t iz ñ) Ibid I , , , , Ibid urm , , urm Biblioteca Runiverse N A U K O U C EHI E f> în al doilea, un antitetic specific Și este destul de de înțeles că în această a doua etapă a existenței sale metoda antitetică cade din nou în metoda găsirii; căci, reflectând asupra istoriei pragmatice a spiritului uman, el stabileşte prin aceasta Fenomenologia adevărată şi antitetică a cunoaşterii * *) De aici reiese destul de clar că contemplația este fundalul metodologic general al științei științei: tocmai pe asta îl caută căutarea fenomenologică inițială a Faptului absolut, tocmai conținutul său este dezvăluit în antiteticele abstracte ulterioare, este tocmai la asta vrea să se întoarcă antiteticele concrete de la Faptul empiric al sintezei finale "Ceea ce vreau să comunic, spune însuși Fichte într-o scrisoare referitoare la acest timp, este ceva ce nu poate fi nici spus, nici înțeles, care poate fi doar contemplat; ceea ce spun nu are alt scop decât să conducă cititorul la contemplarea dorită Cine vrea să-mi studieze lucrările, îl sfătuiesc să considere cuvintele drept cuvinte și să încerce doar să pătrundă undeva în seria contemplațiilor mele; - continuă să citești și atunci, dacă nu prea înțelegi ce se întâmplă, până undeva, în cele din urmă, sclipește o scânteie de înțelegere Această înțelegere, dacă nu este cu jumătate de inimă, ci completă, o plasează imediat printre contemplațiile mele din acel punct de vedere din care trebuie privit întregul ") Și din nou: "Ceea ce este acțiunea nu poate fi decât contemplat ; se dezvoltă din concepte și se comunică prin ele, dar ceea ce este conținut în această contemplare poate fi înțeles prin opoziția ființei Y) Ibid urm , urm , urm ; II - f-, > o f *) Leben u al lui IG Fichte Briefwechsel II S * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO pentru a surprinde adevărata esenţă, trebuie să se îndrepte spre contemplaţie' ') De aici devine clar care este subiectul științei Nu într-o formă empirică, nu în manifestări temporale, ea trebuie să studieze spiritul cunoaștere uman, ci în Factualitățile sale de bază, care reprezintă un sistem închis de acte de cunoaștere neclintite, eterne, o istorie constantă a spiritului științific Astfel, subiectul științei este însuși spiritul uman care cunoaște Cunoașterea umană trebuie să se regăsească în ea) Nu poate face acest lucru în nici una din celelalte științe, deoarece acolo obiectul activității cognitive este fixat în mod arbitrar: nu spiritul uman însuși, unele dintre produsele sale sunt evidențiate printr-un act arbitrar pentru a fi sistematizate și explicate În studiul științei, subiectul este dat și dat cu cea mai mare necesitate, deoarece ea stă în fiecare act de cunoaștere și, prin urmare, fixarea ei nu este o fixare arbitrară a arbitrarului, ci doar o fixare subiectiv-arbitrară a obligatorii *) Cu toate acestea, un asemenea arbitrar subiectiv inspiră îndoieli: ce ne garantează acuratețea? poate că știința noastră a științei nu este singura? poate mai sunt si altii langa el? Garanția împotriva unei astfel de posibilități se află în al doilea rând al metodei antitetice: Faptul cunoașterii noastre cu necesitate antitetică duce la principii Aceasta arată că analiza noastră subiectiv-arbitrară corespunde, de altfel, coincide cu antiteza fenomenologică a spiritului cunoscător Să fim aici într-un cerc: cunoașterea umană să fie unică și necesară în dăruirea ei sistematică, pentru că se bazează pe principii

fundamentale, iar acestea din urmă sunt fundamentale doar pentru că *) Sämmtl Werke I S ! Ibid , i , f , f' , , Ani Il , , a) Ibid fl" Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE presupunerea că pe ei se bazează cunoștințele umane Acest cerc este primar și atotcuprinzător: primul rând (al antitezei duce la Fapte, iar Faptul, la rândul său, la el Acest cerc este inerent spiritului uman, pentru că este acest spirit însuși Și în acest cerc este inerent spiritului uman rotunjimea și autolimitarea cunoașterii umane constă tocmai în exclusivitatea subiectului științei științei; - Acest subiect și, împreună, știința știință însăși înseamnă nu "obiectul" spiritului uman, ci esența sa: își dezvăluie necesitatea interioară în ele b În conformitate cu o astfel de sarcină, metodă și subiect, conținutul științei din se desfășoară după cum urmează Întreaga clădire a științei se bazează pe trei fundații Dintre acestea, prima este absolut și în sine închisă atât în Forma, cât și în conținut; al doilea este independent doar în formă, dar în conținut este derivat din primul; a treia este deductibilă din două traduceri, ieşită după Formă şi independent după conţinut *) -Pentru a deschide prima propoziţie absolută în general, ştiinţa pleacă de la enunţul imediat evident pentru toată lumea: A = A; această afirmație este dată tuturor în conștiința empirică) Această afirmație implică poziția unei conexiuni necesare între doi A și poziția A înșiși, o poziție auto-identică Astfel, afirmația noastră indică concevabilitatea acțiunii pe care o presupune, care nu poate fi desemnată decât astfel: eu sunt eu Consider că A se autosusține, așa cum A A este egal cu el însuși, ca produs al unui I autosusținut Prin urmare, primul și absolut principiu este clar: eu sunt, înseamnă că sunt numai pentru mine și prin mine și numai în poziția de sine a mea Acestea Eu postulez în primul rând și necondiționat propria ființă Relativ) Ibid $, f ; , d f , f ; II f s) Ibid I -) Ibid f *) Ibid și urm Biblioteca "Runivers" I K O V E N K O decizia acestui fundament Legea formal-logică a identității joacă rolul unei Forme goale de judecată: eu sunt eu; transcendent, momentul formal al acestei fundații este reprezentat de categoria realității, ca formă primară și absolută de acțiune "•'Ca și primul principiu, trebuie găsit și al doilea Știința vine aici din același fapt direct-empiric al conștiinței: Not-A nu este A) Și întorcându-se apoi la propunerea acestei aserțiuni, ea găsește aici un nou tip de acțiune, și anume opoziția La fel cum în primul caz avem (propoziţia propoziţiei, la fel avem acum propoziţia (opoziţiile) Ca atare, acest nou act este la fel de absolut ca primul Dar în determinarea contrariului, depinde în întregime de primul principiu sau a fost opus, ceea ce se opune trebuie să fi fost deja pus înainte Mai mult, ceea ce este opus implică deja poziția a ceea ce i se opune De aceea, al doilea act este colorat de relația sa cu primul cu siguranță nu -l*) Reflexia pur formala abstrage din acest principiu fundamental legea contradictiei;filosofia transcendentala gaseste in ea un al doilea act categorial: categoria negatiei În al treilea principiu se poate deduce Forma, principiul acțiunii Astfel, cel de-al treilea principiu nu este primar: originalitatea sa constă numai în conținutul său și este guvernat în întregime de forma sa dedusă Această formă decurge, firesc, din primele două principii: mă postulez i) Ibid) Ibid, ιoí f) Ibid -¡ Ibid Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E yi I se opune nu-I *) Aceste două poziții sunt în cea mai profundă contradicție: această contradicție trebuie distrusă, altfel eu în primele mele acte mă distrug pe sine și împreună cu identitatea conștiinței care se sprijină pe ea, în lipsa de păcat de care suntem pe deplin convinși *) Astfel, deja din primele două principii urmează

Forma celui de-al treilea, și anume sarcina formală de reconciliere a contrariilor Cum urmează să fie rezolvată această sarcină nu este clar din primele două principii și aici începe activitatea independentă a celui de-al treilea Pentru a rezolva această problemă este nevoie de un nou pas; iar pentru a găsi acest pas al spiritului este nevoie din nou de un experiment, din nou pornind de la Faptul direct al conștiinței) În mod direct, reconcilierea contrariilor absolute se exprimă în limitarea unuia de celălalt În limitare, deci, se dezvăluie acea lege specială, care permite ■ sarcina stabilită de primele două principii și care trebuie rezolvată în al treilea principiu Această lege, sau acest al treilea act, este un act de împărțire sau cuantificare: trebuie să fiu și nu un domeniu? nevestele divizibile Aceasta înseamnă că x t-v nu-i pierd sinele ei ireconciliabil Din realitatea necondiționată, trec în condițional, din negarea necondiționată valoarea lui non-l primește negativitatea relativă a unei valori negative *) Fapta nouă, deci, sună astfel: l opune în sine I-ului parțial non-l parțial δ) În abstractizarea logică, acest al treilea principiu corespunde legii rațiunii; categorialitatea transcendentală este exprimată aici în categoria mărimii (r)) *) Ibid Yu) ff) Ibid Ibid) Ibid -dar) Ibid Nu Ibid, ni î Biblioteca "Runivers" S B YAKOVENKO conținutul științei este epuizat de prevederi, deci, conținutul spiritului cunoaștere, știința Totul trebuie să fie derivat din ele, totul trebuie să fie înrădăcinat în ele, căile trebuie să ducă la ele de pretutindeni Sarcina științei este să arate acest lucru în practică Știința trebuie să epuizeze conținutul celui de-al treilea principiu până la capăt, adică să-și investigheze autodezvoltarea în modul cel mai detaliat și, în acest fel, să se verifice pe sine, adică dacă este capabilă să fundamenteze cunoașterea umană prin construirea unui sistem al spiritului de cunoaștere •Cu În cel de-al treilea principiu: eu postulez eu și nu-eu prin mine în limitare reciprocă, cu analiză directă, se dezvăluie alte două propoziții: eu postul nu-eu ca limitat prin eu și mă postulez ca limitat prin nu-eu *) A doua propoziție trebuie analizată înaintea primei, întrucât prima depinde în întregime de ceea ce analiza deduce din prima în raport cu non-sinele; pana atunci este problematic; dimpotrivă, a doua este certă, deoarece este în întregime deductibilă din principii Considerarea acestei a doua propoziții este subiectul științei teoretice; prima propunere merge la știința practică Considerațiile de mai sus obligă analiza științei teoretice să precedă analiza practicii, deși mai târziu ar trebui să devină clar că rațiunea practică avertizează teoretic, și nu invers) Deci, ce conține propoziția: mă consider determinat prin non-Eu / Odată cu dezvoltarea conținutului acestei propoziții, trebuie să umplem întreaga știință teoretică a științei Și această dezvoltare, după cum știm, trebuie să se desfășoare în antiteză În această poziție, nu este greu de dezvăluit două contradictorii Ibid și urm , }f) Ibid -) Ibid f Biblioteca "Runivers" I A U K O U CH EHI E interschimbarea propozițiilor: \) nu-l determină pe I și) I se determină pe sine l) · În primul caz, sunt inevitabil cel puțin oarecum pasiv; în al doilea este activ necondiţionat Cum să conciliezi o asemenea contradicție? Doar într-un singur mod: prin limitare; dar nu printr-o limitare în general, întrucât aici întrebarea este pusă mai concret, ci printr-o limitare mai precisă Faptul că Iul este determinat înseamnă că este privat de o parte a realității sale, care este astfel atribuită lui nu-l și semnifică realitatea lui nu-l Dar mă privesc de realitate atribuindu-mi negația Cu alte cuvinte, eu se definește atunci când se definește, iar eu se definește atunci când se definește Găsim, așadar, reconcilierea

contrariilor în interacțiunea lor limitativă: cantitatea unuia dintre ele este determinată de cantitatea contrariului *) Categoric avem, așadar, Forma de relație^^^ Totuși, dacă din partea Formei contrariile sunt împăcate, atunci în conținutul lor fiecare dintre ele conține noi contrarii *) Not-l determină pe I, - deci prima noastră propoziție a spus Aceasta înseamnă că: not-l conține realitatea de care sunt lipsit; între timp: toată realitatea este poziţionată în l şi prin l Este clar că această contradicție nu se rezolvă nici prin conceptul de limitare, nici prin conceptul de relație: este mai concretă decât ele, necesită o nouă sinteză; se întreabă, atunci cui este realitatea inerentă în mine sau nu? Răspunsul la aceasta este că realitatea este inerentă numai în l, dar nu l este raportat, în măsura în care sunt într-o stare de privare de ea, i e suferi; not-l este înzestrat cu realitate pentru l numai în măsura în care l este afirmat; numai in aceste conditii *) Ibid ") Ibid și urm h) Ibid cg ") Ibid f Biblioteca "Runivers" B YAKOV E EK O își pune asupra sa semnul realităţii*) Astfel, se dă un criteriu cui să atribuie realitatea Iar în limbajul filosofiei transcendentale, aceasta înseamnă: realitatea este inerentă cauzei; consecinta, rezultatul este suferinta, i e lipsit de realitate *) Iar contradicția se rezolvă prin conceptul de acțiune > se presupune - așa a funcționat a doua noastră propoziție Aceasta înseamnă: i) că mă postulez, adică absolut eficient și) că se postulează, adică pasiv Cum să rezolvi o astfel de contradicție:)? Nici limitarea, nici relația nu sunt suficiente Trebuie descoperită o nouă sinteză Eu marchează integralitatea realitate, cantitate absolută Odată definit, l are o cantitate limitată Aceasta din urmă este cantitatea de suferință sau negație în sine Dar această cantitate poate fi determinată doar prin comparație cu scara, adică cu o cantitate absolută de activitate Aceasta înseamnă că suferința, sau o cantitate limitată, poate fi definită doar ca cantitatea de activitate Poziția I este absolut toată activitatea, toată realitatea; Sunt cu siguranță una dintre activități, reducerea cantității absolute de realitate la o anumită sumă În ambele cazuri avem același I - cu singura diferență fiind că în primul ne concentrăm pe eficacitatea lui l, în al doilea, pe eficacitatea lui dată Transcendent, aceasta se exprimă în sinteza substanței și a atributului Limita care separă caracteristica de masa totală a substanței este momentul de sinteză dintre cele două Substanța este posibilitatea întregii realități, a oricărei manifestări; un semn este o manifestare certă Ca substanță, mă propun în mod constant cumva în atributele ei și Ch Ibid) Ibid Ibid) Ibid iG Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E în măsura în care este pasiv, adică se distinge de el însuși ca un definit Cu toate acestea, sarcina dezvoltării prevederilor noastre nu este încă epuizată prin aceasta; sinteza acțiunii și sinteza substanței sunt în contradicție clară una cu cealaltă: prima presupune relația de sine și nu-l în sinteza cauzei, cea din urmă presupune doar relația de sine și sine în sinteza substanțialității) Această contradicţie trebuie rezolvată printr-o nouă sinteză, şi anume: sinteza relaţiei este într-o anumită măsură admisibilă, într-o anumită măsură nu; la fel, sinteza substanţialităţii este admisibilă doar într-o anumită măsură Cu alte cuvinte, suferința și activitatea sunt doar într-o anumită măsură reciproce în sine și non-l Există încă o astfel de activitate atât în l cât și în not-l, care stă în afara unei astfel de posibilități Aceasta este o activitate independentă Această activitate independentă este însă, de asemenea, doar într-o anumită măsură independentă Este independent în I de el însuși în non-l și invers Dar este complet dependentă de sinteza reciprocității Cu alte

cuvinte, activitatea absolut poziționantă l și activitatea l, limitate în relația de suferință prin non-l, își găsesc împăcarea în sinteză printr-o activitate nouă, legată în mod egal de ambele părți Această activitate este numită de Fichte puterea imaginației Leagă absolutul I cu l limitat prin not: l, punând acest ultim l prin primul, și arată astfel cum mă limitez prin not-l) Această capacitate de a reconcilia contradicțiile de bază, prin însăși esența ei, plutește constant între ele și prin aceasta le leagă Вь >) Ibid urm ') Ibid și urm ") Ibid și urm) Ibid urm ■ s) Ibid urm și urm Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO conține cheia acelei conexiuni ascunse care leagă postul absolut și autodeterminatul, adică eul empiric al reflecției Această abilitate, această sinteză finală, rezolvă problema pe care am pus-o: I-ul se definește prin not-l de fapt Aceasta înseamnă că, cu ajutorul puterii imaginației, eu se aruncă din sine, definindu-se astfel și atribuind acest lucru nu-l ') Totuși, dacă am dedus capacitatea eului de a se limita prin non-l, adică Faptul limitării, ca fapt al spiritului de cunoaștere însuși, rămânem, totuși, în ignoranță cu privire la modul de a explica acest lucru pentru l Ceea ce tocmai am văzut se află dincolo de tărâmul conștiinței; și găsește direct în fața lui doar prezența limitării sale, adică l reprezintă nu-l în afara lui însuși Despre cum este posibil acest lucru, nu știe nimic direct Pentru că, în mod firesc, trebuie să determine și să clarifice acest Fapte pentru sine, trebuie să reflecteze asupra lui în raport cu el însuși, trebuie să se întrebe cum el - eu cred că Faptul poziției sale nu - l Aceasta dă o nouă serie de deducţii: de la Fapt la l ') L începe să reflecte datorită impulsului pe care îl are, dat din exterior) Și această reflecție constituie primul pas al poziției conștiente: ea pune senzația Aceasta înseamnă: el pune opoziția dată ca ceva contrar cu sine, ca ceva găsit în sine contrar lui însuși*) Acesta, însă, nu este sfârșitul se așteaptă: trebuie să reflectez asupra acestui act al lui În această nouă reflecție asupra senzației, postulez contemplația: reflectând asupra senzației sale, o plasează în spațiu Aceasta este urmată de) Ibid și urm ;) Ibid și urm și urm) Ibid , , l) Ibid , urm ; (r)) Ibid urm , urm , urm Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E reflecție asupra contemplației, în care eu, eliberându-mă de obiectul proiectat în reflecțiile trecute, mă concentrez pe însăși activitatea percepției și astfel pune activitatea puterii imaginației sau a creației imaginilor în timp *) În reflecția asupra imaginilor, le fixează ca fiind imaginabile, adică îi înţelege acţiunile şi prin aceasta le fixează sub formă de obiecte) În reflecția asupra acestei activități raționale, judec, folosind libertatea abstracției și a alegerii) Și în sfârșit, în reflecția asupra activității de judecată sau de abstractizare, atinge cel mai înalt grad de reflecție asupra acțiunilor sale: reflectă asupra activității sale vie și libere Aici atinge conștiința de sine, aici se regăsește atât determinant, cât și determinat în același moment Și aici găsește cea mai înaltă explicație pentru acțiunile sale, deoarece aici este absolut liber de orice obiect care i se opune sau nu) Astfel, dacă în deducția anterioară am coborât de la I la nu-l și am văzut cum l-am limitat prin nu-l, acum vedem cum eu se ridică de la această limitare la sine și se poziționează complet independent de not-l în chiar actul a poziţiei not-l, căci ultima etapă de reflecţie este poziţia lui l prin eliberarea sa din limitare prin not-l, adică poziţia lui l, ca determinantă în raport cu non-l complet nedefinit Odată cu această revenire la fundamentul inițial, partea teoretică a studiului științei se încheie) Λí Cu toate acestea, nu totul a fost încă în cele din urmă clarificat: eu nu numai că mă

definesc prin not:l; dar ea trebuie să determine prin ea însăşi nu-l, altfel în Sfera sa mai rămân unele) Ibid urm , urm , urm) Ibid f) Ibid f ") Ibid și urm S) Ibid B YAKOVENKO a doua influență din partea lui not-l, încă nejustificată de nimic; și anume, trebuie explicat nu numai modul în care mă consider determinat de nu-l, ci și cum determină el însuși nu-l, adică cum presupune asta De unde vine nu-l? De ce apare? Sfera l? Și așa mai departe A rezolva aceasta este sarcina părții practice a științei Eul trebuie să conțină și baza pentru care se determină pe sine, pentru reflecție, pentru finitudinea sa Prin urmare, știința practică trebuie să arate cum se consideră limitată; nu trebuie doar să clarifice esența celui de-al treilea principiu; trebuie să-l aducă înapoi la primul *) Eu mă propun, ceea ce înseamnă că este nelimitat Dacă l presupune un nu-l, atunci aceasta înseamnă că se limitează, că ea însăși generează ceva contrar și scurtându-se Aceasta este, totuși, o contradicție De ce ar trebui să mă scurtez și cum poate face acest lucru? Primul, este adevărat, reprezintă un anumit Fapt, o anumită absolutitate fixată de noi în al doilea principiu Dar al doilea pare cu totul imposibil Nu pot să-mi pun înfrânare fără să mă contrazic!) Această contradicție, care poate fi exprimată și ca contradicție între activitatea infinită și finită l, își găsește soluția în conceptul de aspirație sau tendință*) Această contradicție nu este niciodată rezolvabilă în practică, dar este rezolvabilă în infinit și prin infinit, rezoluția ei este dată în infinit, trebuie!, să fie rezolvată Efortul este infinit și finit în același timp: este finit pentru că are un obiect; și este infinit, întrucât obiectul său nu este dat, întrucât obiectul său este un ideal Indiferent cât de greu încearcă să ajungă ') Ibid și urm ; Ibid și urm) Ibid fi' N A U C O U C EHI E u obiectul său, merge mereu mai departe, lăsând ceea ce a câștigat ca rezultat imaginar Acesta este minat, adică obiectul final, această limitare, este o etapă pe calea străduirii și, în esența sa, nu există altfel decât ca moment al străduirii în sine Ea dobândește sens și sens numai sub formă de contra-efort, adică sub forma unui sens invers al activității *) Activitatea pură și activitatea obiectivă, născute din ea, efortul și reflecția absolută, diferă doar în direcția lor Această dualitate de direcție se explică pur și simplu prin faptul că nu trebuie doar să mă propun, ci și să mă poziționez în și pentru mine De aceea trebuie să fie nu numai baza primului act, ci și baza conștiinței de sine Și în ambele cazuri este unul și același ego autoactiv*) Ceea ce am din propria mea conștiință este un simplu fapt și trebuie pur și simplu acceptat Astfel, pentru scientologia practică se ia ca bază ceva ce nu poate fi explicat, și anume că trebuie să-mi dau socoteală despre mine însumi În măsura în care eul este reflexiv și activ, până acum avem în fața noastră o linie ideală care duce la sinele absolut al efortului infinit; în măsura în care eu este reflectat, în măsura în care avem de-a face cu un eu teoretic, limitat, și o serie de realitate crește în fața noastră În măsura în care eu reflectant presupune reflectat, adică se limitează în măsura în care avem eu practic, care împacă în sine pe cele două anterioare, semnificând străduința pentru imposibila sarcină a depășirii celei de-a doua temelii prin prima fundație) o necesitate care evocă reflectarea eului asupra lui însuși Și prin urmare, conform Ibid și urm) Ibid și urm , și urm Ibid urm ύ i'· YAKOVENKO dus la conștiința finală, este realist Dar, în același timp, rămâne idealist-transcendental, pentru că își amintește că această necesitate exterioară este dată și în simțire și că și ea este astfel un produs al activității eului în auto-

reflecție Aici, desigur, se deschide un anumit cerc, care caracterizează partea practică a scientologiei: pentru a putea explica eul sau reflecția finală, este necesar să ne asumăm un imbold exterior care se întâmplă asupra activității lui l; dar explicând, subordonăm astfel acest imbold activității eului, îl introducem în copierea sa Totuşi, pentru această explicaţie împingerea este deja presupusă la rândul ei, iar pentru aceasta este presupus eu, şi deci în infinitum) Cele două ieșiri existente din acest cerc: realismul dogmatic și idealismul dogmatic sunt insuportabile, având în vedere caracterul lor unilateral Știința lui Fichte caută o cale de mijloc, de reconciliere, către idealism real sau ideal-realism Nu-l independent de eu se află nicăieri și peste tot Lucrul-în-sine este ceva care este postulat teoretic prin eu și pentru l, dar practic trebuie să fie în afara eu, lucrul-în-sine este ceva care se contrazice; aceasta înseamnă că este un obiect infinit, de neatins, al efortului ego-ului de a reconcilia ambele principii în sine În mișcarea de-a lungul acestei corecții se află întregul mecanism al spiritului uman) Astfel, vedem că l postulează not-l ca fiind limitat prin el însuși Presupun no-l și în efortul meu absolut îl limitează i Prin această deducere a conținutului celei de-a doua părți a celui de-al treilea principiu, se constată un Fap care corespunde în spiritul cunoașterii omului acestui principiu Se arată cum eu consider ca nu-l determinat, și anume, în străduință, la fel cum înainte a presupus nu-l determinat Ibid a) Ibid ') Ibid : ιϊ Biblioteca "Runivers" N A U K O EDUCAȚIE împărţindu-l în activitatea imaginaţiei Rămâne, însă, întrebarea cum eul însuși pune aspirația, cum se realizează eu-ul practic în aspirația sa Și aici ne pornim din nou pe calea unei istorii pragmatice a spiritului uman Și aici mă ridic din nou în reflecție asupra acțiunilor mele de la Faptul primar al aspirației la o conștiință clară a activității mele de libertate absolută și identică cu sine - După cum am menționat deja, nu există aspirație fără contra-aspirație; fiecare efort simultan se străduiește și se găsește limitat Este de la sine înțeles că prima este esențială pentru el: este străduirea în sine, iar în măsura în care străduința și numai străduința, este subiectivă și este un impuls *) Dar, ca atare, fiind o expresie a stării interne a sinelui, care se caracterizează prin reflectarea asupra sinelui, impulsul se dovedește inevitabil a fi un impuls reflexiv și, prin urmare, reprezentativ (căci reflecția necesită limitare, iar limitarea prin obiectul este dat în reprezentare) a): străduința pentru forța naturii sale aspirante conduce și duce la inteligență - În acest impuls reprezentativ, mă găsesc limitat: se simte limitat și în acest sentiment, care este un sentiment de sine , și nu a ceva din afara sinelui care se află, există pentru eu orice și toată realitate) Sentimentul este însăși activitatea care nu se reflectă, nu este realizată de sine ca activitate în momentul activității sale și deci păstrează aparența unei realități independente*) "Aici stă fundamentul întregii realități Numai prin relația sentimentului cu sinele realitatea devine posibilă pentru sine,) Ibid și urm) Ibid și urm ;) Ibid , , urm , urm) Ibid și urm Întrebări de filosofie, KH Biblioteca "Runivers" V YAKOVENKO și realitatea non-l - La același lucru, care este posibil numai prin referirea sentimentului, prin care l nu este conștient de contemplarea sa asupra lui și nu poate fi conștient și care, prin urmare, pare a fi perceput prin simțire , sunt tratați cu credință În raport cu realitatea în general, atât l, cât și nu-l, există doar credință " - Datorită acestei apariții, impulsul reprezentativ primește o nouă definiție: este un impuls productiv, întrucât, datorită limitării

reprezentării (și, a devenit realitate), impulsul este în simțirea acestei realități un impuls către realitate: dar în același timp este un impuls care este inactiv, căci este limitat în sine, caracterizat doar de creativitatea de sine ; și, prin urmare, este o dorință, "un impuls către ceva complet nedeterminat, care se exprimă doar prin intermediul unei simple nevoi, al nemulțumirii, al unui gol care caută să fie umplut, dar nu indică de unde ar trebui să vină") "Această dorință este importantă nu numai pentru practica, ci și pentru întreaga știință a științei în ansamblu Numai și numai prin ea sunt împins în mine - în afara mea; echilibrul dintre efort și contra-efort, adică absența eficienței și a conștiinței), impulsul productiv nu se poate manifesta decât ca un impuls determinant * Dar aceasta, cu alte cuvinte, înseamnă că impulsul determinant este îndreptat în acțiunea sa determinantă asupra lui, întrucât într-adevăr, chiar și lumea menționată este în esență un sentiment, adică nimic altceva decât momentul sinelui: impulsul determinant *) Ibid de ani) Ibid tu') Ibid ') Ibid f Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE ZZU se străduiește la realizarea definițiilor ideale la l Aceasta înseamnă însă că este nemulțumit de poziția existentă sau dată, adică vrea ceva încă nedată, ci doar cea viitoare, într-un cuvânt, vrea o schimbare Într-un astfel de caz, acesta este deja un impuls de schimbare; și întrucât ceea ce vrea să facă o schimbare este esența sentimentului, care pare a fi obiecte reale doar din cauza absenței reflexiei, atunci acesta este un impuls de schimbare a sentimentelor *) (în care schimbare este eul călăuzitor) dorinta de a se dezvolta si de a trai) pe baza acestei schimbari este schimbarea intre sentimentele de nevoie si satisfactie; aceste două sentimente sunt cele care mișcă viața impulsurilor, constituie izvorul lor interior și, prin urmare, semnifică și antiteticele interioare ale eului practic *) Nevoia de schimbare, care caracterizează atât de adecvat viața reală a conștiinței, este, așadar, îndemnul de a stabili armonie, de a egaliza între nevoie și acțiune Este destul de clar că un astfel de impuls nu poate fi determinat de niciun scop anume, de vreun obiect anume: este un impuls de dragul unui impuls, un impuls care se străduiește să realizeze impulsul ca impuls, ceea ce înseamnă străduința de a fi satisfăcut doar și numai în sine Dar un astfel de impuls nu poate fi decât un impuls moral, care are în vedere datoria și caracterizează eul practic "Un astfel de impuls s-ar genera singur și numai de la sine, ar fi un impuls absolut Dacă este exprimat sub forma unei legi, atunci aceasta este o lege de dragul unei legi, a unei legi absolute sau a unui imperativ categoric : trebuie neconditionat! Iar faptul că o acțiune este în același timp determinantă și determinantă înseamnă că o acțiune este realizată pentru că este realizată și de dragul ei, !) Ibid fí) Ibid urm ;') Ibid și urm ; 'ÿ Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO sau altfel - cu autodeterminare și libertate absolută " ') - Deci, "cercul este acum completat: impulsul de a determina mai întâi eu, apoi prin el și nu-l; apoi, deoarece not-l este ceva plural , și de aceea nimic separat nu poate fi pe deplin determinat în sine și prin propria mediere, impulsul de a se determina prin schimbare, impulsul de a se determina unul pe altul prin această schimbare, datorită unității subiectului, trebuie să devină o determinare reciprocă a l de la sine Astfel, modurile de acțiune ale lui l se dovedesc a fi trecute și epuizate, iar acest lucru asigură completitatea deducției noastre a principalelor motive ale lui l, deoarece sistemul de motive este astfel închis și completat " *) ^/ Prezentarea științei din Expunerea științei din anul , care urmează în timp expoziției din și de către Fichte însuși, nu a fost publicată

jubilat în presă, diferă mult de percepția sa directă față de cele două expoziții anterioare Faptul că Fichte a încercat să-și prezinte învățătura într-un mod cu totul nou nu este surprinzător, dacă luăm în considerare nemulțumirea lui profundă față de prima sa expunere, pe care am notat-o mai sus Singura mare întrebare este dacă această nouă expunere reprezintă vreo schimbare esențială în concepțiile lui Fichte Și în capitolul următor, sperăm să arătăm că această a doua expunere nu servește decât la dezvoltarea și clarificarea în continuare a primei, nefiind în niciun caz, în comparație cu ea, vreo inovație fundamentală A Desenați un unghi și închideți-l cu o a treia linie, apoi răspundeți dacă acesta poate fi, și anume *) Ibid ;) Ibid Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ acest unghi, și nu oricare altul, să fie închis de o altă linie, și nu aceasta; și dacă nu poate - și nu puteți răspunde altfel - nu este la fel cu orice alt unghi închis de a treia linie și nu este construcția absolut în sine necesară și semnificativă de fiecare dată? La toate acestea, poate exista un singur răspuns: da, așa este Dar într-un astfel de caz avem în fața noastră o cunoaștere de semnificație absolută, cunoașterea că o anumită structură este necondiționată pentru tot timpul, pentru toți oamenii, în toate circumstanțele Și posesorul acestei cunoștințe o cunoaște imediat, într-o singură înțelegere, îmbrățișând toată reprezentarea și construcția posibilă a colțurilor și liniilor de închidere în toată infinitul ei *) "O astfel de înțelegere absolută și o privire de ansamblu deodată asupra unei anumite pluralități de reprezentări, care este și infinită în sine, se numește în prezentarea următoare, iar în știință în general, contemplație * *) La rândul său, știința științei este "o doctrină, o teorie a cunoașterii, care, fără îndoială, se bazează pe cunoașterea cunoașterii, generează o astfel de cunoaștere a cunoașterii, într-un cuvânt, este el" Și "această cunoaștere a cunoașterii este, după concept, ea însăși, în primul rând, oarecare cunoaștere, oarecare înțelegere a pluralității dintr-o privire"); doar subiectul ei nu mai este reprezentări individuale, ca în primul caz, ci cunoaștere*) , este clar că aici avem contemplare, sau, mai precis, contemplare a contemplației: înțelegere absolută deodată a tuturor contemplațiilor posibile într-una singură , dar cu siguranță doar una și x) Sãmmt Werke II S -) Ibid s - ') Ibid *) Ibid, - , Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO privire indivizibilă * Este pur și simplu "cunoaștere care a ajuns la cunoașterea de sine, la conștiință, claritate și autoritate în raport cu cunoașterea de sine * ') Acesta, de fapt, nu este nici măcar "un obiect de cunoaștere, ci doar o formă de cunoaștere a tuturor obiectelor posibile Nu este în niciun caz obiectul nostru, ci arma noastră, mâna noastră, piciorul nostru, ochiul nostru; și chiar, de fapt, nu un ochi, ci doar claritatea unei priviri Strict vorbind, nu se poate avea, trebuie să fie; și nimeni nu o are până când el însuși a devenit "Prin urmare, știința este cel mai ușor și mai evident lucru care poate fi, ceva care se află la picioarele tuturor Pentru el, trebuie doar să-ți dai socoteală despre tine și să-ți îndrepti privirea spre interior (r)) -Totuși, deși știința științei nu este un sistem de cunoaștere, ci doar o singură contemplare a contemplației, unitatea privirii sale și pătrunderea nu reprezintă simplitate absolută, ceva ca un atom, o monada etc ; nu, aceasta este un fel de unitate organică, un fel de unire a celor mulți într-unul și o revărsare a celui în mulți, dar numai intuitiv dat deodată, într-o singură privire indivizibilă) Într-o expunere (destinată altora), această unitate organică este, desigur, transformată într-o serie de propoziții care se atrag una pe alta în succesiune și una după alta; dar nu încetează să-și manifeste

esența organică și, în același timp, permițând fiecărei dispoziții date, fiecărei momente date de dezvoltare generală să fie explicată numai prin toate celelalte, obligându-l doar în întregul lanț să-și găsească deplina lui dezvăluire și, prin urmare, să o conducă la începutul ei ') Astfel, știința științei rămâne pe toată lungimea dată acesteia de) Ibid) Ibid io :l) Ibid și T ') Ibid ii Biblioteca Runiverse ŞTIINŢĂ expunere consecutivă, totuși, întotdeauna numai de una și aceeași viziune unică, care de la zeroul clarității, în care ea există doar, dar nu se cunoaște încă, se ridică treptat și consecvent la claritatea absolută, în care se pătrunde în sine în calea cea mai profundă, trăiește în sine și prezent *) Ea "conduce în mod cuprinzător și reciproc de la un singur punct central la toate punctele și din toate punctele la acest singur punct central, exact în același mod - așa cum se întâmplă în orice corp organic * a) b Deci, subiectul imediat al științei este cunoașterea absolută În primul rând, acesta nu este absolutul în sine, căci "absolutul nu este nici cunoaștere, nici ființă, nici identitatea sau indiferența lor, ci numai și numai absolutul"') Dar, atunci, nu este cunoaștere despre nimic, nici măcar cunoașterea despre ea însăși, ci pur și simplu și numai cunoașterea ca atare "Nu este orice act sau fenomen sau ceva de acest fel care are loc în cunoaștere, ci cunoașterea însăși, în care sunt doar acele acte și fenomene care ar trebui să fie aici " *·) O astfel de cunoaștere în semnificația ei absolută se caracterizează prin următoarele două trăsături: prezența sa absolută, ființa sa în repaus (este ceea ce este) și devenirea sau libertatea sa absolută (este pentru că este) Desigur, în cunoașterea absolută însăși, ca unitate organică a viziunii intuitive, ambele semne sunt îmbinate în interior într-una singură, constituie o ființă, o calitate absolută, o poveste absolută }; fiind luate, în ordinea consideraţiei, în dezbinarea lor abstract-preliminară, ele constituie materia absolută a cunoaşterii)) Ibid Il f) Ibid :i) Ibid -ij *) Ibid f) Ibid ié ff ") Ibid i Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO Cunoașterea absolută în sine se realizează, așa cum reiese prin ea însăși clar din cea anterioară, nu prin această materie, ci prin lipirea internă a momentelor dezbinate ale acestei materii de către Forma, al cărei rol are evident întrepătrunderea: cunoașterea este a fi în și pentru în sine, fiind în sine *) Și de aici reiese clar că, fiind însăși-însăși, cunoașterea în unitatea sa organică este caracterizată de Formă și deci în esența ei Formal - toată viața, toată existența cunoașterii absolute * *) Întotdeauna-unitatea pluralului, transformându-se inevitabil în pluralitatea unității, pătrunzând inevitabil interior în unitate Fiind o contopire constantă în unitate, cunoașterea este astfel o fluctuație constantă, în care se reflectă adevărata sa organicitate intuitivă *): ea nu este doar ea însăși, ci se întâmplă întotdeauna, devine ea însăși și în acest sens și numai prin aceasta este ea însăși s) Toate acestea pot fi exprimate și mai precis și interior complet în felul următor: cunoașterea absolută, dar în esența ei imanentă, este ființa absolută, în generația ei imanentă, libertate absolută, spontană Prin prima sa stare realizează unitatea, prin a doua ei, presupunerea mereu repetată a unității și, prin urmare, a pluralității Prima sa stare este gândirea, înțelegerea; a doua sa stare este contemplarea) Cunoașterea absolută este în același timp ambele: atât gândirea (ființa), cât și contemplarea (libertatea); dar în această fiinţă a lui - şi amândouă în acelaşi timp) Ibid f) Ibid ') Ibid *) Ibid f) Ibid f β) Ibid și urm η Ibid și urm Biblioteca "Runiverse" NAUKOUCHENIE tocmai în întrepătrundere - este din nou ființa (gândirea) și libertatea

(contemplarea) în același timp Indiferent din ce moment al ființei sale (gândirii) provine, ea se dovedește întotdeauna a fi libertate (contemplare) în același timp și în același moment și invers Se ajunge întotdeauna fie la faptul că nu există ființă altfel decât prin ea însăși, prin cunoaștere (seria ideală), fie la faptul că nu există cunoaștere, adică de sine prin el însuși, altfel decât în ființa sa) Și astfel, ființa și libertatea sunt calitățile sale absolute primare în propriii lui ochi*) "Ceva liber, infinit de viu, existând pentru sine, fiind el însuși-însuși, contemplându-și infinitul, ființa și libertatea acestei lumini în contopirea lor interioară - aceasta este cunoașterea absolută Lumină liberă, văzându-se ca ceva care există, o ființă care se bazează pe ea însăși ca liberă - acesta este punctul ei de vedere Aceste propoziții sunt de o importanță decisivă pentru filosofia transdentara " Cunoașterea absolută este, așadar, mijlocul ei înșiși, ca să spunem așa, punctul de tranziție al propriei balansări, punctul absolut intermitent al unității absolute: în ființa sa, libertatea (reflecția)) ea însăși, în libertatea sa - mereu ființa ei însăși, ființa absolută a cunoașterii Cu fiecare dintre pașii ei, postulându-se de la sine absolut autoimpus (reflecție liberă), ea depășește limitele sale anterioare, dar în același timp nu face decât ceea ce își pune din nou propria ființă; auto-crearea, în libertate, sau: gândirea în contemplație; aceasta este auto-crearea sau libertatea în ființă, sau: contemplarea în gândire Într-un cuvânt, cunoașterea absolută este contemplarea intelectului absolut, - contemplare intelectuală absolută, sau absolută) Ibid și urm) Ibid f *) Ibid Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO pensia) Și așa este atât în conținutul său, cât și în Forma ei, deoarece în auto-pătrundere, în auto-creare și auto-ființă, este identic cu ea însăși și cuprinde totul în sine ') "În această privire auto-închisă, în care nimic străin nu îndrăznește să pătrundă și care, la rândul ei, nu poate să-și reverse malurile și să se reverse în ceva străin, se bazează întregul nostru sistem; iar o astfel de izolare, bazată tocmai pe absolutitatea interioară a cunoașterii, este o trăsătură distinctivă a idealismului transcendental ceea ce numai el cunoaște și dispare deschis fără urmă Aici devine doar o reflectare pasivă și, prin urmare, dispare ca ceva separat Tot ceea ce urmează să fie stabilit din acest moment constă într-o contemplare intelectuală deschisă, a cărei rădăcină se află în existența de sine a cunoașterii absolute însăși, a cărei realizare este o simplă analiză "Cunoașterea nu vede nimic decât pe ea însăși" acum la epuizare; aceasta va epuiza, de asemenea, sistemul tuturor cunoștințelor posibile, iar știința științei a fost realizată și completată " "I Cu Deci, cunoaşterea absolută, ca contemplaţie intelectuală, este ea însăşi o autogenerare absolută din neantul perfect, o autoînţelegere liberă a luminii şi, datorită acesteia, devenirea viziunii sale în repaus ·'■) Dar, la urma urmei, aceasta nu definește în niciun caz "cum" unei astfel de deveniri sau autorealizări "Pentru că" și "ce" lui (este pentru că este: este ceea ce este), ') Ibid f , f ; ,J) Ibid f) Ibid *) Ibid s) Ibid Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ adevărat, determinat; dar nu este încă complet clar "cum", în ce formă și formă apare prin "pentru că" oarecare "ce"; este dat în sine, în sine și de la sine doar Formal, nu material: în "ce ", postulat prin "pentru că", ca atare, nu există nicio referire specifică la "cum"; acesta din urmă este, parcă, un moment străin de cunoaștere; aceasta semnifică hiatus, saltus, într-un cuvânt, dualitate în cunoaşterea absolută; și, între timp, este imposibil să se facă fără ea în cunoștință absolută, întrucât totul prin "pentru că" devenirea "ce" (fiecare ființă prin ea însăși-

devenirea devenirii) are asupra sa un oarecare "cum" (un fel de definit? de a fi)) -Această dualitate de autodeterminare formală și dăruire materială în cunoașterea absolută este depășită prin înțelegerea faptului că adevăratul Focal și punctul de mijloc al cunoașterii absolute "nu stau în auto-înțelegere, ca cunoaștere (prin libertatea formală) și nu în sine nesemnificaţie asupra fiinţei absolute, ci numai şi numai între aceste stări, astfel încât nici una dintre ele nu este posibilă fără cealaltă Cunoașterea absolută "este incapabilă să se înțeleagă pe ea însăși ca absolută fără să se privească pe ea însăși ca fiind necesară și, astfel, uitându-se de sine în nevoie; dar nu poate înțelege necesitatea fără a înțelege deloc și, prin urmare, fără a se crea pentru sine Ea oscilează între ființa sa și inexistența ei și cu siguranță trebuie să o facă, întrucât își poartă originea absolută în sine, cunoscând-o în același timp* hiatus, care se deschide în interior >) Ibid - , - -) Ibid Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO însuși trei calități ale cunoașterii absolute Că libertatea formală absolută "se contemplă pe sine ca liberă înseamnă că se contemplă pe sine ca poziționând cantitatea în infinit") a fi și interacțiunea calităților sale primare, în unitatea lor care o constituie - "Contemplarea" a cunoașterii absolute, ca ceva accidental (înzestrat cu așa și cu atât un anumit conținut Factic), se îmbină cu gândirea necesității - (și anume: necesitatea condiționată de ființă) - acest accident; și în această cunoaștere absolută se odihnește și ajunge la epuizarea pt în sine a caracterului său de bază "Așa că cunoașterea (în sensul restrâns al cuvântului, cu adevărat și ea însăși, ca atare, postulând cunoașterea) nu mai este doar în contemplare și nu numai în gândire, ci în întrepătrunderea lor, iar Forma libertății este unită cu materia ei la fel ca realitatea cu posibilitate; căci realitatea nu este altceva ca aplicare a posibilității, iar posibilitatea nimic altceva decât potențialul realității" * *) punctul de vedere al cunoașterii absolute este creativitatea absolută, ca creație, și nu ca produs a creației; cunoașterea absolută se creează pe ea însăși din posibilitatea ei pură, ca - ceea ce doar o precede; și o astfel de pură posibilitatea ei este pură ființă") Prin urmare, este clar că "dualitatea sa ') Ibid f a) Ibid ') Ibid ·) Ibid ') Ibid f , f ♦) Ibid Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE depinde la fel de mult de libertate, cât și de simplitatea ei - Deci, de unde vine relația și împreună unitatea celor două începuturi în cunoașterea absolută? Și iată unde: "pentru că gândirea este în sine solidă și mobilă, fiind impregnată de ființa reală și pătrunzând în ea însăși (fiind subiectiv-obiectiv în unitatea primară, rațiunea în potența sa și, prin urmare, cunoașterea absolută, baza reală, substanțială a oricărei cunoștințe) , etc); pentru că contemplarea, dimpotrivă, este mobilitatea însăși, răspândind acest substanțial în infinitul cunoașterii; și pentru că, în acest fel, contemplația este adusă la imobilitate prin gândire și numai din această cauză devine Fixă pentru reflecție, devine absolută și în același timp infinită, plină de conținut, cunoaștere care nu trece și nu dispare în însuși" *) d Din "cele de mai sus este deja clar că "doar libertatea este baza oricărei mărimi posibile") Dar libertatea de a poziționa în cantitate nu poate fi concepută fără ca ea să nu fie contemplată, adică fără ca vreo cantitate să nu mai existe și preexistentă ca deja existentă - fără ca libertatea să fie fundamentată anterior*) Acesta este începutul lumii: "lumea, adică Sfera cuantificabilului, tărâmul schimbătorului, nu este absolută în cunoaștere și nu este cunoaștere absolută în sine, ci ia naștere în timpul realizării cunoașterii absolute, la fel de

directă, ca punct de plecare : lumea nu este altceva decât un goală în sine și fără formă a conștiinței în curs de naștere); "această lume este imaginea și expresia Formalului - eu spun: Formalului- Ibid) Ibid) Ibid) Ibid) Ibid δι) Ibid Biblioteca "Runivers" ZeO B YAKOVENKO libertatea, este aceasta din urmă în și pentru sine, este lupta descrisă a ființei și a neființei, o contradicție interioară absolută, ea însăși în lumină completă); este timpul, pentru că multiplicitatea care se conține este dată în auto-construcție, într-o pozitia succesiva si formarea multiplicitatii organice, contemplatia organica;), in sfarsit, este vorba de materia, adica constructibilitatea fixa a spatiului in timp, concretizarea spatialitatii (in care, de fapt, timpul devine timp adevarat doar din simpla discretie)) -Cunoașterea absolută "constă, la urma urmei, într-o anumită înălțare asupra distingerii infinite, cuantificare, care în același timp trebuie să fie în același timp infinit accesibilă definiției nu este ceva simplu, ci o interacțiune infinită a libertății cu în sine, intersecția unității, eternității și primatului său cu multiplicitatea și determinabilitatea la infinit care rezultă Această lumină trebuie să se dezvăluie undeva pentru ea însăși, să se cuprindă în cunoașterea actuală: scopul unei astfel de autodezvăluiri față de sine este contemplarea tocmai descrisă în sinteza spațiului, materiei și timpului" ii) "Cunoașterea pentru sine trebuie să se presupună în mod necesar , pentru a putea descrie în general apariția și libertatea ei Libertatea formală se postulează ca existentă Această libertate formală în poziția sa anterioară oricărei utilizări libere conștiente a poziției - și numai ca atare - este lumea sensibilă" ') ') Ibid) Ibid ' urm ;) Ibid ; *) Ibid urm ; s) Ibid ; e) Ibid ; Biblioteca Runiverse OM DE STIINTA L Dar pe această poziție de sine sau asumare de sine, ca lume, se dezvăluie o poziție complet diferită a libertății, care este reversul formării cunoașterii în asumarea cantității Și anume; "Poziționându-se ca ființă în ființă, cunoașterea se pune ca materie; poziționându-se ca ființă într-o ființă liberă, se pune ca o progresie în timp, ca o intelectualitate oprită, odihnită, legată în sine presupune inexistența; şi întrucât aceasta din urmă are loc, totuşi, în cunoaştere, presupune a fi în cunoaştere, ca atare ***) se concentrează sau își pune libertatea în interacțiune cu întregul său) "Pare absolut necesar ca în sine o cunoaștere complet unificată și egală despre sine să fie unită și limitată la ea însăși la un punct de reflecție (concentrare), dacă ar deveni vreodată cunoaștere reală; repetam acelasi punct reflex la infinit, fiind egali cu noi insine pretutindeni " ; pe plan intern, aceste puncte sunt profund diferite: fiecare dintre ele este limitat intern si inchis in sine, ceea ce se reflecta in libertatea sa de concentrare (reflexie); in interior, noi au aici o unitate absolută de gândire și conținut, sentiment de sine, auto-poziție prin libertatea însăși, ca forță (r)) ,-Definiția unei astfel de ființe sau !) Ibid , f) Ibid) Ibid și urm) Ibid , ií și urm s) Ibid și urm Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO această putere este prezentă numai și numai pentru el însuși, adică în unele cunoștințe care nu sunt decât disponibile pentru ea însăși și legate în sine" ') Totuși, pe de altă parte, puterea pentru ea este determinată numai în manifestările sale, adică în interacțiunea ei cu lumea, "^ se percepe pe sine în măsura în care ea se percepe ca o forță determinată, așadar, cu inevitabilitate, ca ceva viu și care se manifestă într-un moment prelungit, de durată (se contemplă în viața temporară); mai departe, în spațiu, ca o anumită cantitate pretutindeni și necondiționat viu și liber eu sunt materia vie care se contemplă și se percepe pe sine în spațiu" (r)) Și în ambele privințe se simte ca

unul și același legat (limitat, determinat în sine) l, i e dat în sine în sentimentul de sine material: "dacă sentimentul material (roșu, acru etc) este considerat, pe de o parte, ca o iritare a lui l, iar pe de altă parte, ca o calitate a unui lucru, atunci o asemenea dualitate este deja o consecinţă a unei lexii reacţionare în descompunere În cunoașterea actuală, care nu este atinsă prin nicio reflecție, nu este nici una, nici alta, ci atât în inseparabilitatea, cât și în indistinguirea lor Nu există sentiment subiectiv fără o calitate obiectivă și invers sensul empiricului cunoașterea, percepția, care epuizează lumea internă, așa-zisa exterioară * *): libertatea se dezvăluie aici, ca natură goală, ca un impuls îndreptat spre sine') e "Dar cum ajung astfel de indivizi necugetați cunoașterea lumii lor? - Este clar că aproape întreaga soartă a filosofiei transcendentale depinde de rezolvarea acestei întrebări " (r)) *) Ibid id *) Ibid f) Ibid 'J Ibid și urm) Ibid , f *) Ibid Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E care stă în libertate poate fi caracterizată astfel: "dacă îmi dezvălui sentimentele exterioare, atunci le găsesc așa și așa determinate · ') Acesta este totul, întreaga lege a cunoașterii empirice; iar în această controversă, l este în întregime definit în termeni de natură Există însă un punct în care puterea naturii se termină: acesta este momentul autodirecționării, alegerea unei anumite direcții *) În manifestarea ei inconștientă ca sentiment material și lume empirică, libertatea se confruntă în cele din urmă cu un punct în care se dezvăluie din nou ca atare: acțiunea stă la baza cărei direcție anume se află"; acestea rezultă că "percepția lumii nerezonabile este determinată de percepția (înțelegerea de sine) a libertății; aceasta din urmă este baza sa ideală ") Pe de altă parte, "deoarece eul individual își contemplă libertatea numai în cadrul libertății generale , atunci libertatea sa realiter este prezentă numai într-o anumită contemplare a libertății infinite și ca un anumită limitare a acestei infinitate Dar libertatea, ca libertate, este limitată doar de altă libertate Prin urmare, condiția cunoașterii despre cunoaștere, autopercepție, ca principiu al oricărei alte percepții, este aceea dincolo de limitele liberului manifestare a individului, sunt percepute încă alte manifestări libere, iar prin ele, încă alte substanțe libere Nicio ființă liberă, așadar, nu atinge conștiința de sine, fără a fi conștientă de alte ființe asemănătoare cu ea însăși Inteligentsia reprezintă în sine și în rădăcina sa cea mai interioară, ca o - pluralitate, dar în loc de asta, ceva ') Ibid) Ibid E ") Ibid Întrebări de filosofie, KN Biblioteca "Runivers" б B YAKOVENKO închis, un fel de sistem de ființe raționale"') - Cum sunt doi frați uniți între ei: lumea naturii și a fenomenelor și lumea libertății sau inteligibile? - aceasta este "cea mai înaltă și mai importantă întrebare pe care o poate pune filosofia " * *) "De fapt, percepția și gândirea, așa cum știm, nu se unesc niciodată una cu cealaltă Adevărat, prin gândire ele sunt înțelese ca formaliter unul și același, ci rămân în contemplație separate de abisul nesfârșit al timpului") linie, de-a lungul liniei de acțiune, în acel principiu, care este principiul conducător al tuturor cunoașterii, și prin acel lucru și scopul său cel mai înalt, în cunoașterea absolută, ca atare, care, sub forma unei legi morale, este cel mai înalt reprezentant al contemplației dorite: în ea este o ia intelectuală este cuprinsă ca un fundament absolut real * Individul l, acest moment de mijloc între cele două lumi, "nu se odihnește și stă în picioare, ci se mișcă în mod absolut conform unor eterne, în gândirea noastră la Dumnezeu închisă necondiționat și, ca atare, cunoscut, deși nu complet perceput plan O astfel de putere

divină superioară în rațiune și libertate (în cunoașterea absolută) este puterea veșnic creatoare a lumii sensibile Individul pornește întotdeauna de la percepția ființei goale, deoarece aceasta determină cunoașterea lui în general și gândirea la definiția ei inteligibilă; și astfel el este produsul necondiționat al interacțiunii descrise mai sus - nimic în sine Dar când se ridică la gândul hotărârii sale și devine ceva mai înalt decât întreaga lume, ceva veșnic, care este atunci lumea pentru el? Ceva în care și peste care el exaltă) Ibid) Ibid) Ibid l) Ibid Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE și pune ceea ce nu este în natură, ci numai în concept și, în plus, în conceptul etern, neschimbător, care trebuie să aibă în mod necesar în fiecare moment de percepție infinită sistemul închis al întregii minți, realizat în (deja gândind și liber) I "^ -"Un astfel de decret al lui Dumnezeu cu privire la posibilitatea continuă a unei existențe este singura și adevărata bază pentru manifestarea continuă a intelectualității* *) Datorită acestui fapt, la urma urmei, "suntem infinit în stare să creăm transfigurarea adevărului pur în noi, iar cine vrea ceva diferit și mai bun pur și simplu nu cunoaște binele") i Cel mai înalt concept, în contrast cu natura, este tocmai știința științei Este "cel mai înalt Focalizare, co-împlinire și autocunoaștere a cunoașterii absolute ca atare* *) Dar nici măcar ea, desigur, nu este în măsură să rezolve cu adevărat doar ideal, prin datorie și decret moral, problema rezolvabilă a unității celor două lumi principale, sau - ceea ce este același lucru - contemplarea și gândirea în toate lor determinare internă şi originalitate Se deosebește de viață: "ea naște schematic viața reală în contemplație Ea păstrează caracterul gândirii, o paloare schematică și un vid, în timp ce viața păstrează, ca particularitate, o abundență concretă de contemplare " ființa de sine a acestei gândiri pure În consecință, punctul ei de vedere este cel pe care l-am desemnat mai sus ca punct de vedere al libertăţii absolute*')) Ibid F S) Ibid) Ibid) Ibid - s) Ibid * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO dualism, atunci răspunsul va fi următorul: "Este unitism în sens ideal; ea știe că la baza oricărei cunoștințe se află necondiționat (deținând o putere determinantă) cea veșnică - și anume, dincolo de orice cunoaștere; este un dualism în aspectul real în raport cu cunoaşterea, presupus a fi real Aici are două principii: libertatea absolută și ființa absolută; și știe că unitatea absolută este de neatins în orice cunoaștere reală (Actuală), dar numai în gândirea pură În punctul de ezitare între aceste două aspecte, într-adevăr, se află cunoașterea și numai în această Formă este cunoașterea; în conștiința acestui de neatins, pe care, totuși, îl înțelege în mod constant, cât de exact un astfel de neînțeles, constă esența sa, ca cunoaștere, eternitatea, infinitul și impracticabilitatea sa ' '), adică forma sa interioară de bază Știința din Dintre lucrările lui Fichte, până ultima dată îngropate în așa-numitul Nachgelassenen Wer-ken, de care puțini oameni au fost interesați și au studiat, de altfel, a fost publicată pentru prima dată și cea mai remarcabilă lucrare a lui: Educația științifică din -Într-una din scrisorile sale către Reinhold Fichte indică cumva că Kant "pentru că nu a gândit suficient de clar, că, în general, aparent, a filosofat prea puţin despre propria sa Filosofare"*) spiritul are doar logică") Dintre toate lucrările lui Fichte, știința din este cel mai mult filosofie despre ") Ibid s) Leben u al lui IG Fichte Brieiwechsel II Sãmmtl Werke II jeo Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ Filosofarea, mai ales, este logica filozofiei și, prin urmare, în ea se dezvăluie și se lămurește mai profund și mai adecvat esența științei științei - Dacă adăugăm la aceasta următoarea recunoaștere a lui Fichte: "Mi se pare că

am reușit, datorită ultimei mele lucrări, să completez știința științei și aspectul formei sale exterioare și să o stăpânesc la cel mai înalt grad de comprehensibilitate" - atunci va fi imposibil să nu tratez această expunere a sistemului cu o atenție deosebită, aşteptând de la ea orice inovaţii şi schimbări, dacă au avut loc vreuna în viaţa intelectuală a lui Fichte A Care este sarcina filozofiei? Ghidându-se de cerințele generale adresate filosofiei, la aceasta trebuie să se răspundă după cum urmează: "Prezentarea adevărului " Și întrucât adevărul este "unitate absolută și imuabilitate a vederii", sarcina filozofiei este "reducerea întregii pluralități la unitate absolută" ", înțelegerea pluralului în unitate și unitatea la plural, principiul în principate și principații în principiu Astfel, sarcina filosofiei se deosebește clar de înțelegerea pluralului în data sa Faptică, a cărui înțelegere este caracteristică a istoriei: căutarea unității absolute depășește Sfera facturității - în sfera principiului *) unitatea nu poate fi pusă nici în ființă, nici în conștiința care i se opune - nici în lucru, nici în reprezentare lucru"'); ea nu poate fi pusă decât în principiul care unește aceste momente, care în același timp va fi principiul lor pe care îl vom numi cunoaștere pură, cunoaștere în sine, deci, nu cunoaștere despre nici un fel obiect, întrucât în acest caz nu ar fi cunoaștere în sine, ci ar avea totuși nevoie de obiectivitate pentru a fi "*) Leben u al lui IG Fichte Briefwechsel U -) Nachgelassene Werke II și urm) Ibid $ f Ibid , Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO "În înțelegerea acestei unități se află întreaga filozofie; iar de acum înainte vom face doar ceea ce este să lucrăm la înțelegerea acestui concept unic, în care ți-am dat lumea întreagă într-un singur spirit"*) În același timp, esența unei astfel de lucrări va fi înțelegerea tuturor modalităților posibile de dezvoltare a pluralului în inseparabilitatea lor internă (r)) - A fi luat în această unitate interioară, cunoaștere sau certitudine și dovezi este "cu adevărat o substanță cu totul autoexistentă" *), un "singur imuabil, în care, împreună cu schimbarea, împărțirea în subiect și obiect") Dar, la urma urmei, separând această substanță a cunoașterii de orice schimbare, introducem din nou, imperceptibil, dualitatea anterioară în unitate Prin urmare, schimbarea trebuie înțeleasă direct din unitate și imuabilitate "Neschimbatul trebuie, prin urmare, nu numai să fie contemplat în ființa sa, așa cum am realizat acum, ci să fie cuprins în esența sa, în calitatea sa absolută unică și, în plus, înțeles în așa fel încât variabilitatea să fie văzută ca ceva din este necesar să se obțină într-un fel, așadar, prin mijlocirea ei În spatele înțelegerii că cunoașterea este un fel de unitate calitativă autoexistentă, a cărei înțelegere este doar preliminară și se raportează la teoria științei, urmează întrebarea: ce este conținut in aceasta unitate calitativa?? Și în rezolvarea acestei întrebări se află adevărata esență a științei Este clar că în aceste scopuri această esență a cunoașterii trebuie neapărat construită în interior, sau altfel trebuie să se construiască singură În aceeași construcție, cunoașterea este prezentă, fără îndoială, și este ceea ce este, ca cunoaștere , *) Ibid) Ibid I η ibid) Ibid Biblioteca "Runiverse" NAUKOUCHENIE și, ca unul care știe, ceea ce este Din aceasta rezultă clar că știința științei și cunoașterea care se exprimă în unitatea ei esențială sunt una și aceeași, că știința științei și cunoașterea esențială primară sunt acoperite una de cealaltă și se pătrund reciproc "*) , prin urmare, în sine genetică); și aceasta este toată diferența sa cea mai profundă față de orice cunoaștere Factuală, de orice certitudine sau dovezi Factuale) "Anihilarea conceptului prin evidență - prin urmare, autogenerarea

incomprehensibilităţii - aceasta în care constă această construcţie vie a calităţii interioare a cunoaşterii") Într-adevăr, de fapt, stăm și trăim în principiul separării (De fapt, poziția celui neschimbător este separarea de el și, prin urmare, la rândul său, poziția pluralității variabile), căci ea caracterizează toată conștiința, toată înțelegerea! "Dar noi suntem eliberați de ea în mod inteligibil, în raport cu ceea ce este semnificativ în sine, în care principiul diviziunii se anulează și este distrus", și odată cu el unitatea actuală primară a neschimbătoarei, opusă multiplicității schimbătorului , cade și el și se instaurează mai mult o unitate organică înaltă care în sine le dă naștere pe amândouă deodată) "Dacă absolut neînțeles trebuie să fie clarificat ca existând numai pentru sine, atunci conceptul trebuie inevitabil să se anihileze, iar pentru a să fie anihilat, trebuie mai întâi pus la punct " Ei bine, asta se știe *) Ibid -nr) Ibid po) Ibid, iioff) Ibid ·">) Ibid, ii$f, i f ") Ibid Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO citiți că "neschimbarea, dacă trebuie clarificată, trebuie să se schimbe cu siguranță", deoarece neschimbarea este de neînțeles, iar schimbarea este un concept Prin urmare, neînțelesul însăși crește din concept; și aceasta înseamnă că "întreaga calitate a absolutul crește din cunoaștere, precum și aceea, în egală măsură, că o calitate nu i se poate atribui decât" ') Cu alte cuvinte: "Dacă lumina absolută urmează să atingă manifestarea și realizarea, atunci conceptul trebuie cu siguranță poziționat în ordinea să fie distrusă prin mijlocirea luminii imediate; căci tocmai aceasta este manifestarea luminii interioare; rezultatul acestui lucru și, parcă, o rămășiță moartă a unei asemenea manifestări este ființa în sine, care, datorită faptului că lumina pură este în același timp anihilarea conceptului, se dovedește a fi de neînțeles Și astfel, în acest fel, lumina pură este înțeleasă ca un singur punct de mijloc și un singur principiu atât al ființei, cât și al conceptului"*) b Esența metodei genetice de învățare științifică, așadar, este să fie mereu "între" unitate și multiplicitate, neschimbătoare și schimbătoare, incomprehensibilă și concept; tocmai acesta este sensul faptului că conceptul este distrus pentru a înțelege incomprehensibilul , ca de neînțeles, care necesită pentru înțelegerea ei a poziției conceptului, ca concept, și imediat după el, depășirea lui, ca atare Unitatea organică autentică, principială, se află tocmai într-un astfel de "între": "unitatea adevărată nu poate decât să fie principiul unității aparente și al disjuncției aparente în același timp" Nu poate consta într-o unitate opusa unei mulțimi, întrucât într-un asemenea caz nu ar fi principiul genezei acesteia din urmă, ci doar unul dintre membrii opoziției; deci nu poate fi *) Ibid) Ibid, i Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE în ceea ce noi, ca știință a științei, vedem și privim, căci acesta este ceva obiectiv, dar constă în faptul că noi înșine suntem în interior esența, ceea ce practicăm și trăim în afară" Într-un cuvânt, acesta este unitate de mediere constantă, mediere prin geneză *); tocmai în ea constă "lumea nouă" a științei, "esența formei științifice desăvârșite" a acesteia din urmă: se află punctul final al acestei forme științifice") -Totuși, pe un asemenea "practic" și "experimentat" "între" realizarea genetică a luminii nu se poate opri, ea este inevitabil implicată în generarea ulterioară, trebuie să devină, în virtutea ființei sale genetice absolute, genetică și în raport cu pe sine, ca "experimentat" și "experimentat") Cu alte cuvinte, și în acest caz, metoda genetică necesită înlocuirea dăruirii imediate - prin mediarea genetizării și, prin urmare, repetarea acelei "anihilări a conceptului", care constituie esența luminii, este mortificată: "noi nu mai constituie direct această lumină, ci o au doar

ca substitut sau reprezentant al unei înțelegeri a luminii") thorago ființă auto-existentă și împreună cu conceptul; în plus, ca bază a conceptului, este găsit în două sensuri: în parte, ca bază a conceptului, distrus în semnificația sa independentă, în parte, ca bază ') Ibid t ï) Ibid t) Ibid I) Ibid i Of'" i;of) Ibid , Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO folosirea unui concept absolut postulat, dar nesemnificativ (deși încă existent), deci, un concept ca fenomen și, în plus, un fenomen care determină doar viața luminii și nicidecum esența ei interioară ') lumina pentru sine a genetizării, adică "distrugerea conceptului relevă o contradicție clară: poziționându-se astfel, lumina nu se prezintă astfel ca lumină, adică ca ceva imediat, deoarece Faptul de a poziționa (obiectivizarea, conceptul) își mortifică vitalitatea interioară, unitatea organică este încălcată din nou de disjunctiv) Prin urmare, este necesar să se ridice încă un pas de genetizare și să se examineze genetic examinarea luminii care tocmai a fost făcută" În același timp, acesta din urmă, așa cum sa menționat deja mai sus, "lumina se transformă în noi, adică în ceea ce suntem în a o considera, nu direct, ci prin mijlocul vreunui reprezentant sau reprezentant care, ca atare, îl obiectivează şi o mortifică · ') Dar reprezentantul nu este nimic fără reprezentarea în el a ceea ce este reprezentat, imaginea nu este nimic fără reflectarea în ea a ceea ce este afișat Ceva care este afișat, aici este lumină, este de neconceput fără afișare și afișare, ca un afișaj, este la rândul său de neconceput fără afișarea ') "Deci principiul nostru, adică noi, nu mai stăm în lumină și nu în reprezentantul lumii, ci în unitatea realizată fără îndoială de gândirea noastră a ambelor și, prin urmare, între ele "β) Am ajuns astfel la un prim concept, care nu este mai mult un principiu simplu de separare, autodistructiv în raport cu lumina; ci "conceptul J) Ibid -) Ibid) Ibid) Ibid -) Ibid) Ibid Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE are aici în sine un conținut care este autoexistent, complet neschimbător și indestructibil; iar principiul diviziunii, care, desigur, aici se dezvăluie din nou și, ca și înainte, este distrus în raport cu în-sine-semnificativ, nu mai este esențial pentru el, ci doar îi condiționează viața, adică fenomen" x) Cu alte cuvinte, "conceptul justifică aici, ca unul și același concept unic, prin propria ființă esențială fenomenul său; și, invers, manifestarea lui dezvăluie și constituie un indicator al ființei sale interioare, ca un fel de datorie unitatii organice a unuia prin celalalt: fiinta ei pentru sine, imobila si neschimbata, iar interiorul, esential organizarea unuia prin celalalt sunt una si aceeasi") - Deci, din tot ce s-a spus, rezultă că "lumina are un dublu fel de manifestare și existență, parțial propria ei existență interioară și viață, fiind condiționată de anihilarea conceptului, condiționând și poziționând ființa absolută; în parte, un fel de existență exterioară și obiectivă, în înțelegerea noastră și pentru ea ") ъ abstracțiuni și reflecții care au fost produse în mod liber de noi, într-un cuvânt, prin acea metodă pe care o oferim sub forma unui liber, artificial știință realizată a științei; numai în aceasta din urmă, pentru el - și nicăieri altundeva - ajunge lumina acestei existențe exterioare") Existența interioară a luminii nu este condiționată Í) Ibid -) Ibid -) Ibid *) Ibid · Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO nu este perceput de nimic în afară de el însuși și indiferent dacă este înțeles sau nu; chiar mai mult decât atât: condiționarea numai prin sine înseamnă independență față de orice fel de înțelegere, negarea absolută a posibilității de înțelegere Așadar, se poate ajunge "numai prin negația înțelegerii: toate aceste predicate, conduse de cel mai puternic dintre ele, cu predicatul substanțialității absolute, sunt

doar semne negative, în sine moarte și zadarnice Ei bine, atunci, sistemul tău începe cu negare și moarte? Deloc, pentru că ea urmărește moartea până la ultimele sale fortificații pentru a ajunge la viață: aici este conținutul luminii, care este una și același cu realitatea, iar realitatea este în întregime absorbită în ea; și toată această realitate, ca atare, în Forma ei, nu este în general altceva decât mormântul conceptului Astfel, "lumina, care mai înainte era concepută doar din partea Formei sale, ca dovadă care se auto-constituie și, prin urmare - doar ca ființă pur formală, devine în sine o ființă vie, fără niciun membru al diviziunii", dar că pe care "am considerat-o anterior ca fiind prima lume, se transformă într-o simplă înțelegere și substitut pentru lume"*) "În același timp, devine clar cât de departe ajunge derivarea sau reconstrucția cunoștințelor reale în știința științei: înțelegerea se poate înțelege pe sine, conceptul de a se înțelege pe sine, conceptul continuă, până atunci înțelegerea este suficientă Conceptul își atinge limitele, se înțelege pe sine ca limitat, iar autoînțelegerea completă este tocmai înțelegerea acestei limite Dincolo de aceasta din urmă se află o singură lumină, pură de viață: limita de la sine însăși indică, așadar, către viață sau experiență , către acea experiență care conține doar noutate, către viața divină" > *) Ibid - a) Ibid) Ibid Biblioteca "Runivers" HA ' K O U CH EHI E Cu Așadar, avem în fața noastră două construcții genetice esențial diferite: I) una, ca să spunem așa, este imanentă, ia lumină în sine, ca un început pre-divizat, dar independent în geneza ei internă punând o disjuncție între concept și ființă;) celălalt, ca să spunem așa, emanent, ia lumină în înțelegere, adică în concept, ca moment de tranziție pură, "între", sau "unul prin altul" *) Ambele construcții sunt autoexhaustive: i) lumina absolută se cunoaște numai pe ea însăși;) primul concept absolut se cunoaște și el însuși) De aici decurge sarcina de genetizare ulterioară: "care dintre cele două constituie adevăratul absolut" *)? ambele" *) Și este clar că prin această sarcină, știința a atins punctul său cel mai central și esențial, pentru aceeași sarcină care a fost formulată până acum, ca necesitatea de a arăta unitatea internă (cu prezența separării) cunoașterii și ființei, sau intelectul si intuitia, este aici Formulata in felul sau ultimul si fundamental aspect genetic) "Odată cu soluționarea acestei probleme, predarea științei se încheie în esență Astfel, știința științei este ocupată cu rezolvarea unei astfel de întrebări, pe care trebuie să-și pună ea însăși, - ea rezolvă o asemenea îndoială, la care s-a condus ea însăși "*) - Dacă priviți cu atenție membrii noștri ultima disjuncție (L și B), la prima vedere excluzându-se brusc unul pe celălalt, rezultă că în cele din urmă ambii suferă de aceeași incompletitudine: amândoi nu sunt încă complet genetici, ambii ha-) Ibid I I, , I ÍE, ι$ ·) Ibid i $f) Ibid) Ibid (L = lume, B = concept)) Ibid °) Ibid Biblioteca Runiverse B YAKOVENKO se caracterizează prin Factitate reziduală și în final se punctează reciproc) Și anume: i) deși lumina este o realitate absolută și viața concentrată în sine, ea presupune totuși prezența înțelegerii (-poziția ei să fie cumpărată cu prețul distrugerii înțelegerii, dar, la urma urmei, ea este, totuși, înțeleasă , ca atare) *): dacă conținutul de aici este geneticism complet, atunci pe partea Formei avem încă negenetizată Factualitatea);) pe de altă parte, deși conceptul este absolutul în sine, concentrându-se "prin", el, totuși, prin însăși esența sa îndreaptă dincolo de limitele sale: "în afară de nud prin forma sa, aici mai aparține și altceva: există doar dualitatea formală a membrilor; dacă materia urmează să ajungă la realizarea acestui prin,

atunci este necesară o tranziție de la unul la altul, prin urmare, este necesară o unitate vie pentru această dualitate"; "de aceea este clar că viața ca viață nu poate fi cuprinsă prin , deși acea Forma pe care viața de aici o acceptă ca un fel de trecere de la unul la altul și constă prin "; cu alte cuvinte, "existența prin presupune o viață primară, care în sine nu se întemeiază deloc în prin, ci numai și numai în sine" *) (aceasta poate fi exprimată și astfel: "divizibilitate infinită cu continuitate absolută, ca principal al tuturor cunoștințelor noastre, - într-un cuvânt, ceea ce se numește cuantificare în știința științei, ia naștere ca o formă indispensabilă de manifestare a realității) sau viață, lumină absolută, pură - În această separare genetică ascuțită, faptică, dar incompletă ") Ibid t f) Ibid t ț) Ibid C *) Ibid - ") Ibid Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE S ultimele două vederi menționate sunt caracterizate prin ele însele ca realism și idealism*) Primul este ghidat de maxima: a avea în vedere doar conținutul situației care a fost cuprinsă; a doua este o maximă: ține cont doar de Faptul de reflecție); primul nu cunoaște decât unele vieți "în sine" - de parcă nu ar exista nici o înțelegere a acestui "în sine" nici în general, nici din partea sa în special; al doilea nu cunoaște decât conceptul, dar prin puterea lucrurilor (esența vieții acestui concept) este obligat să proiecteze direct (în intuiție) în Forma existențială exterioară ceva imobil, existând în sine, dincolo de propriile sale limite Dar ambele - ceea ce este destul de clar acum - sunt încă Factuale la rădăcina lor; de unde sarcina inevitabilă de a le supune genetizării, i e stau fundamental deasupra lor: a geneticiza realismul, i e geneza vieții și idealismul, adică geneza conceptului *) -Geneza realismului este geneza poziției sale esențiale: "în sine"; arată că "în sine ar trebui descris doar ca distrugând propria gândire", ceea ce înseamnă, ca una care se construiește prin sine c) În această construcție de sine, avem, așadar, următorul conținut: "în gândire, gândirea este anihilată în raport cu sine-în-sine" Cu alte cuvinte, anihilarea gândirii, care postulează "în sine" ca atare, este cuprinsă direct, intuitiv: ea iese la rândul ei din lumina absolută"; pentru orice "noi", ca început constructor sau cuprinzător, prin urmare, nu există loc) !) Ibid lyif-, F) Ibid i of , *) Ibid F·, F , ') Ibid i of ,) Ibid E *) Ibid - Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO pentru a înțelege , în sine, ca anihilare a gândirii, este necesară reflecția energetică Deci, în ciuda faptului că nu putem nega că ea se construiește singură, și construiește lumina prin ea însăși, totuși, toate acestea s-au datorat reflexiei noastre energetice *· *) În locul tocmai stabilit a fost o formă superioară (în termeni genetici) de realism, astfel devine din nou idealismul unei formații superioare: idealismul reflecției absolute) Este imposibil să separăm gândirea și, prin urmare, ceea ce este gândibil în ea, de conștiința acestei gândiri, de auto-intuiția directă a gândirii: cel mai înalt principiu idealist este, prin urmare, conștiința absolută sau conștiința de sine) , care este valoarea intrinsecă a unui astfel de principiu? Nu este acesta, în esența sa, un fapt simplu, lipsit de iluminare genetică internă? Și conștiința, de altfel, nu presupune întotdeauna o oarecare lumină, ca principiu care o dă dovadă și, la rândul său (cum arată realismul), presupune ceva în sine *·? Acest lucru nu poate fi răspuns decât afirmativ, întrucât, într-adevăr, idealismul nu indică niciun principiu genetic pentru Faptul imediat al conștiinței de sine în dualitatea sa *) Nu pot recunoaște Știința decât în starea ei genetică, doar sub forma faptei- acțiunea (Thathandiung) sau procesul însuși geneza, căci nimic găsit sau perceput nu poate fi elementul ei):

știința științifică respinge semnificația afirmațiilor de conștiință imediată, ca atare: și numai în acest fel aduce mintea spre pace și unitate Sub forma unui sens, rămâne un singur lucru care trebuie intelectualizat - pur ra-) Ibid Ibid , G -) Ibid F , Ibid i ÍF) Ibid Biblioteca Runiverse N A U K O U C EHI E zoom" În același timp, cineva poate spune: cum pot intelect fără a fi conștient în acest intelect? Răspund: tu, desigur, nu poți face asta; dar temelia adevărului, ca adevăr, stă, desigur, nu în conștiință, ci numai în adevărul însuși; de aceasta din urmă trebuie, așadar, să separă întotdeauna conștiința ca ceva complet lipsit de sens în raport cu ea Conștiința rămâne doar și numai o manifestare exterioară a adevărului* ') - Deci, trebuie să ne depărtăm de conștiință - aceasta este cerința genezei succesive Și este imposibil să nu observăm că realismul este mai aproape de această cerință decât idealismul tuturor Formațiunilor, deoarece în realism conștiința nu este luată în considerare, este ignorată) Întreaga problemă cu realismul este că este doar ignorat și nu explicat și construit genetic Dar ce înseamnă exact o asemenea abstracție din conștiință? Ce rost are punctum sa-liens? Răspunsul la aceasta, după tot ce s-a spus, este destul de clar: abstracția din conștiință înseamnă natura non-genetică a conținutului interior al conștiinței, simpla facticitate în poziția și recunoașterea acestui conținut, simplitatea intuitivă a datei sale, exterioritatea prezenței sale Conștiința imediată se caracterizează prin faptul că ea pune pur și simplu ceea ce este conștient despre ea, fără a-l explica: "proiectează, așadar, o realitate adevărată per hiatum a oarecare incomprehensibilitate și incomprehensibilitate absolută"; iar această proiecție per hiat se găsește în fiecare categoric "este") când rămâne neluminat din punct de vedere al genezei Spre deosebire de aceasta, știința științei stabilește următoarea maximă a "genezei absolute": "conștiința imediată nu ar trebui să aibă deloc semnificație și, prin urmare, nu ar trebui să o aibă în prima sa lege de proiecție per hiatum"') - Ibid - ·) Ibid Ibid - , ιοί *) Ibid - Întrebări filozofice, KN Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO Dar realismul, ca și idealismul, nu este oare vinovat de această proiecție per hiatum, deoarece ignoră doar conștiința fără a o explica? Nu rămâne ea cu el, datorită acestui lucru, ca ceva asumat tacit? Într-adevăr, realismul cunoaște "în sine" numai și numai prin distrugerea gândirii, adică în raport cu altceva, adică în schema dualităţii Felul în care din unitate, ca o simplă unitate pură, ceva se obține în sine și ceva nu-în-sine-în-sine nu se poate explica singur; dar, într-un astfel de caz, incomprehensibilitatea și inexplicabilitatea stau chiar în această definiție a unității și ea însăși nu este altceva decât proie-ctum per hiatum irrationalem"*) a formei celei mai înalte a viziune realistă: adevăratul principiu al științei științei trebuie, prin urmare, să se situeze mai presus atât de idealism, cât și de realism la o poziție realistă în abolirea relației sau a dualității în înțelegerea "în-sinei " în sine", dar în mod irelevant existenţa de sine şi fiinţa-în-sine-în-sine, într-o astfel de fiinţă de sine încât pentru fiinţa sa nu are nevoie de nici o altă fiinţă*) însuşi", "în-sine" şi "prin-sine"; este "un fel de esse in mero actu, prin care ființa și viața, viața și ființa, sunt complet întrepătrunse, convenite unul în celălalt și sunt una și aceeași", - una și aceeași ființă interioară unică *) Cu alte cuvinte, a fi aici este revelată și cuprinsă în propria sa viață absolută și, dimpotrivă, în viața absolută *) Ibid -) Ibid -) Ibid - Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE este revelată și cuprinsă în propria sa ființă absolută Dar într-un asemenea caz, până la urmă, acesta nu este

altceva decât un fel de eu absolut sau Noi închis în sine: trăim direct în însuși actul vieții și suntem, prin urmare, ființa noastră unică și inseparabilă "Ceea ce obiectivăm din nou este noi cu toată viața ei interioară, de care suntem, desigur, direct conștienți : dar trebuie să înțelegem că această obiectivare înseamnă la fel de puțin ca oricare alta; și știm că nu vorbim aici despre un astfel de Noi-în-sine, ci doar despre niște Noi-în-sine vii în noi înșine, pe care îl înțelegem doar prin propria noastră distrugere intensă a înțelegerii pe care o avem de fapt aici "*) Întrucât în această înțelegere "noi înșine devenim ființă, nu mai putem ieși, datorită ei, din noi înșine în ființă, căci deja suntem ea; și în general, absolut nimic nu poate ieși din noi în exterior, întrucât ființa nu poate ieși din ea însăși și dincolo de propriile sale limite "*) simplă repetare și dublă poziție a unuia și aceluiași, complet complet în sine, îmbrățișând toată realitatea în sine și deci în sine complet neschimbând Eu sau Noi" (r)) d Odată cu revelarea acestui principiu superior, autosuficient din punct de vedere genetic în sine, prima și principala parte a științei științei, doctrina adevărului pur sau rațiunii, este completată *) După o serie întreagă de genetizări, în semnificația lor din nou înlăturată de noi genetizări [-schematic au fost patru dintre ele în general: o genetizare care stabilește lumina în manifestarea ei exterioară (ema *) Ibid - , , ,) Ibid ·) Ibid) Ibid , , , * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO nonentno); genetizarea, stabilirea luminii în manifestarea ei interioară (imanent); genetizarea de la exterior la manifestarea sa internă (idealism); geneza de la manifestarea sa interioară spre exterioară (realismul)-], după ce a depășit totul în orice privință a sintezelor de fapt, acum, în sfârșit, se ajunge la ultima sinteză - în Facticitatea ei absolută, absolut genetică [-schematic a cincea, genetizarea absolută (auto-genă etizatsiya, noi vii, absolut realiști, singurul)-]') În același timp, înaintea științei se deschide o nouă sarcină (mai departe): - de a deduce, de a sancționa genetic, "tot ceea ce până acum a fost respins ca Faptic și recunoscut în sine ca lipsit de sens", - de a deduce, ca fiind necesar și fenomen autentic a ceea ce s-a realizat doar primul-principiu Cu alte cuvinte, știința științei trebuie să repete tot ceea ce a fost trecut în ordinea ascensiunii - în direcția opusă, adică în ordinea coborârii) Într-adevăr, tot ceea ce s-a făcut până acum (inclusiv aici principiul absolut realizat) este imprimat cu o abstracție de la obiectivare (sau proiecție), este caracterizat, așadar, de idealism și, asociat cu acesta din urmă, inevitabil problematic sau condiționat: dacă ființa (viața, realitatea, noi) este construită, atunci aceasta se întâmplă numai și numai în virtutea ființei sale interioare, adică este realizată de el prin el însuși prin intermediul lui însuși - acesta este sensul ultimei noastre realizări *) "Dacă trebuie să existe un lucru, atunci celălalt trebuie să urmeze cu siguranță" - aceasta este schema internă a tuturor afirmațiilor și pozițiilor noastre, caracterizată constitutiv de categoria de sine) Ibid I I, I Í ,) Ibid) Ibid *) Ibid jE, f , idf , ' Biblioteca "Runivers" N A U K O EDUCAȚIE a conceptului predominant: "prin" Dar, până la urmă, prin înțelegerea de acest fel se realizează doar "ceea ce" absolut și nicidecum "cum" absolutul: din el nu este deloc clar cum se construiește absolutul este de fapt realizat, nici măcar nu știe cum are loc construcția lui în această înțelegere însăși condiționată a lui, cum trebuie să se construiască începutul (în cazul construcției), nu în sine, adică în geneză pură, ci în aşezarea prin ea a "genezei genezei" sau "după geneza genezei absolute", în conştiinţa) Cu alte cuvinte, între realizarea noastră cea mai înaltă și tot ceea ce

o precede, între începutul absolut și autoconstrucția sa în conștiință (cogniție) sau un fenomen, un nou membru intermediar se dovedește a fi în picioare: un "Trebuie" (ca expresie) a convenționalității și problematicității indicate) A-geneticitatea reală (care cauzează hiatus), pentru a o arăta ca o legătură genetică reală, plină atât de forțe disjunctive, cât și de sintetizatoare, este o nevoie urgentă pentru un geneticism atât de absolut precum știința științei vrea să fie) - În esența sa, un astfel de "trebuie" posedă toate proprietățile ființei vieți cuprinse (în principiul de bază): este, de asemenea, un fel de viață internă "despre-sine", "prin-sine" ", "în-sine", creându-se și purtându-se, un eu pur etc *) Dar, cu toate acestea, există în el o proprietate care o deosebește fundamental de o singură ființă de viață: "ar trebui" este un anumit "despre sine" (etc), "ca atare", și nu simplu și direct - *) Ibid ,) Ibid g , F , F) Ibid L, i f) Ibid , F Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO de fapt Crearea și purtarea de sine absolută sunt înțelese aici nu direct, așa cum a fost în timpul existenței, ci indirect, prin mijlocirea și poziția unui anumit "ar trebui", într-un cuvânt - dacă presupunem că el însuși, la rândul său, trebuie fie - adică prin mijlocirea propriei sale Nu avem aici nicidecum o înţelegere raţională directă, ca mai înainte, ci doar una indirectă, iarăşi condiţionată de o anumită proiecţie mai mare per hiatum a tocmai unui astfel de "trebuie") conținut, trebuie să sufere aici o definiție ulterioară, și anume: nu mai în conținutul său (epuizant), ci calitativ, "ca atare", adică "ca viziune"; - trebuie să fie din nou generat intern, dar de data aceasta - doar ca cunoaștere formală Aceasta înseamnă că poziția "ar trebui" diferă de poziția "singurei ființe de viață" prin aceea că în ea avem o geneză internă în viziune, care este necesară genezei în sine, ca atare) Totuși, în esență același rezultat duce la raționament pornind de la poziția "unică ființă de viață" în sine, ca atare Și anume: în persoana lui avem, fără îndoială, nu o unitate rațională, ci o unitate rațională "despre-sine"); căci este clar că lumina sau raţiunea sau fiinţa absolută nu se pot pune ca atare fără să se construiască în acelaşi timp*); acestea ea nu poate, poziționându-se, să nu conțină în sine - adevăr, doar ca mijloc de a-și stabili unitatea de sine - o anumită dualitate); dualitate, direct h Ibid ') Ibid - :)) Ibid IT II Ibid f) Ibid - Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ ŞTIINŢĂ nu este direct legat de sinele de înțelegere, ci inerent sensului rațional cel mai înțeles (dualitatea unității primare și reconstrucția ei necesară în interior pentru ea însăși) *) fie că este trimis idealist din Forma (actul) ultimei înțelegeri, sau realist din conţinutul acestei înţelegeri) În "ar trebui" avem o contradicție între "acțiunea lui, adevăratul său efect intern, care ne determină să ne asumăm un fel de viziune neschimbătoare în conținutul său și vorbirea sa, cealaltă acțiune a lui, în virtutea căreia înțelegerea nu ar trebui să fie valabilă, ci posibil doar cu numerarul unora încă subiectul îndeplinirii condiției În "despre-sine" aceeași contradicție se reflectă în faptul că oricare dintre construcțiile sale (reconstrucția) este lipsită de orice fel de fundație, întrucât conținutul său trebuie să rămână neschimbat și absolut necesar în sine) Cum să faci față unei astfel de contradicții, care este depășirea ei? Desigur, doar înțelegând că contradicția, hiatusul sau dualitatea sunt imaginare aici, ca atare, că ele sunt consecințele genetice ale însuși principiului ființei vieții: "lumina are un concept primar al propriei sale esențe, care ipso facto este direct verificat în realizarea vizibilă de către el însuși *); "În general, nu există lumină în afara creativității și, la rândul său,

nicio creativitate nu este inseparabilă de lumină, căci ea se realizează numai prin lumină și în lumină*) "Astfel, există un O-însuși absolut imediat, care, ca atare, profund clar în sine, trebuie să fie revelat în nu- x) Ibid -) Ibid - urm) Ibid - r ect, și a-b (dualitatea menționată mai sus, contradicție, hiatus - B Ya) există doar manifestarea fenomenului (manifestarea primului EFECT, care în sine este efectul absolut al luminii - B Ya) Astfel, primul Factual, obiectivarea absolută a rațiunii ca ființă, este explicată genetic din prima lege a luminii însăși , iar sarcina noastră este rezolvată în principiul său cel mai înalt * - Deci, "lumina se poate presupune și face de fapt acest lucru în noi, ca unii despre mine; - în noi, în măsura în care suntem epuizaţi şi absorbiţi identic în însăşi lumină - este esenţa ştiinţei*) II face aceasta pentru că și numai pentru că el este lumina (adică prin el însuși și în sine), că marchează prin el însuși o anumită, în calitatea ei neschimbătoare, penetrare continuă a unui astfel de O-însuși), că "pătrunde în O-sine în unitatea calitativă a "O-sinelui său" ') Astfel, "despre-sine", ca asumare de sine prin lumina luminii, capătă un sens absolut (genetizat): aici avem o "asumare absolută**, ne aflăm într-o Sferă a cunoașterii cu totul nouă, nu mai sfera cunoașterii, numai ca pur despre sine ѣ , dar în cunoaștere care este imediat și ipso factu despre sine ') Dar, la urma urmei, orice presupunere (după cum știm) este un anume "Trebuie" problematic și, prin urmare, ușoară în autorealizarea sa, ca realizare prin "asumare absolută", este o poziție de sine în categoria absolutului "Trebuie*", acesta din urmă este, prin urmare, "absolut *) Ibid), >r-) Ibid) Ibid" *) Ibid) Ibid , * ") Ibid ' Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E ¡ postulatul genezei", și, ca atare postulat, este, la rândul său, "unele, cel puțin geneză ideală" "Noi sau cunoașterea, în virtutea trebuie problematică, este absolut genetică în raport cu ea însăși" *) e Totuşi, "această autoizolare absolută a genezei în punctul ei principal, la care trebuie să se realizeze însăşi geneza genezei, nu împiedică cele două geneze sau două cunoştinţe să se manifeste constant; dintre care unul este ceea ce facem noi înșine când spunem: trebuie să existe cunoaștere, sau noi înșine; celălalt este ceea ce tocmai trebuie să fie, de îndată ce principiul o găsește ") Aceasta înseamnă că într-una și aceeași lumină sau cunoaștere auto-genetică De fapt, există încă două momente diferite pentru noi, două vederi diferite asupra aceluiași lucru și este clar că, datorită naturii auto-genetice a cunoașterii, datorită caracterului absolut al ei asumare, ca autogeneză, datorită postulatului său absolut, problematicității sale absolute, "Trebuie" lui absolut, "pentru o autogeneză absolută, internă și vie, la rândul său, trebuie asumat un anumit principiu") cuvinte: în auto-geneza cunoașterii sau luminii, cunoașterea este exprimată ca ființă (adică non-geneza dintr-un punct de vedere genetic superior al auto-genezei cunoașterii) și ca geneza acestei ființe din presupusul principiu al sinelui -geneza; atât simultan, cât și în continuitate internă completă [pentru), ca fiind, cunoașterea ea se dezvăluie în autogeneza ei, deoarece necesită un principiu pentru geneza ei și astfel, așa cum ar fi, își neagă autogeneticitatea (mintea) ; și) ca geneză, se dezvăluie pentru că este în acest principiu cerut de ea și prin ea întotdeauna și pretutindeni o autogeneză ') Ibid o-) Ibid - ' ") Ibid - '' Biblioteca "Runivers" •B IAKOVENKO ■ S som (motivul)] "Este imposibil să pătrunzi în esența rațiunii fără a presupune rațiunea ca ceva absolut; și, dimpotrivă, este imposibil să pătrundem în esența rațiunii altfel decât prin anihilarea ei absolută de către rațiune"; astfel încât suntem aici

"rațiunea rațiunii și rațiunea rațiunii, deci, de fapt, ambele în unitate Disjuncţia este acum în faţa noastră în toată ascuţimea ei Încă un principiu, şi va fi perfect clar " ') -Pentru a depăşi atât această disjuncţie, cât şi acest hiatus), este necesar să justificăm şi să dovedim autogeneza, ca atare, ca autogeneza (numai astfel se va primi justificarea si stiinta in general, ca implementare a principiului autogenezei)) Și aceasta se realizează, în primul rând, direct și Faptic: "dovada genezei absolute este dată de simpla ei posibilitate și Factualitatea ; Factualitatea și geneza sunt complet impregnate una cu cealaltă Factitatea imediată a cunoașterii este geneza absolută, iar geneza absolută există, există ca un simplu Fapte fără nici un alt fundament extern posibil ") la Faptul găsit!) O astfel de geneză se realizează în revelația că auto- absolută geneza în esența ei nu este altceva decât o pură certitudine interioară*) Aceasta din urmă, ca atare, poate fi descrisă numai și numai ca o calitate absolută, ca o neclintită care rămâne și stă în aceeași neschimbată ca și !) Ibid - , Ibid ") Ibid l) Ibid (r)) Ibid E *) Ibid t , Biblioteca Runiverse ÎNVĂŢARE unitatea permanentă a unui "ce" sau a unei calități în general - prin urmare, ca o negație absolută a variabilității și multiplicității, ca ceva absolut imanent, închis în sine și incapabil să iasă din sine (ca I sau Noi) x) pe de altă parte, însuși Faptul acestei descrieri a ei o face să se manifeste, există un indiciu că certitudinea înseamnă nu doar un principiu, ci un principiu de principiu viu, adică o autoașezare internă, imanentă, care se conduce la El este în descrierea de sine ca atare, adică în auto-reconstrucție, că certitudinea se găsește în întregime, ca certitudine, adică ca lumină și ființă de viață a cunoașterii, ca o autoproiecție imanentă) Necesitatea interioară a acestei este evidentă, de fapt, direct din cunoașterea însăși), dar această necesitate nu este doar un simplu Fap, ci și o lege a cunoașterii: pentru a fi cunoaștere, cunoașterea trebuie să fie cunoaștere a cunoașterii; adică un principiu, care, presupunând pentru propriul său principiu Factual, un alt principiu, absolut autogenerator, este în același timp însuși acest ultim principiu, ceea ce înseamnă că servește atât ca expresie formală, cât și internă semnificativă a autoproiecției, a auto-intuiției; într-un cuvânt, regularitatea regularității: proiecția este parțial formaliter, obiectivizantă, parțial materialistă, exprimând esența cunoașterii; ambele sunt în deplină interdependenţă şi întrepătrundere internă, întrucât ambele se realizează printr-o lege unică, absolut efectivă) ¡ "Cunoașterea în sine, ca tot ce se întâmplă în ea, se dezintegrează absolut într-un fel de dualitate, unul dintre membri *) Ibid -) Ibid -) Ibid F *) Ibid - Biblioteca "Runivers " B YAKOVENKO care trebuie să fie primarul, iar cealaltă reconstrucția primarului - complet fără nicio diferență de conținut, deci, în acest sens, fiind iarăși absolut una și deosebindu-se doar în Forma menționată, care marchează cel mai evident un fel de relație reciprocă cu unul pe altul "* Dar oare, datorită acesteia, știința științei, ca genetizare absolută, ca realizare și autodevenire a cunoașterii absolute, nu se află într-o situație fără speranță? trebuie sa fie neaparat cunoasterea cunoasterii, atunci ea este destinata sa fie doar si numai o reconstructie, neatingand niciodata la primar, nedevenind niciodata constructia primara)?, poarta deja toate urmele necesitatii si primatului Intr-adevar: "de ce este aceasta imagine o imagine, iar o reconstrucție este o reconstrucție? Da, pentru că ele presupun o lege superioară și în virtutea ei există Aceasta înseamnă: în imagine, ca imagine, legea este deja conținută, virtualul și în efectul ei Ei bine,

până la urmă, noi, știința științei, suntem acum într-o imagine, ca imagine; înseamnă că conținem implicit o lege virtuală, un idealiter care se construiește sau se pune pe sine Legea se pune în noi "') (lucrurile-pentru-sine), dar numai și numai în punctul care se aflã între ele: ea stă în imaginea reconstituirii, ca imagine, în care imaginea, numai în virtutea unei legi interne, ia naștere poziția legii Această pătrundere a esenței imaginii este primară, absolută, neschimbată D Ibid , ■ ή Ibid - jf) Ibid EDUCATIE STIINTIFICA S unitate; iar ea, tocmai ca interior, se desparte în proiecție, fiind proiectată într-o imagine obiectivă imobilă și o lege obiectivă imobilă i Deci, "cunoașterea absolută este stabilită în mod obiectiv și prin conținutul ei; și dacă asta ar fi scopul, atunci munca noastră ar fi terminată Totuși, se pune o altă întrebare cu privire la modul în care noi - noi, care am devenit această cunoaștere, am devenit ea; și dacă aceasta avea condițiile sale ulterioare, atunci care sunt ele? originea și condițiile sale *): "cum este în primul rând posibil un astfel de concept sau descriere? - adică trebuie stabilită legea unei astfel de descrieri, sau această descriere trebuie să fie stabilită el însuși să fie descris în primul rând, adică realizat de noi, și anume ca atare o descriere exclusiv primară "*) - După tot ce s-a spus, răspunsul la aceasta este de la sine înțeles "Descrierea, ca atare, este o proiecție imanentă intern a ceea ce este descris, ca atare, adică, în primul rând, nicidecum o proiecție obiectivă per hiat, ci o proiecție care se recunoaște direct ca proiecție, adică, ca exterioritate, și ea însăși, ca atare, se anulează și numai în acest fel, printr-o astfel de anulare, postulează interiorul descris ") "Ființa în fața căreia se anulează este, așadar, nimic altceva decât propria ei ființă superioară" , "ființă vie și puternică", devenind prin desființarea ei înseși ca inferioară, adică ca o simplă viziune, și existând în sine, ca într-o viziune interioară și cu adevărat efectivă, ca într-o auto-închidere vie a sinelui*)) Ibid ') Ibid) Ibid ! *) Ibid - Ibid ·) Ibid - IAKOVENKO deci nu numai formal, ci și în conținut: "autopenetrarea viziunii este auto-anularea absolută, ca a uneia independente, și auto-referire la altceva în afara ei; și numai în această auto-anulare și auto-referire este prezentă și nicăieri altundeva; această desființare și referire este un act care este prezent doar în sine și în realizarea lui imediată și, prin urmare, este necesar, imediat și real și trebuie să fie și să existe nespus, dacă numai întregul trebuie să fie Vederea nu poate fi pusă în alt mod decât ca existând direct în vitalitate, putere și eficacitate Această înțelegere tocmai atinsă este o înțelegere absolut rațională = mintea absolută însăși " *) "Cu alte cuvinte, mintea se pătrunde pe ea însăși, ca mintea, tocmai în EFECTUL absolut tocmai indicat") "Raţiunea este, prin urmare, în sine genetică; este în sine în întregime legat, necesar și legal într-o unitate ireversibilă Dar el este genetic în măsura în care este, în măsura în care este cu adevărat și cu adevărat vital și efectiv revelat: el este inevitabil și nu poate să nu fie, întrucât își menține absolut existența cu sine și, în plus, propria sa existență: el este, așadar, ceea ce el spune despre vederea exterioară este internă și ascunsă; și tocmai în această vorbire de viziune constă existența și viața ei justificată în interior ") - Această autoexistență genetică a minții în permanentă auto-obiectivizare este un Fapt pur absolut, în sine găsindu-și premisa, " Trebuie" și justificarea acesteia) Dar este - și nu numai un astfel de fapt, este și o înțelegere pură, absolută a faptului că "acest fapt este un pur primar *) Ibid) Ibid) Ibid *) Ibid

ÎNVĂŢARE S descoperirea și viața minții și că Faptul este geneza și geneza este Faptul: și numai în această sinteză se află trăsătura distinctivă caracteristică a științei; dimpotrivă, un Fapte gol, ca Fapte, dă cunoștințe obișnuite Viața noastră sau viața minții nu părăsește niciodată obiectivizarea ei înșiși și, înțelegând știința științei, mintea se împarte într-un dublu fenomen de ceea ce este în sine, și probabil și pentru cunoașterea obișnuită, sunt aceleași Și, mai mult, această separare se realizează în mod absolut numai prin înțelegerea sau geneza a ceea ce în sine este un Fapt absolut "*) această înțelegere sau învățătură științifică este descoperirea și viața directă a minții: singura viață rațională care are emanat direct în sine și pătruns prin el însuși Exact așa, așadar, așa cum trăiește, se vede sau apare în ea, așa trăiește și apare mintea însăși"*) -Deci, "fenomenul absolut, sau geneza, s-a stabilit; a fost stabilită și legea derivării și derivării sale din ea, iar acum ne putem întoarce la deducția însăși Aici, chiar la granița philosophia prima, pe care vreau ca această expunere a științei să fie luată în considerare, trebuie să mă opresc ") Rezultatul general al acestei expuneri, așa cum apare imediat, este și nu poate fi decât următorul: a Nu a primit nume, de la cel mai de jos la cel mai înalt, înainte de existența cunoașterii absolute, ea își are fundația nu în sine, ci într-un scop absolut; acest scop este ca cunoașterea absolută să fie și totul este determinat; și numai în realizarea acest scop face ca totul să-și atingă adevărata definiție *) Ibid - *) Ibid) Ibid Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO și îi dă împlinire Numai în cunoaștere și, mai mult, în cunoașterea absolută există valoare, orice altceva este lipsit de valoare" *) · "Rațiunea absolută este inteligația absolută (realizată) a ei înșiși, iar inteligența de sine, ca atare, este rațiunea") *) Ibid -) Ibid - Consider că este posibil să întrerup această expunere a diferitelor contururi ale Științei Următoarele inscripții ("Science from * "On the Relation of Logic to Philosophy or Transcendental Logic(r)" din , "Facts of Consciousness" din th și), precum și fragmente separate și neterminate ale acestora ("Raport on Învățăturile științei și destinele sale precedente(r) din , "Știința din *, "Știința din *" "Prelegeri introductive în știință din *) nu pot oferi nimic fundamental nou pentru rezolvarea problemei "două perioade" din filosofia lui Fichte ele aparțin în mod direct așa-numitei "perioade a doua*, se caracterizează prin trăsăturile sale principale și, prin urmare, este suficient să facem cunoștință cu inscripțiile științei din și și pasaje din și Pentru a clarifica învățăturile și punctul de vedere al lui Fichte se deschide aici o serie întreagă de pasaje remarcabile numite "prima perioadă" în loc de - în îndeplinirea îndatoririlor lor istorice - să le distribuie uniform atenția O excepție fericită în acest sens, parcă dintr-o ironie a sorții, este broșura francezului, Xavier Leon, La philosophie de Fichte ( ), dacă nu chiar în detaliu, atunci cel puțin introducând în mod satisfăcător lucrările ulterioare ale lui Fichte (vezi, în special, pp -), și cel mai important, pătrunzând profund în sensul și semnificația lor și, datorită acestui fapt, oferind în general o acoperire corectă a întregii opere a lui Fichte - Despre lucrările ulterioare ale lui Fichte, cartea £ that tocmai a apărut în primul rând îi oprește atenția Vysheslavtseva: Etica lui Fichte ( ), în ciuda titlului său, este dedicată în principal filosofiei teoretice a lui Fichte Din păcate, nici aici nu găsim o expunere și o investigare cu adevărat detaliată a diferitelor stiluri de știință Mai mult, autorul își debordează cartea cu excursii în filosofia modernă, întunecând astfel momentul istoric și

propunând - ca școala de la Marburg - un moment sistematic, care în niciun caz nu contribuie la obiectivitatea pătrunderii în filosofia lui Fichte și în orice caz nu face decât să complice sarcina deja complexă și complicată a expunerii și interpretării sale adecvate Biblioteca Runiverse ŞTIINŢĂ III Sensul general al științei Dacă comparăm între ele toate cele patru expuneri de știință care tocmai au fost conturate în cursul lor secvențial, în special prima dintre ele cu expunerea din (adică cele mai imature cu cele mai mature, după cum credea autorul lor), atunci primul gândul care apare involuntar în cap va fi, fără îndoială, gândul unei schimbări profunde a doctrinei: într-o asemenea măsură aceste prezentări sunt deja direct diferite! - În timp ce în primele expuneri avem o descendență dintr-un singur principiu de principiu aceasta este contradictorie, iar ascensiunea inversă de la Fapt la principiu, în știința din , se pare că avem clar ordinea inversă: mai întâi ascensiunea la principiu și abia apoi coborârea de la acesta la Fapte În același timp, atât principiul, cât și Faptul dobândesc o fizionomie cu totul nouă: înainte eram eu și puterea imaginației, acum avem în fața noastră cunoașterea absolută și conștiința (ființa) absolută Anterior, întregul curs al științei a fost realizat în combinație reciprocă de I și non-l; acum este vorba doar de fiinţă şi de depăşirea ei prin geneză Anterior, nu se vorbea deloc de absolut şi totul părea redus, parcă, în ultimă analiză, la activitatea lui l; acum a apărut în scenă nu numai absolutul însuși, ci și ființa absolută, realitatea absolută; l - conștiința se dovedește a fi supusă îndepărtarii, anulării, distrugerii Anterior, idealismul pur părea să fie proclamat și toate acțiunile realiste au fost respinse ca dogmatism; atitudinea preferată faţă de modul de gândire realist este acum clar indicată Și așa mai departe Nu este clar într-un astfel de caz o schimbare profundă atât în sistem, cât și în înțelegerea lui Fichte asupra lumii? O schimbare atât de drastică a construcției, terminologiei și conceptelor nu necesită inevitabil, așa cum ea Questions of Philosophy, KN Biblioteca "Runivers" IAKOVENKO fundamente, precum și schimbări în credințele de bază, intuițiile, intuițiile? Răspunsul afirmativ se încheie, parcă, de la sine - și, nu mai puțin, cred că nu este așa, că nu a existat nicio schimbare esențială internă sau externă în concepțiile și sistemul lui Fichte, că diferențele care lovesc atât de puternic și direct în ochi, de fapt, nu diferențe, și că toate cele patru expuneri ale științei conturate de noi vorbesc în același mod despre același lucru și despre același lucru ') I Pentru a ne convinge de aceasta, să-l ascultăm mai întâi pe Fichte însuși, să vedem ce a spus și a gândit el însuși despre diferența dintre expunerile sale Desigur, nu vom face din confesiunile lui Fichte pe această temă argumentul central în favoarea concepției noastre: până la urmă, gânditorii sunt atât de înclinați să se înșele singuri! Dar, pe de altă parte, nu ar trebui să uităm că scopul și semnificația întregii filosofări ale lui Fichte este conștiința de sine, responsabilitatea de sine și că un gânditor care a desfășurat auto-contabilitatea cu atâta entuziasm, patos și tensiune ca principiul un sistem, trebuia să fie foarte autonom în atitudinea lui față de acest sistem; - despre care propriile sale cuvinte servesc și ca dovadă: "ceea ce a fost gândit cu o claritate deplină este de înțeles; și sunt conștient că am gândit totul destul de clar, astfel încât să pot aduce orice afirmație la orice grad de claritate, dacă aș avea timp și spațiu suficient "*) În prefața primei sale științe (publicate), adică în , Fichte face două afirmații de o importanță extremă: I) "Eu însumi consider expunerea mea extrem de imperfectă și insuficientă";) *) Cititorul va găsi un

rezumat bun, detaliat, al opiniilor diverșilor cercetători ai filozofiei lui Ficht cu privire la această problemă în F A SchmiiTa, Fichtes Philosophie und das Problem ihrer inneren Einheit ( )) Sãmmtl Werke I ; datează din Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ cu extinderi ulterioare, dar aș dori doar să încurajez publicul să se gândească la viitoarea construcție împreună cu mine " În aceste două afirmații, atitudinea de bază a lui Fichte față de prima schiță a sistemului său este deja exprimată clar: este imperfect și neterminat ; prin urmare, va fi necesară o nouă expunere a acesteia "Și mai ascuțit, o astfel de părere este exprimată de el după ceva timp Așa că, în , îi scrie lui Reinhold următoarele cuvinte, deja citate de noi mai sus: Consider că extrem de imperfectă", era o "expunere foarte imatură"; "în această iarnă am complet, înainte am reluat-o, de parcă n-aș fi prelucrat-o niciodată și nu știam nimic despre vechea expunere"; "Teoria mea poate fi expusă la infinit într-o varietate de moduri Fiecare va trebui neapărat să o gândească diferit pentru a o gândi independent ") Apoi, în , în prefața celei de-a doua ediții a "Conceptul științei științei", el se exprimă și mai clar și mai mult caracteristic: Acum abia s-a pus temelia, abia a început clădirea; iar autorul consideră cu tărie toate lucrările sale anterioare ca fiind doar preliminare Acum nu va merge mai departe în ajustarea sistematică a sistemului, ci va încerca mai întâi să prezinte ceea ce s-a descoperit până acum în multe feluri și să-l facă complet clar și evident pentru fiecare persoană imparțială În acest scop, voi publica un o nouă experiență a unei prezentări stricte și pur sistematice a fundamentelor științei" *) Aceeași privire sună într-o scrisoare către Johannsen din anul : "Mul științific tipărit Ibid s) Leben u al lui IG Fichte Briefwechsel și f ,) Simmtl Werke I - ; * Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO doctrina este prea întipărită de intervalul de timp în care a fost scrisă și de maniera de filozofie urmată de acel timp Prin urmare, este mai puțin clar decât este necesar pentru expunerea idealismului transcendental Este mult mai necesar să recomand primele părți principale din "Legea naturală" și "Morala" mea (în special acestea din urmă), articolele mele din "Jurnalul filozofic", precum și cele ale lui Schelling și, în general, toate lucrările lui Schelling - în continuare "Destinul omului" Cu toate acestea, voi publica în curând, în lumina celor patru ani ai mei de acum în stare scrisă de mână, o nouă expunere a științei științei, pe care o urmăream de obicei în prelegerile mele de la Jena "') Totuși, incompletitudinea sistemului, recunoscută de la bun început, îl bântuie și pe Fichte; la început retrogradată pe plan secund, datorită nemulțumirii față de expunerea ca atare și a unui efort de a o îmbunătăți din punct de vedere sistematic, ea începe treptat să-i capteze atenția din ce în ce mai mult Chiar înainte de Atheismusstreit (adică înainte de anul -), gândirea lui Fichte s-a repezit cu siguranță în această direcție, așa cum mărturisește el însuși într-una dintre scrisorile sale către Schelling: ateismul" I) - Atheismus-streit a distras atenția lui Fichte pentru un în timp ce într-o altă direcție, dar în conținutul său interior ar putea să dea și să dea un nou impuls numai în aceeași direcție Aceasta este opinia lui Fichte însuși: "La prelucrarea lucrării mele actuale", îi scrie în soției sale despre The Numirea Omului, m-am uitat la religie la fel de profund cum nu m-am uitat niciodată înainte Mișcarea inimii se produce în mine numai din cea mai perfectă claritate; nu se putea întâmpla ca claritatea dobândită să nu-mi capteze în același timp inima Leben u de la IG Fichte Briefwechsel P t s) Ibid Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ tsa Mi se pare că fără această dispută fatală și fără consecințele ei

neplăcute, nu aș fi ajuns niciodată la această înțelegere clară și la o dispoziție atât de spirituală "*) Dar nu numai Atheismusstreit a fost o împrejurare care a contribuit la noul direcția atenției lui Fichte; nu mai puțin, dacă nu mai importantă, este o altă împrejurare care a început să se arate cam în același timp, și anume: dezacordul cu Schelling - reproșurile lui Schelling la adresa științei științei în subiectivitate și reflectivitate nudă, care au atins punctul culminant, poate, într-un articol al lui Hegel (aici complet care era de acord cu Schelling) despre "Cunoaștere și credință" Iar scrisorile lui Fichte către Schelling mărturisesc acest lucru de mai multe ori Motivul acestui dezacord și al acestor reproșuri constă, după cum crede Fichte, în ceea ce este, de asemenea, "baza nemulțumirii altora față de idealismul transcendental și de ce Schlegel și Schlei-Remacher vorbesc despre spinozismul lor confuz, iar Reinhold și mai confuz despre bardilianismul lui Acesta este ceea ce încă nu am reușit să-mi reconstruiesc sistemul de lume inteligibilă Și anume, dacă știința științei este luată ca un astfel de sistem care se rotește în Sfera subiectului - obiectivitatea sinelui, ca inteligență supremă, și limitarea sa inițială prin sentimentul și încrederea materială, iar în această Sferă este capabilă să scoate la iveală necondiționat lumea senzuală, în explicarea acestei limitări foarte primare nu este permisă, atunci rămâne întrebarea dacă este imposibil, dacă doar dreptul de a depăși limitele ego-ului s-ar fi dovedit mai întâi, iar aceste primare nimic altceva decât o simplu pol inferior al certitudinii, din manifestarea inteligibilului în senzual "*) !) Ibid I -) Ibid II Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO Se observă că "știința nu lipsește nicidecum de principii, ci de desăvârșire Și anume, sinteza superioară a lumii spirituale nu a fost încă realizată "Nu am reușit încă să elaborez științific aceste principii comune; cele mai clare indicii despre aceasta se află deja în a treia carte a mea Destiny of Man; implementarea acesteia va fi prima mea lucrare, de îndată ce voi termina cu noua mea carte expunerea științei (aceasta a fost scrisă în , iar Fichte înseamnă aici acea nouă expunere, despre care vorbește în toate aceste citate și care, în final, nu a fost publicată de el, ci a rămas nepublicată sub titlul de expunere de știință din anul -B Ya) -sistemul transcendental al lumii inteligibile lipseşte încă" *) În știința științei din , acest gol, potrivit lui Fichte, este umplut, iar știința științei, prin urmare, capătă o formă finită: latura exterioară și am stăpânit-o la cel mai înalt grad al comunicării sale (tm)" * *); şi "că este imposibil să o enunţ cu mai mare ordine, claritate, claritate şi acurateţe decât se face aici - sunt şi eu convins de aceasta" *) formă ştiinţifică completată a ştiinţei") Și "motivul pentru aceasta constă numai în stabilirea fără prejudecăți a maximei că nu ar trebui să se acorde deloc importanță conștiinței imediate și, prin urmare, în prima sa lege a proiecției per hiatum Deși în esență acest adevăr domnea deja în toate expunerile posibile ale științei, începând cu Ibid ") Ibid) Ibid ; *) Nachgel Werke II ; · ' Ibid - Biblioteca Runiverse N A U K O U C EHI E despre primul indiciu pe care l-am făcut în recenzia mea despre Aenesidemus în A LZ; - pentru că, până la urmă, această maximă este exact același lucru cu geneza absolută; - dacă nu este permis nimic care să nu fie înțeles genetic, atunci va fi doar o proiecție per hialum, deoarece esența ei constă tocmai în non-geneză Totuși, dacă în același timp s-a acordat o atenție insuficientă faptului că această intelectare supusă înlăturării nu este o geneză cu toate acestea, se păstrează întotdeauna pe această cale a conștiinței, inevitabil în toate cercetările noastre, și, prin urmare,

în știința științei însăși, atunci trebuia să-și cheltuiască forțele și să sufere din cauza ei pentru a elimina acest imaginar, de parcă ar fi fost necesar; și singura cale de a realiza, totuși, adevărul se dovedește a fi, în acest caz, calea, care constă în faptul că imaginarul este împărțit și în fiecare parte este anulat, intelectualizând, separat, De fapt, la în același timp, împingând-o într-o altă parte, pe care anularea o va primi mai târziu, iar apoi prima parte va deveni din nou purtătoarea imaginarului Aceasta a fost calea anterioară a științei și este clar că, chiar și cu mari dificultăți, a condus totuși la scop Dacă știi dinainte de unde provine non-geneza, dacă știi că nu are deloc semnificație, deși este inevitabil, atunci nu va fi nimic cu care să lupți împotriva ei; i se poate lăsa să reia în liniște, pur și simplu fără a-i acorda atenție și scăzând din rezultat; și numai așa se poate obține acces la unitate nu numai indirect, prin concluzia din negeneza ambelor jumătăți, ci și direct " ') Totuși, așa cum reiese din citatul tocmai citat, cel mai important punct caracterizează Ibid - Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO știința din domnea "deja în toate expunerile posibile ale științei, începând cu primul indiciu " Următoarele cuvinte ale lui Fichte sunt, de asemenea, impregnate de aceeași convingere: τον ψεύδος din fostele sisteme era o abatere de la Fapte și postularea în ele a absolutul: pune și ca bază, - așa a afirmat, - o anumită faptă-acțiune, pe care în aceste prelegeri am desemnat-o cu cuvinte grecești (vorbim despre idealismul conștiinței absolute - B Ya) Și a arătat acest lucru într-un alt mod, de asemenea complet lipsit de ambiguitate: în special, asupra punctului său principal, asupra I Nu a fost niciodată de acord cu faptul că acesta din urmă este principiul său, ca ceva găsit și perceput, ca ceva găsit, el nu este nicidecum l pur, ci doar personalitatea individuală a fiecărei persoane; şi oricine, în acelaşi timp, crede că l-a găsit în puritatea ei, se află în autoînşelăciune psihologică; - care ne-a fost reproşat şi pentru necunoaşterea adevăratului principiu al ştiinţei ştiinţei ") al -lea an îi scrie lui Schelling: "Am ajuns din nou inconștient și involuntar la ceea ce s-a găsit prin vechea mea expunere, uitată complet de mine, acum opt ani" *) Din tocmai am citat citate elocvente Dar cele mai caracteristice replici în acest sens datează din , când Fichte a scris Ghidul unei vieți binecuvântate, care este considerat de majoritatea ca fiind atât de diferit ca spirit și viziune față de prima expunere (publicată) a științei *) Ibid ;) IG Fichte's Lebeti u Briefwechsel I ; Biblioteca "Runivers" HA U K O U EHI E invataturile "Conceptul înțelege absolut totul", scrie el Jacobi anul acesta, "dar nu în sine; căci altfel nu ar fi ea şi nu ar fi absolută Că lucrurile sunt exact așa cum am spus și de ce sunt așa, pot fi înțelese și devin în acest moment de înțeles; și atunci neînțelesul este înțeles ca neînțeles În cadrul conceptului, așa este Ridicați-vă pe calea iubirii (Lectura) deasupra conceptului și vă veți regăsi imediat în Formele libere și, prin urmare, ființa pură Aceasta din urmă exclude următoarea obiecție : se spune abia acum, dar înainte suna cu totul altfel Dar, la urma urmei, a sunat așa de la bun început, iar în § din "Învățătura științifică" (Fichte înseamnă "Învățăturile științifice" din - B Ya) este indicat ca adevăratul purtător al realității - aspirație, motivație Bănuiesc că cei care încearcă cu atâta râvnă să scoată din știința științei acel defect pe care nu l-a avut niciodată, nu au ajuns în lectura lor la § "') - Dintr-o nouă expunere a științei științei, scrie Fichte în același an în "Comunicarea despre știința științei și destinele ei anterioare" (în timpul vieții lui Fichte nepublicată), "am refuzat de mult, deoarece

mi-a devenit din ce în ce mai clar că vechea expunere a științei științei este bun și suficient deocamdată, iar acum o împing mai departe Deoarece tocmai am recunoscut expunerea anterioară a științei ca fiind bună și corectă, este de la sine înțeles că nu se poate aștepta vreodată de la mine altă doctrină decât ceea ce a fost eliberat publicului înainte, dar Forma reflexivă absolută este fundamentul și rădăcina oricărei cunoștințe și numai din aceasta provine tot ceea ce se poate face vreodată în ") Ibid Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO cunoașterea așa cum are loc în ea; - și în epuizarea analitic-sintetică a acestei Forme de la mijlocul unei interacțiuni a substanțialității absolute cu cauzalitatea absolută; iar cititorul va găsi această trăsătură neschimbată în toate explicaţiile noastre prezente şi viitoare referitoare la ştiinţa ştiinţei ") Deci, Fichte a considerat primul său discurs de la bun început doar o schiță preliminară și neterminată a științei științei Apoi, a încercat să o dezvolte și să o completeze atât din partea Formei, cât și din partea conținutului Dar, după îndelungi eforturi și îmbunătățiri (de treisprezece ani, scrie el în),) el, pe de altă parte, a trebuit să se întoarcă la prima sa expunere a științei și să o recunoască drept cea mai bună și mai adecvată Adevărat, o împrejurare de o natură cu totul specială a contribuit la o astfel de întorsătură a lucrurilor: sistemul lui Fichte nu a fost înțeles de la bun început, considerat ca dorința de a pescui întreaga lume din egoul uman, sau coaja lui luată în mod abstract și, astfel, complet lipsit de sens în ochii lui Fichte, care a vrut să spună cu totul altceva; - şi ceea ce era deosebit de groaznic, în acelaşi timp, pentru Fichte, a fost faptul că până şi gânditorii cei mai apropiaţi lui în spirit (Schelling, Hegel) au devenit victimele aceleiaşi neînţelegeri) Primele încercări de a-și proteja sistemul de această neînțelegere ("Introducere în știința științei", "Experiența unei noi prezentări a științei științei din ", "Destinația unei persoane", "Mesaj însorit-clar despre adevăratul esența filosofiei moderne") s-a încheiat fără succes pentru Fichte, iar pentru că a devenit clar că noile expuneri ale științei, mult mai complicate și mai confuze, datorită acestei complexități, se vor confrunta cu aceeași soartă Și așa a decis să rămână în tipar la prima sa *) Sämmtl Weske V - ; Ibid ;) Nachgel Werke I f ; Leben u de la IG Fichte Briei'wechsel II Biblioteca "Runivers " ÎNVĂŢARE posturi; căci "filozofia, care există acum cu adevărat din partea Formei sale, ca știință, nu poate fi comunicată acestei epoci cu ajutorul lucrărilor tipărite și trebuie să ne temem că în acest fel s-ar pierde complet" " Nu o voi prezenta niciodată acestei epoci în formă tipărită, ci o voi comunica oral celor care au curajul să o ia așa cum este") Dar oricum ar fi în această împrejurare specială, nu există nicio îndoială că Fichte, la apogeul așa-numitei "a doua perioade", a apreciat pe deplin expunerea sa despre știință din și a considerat că, cu toate tiparele sale , atunci nu a comis încă îmbunătățiri și, prin dezvoltarea ulterioară a acesteia, el nu s-a îndepărtat deloc de construcția originală Sarcina noastră acum, cel puțin pe scurt, este să arătăm că Fichte nu a greșit și că, într-adevăr, cel mai bun comentator și interpret de sine nu este altul decât el însuși a) Metoda - În toate cele patru prezentări pe care le-am luat în considerare, Fichte operează cu aceeași metodă intelectual-contemplativă, care, ca una intelectuală, se găsește în antiteticele și sinteticele exterioare ale construcției și, ca una contemplativă , servește ca o legătură unificatoare antitetic-sintetic sub împletit a) În primele manuscrise găsim următoarele definiții ale metodei: material, devine Condiția formală a următoarei Prin urmare, trebuie să

iasă un lanț neîntrerupt " Filosofia elementară "nu poate fi corectă până când ceea ce caută nu este găsit Prin urmare) Ibid I *) Ibid II , : Biblioteca Runiverse B IAKOVENKO cercul necesar al spiritului nostru Suntem capabili să căutăm legile ei doar în conformitate cu aceste legi înseși "Ea "la început își acceptă pozițiile doar problematic și numai din combinarea căilor ei într-un punct trage concluzii despre adevărul interior al sistemului ei" În același timp, "contemplarea dovedește propoziția Fiecare propoziție este dovedită de el, printr-un experiment cu contemplarea interioară conform regulilor - Deci, a) trebuie generată o anumită contemplare; b) această contemplare trebuie generată după o regulă care se dezvoltă din contemplaţiile anterioare; c) din această contemplare, la rândul ei, trebuie să se dezvăluie o regulă pentru dezvoltarea unei generații intenționate de contemplare imediat ulterioară " În cuvântul "Formele facultății de reprezentare care se discută sunt contemplate într-un mod pur intelectual" ; iar principiul metodologic care călăuzește construcția în filosofia elementară sună: "contemplează-te pe tine însuți", căci "Eu mă contemplează numai prin contemplare intelectuală în: eu sunt" ') - $) În știința din , metoda se caracterizează prin următorul mod : "Trebuie, în fiecare situație, să plecăm de la stabilirea contrariilor, care trebuie să fie unite Toate sintezele stabilite trebuie să fie cuprinse într-o sinteză superioară și derivate din ea și aceasta trebuie continuată atâta timp cât vom sunt într-o stare - până când ajungem la astfel de contrarii, care nu pot fi pe deplin unite, și astfel nu trecem în zona practică Dar în domeniul practic, afacerea noastră va fi să suplimentăm decalajul existent, adică sintetizează, totuși, aceste opuse teoretic necesare și astfel se ridică din nou *) W Kabitț, Studii privind istoria dezvoltării teoriei științei lui Fichte din filosofia kantiană ( ) s f , f , anm Biblioteca "Runivers" НАУКОУЧЕНИЕ spre sinteza superioara Și semn că așa este, "nu poate fi altceva decât faptul că însuși temelia de la care am venit este în același timp și rezultatul și îl conduce pe cercetător exact în punctul de la care a plecat Aceasta este latura externă a metodei de predare a științei; pe dinăuntru, el este contemplativ, așa cum o mărturisește clar o scrisoare către Reinhold din : înțeles doar prin contemplare; ceea ce spun nu ar trebui să influențeze cititorul decât în așa fel încât să ia naștere în el contemplația dorită "Metoda studiului științific este destul de categoric caracterizată ca contemplație în a doua introducere" (scrisă cu scopul de a populariza conținutul științei): reprezintă o acțiune, se poate doar contempla; aceasta nu poate fi comunicată din concepte și prin ele, dar ceea ce este conținut în această contemplare este înțeles prin intermediul opoziției cu ființa ca atare"; "contemplarea intelectuală este singurul punct de vedere de încredere pentru toată filozofia Numai din ea se poate explica pentru sine tot ceea ce se întâmplă în conștiință, dar numai de la el "Inteligentsia se contemplă pe ea însăși, numai ca o intelectualitate sau ca o intelectualitate pură și în această autocontemplare stă esența ei " și constă numai în contemplare"; Prin urmare, cunoașterea cunoașterii, în măsura în care este ea însăși cunoaștere, este contemplare și *) Sãmmtl Werke I τ urm , f, , tf ; Leben u de la IG Fichte Briefwechsel II , t Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO câtă cunoaștere a cunoașterii este, este contemplarea tuturor contemplațiilor, unificarea absolută a tuturor contemplațiilor posibile într-o singură unitate Așadar, știința științei, fiind cunoașterea cunoașterii, nu reprezintă o multitudine de cunoștințe, nu este un sistem sau o legătură de prevederi, ci în întregime doar o singură

privire, indivizibilă , doar către cunoașterea de sine, spre sine - responsabilitatea, claritatea și dominația asupra propriei cunoștințe generale au crescut, doar claritatea privirii "Totuși, în ciuda faptului că știința științei nu este un sistem de cunoaștere, ci o singură contemplare, este foarte posibil ca unitatea acestei contemplații să nu fie neapărat simplitatea absolută, ultimul element, un atom, o monada dar este o unitate organică, un fel de fuziune a pluralului în unitate" Și, într-adevăr, "această știință descrie seria în curs de dezvoltare a contemplației Fiecare membru ulterior se alătură celui anterior și este determinat de acesta, adică de această legătură este cea care o explică și intră în caracteristica ei și, doar fiind contemplată în această legătură, ea este cu adevărat contemplată Astfel, tot ceea ce precede explică următorul și, dimpotrivă, , fiecare următor determină tot ceea ce l-a precedat prin o expunere treptată către el, totuși, de una și aceeași privire indivizibilă, care din zeroul clarității, în care doar el există, încă nu se cunoaște pe sine, se ridică consecvent și treptat la limpezimea absolută, în în care el se pătrunde în cel mai intim mod, în sine însuși trăiește și este prezent" Învățarea științifică este "contemplarea inteligenței absolute" *) -δ) Învățarea științifică din , conform propriei ei afirmații, este o metodă metodologică *) Sämmtl "Werke II , şf , , ,] Biblioteca Runiverse N A U K O U C EHI E nimic altceva decât "efortul absolut primar al lumii de a se determina pe ea însăși la contemplație": "în această autodeterminare necondiționată a ei înșiși la contemplare în adevărată vitalitate și existență se află o singură lumină (și minte) clară și transparentă în sine, falnic peste orice intuiție obiectivatoare, ca bază a acesteia din urmă, și umple complet hiatusul dintre obiect și subiect, distrugându-i astfel pe amândoi Din punct de vedere tehnic, acest lucru se exprimă prin genetizare necruțătoare, bazată pe principii, care se oprește numai atunci când se justifică genetic, adică asupra genezei absolute a genezei "Rațiunea absolută este intelectarea absolută (realizată) a lui însuși, iar inteligența de sine, ca atare, este rațiunea ") ' b) Subiect, sarcină, principiu În toate cele patru prezentări considerate ale științei, acesta este numele de familie obiectul său este conținutul conștiinței, sarcina sa este explicarea tuturor Factualului din acest conținut și, prin urmare, depășirea facticității conștiinței în general și a principiului ei: conștiința de sine, reflecția de sine sau autogeneza ·,/, a) În primul proiect de știință citim: "filozofia elementară este reflecția, gândirea la modul cel mai general de acțiune și suferință a sinelui nostru Aici cerința este luată drept principiu de bază: "contemplează-te pe tine însuți" s) În recenzia "Aenesidemus" principiul este descris mai detaliat și se numește deja fapta-acțiune *) - β) Știința din dezvăluie aceste idei mai în detaliu: este un sistem de cunoaștere umană"; trebuie să "ridică la conștiință *) Nachgel Werke P " ° ίό) Ibid eu) Ibid , , r am , , urm , , , , $ Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO imaginea acțiunii sale în general"; "învățătura științifică ar trebui să fie o istorie pragmatică a spiritului uman"; "Învățătura științifică trebuie să epuizeze întregul om"; trebuie să ofere "o derivație genetică a ceea ce se întâmplă în mintea noastră" Principiul principal aici este considerat a fi acțiune-acțiune: "Eu postulez în primul rând doar propria ființă " În "introducere" toate acestea sunt formulate și mai clar: un concept mort, este ceva viu și activ, care din ea însăși și prin ea însăși dă naștere cunoașterii și la care filozoful pur și simplu privește"; nu ca determinată prin lucruri, ci ca determinând-le"; "Eu în primul rând

înseamnă prin sine doar o anumită acțiune; dacă cineva se gândește la el ca la ceva activ, atunci avem deja un concept empiric și, prin urmare, încă de dedus despre el"; "treaba filozofului este să arate și să explic genetic cum ajung să mă gândesc la mine în acest fel " ') - γ) Știința din anul Formulează brusc: "Știința se explică pe sine și subiectul său la un moment dat și dintr-un principiu, cunoașterea absolută, ceea ce înseamnă că este "cel mai înalt Focal", autorealizarea și autocunoașterea absolută cunoașterea ca atare"; "este numai și numai gândirea pură a gândirii pure, sau rațiunea, imanența, ființa de sine a acestei gândiri pure Știința științei, spune "Raportul însorit-evident despre adevărata esență a filosofiei moderne" (care se referă la aceeași perioadă cu știința științei din anul), "construiește întreaga conștiință generală a tuturor ființelor raționale complet un a priori din punctul de vedere al proprietăților sale generale"; și în același timp, conștiința de sine este punctul de plecare și principiul *) -δ) Știința din formulează la fel de clar: "în spatele înțelegerii că cunoașterea este unele în sine Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ unitatea calitativă rezultată - a cărui înțelegere este doar preliminară și aparține teoriei științei, urmează întrebarea: ce fel de unitate calitativă este aceasta? Și în răspunsul la această întrebare se află adevărata esență a științei Este clar că pentru aceasta este necesar să se construiască în interior această esență a cunoașterii, sau altfel trebuie să se construiască ea însăși În această construcție, fără îndoială, ea este prezentă și este ceea ce este, cunoașterea și , ca cunoastere, este Cunoasterea primar-esentiala este constructiva, deci, genetica in sine" Principiul sau principal si initial este, astfel, autogeneza sau fapta-actiune) de la inceput insasi este si toate timpul continuă să fie geneza absolută sau construcția absolută a cunoașterii sau conținutul conștiinței c) Cursul exterior și intern al construcției -Toate cele patru schițe ale științei științei conturate, în cursul lor extern, reprezintă în aceeași măsură o circulație dialectică', în cursul lor intern, acestea sunt toate construcții din punctul de mijloc, de la mijlocul dintre contrarii sau antiteze, din geneză, a) Ambele expuneri prime ale Științei Științei (una este fragmentară, cealaltă este întreagă) realizează următoarea construcție externă: din trei principii care cuprind teza (propunerea i) antiteza (opoziție non-l) și sinteza problematică anticipată (opoziție în I parțial I parțial nu-l), ele coboară, prin dezvăluirea conținutului acestei sinteze problematice, la prezența ei Factuală în față, care se află constant în punctul de mijloc între contrarii puterii imaginației Apoi din acest Fapte se ridică din nou, prin noi antiteze, la sinteza de bază, iar prin aceasta la primul principiu Aici se termină partea teoretică a științei și începe partea practică, care repetă ambele căi teoretice Întrebări de filosofie, KN Biblioteca "Runivers" 'b IAKOVENKO partea: mai întâi la Faptul de sinteză (care aici este străduința), iar apoi el la primul principiu Știința din anul , în general, aderă la aceeași ordine exterioară: ea dezvăluie mai întâi în cunoaștere ca cunoaștere antinomia de bază (Forma și conținutul, libertatea și ființa) și își caută rezoluția sintetică dorită, până când o dobândește în sinteza de cantitate Apoi începe să reflecteze asupra acestui Fapt și treptat se ridică din el prin noi antiteze înapoi la unitatea inițială a cunoașterii absolute Diferența față de primele două inscripții de aici este doar că știința practică este inserată în cursul general al teoreticului, este, parcă, o continuare directă a ascensiunii teoretice din Fapte cantitatea la unitatea absolută a cunoașterii - În cele din

urmă, știința din simplifică și mai mult schema: ea pleacă de la Faptul contradicției interne în cunoaștere ca atare și urcă treptat la unitate, la Faptul fundamental, absolut al cunoașterii genetizate Reuşind aceasta, se coboară înapoi la Faptul care conţine contradicţii -^ Dezvoltarea internă a ambelor ştiinţe primare este următoarea: I) când l se poziţionează, i se opune împreună cu nu-l;) aceasta înseamnă, în primul rând, că eu se postulează ca fiind limitat prin nu-eu; h) și aceasta, la rândul său, înseamnă că ea se poziționează, când ca activitate, când ca suferință, când cauzalitate, când substanțialitate,) și astfel se află într-o interacțiune constantă cu ea însăși și înseamnă la mijloc prin extremele sale, care ezitare se exprimă de fapt în conștiință - sub forma imaginației;) acest Fapte provoacă o reflecție din partea conștiinței, care parcurge o serie de pași până când ajunge la Eu însuși în Funcția sa sugestivă, eficientă și astfel nu se restabilește a distrus inițial unitatea; în acelaşi timp, într-un mod treptat Biblioteca Runiverse ŞTIINŢĂ ŞTIINŢĂ în ascensiunea reflecției, lumea cu tot conținutul ei este poziționată și constituită;) totuși, totul este adevărat dacă mă prezint ca un non-l limitat; dar ar trebui să facă asta și de ce ar trebui să facă asta? ce îl motivează, îl împinge la aceasta? - propria lui natură duală, care constă în străduință - în străduința infinită de a se împinge prin toate opozițiile posibile care decurg din forța și cererea străduinței în sine; cu alte cuvinte, eu trebuie să fiu autonom pentru că trebuie să fie, că sunt eu l;) astfel, "totul în idealitatea lui depinde de Eu, dar în realitatea lui, eu însuși se dovedește a fi dependent; dar pentru l nimic nu este real fără a fi și ideal; în consecință, în ea temeiurile ideale și reale sunt una și aceeași, iar o astfel de interacțiune între l și not-l este în același timp un fel de interacțiune a lui l cu el însuși Că spiritul finit trebuie să postuleze în mod necesar ceva absolut în afara lui însuși (ceva în sine) și totuși, pe de altă parte, trebuie inevitabil să admitem că este prezent numai pentru el (există un noumen necesar), acesta este cercul pe care spiritul finit îl poate ^întinde în infinit, dar din care nu poate ieși niciodată Știința păstrează mijlocul între ambele sisteme extreme (adică idealismul subiectiv și realismul dogmatic -B Ya) și reprezintă idealismul critic, care poate fi numit și idealism real sau idealism- realism ") -Dezvoltarea internă a științei din anul are exact același sens: I) asumarea de sine, cunoașterea !) Sãmmd Werke I - , Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO, se pune în contradicție cu sine: ca libertate și ca ființă;) în această contradicție foarte internă, se dezvăluie acum ca contemplație, când gândire, când idealiter, acum realter,) și astfel trăiește în oscilație între aceste două extreme ale devenirii sale și este exprimată în (tm) cantitativ;) odată cu cantitatea (divizibilitatea, parțialitatea), se naște conștiința căreia această divizibilitate i se dezvăluie inițial ca lume exterioară a spațiului, materiei și timpului (contemplarea);) reflecția asupra acestei lumi se deschide deasupra ei și în ea lumea punctelor de reflecție și concentrare, indivizii (sentiment, motivație);) o reflecție ulterioară dezvăluie lumea libertății, auto-manifestarea liberă, care în Forma sa cea mai înaltă este lumea rațiunii sau a cunoașterii;) toate acestea sunt adevărate dacă există cunoaștere; dar de ce este acolo? pentru că marchează un act de libertate absolută, fundamentul său fiind în sine, adică originalul, ieșind din neființă: cunoașterea absolută este pe cât de practică, pe atât de teoretică - marchează o datorie;) "un astfel de Focus și e-punctul de mijloc al cunoașterii absolute nu stau în înțelegerea de sine, ca cunoaștere

(prin libertate formală) și, la fel, nu în autodistrugere, în ființa absolută, ci doar între ele Punctul de mijloc și de cotitură al cunoașterii absolute este oscilația dintre ființa și neființa cunoașterii, și deci între neființa absolută și ființa absolută a ființei conținut: I) cunoașterea, ca atare, relevă în ea însăși antiteza ființei - concepție (conștiință, înțelegere);) această antiteză înseamnă antiteza realismului (a-sinelui) și idealismului (prin);) își găsește reconcilierea interioară și, prin urmare, depășirea, în ființa lui viața absolută, care se ridică în egală măsură deasupra subiectivismului conceptului (conștiința niya) și deasupra obiectivismului ființei, fiind liber de orice proiecție per hiatum care stă la baza ambelor, și semnificând esse in mero actu, sau absolut, închis în sine eu (noi);) totusi, toate acestea sunt asa, daca cunoasterea exista; de ce ar trebui sa fie? Da, pentru că este cunoaștere: "Existența, ca atare, orice nume l-ar purta, de la cel mai jos la cel mai înalt, până la existența cunoașterii absolute, își are baza nu în sine, ci într-un țel absolut; acest scop este ca trebuie să existe cunoștințe absolute Prin acest scop totul este pus și determinat; și numai în atingerea acestui scop își realizează și își exprimă propria hotărâre" *); "nici în reconstrucție, ca atare (reprezentare), în domeniul primar (lucrurile pentru ele însele) nu stă cunoașterea, ci numai și numai în punctul dintre amândoi; ea stă în imaginea reconstrucției, ca imagine, în care imagine pentru ea, numai în virtutea unei legi interne, ia naștere poziția unei anumite legi Această pătrundere a esenței imaginii este unitatea primară, absolută, neschimbătoare; iar ea, tocmai ca interior, în proiecție, se desparte, proiectându-se într-o imagine obiectivă imobilă și într-o lege obiectivă imobilă"*); "Noi sau rațiunea nu ne mai aflăm nici în rațiunea obiectivată, nici în rațiunea subiectivizată ci direct în mijlocul unei auto-faceri absolut eficiente; mintea s-a vitalizat pe deplin în sine și s-a transformat într-un eu interior, un cerc și un punct de mijloc în știința științei Mintea absolută este inteligența absolută (realizată) a ei însiși și auto-inteligentizarea, ca atare, este mintea" s) d) Câteva dintre conceptele de bază - Vor fi prezentate toate cele patru; ele operează cu aceleaşi concepte de bază şi Nachgel Werke II ;) Ibid :) Ibid B YAKOVENKO dați-le același sens și moins, a) Conceptul de I Primele două științe disting trei concepte ale lui, Iul absolut, Iul teoretic și Iul practic Prima dintre acestea este mai presus de toate obiectivitatea, precum și subiectivitatea (în sensul exact al cuvântului); este activitate de auto-întoarcere, subiect-obiectivitate *)> este acțiune-acțiune, acțiune în sine, ridicându-se deasupra tuturor celorlalți: "Eul meu absolut, în mod evident, nu este un individ, precum curtenii jigniți și filozofii furioși să-mi impună doctrina rușinoasă a egoismului practic (scrie Fichte Jacobi în) Dar individul trebuie dedus din sinele absolut) Aceasta din urmă este inerentă ființei absolute, profund diferită de toată existența și constând în eficacitatea ei, în auto-reversibilitatea) Al doilea, eul teoretic, este determinat în esența sa de reflecție și de opoziția sa față de obiect; al treilea, eul practic este sinele reflecției sau eul teoretic în efortul său nesfârșit de a se ridica deasupra reflecției și obiectului și a deveni din nou sinele absolut, îmbrățișând toată realitatea în sine *) - Ambele învățături științifice ulterioare susțin toate aceste trei concepte de l, fără a le schimba câtuși de puțin sensul Sinele teoretic figurează în ele fie ca libertate, corelativă inevitabil cu ființa (i oi), fie ca conștiință, un concept, "prin", și corelativ cu ființa ( )

și comunică astfel infinitul realizării și construcției sale , eul absolut apare sub masca fie a absolutului) Sammtl Werke I, , > ; II *) Leben u al lui IG Fichte Briefwechsel II, , , ; Sammtl Werke urm , , ;oo f) Ibid Anm , Asp *) Ibid f , f Biblioteca "Runivers" N A U C O U C EHI E "'T descoperirea de sine și a ființei față de sine într-un cuvânt, liniaritatea "'), sau sub masca celei mai vii, auto-poziționate, constructoare, pătrunzătoare cunoștințe absolute, în care ființa și viața sunt una și aceeași, căci este - esse in mero -actu ( )) a-a perioadă "Pe de altă parte, tocmai într-o asemenea cerere de "abolire a conștiinței" geneza sau fapta acțiunii (cum ar fi Fichte însuşi declară) * se exprimă, ca şi în primele învăţături ştiinţifice se manifestă în efortul nesfârşit al reflecţiilor de a se depăşi şi de a depăşi propriile limite Într-adevăr, tocmai asta se înțelege prin afirmația că o faptă-acțiune este întotdeauna recurentă în sine *); şi în egală măsură, acesta este tocmai sensul interior al Faptului că geneza este absolută sau absolut reproductibilă -β) Conceptul de fiinţă În total acord între ele, toate cele patru prezentări ale științei caracterizează ființa ca obiectivitate, ca opus al conștiinței sau al reflecției (concept) și, prin urmare, ca obiect al eforturilor treptate de a depăși, geneza: ființa este (pentru a folosi limbajul stiinta din) proiectam per hiatum , negatie fapta-actiune, prin a carei negatie se realizeaza fapta-actiune sau geneza Dacă ființa este însă atribuită uneori celei mai înalte unități absolut genetice a faptei-acțiunii, atunci numai într-un sens reflectat cu adăugarea de tot felul de explicații, în sensul că atunci nu ar trebui gândită ca existență, i e ca fiind), sau că este esse in mero actu ·) și τ π -γ)) Ibid , Π, f ,) Nachgel Werke II, lì , , ;) Ibid f , f *) Sãmmtl Lucrări I, s) Ibid Anm e) Nachgel Werke H, · Biblioteca "Runiverse" S B IAKOVENKO mie realitatea În deplin acord între ele, toate cele patru expuneri folosesc acest concept fie fără ambiguitate cu conceptul de ființă, fie, dacă se aplică unei unități superioare, apoi cu rezerve în ceea ce privește faptul că aceasta nu este o realitate ființă-figurativă, obiectivată, ci vie în sine, efectiv, până la obiectiv-subiectiv S) Conceptul de Dumnezeu Primele două expuneri nu-L cunosc pe Dumnezeu ca existență specială Și la fel de puțini o acceptă sub forma de a fi, celelalte două prezentări Așadar, de exemplu, iată cuvintele din știința din : "Vrei, așa cum se obișnuiește, să numești ființa lui Dumnezeu absolut independentă, singură, cufundată în sine; într-un asemenea caz, singura existență adevărată ar fi conștiința lui Dumnezeu Dar rețineți în același timp că această ființă, în ciuda faptului că este postulată din lumină, ca ceva absolut independent, deoarece lumina în viața ei se pierde pe sine, totuși, în realitate, nu este tocmai pentru că poartă acolo un predicat în sine, un predicat al prezenței și, prin urmare, al morții și că numai lumina este cu adevărat absolută: înseamnă că Divinitatea trebuie pusă nu în ființă moartă, ci în lumină vie "*) -e) Conceptele de neființă și Aceste două concepte, dintre care primul apare în știința din , iar al doilea în știința din , nu sunt prezente direct în primele două schițe, ceea ce sugerează involuntar ideea unei diferențe și existenta a doua perioade Reiese ca intelegerea inexistentei s-a introdus numai la demnitatea primei lansari a primei outuri;este primul care traseaza caracteristica faptei, ca autopropetatate absoluta Și în același mod, înțelegerea de neînțeles, de neînțeles pentru a rambursa derivativitatea, secundaritatea, demnitatea, înțelegerea înțelegerii, înțelegerea înțelegerii I (reflecție) și ar trebui să fie în întregime din *) Ibid - Biblioteca "Runivers" ŞTIINŢĂ purtat în jurul I-ului absolut al

primelor contururi ale științei -η) Conceptul de absolut Și acest concept nu înseamnă nicio substanță, nicio ființă obiectivă, nimic care s-ar imprima prin proiecție, și deci hiatus'oMb Și denotă doar fapta-eficacitate primară, autodeterminare, autopenetrare, spre deosebire de inactivitate, limitare, subordonare, inconștiență a ființei, concept, conștiință, reflecție "Poate că absolutul pătrunde în conștiința noastră numai în legătura în care se stabilește ca formă de cunoaștere și nicidecum în puritatea sa în sine și pentru sine", spune știința din Și toată știința din al anului este un răspuns afirmativ la aceasta, căci arată cu deplină ireversibilitate că întregul sens al absolutului se află în opoziția sa ideologică față de conceptul în care, de fapt, se trăiește, opunându-se astfel lui însuși și realizând astfel că reapariţia de sine cu care eul absolut este înzestrat prima ştiinţă) Așadar, în ce relație ar trebui plasate aceste patru contururi ale științei unul față de celălalt? Din cele de mai sus, este destul de clar că ipoteza a două perioade trebuie abandonată, iar în locul ei trebuie pusă o altă interpretare, asigurând unitatea doctrinei lui Fichte O astfel de interpretare poate fi cel mai probabil următoarea Când a desenat primele două expuneri, Fichte a fost sub influența puternică a spiritului și a nevoilor Sammtl AVerke A, ; *Nachgel Werke II / - Cred că aceste comparații sistematice sunt suficiente pentru un articol de jurnal Un argument mai detaliat ar necesita mult mai mult spațiu Am amânat până la o ocazie mai potrivită În plus, cititorul se poate referi direct la prezentarea tocmai dată a celor patru inscripții și el însuși va încerca să continue și să completeze comparația schițată acum în termeni generali Biblioteca "Runivers" B YAKOVENKO a timpului său Din aceasta este clar că a încercat să construiască dintr-o singură (sau mai bine zis, puține) poziții (și un singur principiu) întreaga Sferă a Cunoașterii și astfel să realizeze știința științei Este destul de firesc ca, in acelasi timp, atentia sa s-a indreptat in mod special spre mentinerea in aceasta stiinta a adevaratei structuri stiintifice, a tehnicii probei, a Formei deductive Odată cu trecerea timpului, a început să simtă din ce în ce mai ascuțit nevoia de acoperire metodologică a sensului, semnificației și conținutului sistemului pe care îl construise Acest lucru s-a întâmplat atât din motive externe: din cauza acelor neînțelegeri și interpretări eronate pe care le-a provocat știința științei, cât și din motive interne: Fichte însuși a simțit absența unui început metodic, principial în știința sa a științei, care a început cu un cu totul neașteptat și abaterea arbitrară de la trei temelii prevederi de o semnificație fundamentală complet inegală Apoi au fost "Introducere în știință" Neînțelegerile și neînțelegerile, între timp, au crescut Alheis-musstreit doar a adăugat combustibil focului și chiar și Fichte însuși a aflat multe despre sistemul său Schelling, care s-a angajat în construcția filosofiei naturale și nu numai că nu a vrut să recunoască primatul fundamental al științei științei, ci a acuzat știința științei de formalism, de reflexivitate și a comparat-o cu logica formală simplă, a început treptat să se deplasează către adversari A fost necesar să se prezinte știința în așa fel încât natura și punctul de vedere la fel de supra-subiectiv și super-obiectiv și capacitatea sa necondiționată de a servi drept explicație și justificare a lumii naturii și spiritului (în măsura în care acest lucru poate și ar trebui să fie cerut de la filozofie în general) să devină mai clare Și astfel Fichte a scris de la începutul anului o expunere a științei științei, care, după propria sa recunoaștere, este îndreptată împotriva lui Schelling, deși el vorbește direct numai împotriva lui Spinoza *) *)

Leben u al lui L G Fichte Briefwechsel II, Biblioteca "Runivers"
ŞTIINŢĂ Pe vremea când această ultimă doctrină științifică fusese deja scrisă sau era în curs de finalizare, Hegel și-a publicat articolul despre "diferența dintre sistemele filozofiei Fichte și Schelling", în care îl acuza pe Fichte de subiectivism și antropologism Și "Un sunny-mesaj clar despre adevărata esență a filozofiei moderne", iar Știința din anul poartă urme clare ale cunoașterii lui Fichte cu această acuzație: "știința nu este psihologie" *), spune el cu insistență în prima; "nicio filozofie transcendentală nu are de-a face cu subiectele și obiectele individuale și fenomenele și diferențele lor psihologice") , citim în a doua Dar Fichte a decis să iasă în detaliu și sistematic împotriva acestei acuzații abia după acuzațiile secundare și, poate, chiar mai aspre și îndrăznețe ale lui Hegel din ultimul articol: "cunoaștere și credință" (datat) totul străduindu-se să "anuleze" conștiință, elimină subiectul, înlătură psihicul și permite minții să se dezvăluie așa cum este) Astfel, în știința D, avem doar o prezentare mai corectă și mai subtilă (pe o parte definită) a acelorași idei, același conținut și același sistem ca în primele sale schițe ' B Yakovenko *) Sămmtl Werke And, ; > Ibid) Nachgel Werke P tÿ f